॥ ಶ್ರೀ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಣ್ಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಪಣ್ಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಃ

॥ ಶ್ರೀ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಃ ॥

೧. ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಕಾಂತಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣೈಕಧಾಮ್ನೇ ನವದ್ಯುನಾಥಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಾಯ ।
ನಾರಾಯಣಾಯಾಖಿಲಕಾರಣಾಯ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣನಾಥಾಯ ನಮಸ್ಕರೋಮಿ ॥ ೧.೧ ॥

ಅನಾಕುಲಂ ಗೊಕುಲಮುಲ್ಲಲಾಸ ಯತ್ಪಾಲಿತಂ ನಿತ್ಯಮನಾವಿಲಾತ್ಮ ।
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ನೀರದನೀಲಭಾಸೆ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಕೃಷ್ಣಾರಮಣಪ್ರಿಯಾಯ ॥ ೧.೨ ॥

ಅಪಿ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾ ಬಹಿರುಲ್ಲಸಂತೀ ತಮೋ ಹರಂತೀ ಮುಹುರಾಂತರಂ ಚ ।
ದಿಶ್ಯಾದ್ ದೃಶಂ ನೋ ವಿಶದಾಂ ಜಯಂತೀ ಮಧ್ವಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿರ್ದಿನನಾಥದೀಪ್ತಿಮ್ ॥ ೧.೩ ॥

ತಮೋನುದಾಽಽನಂದಮವಾಪ ಲೊಕಃ ತತ್ವಪ್ರದೀಪಾಕೃತಿಗೋಗಣೇನ ।
ಯದಾಸ್ಯಶೀತಾಂಶುಭುವಾ ಗುರೂಂಸ್ತಾನ್ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಾನ್ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ವರ್ಯಾನ್ ॥ ೧.೪ ॥

ಮುಕುಂದಭಕ್ತ್ಯೈ ಗುರುಭಕ್ತಿಜಾಯ್ಯೈ ಸತಾಂ ಪ್ರಸತ್ತ್ಯೈ ಚ ನಿರಂತರಾಯ್ಯೈ ।
ಗರೀಯಸೀಂ ವಿಶ್ವಗುರೋರ್ವಿಶುದ್ಧಾಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಾಯೋರವತಾರಲೀಲಾಮ್ ॥ ೧.೫ ॥

ತಾಂ ಮಂತ್ರವರ್ಣೈರನುವರ್ಣನೀಯಾಂ ಶರ್ವೇಂದ್ರಪೂರ್ವೈರಪಿ ವಕ್ತುಕಾಮೆ ।
ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಕ್ಯೇ ಮಯಿ ಮಂದಬುದ್ಧೌ ಸಂತೋ ಗುಣಾಢ್ಯಾಃ ಕರುಣಾಂ ಕ್ರಿಯಾಸುಃ ॥ ೧.೬ ॥

ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಯೇನ ಸಮಸ್ತಚೇಷ್ಟಾಃ ಕಿಂ ತತ್ರ ಚಿತ್ರಂ ಚರಿತಂ ನಿವೇದ್ಯಂ ।
ಕಿಂತೂತ್ತಮಶ್ಲೋಕಶಿಖಾಮಣೀನಾಂ ಮನೋವಿಶುದ್ಧ್ಯೈ ಚರಿತಾನುವಾದಃ ॥ ೧.೭ ॥

ಮಾಲಾಕೃತಸ್ತಚ್ಚರಿತಾಖ್ಯರತ್ನೈಃ ಅಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟೇಃ ಸಕುತೂಹಲಸ್ಯ ।
ಪೂರ್ವಾಪರೀಕಾರಮಥಾಪರಂ ವಾ ಕ್ಷಾಮ್ಯಂತು ಮೇ ಹಂತ ಮುಹುರ್ಮಹಾಂತಃ ॥ ೧.೮ ॥

ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಾಜ್ಞಾಂ ಸಸುರೇಂದ್ರಯಾಜ್ಞಾಂ ಸಂಭಾವ್ಯ ಸಂಭಾವ್ಯತಮಾಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಾಣಿಗಣಪ್ರಣೇತಾ ಗುರುಃ ಸತಾಂ ಕೇಸರಿಣೋ ಗೃಹೇಽಭೂತ್ ॥ ೧.೯ ॥

ಯೇಯೇ ಗುಣಾ ನಾಮ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಃ ಯಂ ತೇಷು ತೇಷು ಸ್ಮ ನಿದರ್ಶಯಂತಿ ।
ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹಾಭಾಗವತಪ್ರಬರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮಂತಮೇನಂ ಹನುಮಂತಮಾಹುಃ ॥ ೧.೧೦ ॥

ಕರ್ಮಾಣಿ ಕುರ್ವನ್ ಪರಮಾದ್ಭುತಾನಿ ಸಭಾಸು ದೈವೀಷು ಸಭಾಜಿತಾನಿ ।
ಸುಗ್ರೀವಮಿತ್ರಂ ಸ ಜಗತ್ಪವಿತ್ರಂ ರಮಾಪತಿಂ ರಾಮತನುಂ ದದರ್ಶ ॥ ೧.೧೧ ॥

ಪಾದಾರವಿಂದಪ್ರಣತೋ ಹರೀಂದ್ರಃ ತದಾ ಮಹಾಭಕ್ತಿಭರಾಭಿನುನ್ನಃ ।
ಅಗ್ರಾಹಿ ಪದ್ಮೋದರಸುಂದರಾಭ್ಯಾಂ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಪುರಾಣೇನ ಸ ಪೂರುಷೇಣ ॥ ೧.೧೨ ॥

ಅದಾರ್ಯಸಾಲಾವಲಿದಾರಣೇನ ವ್ಯಾಪಾದಿತೇಂದ್ರಪ್ರಭವೇನ ತೇನ ।
ಪ್ರಾದ್ಯೋತನಿಪ್ರೀತಿಕೃತಾ ನಿಕಾಮಂ ಮಧುದ್ವಿಷಾ ಸಂದಿದಿಶೇ ಸ ವೀರಃ ॥ ೧.೧೩ ॥

ಕರ್ಣಾಂತಮಾನೀಯ ಗುಣಗ್ರಹೀತ್ರಾ ರಾಮೇಣ ಮುಕ್ತೋ ರಣಕೋವಿದೇನ ।
ಸ್ಫುರನ್ನಸೌ ವೈರಿಭಯಂಕರೋಽಭೂತ್ ಸತ್ಪಕ್ಷಪಾತೀ ಪ್ರದರೋ ಯಥಾಽಗ್ರ್ಯಃ ॥ ೧.೧೪ ॥

ಗೋಭಿಃ ಸಮಾನಂದಿತರೂಪಸೀತಃ ಸ್ವವಹ್ನಿನಿರ್ದಗ್ಧಪಲಾಶಿರಾಶಿಃ ।
ಅಹೋ ಹನೂಮನ್ನವವಾರಿದೋಽಸೌ ತೀರ್ಣಾಂಬುಧಿರ್ವಿಷ್ಣುಪದೇ ನನಾಮ ॥ ೧.೧೫ ॥

ಅಪಕ್ಷಪಾತೀ ಪುರುಷಸ್ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಅಭೋಗಭೋಕ್ತಾ ಪತಗಾಧಿರಾಜಮ್ ।
ವಿಶ್ವಂಭರಂ ಬಿಭ್ರದಸೌ ಜಿಗಾಯ ತ್ವರಾಪರಾಕ್ರಾಂತಿಷು ಚಿತ್ರಮೇತತ್ ॥ ೧.೧೬ ॥

ನಿಬಧ್ಯ ಸೇತುಂ ರಘುವಂಶಕೇತುಭ್ರೂಭಂಗಸಂಭ್ರಾಂತಪಯೋಧಿಮಧ್ಯೇ ।
ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹಾರಂ ದಶಕಾಯ ಸೀತಾಸಂತರ್ಜನಾಗ್ರ್ಯೋತ್ತರಮೇಷಕೋಽದಾತ್ ॥ ೧.೧೭ ॥

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನೋಜ್ಜ್ವಲರಾಘವಾಗ್ನೌ ಚಕ್ರೇ ಸ ಸುಗ್ರೀವಸುಯಾಯಜೂಕೇ ।
ಆಧ್ವರ್ಯವಂ ಯುದ್ಧಮಖೇ ಪ್ರತಿಪ್ರಸ್ಥಾತ್ರಾ ಸುಮಿತ್ರಾತನಯೇನ ಸಾಕಮ್ ॥ ೧.೧೮ ॥

ರಾಮಾರ್ಚನೇ ಯೋ ನಯತಃ ಪ್ರಸೂನಂ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಕರಾಭ್ಯಾಮಭವತ್ ಪ್ರಯತ್ನಃ ।
ಏಕೇನ ದೋಷ್ಣಾ ನಯತೊ ಗಿರೀಂದ್ರಂ ಸಂಜೀವನಾದ್ಯಾಶ್ರಯಮಸ್ಯ ನಾಭೂತ್ ॥ ೧.೧೯ ॥

ಸ ದಾರಿತಾರಿಂ ಪರಮಂ ಪುಮಾಂಸಂ ಸಮನ್ವಯಾಸೀನ್ನರದೇವಪುತ್ರ್ಯಾ ।
ವಹ್ನಿಪ್ರವೇಶಾಧಿಗತಾತ್ಮಶುದ್ಧ್ಯಾ ವಿರಾಜಿತಂ ಕಾಂಚನಮಾಲಯೇವ ॥ ೧.೨೦ ॥

ಶ್ಯಾಮಂ ಸ್ಮಿತಾಸ್ಯಂ ಪೃಥುದೀರ್ಘಹಸ್ತಂ ಸರೋಜನೇತ್ರಂ ಗಜರಾಜಯಾತ್ರಮ್ ।
ವಪುರ್ಜಗನ್ಮಂಗಲಮೇಷ ದೃಗ್ಭ್ಯಾಂ ಚಿರಾದಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇಃ ಸಿಷೇವೇ ॥ ೧.೨೧ ॥

ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕೇಽವಸಿತೇಽತ್ರ ಸೀತಾ ಪ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಸ್ತಾಂ ಭಜತಾಂ ದಿಶೇತಿ ।
ರಾಮಸ್ಯ ವಾಣ್ಯಾ ಮಣಿ ಮಂಜುಮಾಲಾವ್ಯಾಜೇನ ದೀರ್ಘಾಂ ಕರುಣಾಂ ಬಬಂಧ ॥ ೧.೨೨ ॥

ಹೃದೋರುಸೌಹಾರ್ದಭೃತಾಽಧಿಮೌಲಿ ನ್ಯಸ್ತೇನ ಹಸ್ತೇನ ದಯಾರ್ದ್ರ ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ।
ಸೇವಾಪ್ರಸನ್ನೋಽಮೃತಕಲ್ಪವಾಚಾ ದಿದೇಶ ರಾಮಃ ಸಹಭೋಗಮಸ್ಮೈ ॥ ೧.೨೩ ॥

ಪ್ರೇಷ್ಠೋ ನ ರಾಮಸ್ಯ ಬಭೂವ ತಸ್ಮಾತ್ ನ ರಾಮರಾಜ್ಯೇಽಸುಲಭಂ ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ತತ್ಪಾದಸೇವಾರತಿರೇಷ ನೈಚ್ಛತ್ ತಥಾಽಪಿ ಭೋಗಾನ್ ನನು ಸಾ ವಿರಕ್ತಿಃ ॥ ೧.೨೪ ॥

ನಮೋ ನಮೋ ನಾಥ ನಮೋನಮಸ್ತೆ ನಮೋ ನಮೋ ರಾಮ ನಮೋ ನಮಸ್ತೆ ।
ಪುನಃಪುನಸ್ತೇ ಚರಣಾರವಿಂದಂ ನಮಾಮಿ ನಾಥೇತಿ ನಮನ್ ಸ ರೇಮೇ ॥ ೧.೨೫ ॥

ಕಿಂ ವರ್ಣಯಾಮಃ ಪರಮಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಸೀತಾಪತೇಸ್ತತ್ರ ಹರಿಪ್ರಬರ್ಹೇ ।
ಮುಂಚನ್ ಮಹೀಂ ನಿತ್ಯನಿಷೇವಣಾರ್ಥಂ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮೇವೈಷ ದದೌ ಯದಸ್ಮೈ ॥ ೧.೨೬ ॥

ಸ್ವಾನಂದಹೇತೌ ಭಜತಾಂ ಜನಾನಾಂ ಮಗ್ನಃ ಸದಾ ರಾಮಕಥಾಸುಧಾಯಾಮ್ ।
ಅಸಾವಿದಾನೀಂ ಚ ನಿಷೇವಮಣೋ ರಾಮಂ ಪತಿಂ ಕಿಂಪುರುಷೇ ಕಿಲಾಽಸ್ತೇ ॥ ೧.೨೭ ॥

ತಸ್ಯೈವ ವಾಯೋರವತಾರಮೇನಂ ಸಂತೊ ದ್ವಿತೀಯಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಭೀಮಮ್ ।
ಸ್ಪೃಷ್ಟೈವ ಯಂ ಪ್ರೀತಿಮತಾಽನಿಲೇನ ನರೇಂದ್ರಕಾಂತಾ ಸುಷುವೇಽತ್ರ ಕುಂತೀ ॥ ೧.೨೮ ॥

ಇಂದ್ರಾಯುಧಂ ಹೀಂದ್ರಕರಾಭಿನುನ್ನಂ ಚಿಚ್ಛೇದ ಪಕ್ಷಾನ್ ಕ್ಷಿತಿಧಾರಿಣಾಂ ಪ್ರಾಕ್ ।
ಬಿಭೇದ ಭೂಭೃದ್ವಪುರಂಗಸಂಗಾತ್ ಚಿತ್ರಂ ಸ ಪನ್ನೋ ಜನನೀಕರಾಗ್ರಾತ್ ॥ ೧.೨೯ ॥

ಪುರೇ ಕುಮಾರಾನಲಸಾನ್ ವಿಹಾರಾತ್ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವಾನಪಿ ಮಂದಲೀಲಃ ।
ಕೈಶೋರಲೀಲಾಂ ಹತಸಿಂಹಸಂಘಾಂ ವೃತ್ತಾಂ ವನೇ ಪ್ರಾಕ್ ಸ್ಮರತಿ ಸ್ಮ ಸೂತ್ಕಃ ॥ ೧.೩೦ ॥

ಭುಕ್ತಂ ಚ ಜೀರ್ಣಂ ಪರಿಪಂಥಿದತ್ತಂ ವಿಷಂ ವಿಷಣ್ಣೋ ವಿಷಭೃದ್ಗಣೋಽತಃ ।
ಪ್ರಮಾಣಕೋಟೇಃ ಸ ಹಿ ಹೇಳಯಾಽಗಾತ್ ನೇದಂ ಜಗಜ್ಜೀವನದೇಽತ್ರ ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೧.೩೧ ॥

ದಗ್ಧ್ವಾ ಪುರಂ ಯೋಗಬಲಾತ್ ಸ ನಿರ್ಯನ್ ಧರ್ಮಾನಿವ ಸ್ವಾನ್ ಸಹಜಾನ್ ದಧಾನಃ ।
ಅದಾರಿಭಾವೇನ ಜಗತ್ಸು ಪೂಜ್ಯೋ ಯೋಗೀವ ನಾರಾಯಣಮಾಸಸಾದ ॥ ೧.೩೨ ॥

ಸಮರ್ಪ್ಯ ಕೃತ್ಯಾನಿ ಕೃತೀ ಕೃತಾನಿ ವ್ಯಾಸಾಯ ಭೂಮ್ನೇ ಸುಕೃತಾನಿ ಯಾವತ್ ।
ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಾನಿ ಚ ತಸ್ಯ ಪೂಜಾಂ ಸಂಕಲ್ಪಯಾಮಾಸ ಸ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಃ ॥ ೧.೩೩ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃಪದಶ್ರೀದ್ ಬಕಸನ್ನಿರಾಸೀ ಕ್ಷಿಪ್ತಾನ್ಯಪಕ್ಷಿಪ್ರಕರಃ ಸುಪಕ್ಷಃ ।
ಸಸೋದರೋಽಥಾಽದಿತ ರಾಜಹಂಸಃ ಸ ರಾಜಹಂಸೀಮಿವ ರಾಜಕನ್ಯಾಮ್ ॥ ೧.೩೪ ॥

ಇಂದೀವರಶ್ರೀಜಯಿಸುಂದರಾಭಂ ಸ್ಮೇರಾನನೇಂದುಂ ದಯಿತಂ ಮುಕುಂದಮ್ ।
ಸ್ವಮಾತುಲೇಯಂ ಕಮಲಾಯತಾಕ್ಷಂ ಸಮಭ್ಯನಂದತ್ ಸುಚಿರಾಯ ಭೀಮಃ ॥ ೧.೩೫ ॥

ಮಹಾಗದಂ ಚಂಡರಣಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಬಾರ್ಹದ್ರಥಂ ಮಂಕ್ಷು ನಿರಸ್ಯ ವೀರಃ ।
ರಾಜಾನಮತ್ಯುಜ್ಜ್ವಲರಾಜಸೂಯಂ ಚಕಾರ ಗೋವಿಂದಸುರೇಂದ್ರಜಾಭ್ಯಾಮ್ ॥ ೧.೩೬ ॥

ದುಃಶಾಸನೇನಾಽಕುಲಿತಾನ್ ಪ್ರಿಯಾಯಾಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾನರಾಳಾನಸಿತಾಂಶ್ಚ ಕೇಶಾನ್ ।
ಜಿಘಾಂಸಯಾ ವೈರಿಜನಸ್ಯ ತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಸ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಾನಿವ ಸಂಚಿಕಾಯ ॥ ೧.೩೭ ॥

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಸ್ಯ ವನೇ ವನೇಽಲಂ ದಿಧಕ್ಷತಃ ಪಾರ್ಥಿವಸಾರ್ಥಮುಗ್ರಮ್ ।
ಸತ್ತ್ವಾನಿ ಪುಂಸಾಂ ಭಯದಾನಿ ನಾಶಂ ವೃಕೋದರಾಗ್ನೇರ್ಗುರುತೇಜಸಾಽಽಪುಃ ॥ ೧.೩೮ ॥

ಭೋಗಾಧಿಕಾಭೋಗವತೋಽರುಣಾಕ್ಷಾನ್ ಇತಸ್ತತಃ ಸಂವಲತೊ ಧರೇಂದ್ರೇ ।
ಬಹೂನ್ ದ್ವಿಜಿಹ್ವಾನ್ ಮಣಿಮತ್ಪುರೋಗಾನ್ ಅಸೌ ಕಟೂನ್ ಕ್ರೋಧವಶಾನ್ ಜಘಾನ ॥ ೧.೩೯ ॥

ಅಥೈಷ ವೇಷಾಂತರಭಸ್ಮಲೀನಃ ಕ್ರಮೇಣ ವಾಯುಪ್ರಭವಃ ಸುತೇಜಾಃ ।
ರುದ್ಧಾಖಿಲಾಶಂ ಮುಖರಂ ಪ್ರಚಂಡಂ ಭಸ್ಮೀಚಕಾರಾಖಿಲಕೀಚಕೌಘಮ್ ॥ ೧.೪೦ ॥

ಸ ಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮಾ ವಿಜಯೇನ ಯುಕ್ತೋ ಮುಹುರ್ಮಹಾಹೇತಿಧರೋಽಪ್ರಧೃಷ್ಯಃ ।
ಭೀಷ್ಮದ್ವಿಜಾದ್ಯೈರತಿಭೀಷಣಾಭಂ ವಿಪಕ್ಷಕಕ್ಷಂ ಕ್ಷಪಯನ್ ವಿರೇಜೇ ॥ ೧.೪೧ ॥

ತರಸ್ವಿನಃ ಪ್ರೋಚ್ಚಲಿತಾನಧೀರಾನ್ ನಿರ್ದಗ್ಧಪಕ್ಷಾನತಿತೀಕ್ಷ್ಣಕೋಪಾನ್ ।
ಸ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾನ್ ಬಹುಹೇತಿಲೀಲೋ ವಿನಾಶ್ಯ ವಿಶ್ವಾನ್ ಪರಯಾ ಶ್ರಿಯಾಽಭಾತ್ ॥ ೧.೪೨ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಂಘ್ರಿಪಂಕೇರುಹಭೃಂಗರಾಜಃ ಕೃಷ್ಣಾಮುಖಾಂಭೋರುಹಹಂಸರಾಜಃ ।
ಪ್ರಜಾಸರೋಜಾವಲಿರಶ್ಮಿರಾಜಃ ಸಸೋದರೋಽರಾಜತ ವೀರರಾಜಃ ॥ ೧.೪೩ ॥

ಪೌತ್ರೇ ಪವಿತ್ರಾಹ್ವಯಜಾಮಿಪೌತ್ರೇ ಧರಾಂ ನಿಧಾಯಾಸುರಧೀಷು ತಾಪಮ್ ।
ಕೀರ್ತಿಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಹೃದಯಂ ಮುಕುಂದೇ ಭೇಜೇ ಪದಂ ಸ್ವಂ ಸಹಜೈಃ ಸ ಭೀಮಃ ॥ ೧.೪೪ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಾಂತಂ ಭಜತಾಽನಿಲೇನ ಘೋರಪ್ರಘಾತೈರಿತಿ ನಾಶಿತಾಸ್ತೇ ।
ರಸೋಜ್ಝಿತಾಶ್ಚಂಚಲವೃತ್ತಯೋಽಲಂ ಶೋಭಾಂ ನ ಭೇಜುಃ ಸುರವೈರಿಮೇಘಾಃ ॥ ೧.೪೫ ॥

ಎತತ್ಪ್ರತೀಪಂ ಕಿಲ ಕರ್ತುಕಾಮಾಃ ನಷ್ಟೌಜಸಃ ಸಂಕಟಮೇವಮಾಪ್ಯ ।
ಮುಕುಂದವೈಗುಣ್ಯಕಥಾಂ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಾಂ ಕಾಲೇ ಕಲಾವಾಕಲಯಂತ ತೇಽಲಮ್ ॥ ೧.೪೬ ॥

ಯೋ ಭೂರಿವೈರೊ ಮಣಿಮಾನ್ ಮೃತಃ ಪ್ರಾಗ್ ವಾಗ್ಮೀ ಬುಭೂಷುಃ ಪರಿತೋಷಿತೇಶಃ ।
ಸ ಸಂಕರಾಖ್ಯೋಽಂಘ್ರಿ ತಳೇಷು ಜಜ್ಞೇ ಸ್ಪೃಧಾ ಪರೇಽಪ್ಯಾಸುರಿಹಾಸುರೇಂದ್ರಾಃ ॥ ೧.೪೭ ॥

ಸಾನ್ನಾಯ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಹೃದಾಖುಭುಗ್ ವಾ ಶ್ವಾ ವಾ ಪುರೋಡಾಶಮಸಾರಕಾಮಃ ।
ಮಣಿಸ್ರಜಂ ವಾ ಪ್ಲವಗೋಽವ್ಯವಸ್ಥೋ ಜಗ್ರಾಹ ವೇದಾದಿಕಮೇಷ ಪಾಪಃ ॥ ೧.೪೮ ॥

ಜನೋ ನಮೇನ್ನಾಪರಥೇತಿ ಮತ್ವಾ ಶಠಶ್ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮಮೇಷ ಭೇಜೇ ।
ಪದ್ಮಾಕರಂ ವಾ ಕಲುಷೀಚಿಕೀರ್ಷುಃ ಸುದುರ್ದವೋ ದುಷ್ಟಗಜೋ ವಿಶುದ್ಧಮ್ ॥ ೧.೪೯ ॥

ಅವೈದಿಕಂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಂ ನಿರಸ್ತಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತತ್ಪಕ್ಷಸುಪಕ್ಷಪಾತೀ ।
ತಮೇವ ಪಕ್ಷಂ ಪ್ರತಿಪಾದುಕೋಽಸೌ ನ್ಯರೂರುಪನ್ಮಾರ್ಗಮಿಹಾನುರೂಪಮ್ ॥ ೧.೫೦ ॥

ಅಸತ್ಪದೇಽಸನ್ ಸದಸದ್ವಿವಿಕ್ತಂ ಮಾಯಾಖ್ಯಯಾ ಸಂವೃತಿಮಭ್ಯಧತ್ತ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಪ್ಯಖಂಡಂ ಬತ ಶೂನ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಬೌದ್ಧೋಽಯಮತಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ॥ ೧.೫೧ ॥

ಯದ್ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರೋತ್ಕರಭಾಸ್ಕರಂ ಚ ಪ್ರಕಾಶಯಂತಂ ಸಕಲಂ ಸ್ವಗೋಭಿಃ ।
ಅಚೂಚುರದ್ ವೇದಸಮೂಹವಾಹಂ ತತೋ ಮಹಾತಸ್ಕರಮೇನಮಾಹುಃ ॥ ೧.೫೨ ॥

ಸ್ವಸೂತ್ರಜಾತಸ್ಯ ವಿರುದ್ಧಭಾಷೀ ತದ್ಭಾಷ್ಯಕಾರೋಽಹಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ಯಃ ।
ತಂ ತತ್ಕ್ಷಣಾದ್ ಯೋ ನ ದಿಧಕ್ಷತಿ ಸ್ಮ ಸ ವ್ಯಾಸರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ ಕ್ಷಮಾಬ್ಧಿಃ ॥ ೧.೫೩ ॥

ನಿಗಮಸನ್ಮಣಿದೀಪಗಣೋಽಭವತ್ ತದುರುವಾಗ್ಗಣಪಂಕನಿಗೂಢಭಾಃ ।
ಅವಿದುಷಾಮಿತಿ ಸಂಕರತಾಕರಃ ಸ ಕಿಲ ಸಂಕರ ಇತ್ಯಭಿಶುಶ್ರುವೇ ॥ ೧.೫೪ ॥

ವಿಶ್ವಂ ಮಿಥ್ಯಾ ವಿಭುರಗುಣವಾನಾತ್ಮನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಭೇದೋ ।
ದೈತ್ಯಾ ಇತ್ಥಂ ವ್ಯದಧತ ಗಿರಾಂ ದಿಕ್ಷು ಭೂಯಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಮ್ ॥
ಆನಂದಾದ್ಯೈರ್ಗುರುಗುಣಗಣೈಃ ಪೂರಿತೋ ವಾಸುದೇವೋ ।
ಮಂದಂಮಂದಂ ಮನಸಿ ಚ ಸತಾಂ ಹಂತ ನೂನಂ ತಿರೋಽಭೂತ್ ॥ ೧.೫೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೨. ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

ವಿಜ್ಞಾನಭಾನುಮತಿ ಕಾಲಬಲೇನ ಲೀನೇ
ದುರ್ಭಾಷ್ಯಸಂತಮಸಸಂತತಿತೋ ಜನೇಽಂಧೆ ।
ಮಾರ್ಗಾತ್ ಸತಾಂ ಸ್ಖಲತಿ ಖಿನ್ನ ಹೃದೊ ಮುಕುಂದಂ
ದೇವಾಶ್ಚತುರ್ಮುಖಮುಖಾಃ ಶರಣಂ ಪ್ರಜಗ್ಮುಃ ॥ ೨.೧ ॥

ನಾಥಃ ಕಲೌ ತ್ರಿಯುಗಹೂತಿರನುದ್ಬುಭೂಷುಃ
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಪ್ಯನವತಾರಮನಾದಿದಿಕ್ಷುಃ ।
ಸರ್ವಜ್ಞಮನ್ಯಮನವೇಕ್ಷ್ಯ ಸ ಕಾರ್ಯವೀರ್ಯಂ
ಸ್ಮೇರಾನನೊ ಭುವನಜೀವನಮಾಬಭಾಷೇ ॥ ೨.೨ ॥

ವೇದಾಂತಮಾರ್ಗಪರಿಮಾರ್ಗಣದೀನದೂನಾಃ
ದೈವೀಃ ಪ್ರಜಾ ವಿಶರಣಾಃ ಕರುಣಾಪದಂ ನಃ ।
ಆನಂದಯೇಃ ಸುಮುಖ ಭೂಷಿತಭೂಮಿಭಾಗೋ
ರೂಪಾಂತರೇಣ ಮಮ ಸದ್ಗುಣನಿರ್ಣಯೇನ ॥ ೨.೩ ॥

ಆದೇಶಮೌಲಿಮಣಿಮುಜ್ಜ್ವಲವರ್ಣಮೇನಂ
ಬದ್ಧಾಂಜಲಿರ್ಮರುದನರ್ಘಮಧತ್ತ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ॥
ಹಾರಾವಳೀಮಿವ ಹೃದಾ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಯಾಚ್ಞಾಂ
ಬಿಭ್ರನ್ನಿಜಾನನುಜಿಘೃಕ್ಷುರವಾತಿತೀರ್ಷತ್ ॥ ೨.೪ ॥

ಕಾಲಃ ಸ ಏವ ಸಮವರ್ತತ ನಾಮ ಯಾವತ್
ಚಿಂತಾಕುಲಂ ವಿವಿಧಸಾಧುಕುಲಂ ಬಭೂವ ।
ವೇದಾಂತಸಂತತಕೃತಾಂತರಸಂ ನ ವಿದ್ಮಃ
ಶ್ರೇಯೋ ಲಭೇಮಹಿ ಕಥಂ ನು ವಯಂ ಬತೇತಿ ॥ ೨.೫ ॥

ತತ್ಪ್ರೀತಯೇ ರಜತಪೀಠಪುರಾಧಿವಾಸೀ ದೇವೋ
ವಿವೇಶ ಪುರುಷಂ ಶುಭಸೂಚನಾಯ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಮಹಾಯ ಮಹಿತಾಯ ಮಹಾಜನೌಘೇ
ಕೋಲಾಹಲೇನ ಸಕುತೂಹಲಿನಿ ಪ್ರವೃತ್ತೆ ॥ ೨.೬ ॥

ಆವಿಷ್ಟವಾನಕುಶಲಂ ಪುರುಷಂ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ
ಪ್ರತ್ಯಾಯಯನ್ನಿಹ ಜನಾನ್ ನಿತರಾಮನೃತ್ಯತ್ ।
ಉತ್ತುಂಗಕೇತುಶಿಖರೇ ಸ ಕೃತಾಂಗಹಾರೋ
ರಂಗಾಂತರೇ ನಟ ಇವಾಖಿಲವಿಸ್ಮಯಾತ್ಮಾ ॥ ೨.೭ ॥

ಆಭಾಷ್ಯ ಸೋಽತ್ರ ಜನತಾಂ ಶಪಥಾನುವಿದ್ಧಂ
ಉಚ್ಚೈರಿದಂ ವಚನಮುದ್ಧೃತದೋರ್ಬಭಾಷೆ ।
ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯತೇ ಜಗತಿ ವಿಶ್ವಜನೀನವೃತ್ತಿಃ
ವಿಶ್ವಜ್ಞ ಏವ ಭಗವಾನಚಿರಾದಿಹೇತಿ ॥ ೨.೮ ॥

ಸದ್ವೀಪವಾರಿನಿಧಿಸಪ್ತಕಭೂತಧಾತ್ರ್ಯಾ
ಮಧ್ಯೇಽಪಿ ಕರ್ಮಭುವಿ ಭಾರತ ನಾಮ ಖಂಡೇ ।
ಕಾಲೇ ಕಲೌ ಸುವಿಮಲಾನ್ವಯಲಬ್ಧಜನ್ಮಾ
ಸನ್ಮಧ್ಯಗೇಹಕುಲಮೌಲಿಮಣಿರ್ದ್ವಿಜೋಽಭೂತ್ ॥ ೨.೯ ॥

ವೇದಾದ್ರಿಸದ್ರಜಯಪೀಠಪುರೇಶ್ವರಾಭ್ಯಾಂ
ಗ್ರಾಮೋ ವಿಭೂಷಿತತರಃ ಶಿವರೂಪ್ಯನಾಮಾ ।
ಹೇಮಾದ್ರಿರಾಜವಿಭುರಾಜದಿಳಾವೃತಾಭಃ ತಸ್ಯಾ-
ಭವದ್ ಗುರುಗುಣಃ ಖಲು ಮೂಲಭೂಮಿಃ ॥ ೨.೧೦ ॥

ರಾಮಾಧಿವೇಶಿತಹರಿಸ್ವಸೃಮೌಲಿಮಾಲಾ-
ರಾಜದ್ವಿಮಾನಗಿರಿಶೋಭಿತಮಧ್ಯವಾಸ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸ ಪಾಜಕಪದಂ ತ್ರಿ ಕುಲ್ಯೈಕಕೇತುಃ
ಕಂ ಯದ್ ದಧಾತಿ ಸತತಂ ಖಲು ವಿಶ್ವಪಾಜಾತ್ ॥ ೨.೧೧ ॥

ಅರ್ಥಂ ಕಮಪ್ಯನವಮಂ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಹೇತುಂ
ಪುಂಸಾಂ ಪ್ರದಾತುಮುಚಿತಾಮುಚಿತಸ್ವರೂಪಾಮ್ ।
ಕನ್ಯಾಂ ಸುವರ್ಣಲಸಿತಾಮಿವ ವೇದವಿದ್ಯಾಂ
ಜಗ್ರಾಹ ವಿಪ್ರವೃಷಭ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಾಂ ಸಃ ॥ ೨.೧೨ ॥

ರೇಮೇಽಚ್ಛಯೋಪನಿಷದೇವ ಮಹಾವಿವೇಕೋ
ಭಕ್ತ್ಯೈವ ಶುದ್ಧಕರಣಃ ಪರಮಶ್ರಿತಾಽಲಮ್ ।
ಮಿಥ್ಯಾಭಿಮಾನರಹಿತಃ ಪರಯೇವ ಮುಕ್ತ್ಯಾ
ಸ್ವಾನಂದಸಂತತಿಕೃತಾ ಸ ತಯಾ ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಃ ॥ ೨.೧೩ ॥

ತಸ್ಯ ಪ್ರಭೋಶ್ಚರಣಯೋಃ ಕುಲದೇವತಾಯಾಃ
ಭಕ್ತಿಂ ಬಬಂಧ ನಿಜಧರ್ಮರತಃ ಸ ಧೀರಃ ।
ವಿಜ್ಞಾತಭಾರತಪುರಾಣಮಹಾರಹಸ್ಯಂ
ಯಂ ಭಟ್ಟ ಇತ್ಯಭಿವದಂತಿ ಜನಾ ವಿನೀತಮ್ ॥ ೨.೧೪ ॥

ಗೋವಿಂದಸುಂದರಕಥಾಸುಧಯಾ ಸ ನೄಣಾಂ
ಆನಂದಯನ್ನ ಕಿಲ ಕೇವಲಮಿಂದ್ರಿಯಾಣಿ ।
ಕಿಂತು ಪ್ರಭೋ ರಜತಪೀಠಪುರೇ ಪದಾಬ್ಜಂ
ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಸ್ಯ ಭಜತಾಮಪಿ ದೈವತಾನಾಮ್ ॥ ೨.೧೫ ॥

ಇತ್ಥಂ ಹರೇರ್ಗುಣಕಥಾಸುಧಯಾ ಸುತೃಪ್ತೋ
ನೈರ್ಗುಣ್ಯವಾದಿಷು ಜನೇಷ್ವಪಿ ಸಾಗ್ರಹೇಷು ।
ತತ್ವೇ ಸ ಕಾಲಚಲಧೀರತಿಸಂಶಯಾಲುಃ ಧೀಮಾನ್
ಧಿಯಾ ಶ್ರವಣಶೋಧಿತಯಾ ಪ್ರದಧ್ಯೌ ॥ ೨.೧೬ ॥

ತ್ರಾತಾ ಯ ಏವ ನರಕಾತ್ ಸ ಹಿ ಪುತ್ರನಾಮ
ಮುಖ್ಯಾವನಂ ನ ಸುಲಭಂ ಪುರುಷಾದಪೂರ್ಣಾತ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸಮಸ್ತವಿದಪತ್ಯಮವದ್ಯಹೀನಂ
ವಿದ್ಯಾಕರಾಕೃತಿ ಲಭೇಮಹಿ ಕೈರುಪಾಯೈಃ ॥ ೨.೧೭ ॥

ಪೂರ್ವೇಽಪಿ ಕರ್ದಮಪರಾಶರಪಾಂಡುಮುಖ್ಯಾಃ
ಯತ್ಸೇವಯಾ ಗುಣಗಣಾಢ್ಯಮಪತ್ಯಮಾಪುಃ ।
ತಂ ಪೂರ್ಣಷಡ್ಗುಣತನುಂ ಕರುಣಾಮೃತಾಬ್ಧಿಂ
ನಾರಾಯಣಂ ಕುಲಪತಿಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜೇಮ ॥ ೨.೧೮ ॥

ಇತ್ಥಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಸ ವಿಚಿಂತ್ಯಮನನ್ಯ ಬಂಧುಃ
ಪ್ರೇಷ್ಠಪ್ರದಂ ರಜತಪೀಠಪುರಾಧಿವಾಸಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭವಾಬ್ಧಿಭಯಭಂಗದಯಾ ಶುಭಾತ್ಮಾ
ಭೇಜೇ ಭುಜಂಗಶಯನಂ ದ್ವಿಷಡಬ್ದಕಾಲಮ್ ॥ ೨.೧೯ ॥

ಪತ್ನ್ಯಾ ಸಮಂ ಭಗವತಃ ಸ ಭಜನ್ ಪದಾಬ್ಜಂ
ಭೋಗಾನ್ ಲಘೂನಪಿ ಪುನರ್ಲಘಯಾಂಚಕಾರ ।
ದಾಂತಂ ಸ್ವಯಂ ಚ ಹೃದಯಂ ದಮಯಾಂಚಕಾರ
ಸ್ವಚ್ಛಂ ಚ ದೇಹಮಧಿಕಂ ವಿಮಲೀಚಕಾರ ॥ ೨.೨೦ ॥

ತೀವ್ರೈಃ ಪಯೋವ್ರತಮುಖ್ಯೈರ್ವಿವಿಧ ವ್ರತಾಗ್ರ್ಯೈಃ
ಜಾಯಾಪತೀ ಗುಣಗಣಾರ್ಣವಪುತ್ರಕಾಮೌ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಪೂರುಷಮತೋಷಯತಾಂ ನಿತಾಂತಂ
ದೇವೇರಿತಾವಿವ ಪುರಾಽದಿತಿಕಶ್ಯಪೌ ತೌ ॥ ೨.೨೧ ॥

ನಾಥಸ್ಯ ಭೂರಿಕರುಣಾಸುಧಯಾಽಭಿಷಿಕ್ತೌ
ಶ್ರೀಶ್ರೀಧರಪ್ರತತಿಶಾರಶರೀರಯಷ್ಟೀ ।
ಭೂರಿವ್ರತಪ್ರಭವದಿವ್ಯಸುಕಾಂತಿಮಂತೌ
ತೌ ದೇಹಶುದ್ಧಿಮತಿಮಾತ್ರಮಥಾಲಭೇತಾಮ್ ॥ ೨.೨೨ ॥

ಕಾಂತಾದೃತೌ ಸಮುಚಿತೇಽಥ ಬಭಾರ ಗರ್ಭಂ
ಸಾ ಭೂಸುರೇಂದ್ರದುಹಿತಾ ಜಗತಾಂ ಹಿತಾಯ ।
ಅಚ್ಛಾಂಬರೇವ ರಜನೀ ಪರಿಪೂರಿತಾಶಾ
ಭಾವಿನ್ಯಪಾಸ್ತತಮಸಂ ವಿಧುಮಾದ್ಯಪಕ್ಷಾತ್ ॥ ೨.೨೩ ॥

ತಂ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಸಿತಬಿಂಬಮಿವ ಪ್ರವೃದ್ಧಂ
ಯಾವದ್ ದ್ವಿಜೇಂದ್ರವನಿತಾ ಸುಷುವೇಽತ್ರ ತಾವತ್ ।
ಅಂಶೇನ ವಾಯುರವತೀರ್ಯ ಸ ರೂಪ್ಯಪೀಠೇ
ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಭವನಂ ಪ್ರಯಯೌ ತದೀಯಮ್ ॥ ೨.೨೪ ॥

ಸಂಪೂರ್ಣಲಕ್ಷಣಚಣಂ ನವರಾಜಮಾನ
ದ್ವಾರಾಂತರಂ ಪರಮಸುಂದರಮಂದಿರಂ ತತ್ ।
ರಾಜೇವ ಸತ್ಪುರವರಂ ಭುವನಾಧಿರಾಜೋ
ನಿಷ್ಕಾಸಯನ್ ಪರಮಸೌ ಭಗವಾನ್ ವಿವೇಶ ॥ ೨.೨೫ ॥

ಸಂತುಷ್ಯತಾಂ ಸಕಲಸನ್ನಿಕರ್ೈರಸದ್ಭಿಃ
ಖಿದ್ಯೇತ ವಾಯುರಯಮಾವಿರಭೂತ್ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮ್ ।
ಆಖ್ಯಾನಿತೀವ ಸುರದುಂದುಭಿಮಂದ್ರನಾದಃ
ಪ್ರಾಶ್ರಾವಿ ಕೌತುಕವಶ್ಯೈರಿಹ ಮಾನುಷ್ಯೈಶ್ಚ ॥ ೨.೨೬ ॥

ನಾಥಂ ನಿಷೇವ್ಯ ಭವನಾನತಿದೂರಮಾಪ್ತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಮಹಪ್ರಕೃತದುಂದುಭಿನಾದಪೂರ್ವಾತ್ ।
ಪುತ್ರೋದ್ಭವಶ್ರವಣತೋ ಮಹದಾಪ್ಯ ಸೌಖ್ಯಂ
ಜ್ಞಾನಂ ಪರೋಕ್ಷಪದಮಪ್ಯಮತೇಷ್ಟಹೇತುಮ್ ॥ ೨.೨೭ ॥

ಆವಿಶ್ಯ ವೇಷ್ಮ ನಿಜನಂದನಮಿಂದುವಕ್ತ್ರಂ
ಭೂಯೋಽಭಿನಂದ್ಯ ಸ ಮುಕುಂದದಯಾಂ ಪ್ರವಂದ್ಯ ।
ಜಾತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಗುಣಜಾತವಹಸ್ಯ ಜಾತ–
ಕರ್ಮಾದಿಕರ್ಮನಿವಹಂ ವಿದಧೇ ಸುಕರ್ಮಾ ॥ ೨.೨೮ ॥

ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮೇವ ಯದಭೂದಸುದೇವ ಏಷಃ
ಯದ್ ವಾಸುದೇವಪದಭಕ್ತಿರತಃ ಸದಾಽಸೌ ।
ತದ್ ವಾಸುದೇವಪದಮನ್ವವದನ್ ಸುರೇಂದ್ರಾಃ
ತಾತೇನ ಯನ್ನಿಗದಿತಂ ಸುತನಾಮಕರ್ತ್ರಾ ॥ ೨.೨೯ ॥

ಪಾತುಂ ಪಯಾಂಸಿ ಶಿಶವೇ ಕಿಲ ಗೋಪ್ರದೋಽಸ್ಮೈ
ಪೂರ್ವಾಲಯಃ ಸ್ವಸುತಸೂನುತಯಾ ಪ್ರಜಾತಃ ।
ನಿರ್ವಾಣಹೇತುಮಲಭಿಷ್ಟ ಪರಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಂ
ದಾನಂ ಧ್ರುವಂ ಫಲತಿ ಪಾತ್ರಗುಣಾನುಕೂಲ್ಯಾತ್ ॥ ೨.೩೦ ॥

ಅತ್ರಸ್ತಮೇವ ಸತತಂ ಪರಿಫುಲ್ಲಚಕ್ಷುಃ
ಕಾಂತ್ಯಾ ವಿಡಂಬಿತನವೇಂದು ಜಗತ್ಯನರ್ಘಮ್ ।
ತತ್ ಪುತ್ರರತ್ನಮುಪಗೃಹ್ಯ ಕದಾಚಿದಾಪ್ತಃ
ಸ್ವಸ್ವಾಮಿನೇ ಬುಧ ಉಪಾಯನಮಾರ್ಪಯತ್ ಸಃ ॥ ೨.೩೧ ॥

ನತ್ವಾ ಹರಿಂ ರಜತಪೀಠಪುರಾಲಯಂ
ತಂ ಬಾಲಸ್ಯ ಸಂಪದಮನಾಪದಮರ್ಥಯಿತ್ವಾ ।
ಸಾಕಂ ಸುತೇನ ಪರಿವಾರಜನಾನ್ವಿತೋಽಸೌ
ಪ್ರಾಯಾನ್ನಿಶೀಥಸಮಯೇ ನಿಜಮೇವ ಧಾಮ ॥ ೨.೩೨ ॥

ದೋಷೇಯುಷಾಂ ಸಮಮನೇನ ವನೇಽತಿಭೀಮೇ
ತತ್ಕ್ರೀಡಿತಗ್ರಹ ಇಹೈಕತಮಂ ತುತೋದ ।
ಉದ್ವಾಂತರಕ್ತಮವಲೋಕ್ಯ ತಮಭ್ಯಧಾಯಿ
ಕೇನಾಪ್ಯಹೋ ನ ಶಿಶುತುತ್ ಕಥಮೇಷ ಇತ್ಥಮ್ ॥ ೨.೩೩ ॥

ಆವಿಶ್ಯ ಪೂರುಷಮುವಾಚ ಮಹಾಗ್ರಹೋಽಸೌ
ಅಸ್ಮದ್ವಿಹಾರಸಮಯೋಪಗತಾನ್ ಸಮಸ್ತಾನ್ ।
ಯಚ್ಛಕ್ತಿಗುಪ್ತಿರಹಿತಾನಲಮಸ್ಮಿ ಹಂತುಂ
ಲೋಕೇಶ್ವರಃ ಸ ಬತ ಬಾಲತಮಃ ಕಿಲೇತಿ ॥ ೨.೩೪ ॥

ಸ್ತನ್ಯೇನ ಬಾಲಮನುತೋಷ್ಯ ಮುಹುಃ ಸ್ವಧಾಮ್ನೋ
ಮಾತಾ ಕದಾಚನ ಯಯೌ ವಿರಹಾಸಹಾಽಪಿ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ವಿಶ್ವಪರಿಪಾಲಕಪಾಲನಾಯ
ಕನ್ಯಾಂ ನಿಜಾಮನುಗುಣಾಂ ಕಿಲ ಭೀರುರೇಷಾ ॥ ೨.೩೫ ॥

ಸಾ ಬಾಲಕಂ ಪ್ರರುದಿತಂ ಪರಿಸಾಂತ್ವಯಂತೀ
ಮುಗ್ಧಾಕ್ಷರೇಣ ವಚಸಾಽನುನಿನಾಯ ಮುಗ್ಧಾ ।
ಮಾ ತಾತ ತಾತ ಸುಮುಖೇತಿ ಪುನಃ ಪ್ರರೋದೀಃ
ಮಾತಾ ತನೋತಿ ರುಚಿತಂ ತ್ವರಿತಂ ತವೇತಿ ॥ ೨.೩೬ ॥

ರೋದೇ ಕ್ರಿಯಾಸಮಭಿಹಾರತ ಏವ ವೃತ್ತೇ
ಪೋತಸ್ಯ ಮಾತರಿ ಚಿರಾದಪಿ ನಾಽಗತಾಯಾಮ್ ।
ಜಗ್ರಾಹ ಬಾಲಮಥ ಚೈಕ್ಷತ ಮಾತೃಮಾರ್ಗಂ
ಸಾಽಪಿ ಕ್ರಿಯಾಸಮಭಿಹಾರತ ಏವ ಬಾಲಾ ॥ ೨.೩೭ ॥

ಕರ್ತವ್ಯಮೌಢ್ಯಮಭಿಪದ್ಯ ನಿರೂಪ್ಯ ಸಾ ತಂ
ಪ್ರಾಭೋಜಯತ್ ಖಲು ಕುಲಸ್ಥಕುಲಂ ಪ್ರಪಕ್ವಂ ।
ಶೀತಂ ಪಯೋಽಪಿ ಸತತಂ ಪರಿಪಾಯಯಂತೀ
ಯಸ್ಯೋಷ್ಣರೋಗಮತಿವೇಲಮಶಂಕತಾಂಬಾ ॥ ೨.೩೮ ॥

ನೂನಂ ಪಿಪಾಸುರತಿರೋದಿತಿ ಹಂತ ಬಾಲೋ
ಧಿಙ್ ಮಾಂ ದಯಾವಿರಹಿತಾಂ ಪರಕೃತ್ಯಸಕ್ತಾಮ್ ।
ಇತ್ಯಾಕುಲಾ ಗೃಹಮುಪೇತ್ಯ ತದಾ ಪ್ರಸನ್ನಂ
ಪೂರ್ಣೋದರಂ ಸುತಮವೈಕ್ಷತ ವಿಪ್ರಪತ್ನೀ ॥ ೨.೩೯ ॥

ಪೃಷ್ಟ್ವಾಽವಗಮ್ಯ ಸಕಲಂ ಚ ತತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಂ
ಯೂನಾಂ ಚ ದುಸ್ಸಹಮಿದಂ ಶಿಶುನೋಪಭುಕ್ತಮ್ ।
ಇತ್ಥಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ತನಯಾಂ ಬಹು ಭರ್ತ್ಸಯಂತ್ಯಾ
ಭೀತಂ ತಯೋತ ಕುಪಿತಂ ಮನಸಾಽನುತಪ್ತಮ್ ॥ ೨.೪೦ ॥

ಆರೋಗ್ಯಶಾಲಿನಿ ತದಾಽಪಿ ಪುರೇವಪುತ್ರೇ
ವಿಸ್ಮೇರತಾಮುಪಜಗಾಮ ಜನನ್ಯಮುಷ್ಯ ।
ಯಸ್ಯ ತ್ರಿಲೋಕಜನನೀ ಜನನೀ ವಿಷೇಽಪಿ
ಪೀತೇ ನ ವಿಸ್ಮಯಮವಾಪ ಸಮಸ್ತಶಕ್ತೇಃ ॥ ೨.೪೧ ॥

ಸ್ತನ್ಯಂ ಮುಹುಃ ಕಿಲ ದದೌ ಜನನೀ ಗೃಹೀತ್ವಾ
ಕ್ಷೇಮಾಯ ತಂ ಕಿಲ ದಧಜ್ಜನಕೋ ಜಜಾಪ ।
ಅನ್ಯೋ ಜನೋಽಪಿ ಕಿಲ ಲಾಳಯತಿ ಸ್ಮ ಕಿಂತು
ಸರ್ವೋಽಪಿ ತನ್ಮುಖಸುಹಾಸರಸಾಯನೋತ್ಕಃ ॥ ೨.೪೨ ॥

ದೇವಾದಿಸದ್ಭಿರನುಪಾಲಿತಯಾಽಽದರೇಣ
ದೇವ್ಯಾಽಽತ್ಮನೇವ ವಿಲಸತ್ಪದಯಾ ನಿತಾಂತಮ್ ।
ಅವ್ಯಕ್ತಯಾ ಪ್ರಥಮತೊ ವದನೇಽಸ್ಯ ವಾಣ್ಯಾ
ಶಾಲೀನಯೇವ ಭುವನಾರ್ಚಿತಯಾ ವಿಜಹ್ರೇ ॥ ೨.೪೩ ॥

ಪ್ರಾಗ್ರಿಂಖಣಂ ಸ್ವಯಮಥ ಸ್ಥಿತಿಮೇಷ
ಚಕ್ರೇ ಪಶ್ಚಾದ್ ಗತಿಂ ಪರಿಚಯೇನ ಕಿಲ ಕ್ರಮೇಣ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಿತಮಹೋ ಯದನುಗ್ರಹೇಣ
ಸರ್ವಂ ತದಸ್ಯ ಪವನಸ್ಯ ವಿಡಂಬನಂ ಹಿ ॥ ೨.೪೪ ॥

ಪುಚ್ಛಾಂತಮಚ್ಛಮವಲಂಬ್ಯ ಕದಾಚಿದೇಷ
ಪ್ರಾತರ್ವ್ರಜಾದ್ ವ್ರಜತ ಏವ ನಿಜರ್ಷಭಸ್ಯ ।
ಪ್ರಾಯಾತ್ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಸಹಸಾ ಸ್ವಜನೈರದೃಷ್ಟೋ
ನಾನಾವನೇಷು ಚರತಶ್ಚರತಸ್ತೃಣಾನಿ ॥ ೨.೪೫ ॥

ಉತ್ತುಂಗಶೃಂಗಲಸಿತಸ್ಯ ಮಹಿಷ್ಠಮೂರ್ತೇಃ
ಪಾದಾವೃತಾವನಿತಳಸ್ಯ ಸುರಂಧ್ರಕಸ್ಯ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ತಸ್ಯ ಶುಶುಭೇಽವಯವೈಕದೇಶಂ
ಬಾಲೋ ದಿವಾಕರ ಇವೋದಯಪರ್ವತಸ್ಯ ॥ ೨.೪೬ ॥

ಲೀಲಾಂ ಕರೋತಿ ನು ಗೃಹಾಂತರಗೋ ನು ಬಾಲಃ
ಕೂಪಾಂತರೇ ನು ಪತಿತಃ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವತಂತ್ರಃ ।
ಇತ್ಥಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಸ ಮುಹುಃ ಸ್ವಜನೋ ವಿಮೃಗ್ಯ
ಹಂತಾನವೇಕ್ಷ್ಯ ತನಯಂ ಹೃದಿ ತಾಪಮಾಪ ॥ ೨.೪೭ ॥

ಬಾಲಸ್ಯ ಬಾಲಪರಿಲಂಬನಗೋಚರಂ ತದ್
ವ್ಯಶ್ವಸ್ಯತಾಪಿ ವಚನಂ ವನಗೋಚರೋಕ್ತಮ್ ।
ಯತ್ ಸಾಯಮೈಕ್ಷತ ಜನಃ ಶಿಶುಮಾವ್ರಜಂತಮ್
ಏಕಾಬ್ದಕಂ ವೃಷಭಬಾಲಕೃತಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨.೪೮ ॥

ಚಿಂತಾಮಣೀಂದ್ರಮಿವ ಚಿಂತಿತದಂ ದರಿದ್ರೋ
ವಿಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಮಿವ ವಿಷ್ಣುಪರಂ ಮುಮುಕ್ಷುಃ ।
ನಷ್ಟಂ ಚ ನಂದನಮಿತಿ ಸ್ವಜನೋಽಸ್ಯ ಲಬ್ಧ್ವಾ
ನಾಥಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತಮನುಗ್ರಹಮೇವ ಮೇನೇ ॥ ೨.೪೯ ॥

ಲೀಲಾವಸಾನಸಮಯೇ ಸಹಸಾ ಕದಾಚಿದ್
ಆರ್ಯೋಽಮುನಾಽಭ್ಯವಹೃತಿಂ ಪ್ರತಿ ಚೋದ್ಯಮಾನಃ ।
ರೋದ್ಧೈಷ ನೋಽಸ್ತಿ ಧನಿಕೋ ವೃಷವಿಕ್ರಯೀತಿ
ಪ್ರೋವಾಚ ನಂದನಮುಖೇಂದುಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಮಂದಮ್ ॥ ೨.೫೦ ॥

ಲೀಲಾಕರೇಣ ಸ ಕರೇಣ ಸುಕೋಮಲೇನ
ಬೀಜಾಂತರಾಣಿ ಕಿಲ ಕಾನಿಚಿದಾಶು ತಸ್ಮೈ ।
ಸ್ಮಿತ್ವಾಽರ್ಭಕೋಽಭಿಮತನಿಷ್ಕಪದೇ ಯದಾಽದಾ-
ದಾದತ್ತ ತಾನಿ ಧನಿಕೋ ಬಹುಮಾನಪೂರ್ವಮ್ ॥ ೨.೫೧ ॥

ಲಬ್ಧಂ ಸುತಾದಿತಿ ವದನ್ ದ್ವಿಜಪುಂಗವೇನ
ಕಾಲಾಂತರೇ ನಿಜಧನೇ ಪ್ರತಿದಿತ್ಸಿತೇಽಪಿ ।
ಸಾಕ್ಷಾದಮಾನವನವಾಕೃತಿತಃ ಸ ಲೇಭೇ
ಬೀಜಚ್ಛಲೇನ ಪುರುಷಾರ್ಥಮಹೋ ವಿಶಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೨.೫೨ ॥

ವಾಸುದೇವಮಿಹ ವಾಽಸುದೇವತಾ ಸತ್ಕಲಾಮಭಿನನಂದ ತಂ ಜನಃ ।
ವಾಸುದೇವಮಿತಿ ವಾಸುದೇವಸನ್ನಾಮಕಂ ವಿವಿಧಲೀಲಮರ್ಭಕಮ್ ॥ ೨.೫೩ ॥

ಇತಿ ವಿಹರತಿ ಮಹ್ಯಾಂ ವಿಷ್ಣುದಾಸೇಽಪಿ ಗೂಢೇ
ಸಮಜನಿ ಸುಜನಾನಾಂ ಚಿತ್ತಮಾನಂದಪೂರ್ಣಮ್ ।
ಉದಯತಿ ಘನಮಾಲಾಲೀನಭಾನೌ ಚ ಭಾನೌ
ನನು ಜನನಯನಾಬ್ಜೈರ್ಲಭ್ಯತೇಽಲಂ ವಿಕಾಸಃ ॥ ೨.೫೪ ॥

**॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥**

೩. ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥ ಕದಾಚನ ಸುಂದರನಂದನಸ್ಮಿತಮುಖೇಂದುದೃಶಾಂ ದಯಿತೌ ನೃಣಾಮ್ ।
ಮಹಮತೋ ನಿಜಬಂಧುಮುದೇ ಮುದಾ ಪ್ರಯಯತುಃ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಹ ದಂಪತೀ ॥ ೩.೧ ॥

ಸ್ವಜನತಾಪಗಮಾಗಮಸಂಗಮಪ್ರತಿಸಭಾಜಿತಪೂರ್ವಕಸಂಭ್ರಮೇ ।
ಅವಿದುಷೀ ಜನನೀತಿ ಸ ಬಾಲಕಃ ಶರಣತೋ ರಣತೋ ನಿರಗಾನ್ನಭಿಃ ॥ ೩.೨ ॥

ಕ್ವ ನು ಯಿಯಾಸಸಿ ತಾತ ನ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಸ್ವಜನಸಂತ್ಯಜನಂ ತವ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ।
ಇತಿ ವಿಭುಃ ಪಥಿಕೈರುದಿತೋ ವ್ರಜನ್ ಸ್ಮಿತಮನಾಕುಲಮುತ್ತರಮಾತನೋತ್ ॥ ೩.೩ ॥

ತ್ವರಿತಮೇತ್ಯ ಸ ಕಾನನದೇವತಾಸದನಮತ್ರ ನನಾಮ ರಮಾಪತಿಮ್ ।
ಅಪಿ ತತಃ ಪ್ರಗತೋ ಲಘು ನಾಳಿಕೇಯುಪಪದಾಂತರಸದ್ಮಗತಂ ಚ ತಮ್ ॥ ೩.೪ ॥

ನಳಿನನಾಭನಿಭಾಲನಸಂಮದಾಗಮವಿಕಸ್ವರಭಾಸ್ವರಲೋಚನಃ।
ಜನಮನೋನಯನಾಂಬುಜಭಾಸ್ಕರೋ ರಜತಪೀಠಪುರಂ ಪ್ರಯಯಾವಸೌ ॥ ೩.೫ ॥

ಸುಹಯಮೇಧಗಣಾತಿಶಯಾಲವೋ ಹರಿನಮಸ್ಕೃತಯಃ ಸುಕೃತಾ ಇಮಾಃ
ಇತಿ ಸುರೈರಪಿ ಭೂಸುರಮಂಡಲೈಃ ಸಮನಮತ್ ಸ ಸವಿಸ್ಮಯಮೀಕ್ಷಿತಃ ॥ ೩.೬ ॥

ನ ಹಿ ಹರಿಂ ಸತತಂ ನ ನಮತ್ಯಸೌ ನ ಚ ನ ಪಶ್ಯತಿ ನಾಪಿ ನ ವಂದತೇ ।
ಅಪಿ ತಥೇತಿ ವಿಧಾಯ ವಿಶೇಷತಃ ಸ ನನು ಸಾಧುಜನಾನ್ ಸಮಶಿಕ್ಷಯತ್ ॥ ೩.೭ ॥

ಅನವಲೋಕ್ಯ ಸುತಂ ಸುತವತ್ಸಲೋ ಮೃಗಯತೇ ಸ್ಮ ಮಹೀಸುರಪುಂಗವಃ ।
ಮುಹುರಪೃಚ್ಛದಮುಷ್ಯ ಗತಿಂ ನರಾನ್ ಪಥಿ ಪಥಿ ಪ್ರಗತೋಽನುಪದಂ ದ್ರುತಮ್ ॥ ೩.೮ ॥

ಜನಸದಾಗತಿಸೂಚಿತವರ್ತ್ಮನಾ ಪ್ರತಿಪದಂ ವ್ರಜತಾ ಪರಯಾ ತೃಷಾ ।
ದ್ವಿಜಮಹಾಮಧುಪೇನ ಮನೋಹರಂ ಸ್ಮಿತಮಲಾಭಿ ಸುತಾನನವಾರಿಜಮ್ ॥ ೩.೯ ॥

ವಿರಹದೂನತಯೋದ್ಗಮನೋನ್ಮುಖಂ ನ್ಯರುಣದಶ್ರು ಪುರಾ ಸ ಯಯೋರ್ದೃಶೋಃ ।
ಅಥ ತಯೋಃ ಪ್ರಮದೋತ್ಥಿತಮಪ್ಯದಃ ಪ್ರತಿನಿರುದ್ಧ್ಯ ಗಿರಂ ಗುರುರಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩.೧೦ ॥

ಅಯಿ ಸುತೇದಮುದಾಹರ ತತ್ವತೋ ನನು ಸಮಾಗತವಾನಸಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ।
ಸ್ವಜನತಾರಹಿತಸ್ಯ ತು ಕೋಽತ್ರ ತೇ ಸಹಚರೋಽರ್ಭಕ ದೀರ್ಘತಮೇ ಪಥಿ ॥ ೩.೧೧ ॥

ಜನಕವಾಚಮಿಮಾಮವಧಾರಯನ್ ಕಳಮುದಾಹರದಂಬುರುಹೇಕ್ಷಣಃ ।
ಸ್ವಪದಮಾವ್ರಜತೋ ವ್ರಜತೋಽಪ್ಯತೊ ನನು ಸಖಾ ಮಮ ಕಾನನಗೋ ವಿಭುಃ ॥ ೩.೧೨ ॥

ತದಿತರಾಯತನಾತ್ತು ಯದಾಽಗಮಂ ಕೃತರತಿಃ ಖಲು ತತ್ರ ಹರಿಃ ಸಖಾ
ಅಹಮಿಹಾಪಿ ಮಹೇಂದ್ರದಿಗಾಲಯಂ ಪ್ರಣತವಾನುತ ಯಾವದಧೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೩.೧೩ ॥

ಅಪಿ ತತೋಽಹಮುಪೇತ್ಯ ಸಹಾಮುನಾ ಭಗವತೇಽತ್ರ ಸತೇ ಪ್ರಣತಿಂ ವ್ಯಧಾಮ್ ।
ಇತಿ ನಿಗದ್ಯ ವಿಭಾತಿ ಶಿಶುಃ ಸ್ಮ ವಿಸ್ಮಿತಸಭಾಜನಚೀರ್ಣಸಭಾಜನಃ ॥ ೩.೧೪ ॥

ವಿರಹಿತಸ್ವಜನಂ ಚರಣಪ್ರಿಯಂ ವಿವಿಧಭೂತಭಯಂಕರವರ್ತ್ಮನಿ ।
ಅಯಿ ಕೃಪಾಲಯ ಪಾಲಯ ಬಾಲಕಂ ಲಘುಶುಭಸ್ಯ ಮಮೇತ್ಯನಮದ್ ದ್ವಿಜಃ ॥ ೩.೧೫ ॥

ತಮುಪಗೃಹ್ಯ ಸುತಂ ಸುತಪೋನಿಧಿಃ ಗೃಹಮಸೌ ಗೃಹಿಣೀಸಹಿತೋ ಯಯೌ ।
ಉದಯತೀತಿ ಹಿ ಬಾಲದಿವಾಕರೇ ಸ್ಮಿತಮಭೂತ್ ಸುಜನಾನನವಾರಿಜಮ್ ॥ ೩.೧೬ ॥

ವರವಿಮಾನಗಿರಾವಪಿ ಚಂಡಿಕಾ ಶಿಶುಮಹೋ ಜನನೀ ತಮಲಾಳಯತ್ ।
ಅಪರಥಾ ಪರಿತುಷ್ಟಮನಾಃ ಕಥಂ ಚಿರಮಿಹೈಷ ವಸೇದ್ ವಿಸಹಾಯಕಃ ॥ ೩.೧೭ ॥

ಸಕಲಶಬ್ದಮಯೀ ಚ ಸರಸ್ವತೀ ಸತತಮಾನಮತಿ ಸ್ವಯಮೇವ ಯಮ್ ।
ದ್ವಿಜವರೋಽಥ ಕದಾಚನ ಮಾತೃಕಾಃ ಕಿಲ ಸುತಂ ಪರಿಚಾಯಯತಿ ಸ್ಮತಮ್ ॥ ೩.೧೮ ॥

ಲಿಪಿಕುಲಂ ನನು ತಾತ ಗತೇ ದಿನೇ ಲಿಖಿತಮೇವ ಪುನರ್ಲಿಖಿತಂ ಕುತಃ ।
ಇತಿ ನಿಜಪ್ರತಿಭಾಗುಣಭಾವಿತಂ ಹರಿಪದಸ್ಯ ವಚಸ್ತಮನಂದಯತ್ ॥ ೩.೧೯ ॥

ಶಿಶುರಸೌ ಪ್ರತಿಭಾಂಬುಧಿರಿತ್ಯಲಂ ಜನಮನೋವಚನಗ್ರಹಪೀಡನಾ ।
ನ ಭವತಾದಿತಿ ತಂ ವಿಜನಸ್ಥಲೇ ಸ್ವತನಯಂ ಸಮಶಿಕ್ಷಯದೇಷಕಃ ॥ ೩.೨೦ ॥

ಮಹವತಾ ಸ್ವಜನೇನ ಸಮೀರಿತಸ್ವಜನನೀಸಹಿತೇನ ಕದಾಚನ ।
ರುಚಿರವಾಚನಯಾಽರ್ಚಿತವಾಕ್ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರತಿಯಯೇ ಪ್ರಭುಣಾ ಘೃತವಲ್ಲ್ಯಪಿ ॥ ೩.೨೧ ॥

ಪರಿಷದಾ ನಿತರಾಂ ಪರಿವಾರಿತಃ ಶಿವಪದಃ ಕಿಲ ಧೌತಪಟೊದ್ಭವಃ ।
ಇಹ ಕಥಾಂ ಕಥಯನ್ ದದೃಶೇ ತತಃ ಪೃಥುಧಿಯಾ ಪೃಥುಕಾಕೃತಿನಾಽಮುನಾ ॥ ೩.೨೨ ॥

ಇದಮುವಾಚ ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣಃ ಶುಚಿ ವಚಃ ಶನಕೈಃ ಸ ಜನಾಂತರೇ ।
ಅಪರಥಾ ಕಥಿತಂ ಕಥಕ ತ್ವಯಾ ನನು ಮತಾನ್ಮಹತಾಮಿತಿ ಸಸ್ಮಿತಮ್ ॥ ೩.೨೩ ॥

ಅಗಣಯನ್ನ ಶಿವಂ ಜನತಾ ತದಾ ಸವಚನೇ ವಸುದೇವಸುತಾಹ್ವಯೇ ।
ಮುಖರಮಿಚ್ಚತಿ ಕೋ ಮೃಗಧೂರ್ತಕಂ ಪ್ರಕೃತ ಹುಂಕೃತ ಸಿಂಹ ಶಿಶೌ ಸತಿ ॥ ೩.೨೪ ॥

ಅಥ ಕಥಂ ಕಥಯೇತಿ ತದಾ ಜನೇ ಗದಿತವತ್ಯುಚಿತಾರ್ಥಮುದಾಹರನ್ ।
ಸ ಸಮಲಾಳ್ಯತ ವಿಸ್ಮಯಿಭಿರ್ನರೈಃ ಅಪಿ ಸುರೈರ್ವಿಜಯಾಂಕುರಪೂಜಕೈಃ ॥ ೩.೨೫ ॥

ಸ ಜನನೀಸಹಿತೋ ಜನಕಂ ಗೃಹೇ ಪ್ರಗತವಾಂಸ್ತಮುದಂತಮವೇದಯತ್ ।
ನಿಗದ ತಾತ ಶಿವಃ ಕಥಕಃ ಸ ಕಿಂ ವಿತಥಗೀರಥವಾಽಹಮಿತೀರಯನ್ ॥ ೩.೨೬ ॥

ನನು ಸುತಾವಿತಥಂ ಕಥಿತಂ ತ್ವಯೇತ್ಯಮುಮುದೀರ್ಯ ಸವಿಸ್ಮಯಮಸ್ಮರತ್ ।
ಪ್ರಕೃತಿತಃ ಕೃತಿತಾ ಖಲು ಮೇ ಶಿಶೋಃ ಮದಧಿನಾಥದಯೋದಯಜೇತ್ಯಸೌ ॥ ೩.೨೭ ॥

ಕಥಯತಾಂ ಪ್ರಥಮೇ ಕಥಯತ್ಯಲಂ ಸ್ವಜನಕೇ ಜನಸಂಘವೃತೇ ಕಥಾಮ್ ।
ಸಕಲಲೋಕಮನೋನಯನೋತ್ಸವಃ ಚತುರಧೀಃ ಸ ಕದಾಚಿದವಾಚಯತ್ ॥ ೩.೨೮ ॥

ವಿವಿಧಶಾಖಿಪದಾರ್ಥನಿವೇದನೇ ಲಿಕುಚನಾಮ್ನೀ ತದಾಽನುದಿತಾರ್ಥಕೇ ।
ಕಿಮಿತಿ ತಾತ ತದರ್ಥಮವರ್ಣಯನ್ ಕಥಯಸೀತಿ ಶನೈರಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩.೨೯ ॥

ಅವದತೀತಿ ಪಿತರ್ಯಪಿ ಚೋದಿತೇ ಪ್ರತಿಬುಭುತ್ಸುಷು ತತ್ರ ಜನೇಷ್ವಪಿ
ಅಯಮುದೀರ್ಯ ತದರ್ಥಮವಾಪ್ತವಾನ್ ಪರಿಷದೋ ಹ್ಯಸಮಾನಸುಮಾನನಾಮ್ ॥ ೩.೩೦ ॥

ಬಹುವಿಧೈಶ್ಚರಿತೈರಿತಿ ಚಾರುಭಿಃ ಸಕಲಲೋಕಕುತೂಹಲಕಾರಿಣಮ್ ।
ದ್ವಿಜವರೇಣ ವಯಸ್ಯುಚಿತೇ ಸ್ಥಿತಂ ತಮುಪನೇತುಮನೇನ ದಧೇ ಮನಃ ॥ ೩.೩೧ ॥

ಸಮುಚಿತಗ್ರಹಯೋಗಗುಣಾನ್ವಿತಂ ಸಮವಧಾರ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಮದೂಷಣಮ್ ।
ಪ್ರಣಯಬಂಧುರಬಾಂಧವವಾನಸೌ ದ್ವಿಜಕುಲಾಕುಲಮುತ್ಸವಮಾತನೋತ್ ॥ ೩.೩೨ ॥

ವಿವಿಧವೇದತಯಾ ವಿಜಿಹೀರ್ಷವೋ ವದನರಂಗಪದೇಸ್ಯ ಚಿರಾಯ ಯಾಃ ।
ಸುರವರಪ್ರಮದಾ ಅಪಿ ಸಪ್ರಿಯಾ ಅಭಿನನಂದುರಹೋ ವಿಯತೋ ಮಹಮ್ ॥ ೩.೩೩ ॥

ವಿಹಿತಸಾಧನಸಾಧಿತಸತ್ಕ್ರಿಯೋಜ್ವಲನಮುಜ್ಜ್ವಲಧೀರ್ಜ್ವಲಯನ್ನಯಮ್ ।
ಉಪನಿನಾಯ ಸುತಂ ಸುಕುಮಾರಕಂ ಕುಶಲಿನಂ ಕುಶಲೀಕೃತಶೀರ್ಷಕಮ್ ॥ ೩.೩೪ ॥

ಪರಿಚರಾಗ್ನಿಗುರೂ ಚರಿತವ್ರತಃ ಸುಚರಣಃ ಪಠ ಸಾಧು ಸದಾಗಮಾನ್ ।
ಇತಿ ಗುರೋಸ್ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರುಶಿಕ್ಷಣೇ ಸ್ಫುಟಮಹಾಸಿ ಸುರೈಃ ಕೃತಸಾಕ್ಷಿಭಿಃ ॥ ೩.೩೫ ॥

ಜಿತಕುಮಾರಗುಣಂ ಸುಕುಮಾರಕಂ ನಿಜಕುಮಾರಮವೇಕ್ಷ್ಯ ನಿರಂತರಮ್ ।
ಸಮುಚಿತಾಚರಣೇ ಚತುರಂ ಸ್ವತಃ ಕ್ಷಿತಿಸುರೋ ಮುದಮಾಯತ ಶಿಕ್ಷಯನ್ ॥ ೩.೩೬ ॥

ಸಪಟಖಂಡಮಕಿಂಚನವತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ಸ್ವವಿಭವಾನುಚಿತಂ ಚರಣಾದಿಕಮ್ ।
ಭುವನಭರ್ತುರಹೋ ಸ್ವನಿಗೂಹನಂ ಸುರಸಭಾಸು ಕುತೂಹಲಮಾತನೋತ್ ॥ ೩.೩೭ ॥

ಅವಿರಳೈರ್ಗರಳೋಷ್ಮಭಿರಾಕುಲೀ ಕೃತಸಮಸ್ತಜನೋ ವಿಚಚಾರ ಯಃ ।
ಕ್ವಚಿದಮುಂ ನಿಜಘಾಂಸುರಶಾಂತಿಮಾನುಪಸಸರ್ಪ ಸ ಸರ್ಪ ಮಯೋಽಸುರಃ ॥ ೩.೩೮ ॥

ತ್ವರಿತಮುದ್ಯತವಿಸ್ತೃತಮಸ್ತಕಃ ಪ್ರತಿದದಂಶ ಯದೈನಮವಿಕ್ಷತಮ್ ।
ಪ್ರಭುಪದಾರುಣಚಾರುತರಾಂಗುಲೀವಿಹೃತಿಪಿಷ್ಟತನುಃ ಪ್ರತತಾಮ ಸಃ ॥ ೩.೩೯ ॥

ಗರುಡತುಂಡಮಿವ ಪ್ರತಿಪನ್ನವಾನ್ ದ್ವಿಜಕುಮಾರಪದಂ ಸ ಮಮಾರ ಚ ।
ಸಮುಚಿತಂ ಚರಿತಂ ಮಹತಾಮಿದಂ ಸುಮನಸೋ ಮನಸೇಷ್ಟಮಪೂಜಯನ್ ॥ ೩.೪೦ ॥

ಗಿರಿಶಗುರ್ವಮರೇಂದ್ರಮುಖೈಶ್ಚ ಯಚ್ಚರಣರೇಣುರಧಾರಿ ಸುರೇಶ್ವರೈಃ ।
ಕ್ಷಿತಿಸುರಾಂಘ್ರ್ಯಭಿವಂದನಪೂರ್ವಕಂ ಸ ವಿದಧೇಽಧ್ಯಯನಂ ಛಲಮಾನುಷಃ ॥ ೩.೪೧ ॥

ಕರತಳೇ ಖಲು ಕಂದುಕವತ್ ಸದಾ ಸಕಲಯಾ ಕಲಯಾ ಸಹ ವಿದ್ಯಯಾ ।
ಅಶಿಧರೇಣ ಸಮಂ ಸ್ಫುರಿತಂ ಗುರೋಃ ಮನಸಿ ತಸ್ಯ ವಿಡಂಬಯತೋ ಜನಾನ್ ॥ ೩.೪೨ ॥

ಅನಧಿಕೈರಧಿಕೈಶ್ಚ ವಯಸ್ಯಥೋ ಬಹುಭಿರಧ್ಯಯನೋಪರಮಾಂತರೇ ।
ಅನಿಕಟೇ ವಟುಭಿಃ ಪಟುಭಿರ್ಗುರೋಃ ಸ ವಿಜಹಾರ ಸುಖೀ ಸಖಿಭಿಃ ಸಮಮ್ ॥ ೩.೪೩ ॥

ಪದಮುದೀರ್ಯ ಜವೇನ ಯಿಯಾಸಿತಂ ದ್ರುತಸಖಿಷ್ವಭವತ್ ಸ ಪುರಸ್ಸರಃ ।
ಅಯಮಯತ್ನತಯೇತಿ ನ ವಿಸ್ಮಯೋ ನನು ಮನೋಜವಜಿತ್ ಪವನೋಽಸಕೌ ॥ ೩.೪೪ ॥

ಪ್ಲವನತೇಜಸಿ ಹಂತ ನ ಕೇವಲಂ ವಿಜಿತವಾನ್ ಸ ತದಾ ಸಕಲಾನ್ ಜನಾನ್ ।
ಪ್ರಭುನಿದೇಶಕರೋ ಹನುಮತ್ ತನೌ ನನು ಜಿಗಾಯ ಸ ವಾಲಿಸುತಾದಿಕಾನ್ ॥ ೩.೪೫ ॥

ಜಲವಿಹಾರಪರಾಜಯಿಭಿಃ ಸ್ಪೃಧಾ ಸಖಿಭಿರೀರಿತವಾರಿಪರಿಶ್ರಿತಮ್ ।
ವದನಮಾಕುಲಲೊಚನಮಾದಧೆ ಸ್ಮಿತಮಮುಷ್ಯ ಹಿ ಕಂಚನ ವಿಭ್ರಮಮ್ ॥ ೩.೪೬ ॥

ಸ ಶನಕೈರ್ಬಲಿನೋ ಯುಗಪದ್ಗತಾನ್ ಪ್ರವಿಹೃತೇಷು ಸಖೀನ್ ನಿರಪಾತಯತ್ ।
ಅಶನಕೈರ್ಯುಗಪತ್ ಪ್ರಕೃತಾಹವಾನ್ ಸಹಸಿತೋ ದ್ವಿಜಸೂನುರಯತ್ನವಾನ್ ॥ ೩.೪೭ ॥

ಗ್ರಹಣ ನಿಗ್ರಹಣೇ ಗ್ರಹಣೇ ದೃಢೇ ಗುರುಭರೋದ್ಧರಣಾದಿವಿಧೌ ಪಟೌ ।
ಇಹ ವಿಭಾವುಪಚಾರಧಿಯಾ ನೃಣಾಂ ಖುತಮಯಂ ನನು ಭೀಮ ಇತೀರಿತಮ್ ॥ ೩.೪೮ ॥

ವಿಹರತೀತಿ ಪಠತ್ಯಪಿ ನ ಸ್ಫುಟಂ ಸ್ವಗೃಹಗಾಮಿನಿ ಚಾದ್ರುತಮಾಯತಿ ।
ಪರಿತುತೋಷ ನ ತತ್ರ ಜಗದ್ಗುರೌ ಸ ಕಿಲ ಪೂಗವನಾನ್ವಯಜೋ ದ್ವಿಜಃ ॥ ೩.೪೯ ॥

ಅಥ ಕದಾಚನ ಸೋಽಧ್ಯಯನಾಂತರೇ ತಮವದತ್ ಕುಪಿತೋಽನ್ಯಮನಸ್ವಿನಮ್ ।
ಪಠಸಿ ನೊ ಶಠ ತೇ ಸಖಿಭಿಃ ಸಮಂ ಕಿಮಿತಿ ನಿತ್ಯಮುದಾಸಿತಧೀರಿತಿ ॥ ೩.೫೦ ॥

ಗುಣನಿಕಾ ಚರಣಾದಿಕಗೋಚರಾ ನ ಮಮ ಹೃದ್ದಯಿತೇತ್ಯುದಿತೇಽಮುನಾ ।
ವದ ವಿಶಾರದವಾದ ಯಥೇಪ್ಸಿತಂ ತ್ವಮುಪರೀತ್ಯವದದ್ಧರಣೀಸುರಃ ॥ ೩.೫೧ ॥

ಸಕಲಲಕ್ಷಣಶಿಕ್ಷಣಮೂಲಭೂಃ ಶ್ರುತಿಸಮಾಮನನಂ ಸ್ಖಲನೋಜ್ಝಿತಮ್ ।
ನ ಖಲು ಕೇವಲಮಸ್ಯ ಗುರೋರ್ವ್ಯಧಾತ್ ಸುಮನಸಾಮಪಿ ತತ್ರ ಕುತೂಹಲಮ್ ॥ ೩.೫೨ ॥

ಪ್ರಿಯವಯಸ್ಯಶಿರೋಗುರುವೇದನಾಂ ಅಶಮಯತ್ ಸಹಜಾಮಪಿ ದುಸ್ಸಹಾಮ್ ।
ಸ ವಿಪಿನೆ ವಿಜನೆ ಮುಖವಾಯುನಾ ಶ್ರವಣ ಗೋಚರಿತೇನ ಕದಾಚನ ॥ ೩.೫೩ ॥

ಅಧಿಗತೋಪನಿಷಚ್ಚ ಸಕೃಚ್ಛ್ರುತಾ ಪ್ರಕಟಭಾಗವತೀತಿ ನ ವಿಸ್ಮಯಃ ।
ಅಧಿಗತಾ ನನು ಜಾತ್ವಪಿ ನ ಶ್ರುತಾಃ ಪ್ರತಿಭಯಾ ಶ್ರುತಯಃ ಶತಶೋಽಮುನಾ ॥ ೩.೫೪ ॥

ಸಾಕ್ಷಾದಥೋಪನಿಷದೋ ವಿಭುರೈತರೇಯ್ಯಾಃ
ಪಾಠಚ್ಛಲೇನ ವಿಜನೇಽರ್ಥರಸಂ ಬ್ರುವಾಣಃ ।
ಅಧ್ಯಾಪಕಾಯ ವಿತತಾರ ವಿಮೋಕ್ಷಬೀಜಂ
ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಿಮುಚಿತಾಂ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಃ ॥ ೩.೫೫ ॥

ಅಯಿ ಸ್ವಾಮಿನ್ ದುಷ್ಟಾನ್ ದಮಯದಮಯ ಸ್ಪಷ್ಟಮುಚಿರಾದ್
ಗುಣಾನ್ ಗೂಢಾನ್ ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಥಯಕಥಯ ಸ್ವಾನ್ ಪ್ರಮದಯನ್ ।
ತದಾಽಽನಂದಂ ತನ್ವನ್ನಿತಿ ಸುಮನಸಾಂ ಸೋಽನುಸರತಾ
ಮನುಜ್ಞಾಮಾದತ್ತ ತ್ರಿಭುವನಗುರುರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗುರೋಃ ॥ ೩.೫೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೪. ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥೈಷ ಸಲ್ಲೋಕದಯಾಸುಧಾರ್ದ್ರಯಾ ಸದಾಗಮಸ್ತೇನನಿರಾಸಕಾಮಯಾ ।
ರಮಾವರಾವಾಸಭುವಾ ವಿಶಾರದೋ ವಿಶಾಲಯಾಽಚಿಂತಯದಾತ್ಮನೋ ಧಿಯಾ ॥ ೪.೧ ॥

ಅನನ್ಯಸಂಗಾದ್ ಗುಣಸಂಗಿತಾ ಹರೇರ್ಜನಸ್ಯ ಮಾನಂ ತು ವಿಶಿಷ್ಟಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ।
ಅಸಂಗಮಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಕಟೀಕರೋಮ್ಯಹಂ ನಿಜಂ ಭಜನ್ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೪.೨ ॥

ಮಮ ಪ್ರಭೋರ್ನಾಪರಥಾ ಹಿ ಶೋಭತೇ ದ್ವಿಷತ್ಸು ವಿಷ್ಣೂಂ ಯದದಂಡಧಾರಣಮ್ ।
ಹರಿಸ್ವಸಾ ನನ್ವಚಿರಾದಸದ್ಭಿದೇ ಭವೇದತೋ ನಾಸ್ಮಿಚ ದಂಡಧಾರಕಃ ॥ ೪.೩ ॥

ವಿಚಿಂತಯನ್ನಿತ್ಥಮನಂತಚಿಂತಕಃ ಸಮಸ್ತಸಂನ್ಯಾಸನಿಬದ್ಧನಿಶ್ಚಯಃ ।
ಅಸಾವನುಜ್ಞಾರ್ಥಮಥಾನಮದ್ಧರಿಂ ಸಮಸ್ತಸಂವ್ಯಾಪಿನಮಾತ್ಮದಾಯಗಮ್ ॥ ೪.೪ ॥

ನಿಜೇ ಜನೇ ಕಿಂ ನಮಸೀತಿ ಪೃಚ್ಛತಿ ಬ್ರುವನ್ ಸ್ವಸಸ್ತುಪ್ರಣತಿಂ ವ್ಯಧಾಮಿತಿ ।
ಗುರೋ ಕಿಲಾನ್ವೇಷಣವಾನ್ ಜಗದ್ಗುರುಃ ತದಾ ಜಗಾಮಾಖಿಲಲೋಕಶಿಕ್ಷಕಃ ॥ ೪.೫ ॥

ಯತಿರ್ಯತಾತ್ಮಾಭುವಿ ಕಶ್ಚನಾಭವದ್ವಿಭೂಷಣೋ ಭೂರಿವಿರಕ್ತಿಭೂಷಣಃ ।
ನ ನಾಮಮಾತ್ರಾಚ್ಛುಚಿಮರ್ಥತೋಽಪಿಯಂ ಜನೋಽಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷಮುದಾಹರತ್ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೪.೬ ॥

ಪುರೈಷ ಕೃಷ್ಣಾಕರಸಿದ್ಧಶುದ್ಧಿಮದ್ವರಾನ್ನಭುಕ್ತ್ಯಾ ಕಿಲ ಪಾಂಡವಾಲಯೇ ।
ವಿಶೋಧಿತಾತ್ಮಾ ಮಧುಕೃತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾನ್ಚಚಾರ ಕಾಂಶ್ಚಿತ್ ಪರಿವತ್ಸರಾನ್ ಮುದಾ ॥ ೪.೭ ॥

ಅಭೂತ್ ಕುಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಸನಂ ನ ಪಾತಕಂ ಕ್ರಮಾಗತಾದ್ ವಿಪ್ರತಿಸಾರತೋ ಯತೇಃ ।
ಯಥಾ ಕುಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಸನಂ ಮುರದ್ವಿಷಃ ಪದಾಂಬುಜೇ ವ್ಯಾಧವರಸ್ಯ ಗರ್ಹಿತಮ್ ॥ ೪.೮ ॥

ವಿನೀತಮಾಂನಾಯಶಿರೋವಿಶಾರದಂ ಸದೈವ ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಬುಭುತ್ಸುಮಾದರಾತ್ ।
ಗುರುರ್ವಿದಿತ್ವೋಪನತಾಂ ನಿಜಾಂ ಮೃತಿಂ ಕದಾಚಿದೂಚೇ ತಮುಪಹ್ವರೇ ಗಿರಮ್ ॥ ೪.೯ ॥

ಅಹಂ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಿಂಚಿದಸ್ತಿ ಮತ್ ಪರಂ ವಿಜೃಂಭೇತ ಯದಾ ಸ್ಫುಟಂ ಚಿತಿಃ ।
ಇತೀಹ ಮಾಯಾಸಮಯೋಪಪಾದಿತಂ ನಿರನ್ವಯಾತ್ ಸುವ್ರತ ಮಾ ಸ್ಮ ವಿಶ್ವಸೀಃ ॥ ೪.೧೦ ॥

ಯದೇತದಾತ್ಮೈಕ್ಯಮುಪಾಸ್ತಿಚೋದಿತಂ ನ ಮೇ ಗುರೋರಪ್ಯಪರೋಕ್ಷತಾಂ ಗತಮ್ ।
ಪುರಾತನಾನಾಮಪಿ ಸೌಮ್ಯ ಕುತ್ರಚಿತ್ ತತೋ ಮುಕುಂದಂ ಭಜ ಸಂವಿದೇ ಮುದಾ ॥ ೪.೧೧ ॥

ಇತೀದಮಾದಿಶ್ಯ ವಚೋ ವಚಸ್ವಿನಿ ಸ್ವಕೇ ಗುರೌ ಲೋಕಮಥಾನ್ಯಮೀಯುಷಿ ।
ಅಸೇವತಾಽಲೋಚ್ಯ ಮುಹುರ್ಗುರೋರ್ಗಿರಂ ಸ ರೂಪ್ಯಪೀಠಾಲಯಮಿಂದಿರಾವರಮ್ ॥ ೪.೧೨ ॥

ಸುಭಕ್ತಿನಾ ತೇನ ಸ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೋ ನಿಷೇವಿತಸ್ತತ್ರ ಪರಂ ಬುಭುತ್ಸುನಾ ।
ಭವಿಷ್ಯತಃ ಶಿಷ್ಯವರಾದ್ಧಿ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಮ್ ಇತಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಪುರುಷಂ ತಮಭ್ಯಧಾತ್ ॥ ೪.೧೩ ॥

ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಂ ತಮನುಗ್ರಹಂ ಮುದಾ ನಿಷೇವಮಾಣಂ ಪುನರಂಬುಜೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಸತಾಂ ಗುರುಃ ಕಾರಣಮಾನುಷಾಕೃತಿಃ ಯತಿಂ ಪ್ರಶಾಂತಂ ತಮುಪಾಸಸಾದ ಸಃ ॥ ೪.೧೪ ॥

ಸುತಂ ಯತೀಂದ್ರಾನುಚರಂ ವಿರಾಗಿಣಂ ನಿಶಮ್ಯ ಸಂನ್ಯಾಸನಿಷಣ್ಣಮಾನಸಮ್ ।
ಸುವತ್ಸಲೌ ರೂಪ್ಯತಳಾಲಯಸ್ಥಿತಂ ವಿಯೋಗತಾಂತೌ ಪಿತರೌ ಸಮೀಯತುಃ ॥ ೪.೧೫ ॥

ವರಾಶ್ರಮಸ್ತೇ ಜರತೋರನಾಥಯೋರ್ನ ಜೀವತೋಃ ಸ್ಯಾದಯಿ ನಂದನಾವಯೋಃ ।
ಸಯಾಚನಂ ವಾಕ್ಯಮುದೀರ್ಯ ತಾವಿದಂ ಪರೀತ್ಯ ಪುತ್ರಾಯ ನತಿಂ ವಿತೇನತುಃ ॥ ೪.೧೬ ॥

ನತಿರ್ನ ಶುಶ್ರೂಷುಜನಾಯ ಶಸ್ಯತೇ ನತಂ ಭವದ್ಭ್ಯಾಂ ಸ್ಫುಟಮತ್ರ ಸಂಪ್ರತಮ್ ।
ಅಹೋ ವಿಧಾತ್ರಾ ಸ್ವಯಮೇವ ದಾಪಿತಾ ತದಭ್ಯನುಜ್ಞೇತಿ ಜಗಾದ ಸ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೪.೧೭ ॥

ಅನುತ್ತರಜ್ಞಃ ಸ ತಮರ್ಥಯನ್ ಪುನಃ ಯತೀಂದ್ರಮಾನಮ್ಯ ಗತಃ ಪ್ರಿಯಾಯುತಃ ।
ಗೃಹೇ ವಸನ್ ಕಲ್ಪಸಮಾನ್ ಕ್ಷಣಾನ್ ನಯನ್ ಸುತಾನನೇಂದೋರನಿಶಂ ತತೋಽಸ್ಮರತ್ ॥ ೪.೧೮ ॥

ಸ ಚಿಂತಯನ್ ಪುತ್ರಮನೋರಥಂ ಶುಚಾ ಪುನಶ್ಚ ತೀರ್ತ್ವೋಪಗತೋ ಮಹಾನದೀಮ್ ।
ಯತೀಶ್ವರಾನುವ್ರತಮಾತ್ಮನಂದನಂ ತಮೈಕ್ಷತ ಗ್ರಾಮವರೇ ಮಠಾಂತರೇ ॥ ೪.೧೯ ॥

ಸ ಜಾತಕೋಪಾಕುಲಿತೋ ಧರಾಸುರೋ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ಲಂಘನಭೀರುರಪ್ಯಲಮ್ ।
ಸುತಸ್ಯ ಕೌಪೀನಧೃತೌ ಹಿ ಸಾಹಸಪ್ರತಿಶ್ರವೋ ಮೇ ದೃಢ ಇತ್ಯಭಾಷತ ॥ ೪.೨೦ ॥

ಕ್ಷಣೇನ ಕೌಪೀನಧರೋ ನಿಜಂ ಪಟಂ ವಿದಾರ್ಯ ಹೇ ತಾತ ಕುರುಷ್ವ ಸಾಹಸಮ್ ।
ಇತೀಮಮುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಭುರಬ್ರವೀತ್ ಪುನಃ ಶುಭಾಂತರಾಯಂ ನ ಭವಾಂಶ್ಚರೇದಿತಿ ॥ ೪.೨೧ ॥

ನ ಪುತ್ರ ಪಿತ್ರೋರವನಂ ವಿನಾ ಶುಭಂ ವದಂತಿ ಸಂತೋ ನನು ತೌ ಸುತೌ ಮೃತೌ ।
ನಿವರ್ತಮಾನೇ ನ ಹಿ ಪಾಲಕೋಽಸ್ತಿ ನೌ ತ್ವಯೀತಿ ವಕ್ತಾರಮಮುಂ ಸುತೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪.೨೨ ॥

ಯದಾ ವಿರಕ್ತಃ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ ತದೈವ ಸಂನ್ಯಾಸವಿಧಿಃ ಶ್ರುತೌ ಶ್ರುತಃ ।
ನ ಸಂಗಹೀನೋಽಪಿ ಪರಿವ್ರಜಾಮಿ ವಾಮ್ ಅಹಂ ತು ಶುಶ್ರೂಷುಮಕಲ್ಪಯನ್ನಿತಿ ॥ ೪.೨೩ ॥

ಬಹುಶ್ರುತತ್ವಾದ್ಯದಿ ತತ್ ಸಹೇ ಬಲಾತ್ ನ ಸಾ ಸವಿತ್ರೀ ವಿರಹಂ ಸಹೇತ ತೇ ।
ಇತಿ ದ್ವಿಜೇನಾಭಿ ಹಿತೇಽನಮತ್ ಸ ತಂ ಭವಾನನುಜ್ಞಾಂ ಪ್ರದದಾತ್ವಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ॥ ೪.೨೪ ॥

ವಿಚಿಂತ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ ಸ ನಿರುತ್ತರೀಕೃತಃ ತಥಾಽಸ್ತು ಮಾತಾಽನು ವದೇದ್ ಯದೀತಿ ತಮ್ ।
ಉದೀರ್ಯ ಕೃಚ್ಛ್ರಾದುಪಗಮ್ಯ ಮಂದಿರಂ ಪ್ರಿಯಾಸಕಾಶೇ ತಮುದಂತಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪.೨೫ ॥

ನಿಶಾಚರಾರೇರಿವ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪುರಾ ವೃಕೋದರಸ್ಯೇವ ಸುರೇಂದ್ರನಂದನಃ ।
ಗದೋಽಥ ಶೌರೇರಿವ ಕರ್ಮಕೃತ್ ಪ್ರಿಯಃ ಸುಭಕ್ತಿಮಾನ್ ವಿಶ್ವವಿದೋಽನುಜೋಽಭವತ್ ॥ ೪.೨೬ ॥

ಕದಾಚಿದಾಪ್ಯಾಽಲಯಬುದ್ಧಿರಾಲಯಂ ನಿವೇದಯನ್ ಪಾಲಕಮೇತಮೇತಯೋಃ ।
ದೃಢಸ್ವಸಂನ್ಯಾಸನಿಷೇಧನಿಶ್ಚಯಾಂ ಧವಾನುಮತ್ಯೇದಮುವಾಚ ಮಾತರಮ್ ॥ ೪.೨೭ ॥

ವರಾಶ್ರಮಾಪ್ತಿಂ ಮಮ ಸಂವದಸ್ವ ಮಾಂ ಕದಾಚಿದಪ್ಯಂಬ ಯದೀಚ್ಛಸೀಕ್ಷಿತುಮ್ ।
ಯದನ್ಯಥಾ ದೇಶಮಿಮಂ ಪರಿತ್ಯಜನ್ ನ ಜಾತು ದೃಷ್ಟೇರ್ವಿಷಯೋ ಭವಾಮಿ ವಃ ॥ ೪.೨೮ ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೇ ತನಯೇ ಕದಾಚಿದಪ್ಯದರ್ಶನಂ ತಸ್ಯ ಮೃತೇರ್ನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ವಿಚಿಂತ್ಯ ಪರ್ಯಾಕುಲಿತಾ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ ಸುತಸ್ಯ ಕೃಚ್ಛ್ರಾನ್ನ್ಯರುಣನ್ನ ಸಾ ಶುಭಾ ॥ ೪.೨೯ ॥

ಅಥೋಪಗಮ್ಯೈಷ ಗುರುಂ ಜಗದ್ಗುರುಃ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ತಂ ದೇವವರಪ್ರಸಾದಿತಃ ।
ಸದಾ ಸಮಸ್ತಾಶ್ರಮಭಾಕ್ ಸುರೇಶ್ವರೋ ವಿಶೇಷತಃ ಖಲ್ವಭಜದ್ವರಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೪.೩೦ ॥

ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಂ ಸಕಲಂ ಸ ಕಾಲವಿದ್ ವಿಧಾನಮಾರ್ಗೇಣ ವಿಧಾಯ ಕೇವಲಮ್ ।
ಸದಾ ಪ್ರಸನ್ನಸ್ಯ ಹರೇಃ ಪ್ರಸತ್ತಯೇ ಮುಹುಃ ಸಮಸ್ತನ್ಯಸನಂ ಸಮಭ್ಯಧಾತ್ ॥ ೪.೩೧ ॥

ಅನಂತಮಾತ್ರಾಂತಮುದಾಹರಂತಿ ಯಂ ತ್ರಿಮಾತ್ರಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಣವೋಚ್ಚಯಂ ಬುಧಾಃ ।
ತದಾಽಭವದ್ ಭಾವಿಚತುರ್ಮುಖಾಕೃತಿಃ ಜಪಾಧಿಕಾರೀ ಯತಿರಸ್ಯ ಸೂಚಿತಃ ॥ ೪.೩೨ ॥

ಗುಣಾನುರೂಪೋನ್ನತಿ ಪೂರ್ಣಬೋಧ ಇತ್ಯಮುಷ್ಯ ನಾಮ ದ್ವಿಜವೃಂದವಂದಿತಃ ।
ಉದಾಹರದ್ ಭೂರಿಯಶಾ ಹಿ ಕೇವಲಂ ನ ಮಂತ್ರವರ್ಣಾಃ ಸ ಚ ಮಂತ್ರವರ್ಣಕಃ ॥ ೪.೩೩ ॥

ನಿರಂಗರಾಗಂ ಮುಖರಾಗವರ್ಜಿತಂ ವಿಭೂಷಣಂ ವಿಷ್ಟಪಭೂಷಣಾಯಿತಮ್ ।
ಅಮುಂ ಧೃತಾಷಾಢಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಮೇನಿರೇ ಸ್ವಭಾವಶೋಭಾಽನುಪಮೇತಿ ಜಂತವಃ ॥ ೪.೩೪ ॥

ಭುಜಂಗಭೂತೇಶವಿಹಂಗಪಾದಿಕೈಃ ಪ್ರವಂದಿತಃ ಸಾವಸರಪ್ರತೀಕ್ಷಣೈಃ ।
ನನಾಮ ಸೋಽಯಂ ಗುರುಪೂರ್ವಕಾನ್ ಯತೀನ್ ಅಹೋ ಮಹೀಯೋ ಮಹತಾಂ ವಿಡಂಬನಂ ॥ ೪.೩೫ ॥

ವರಾಶ್ರಮಾಚಾರವಿಶೇಷಶಿಕ್ಷಣಂ ವಿಧಿತ್ಸುರಸ್ಯಾಽಚರಿತಂ ನಿಶಾಮಯನ್ ।
ವಿಶೇಷಶಿಕ್ಷಾಂ ಸ್ವಯಮಾಪ್ಯ ಧೀರಧೀಃ ಯತೀಶ್ವರೋ ವಿಸ್ಮಯಮಾಯತಾಽಂತರಮ್ ॥ ೪.೩೬ ॥

ಸ ರೂಪ್ಯಪೀಠಾಲಯವಾಸಿನೇ ಯದಾ ನನಾಮ ನಾಥಾಯ ಮಹಾಮತಿರ್ಮುದಾ ।
ತದಾಽಮುನಾಽಗ್ರಾಹಿ ನರಪ್ರವೇಶಿನಾ ಭುಜೇ ಭುಜೇಽನಾಶು ಭುಜಂಗಶಾಯಿನಾ ॥ ೪.೩೭ ॥

ಚಿರಾತ್ ಸುತತ್ವಂ ಪ್ರಬುಭುತ್ಸುನಾ ತ್ವಯಾ ನಿಷೇವಣಂ ಮೇ ಯದಕಾರಿ ತತ್ಫಲಮ್ ।
ಇಮಂ ದದಾಮೀತ್ಯಭಿಧಾಯ ಸೋಽಮುನಾ ತದಾ ಪ್ರಣೀಯ ಪ್ರದದೇಽಚ್ಯುತಾತ್ಮನೆ ॥ ೪.೩೮ ॥

ಅನುಗ್ರಹಂ ತಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಸಾಗ್ರಹಂ ಮುದಾಽಽತ್ಮನಾಽಽಪ್ತಾಂ ಕೃತಕೃತ್ಯತಾಂ ಸ್ಮರನ್ ।
ಅಭೂದಸಂಗೋಽಪಿ ಸ ತತ್ಸುಸಂಗವಾನ್ ಅಸಂಗಭೂಷಾ ನನು ಸಾಧುಸಂಗಿತಾ ॥ ೪.೩೯ ॥

ಯಿಯಾಸತಿ ಸ್ವಸ್ತಟಿನೀಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ನಮತ್ಯನುಜ್ಞಾರ್ಥಿನಿ ಭೂರಿಚೇತಸಿ ।
ತಮಸ್ಮರತ್ ಸ್ವಾಮಿನಮೇವ ದೂನಧೀಃ ಗುರುರ್ಭವಿಷ್ಯದ್ವಿರಹಾಗ್ನಿಶಂಕಯಾ ॥ ೪.೪೦ ॥

ಇತಸ್ತೃತೀಯೇ ದಿವಸೇ ದ್ಯುನಿಮ್ನಗಾ ತ್ವದರ್ಥಮಾಸ್ಮಾಕತಟಾಕಮಾವ್ರಜೇತ್ ।
ಅತೋ ನ ಯಾಯಾ ಇತಿ ತಂ ತದಾಽವದತ್ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಕಂಚಿತ್ ಕರುಣಾಕರೋ ಹರಿಃ ॥ ೪.೪೧ ॥

ತದಾಜ್ಞಯೋಪಾಗತಜಾಹ್ನವೀಜಲೇ ಜನೋಽತ್ರ ಸಸ್ನೌ ಸಹ ಪೂರ್ಣಬುದ್ಧಿನಾ ।
ತತಃಪರಂ ದ್ವಾದಶವತ್ಸರಾಂತರೇ ಸದಾಽಽವ್ರಜೇತ್ ಸಾ ತದನುಗ್ರಹಾಂಕಿನೀ ॥ ೪.೪೨ ॥

ಗತೇ ದಿನಾನಾಂ ದಶಕೇ ಸಮಾಸಕೇ ವರಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಪತ್ರಲಂಬನಮ್ ।
ಜಿಗಾಯ ಜೈತ್ರಾನ್ ಬಹುತರ್ಕಕರ್ಕಶಾನ್ ಸ ವಾಸುದೇವಾಹ್ವಯಪಂಡಿತಾದಿಕಾನ್ ॥ ೪.೪೩ ॥

ಗುರೋಃ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಂ ಚತುರಂ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಃ ಪ್ರಚೋದನಾತ್ ಶ್ರೋತುಮಿಹೋಪ ಚಕ್ರಮೇ ।
ಅಥೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಶ್ಫಲಜಾತಿವಾರಿಧಿಃ ನಿರಾದರೇಣಾಪಿ ಮಹಾತ್ಮನಾಽಮುನಾ ॥ ೪.೪೪ ॥

ತದಾದ್ಯಪದ್ಯಸ್ಥಮವದ್ಯಮಂಡಲಂ ಯದಾಽವದತ್ ಷೋಡಶಕದ್ವಯಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಉಪರ್ಯಪಾಸ್ತಂ ತದಿತಿ ಬ್ರುವತ್ಯಸೌ ಗುರೌ ತಮೂಚೇ ಪ್ರಣಿಗದ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ ೪.೪೫ ॥

ಭವತ್ಪ್ರವಕ್ತೃತ್ವಸಮರ್ಥತಾ ನ ಮೇ ಸಕೋಪಮಿತ್ಥಂ ವದತಿ ವ್ರತೀಶ್ವರೇ ।
ಅಪೀಹ ಮಾಯಾಸಮಯೇ ಪಟೌ ನೃಣಾಂ ಬಭೂವ ತದ್ದೂಷಣಸಂಶಯಾಂಕುರಃ ॥ ೪.೪೬ ॥

ಬುಧೋಽಭಿಧಾನಂ ಶ್ರವಣಂ ಬುಧೇತರೋ ಧ್ರುವಂ ವಿದಧ್ಯಾದ್ ವಿಮುಮುಕ್ಷುರಾತ್ಮನಃ ।
ಯತಿರ್ವಿಶೇಷಾದಿತಿ ಲೋಕಚೋದನಾತ್ ಪ್ರವಕ್ತಿ ಮಾಯಾಸಮಯಂ ಸ್ಮ ಪೂರ್ಣಧೀಃ ॥ ೪.೪೭ ॥

ಅಖಂಡಿತೋಪನ್ಯಸನಂ ವಿಸಂಶಯಂ ಸಸಂಪ್ರದಾಯಂ ಪ್ರವಚೋ ದೃಢೋತ್ತರಮ್ ।
ಸಮಾಗಮನ್ ಶ್ರೋತುಮಮುಷ್ಯ ಸಾಗ್ರಹಾಃ ಜನಾಃ ಶ್ರುತಾಢ್ಯಾಶ್ಚತುರಾ ಬುಭೂಷವಃ ॥ ೪.೪೮ ॥

ಗುರೋರುಪಾಂತೇ ಶ್ರವಣೇ ರತ್ಯೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ ಸ ಪಂಚಷೈರ್ಭಾಗವತೇ ಕದಾಚನ ।
ಬಹುಪ್ರಕಾರೇ ಲಿಖಿತೇಽಪಿ ವಾಚಿತೇ ಪ್ರಕಾರಮೇಕಂ ಪ್ರಭುರಭ್ಯಧಾದ್ ದೃಢಮ್ ॥ ೪.೪೯ ॥

ಪರಪ್ರಕಾರೇಷ್ವಪಿ ಸಂಭವತ್ಸು ತೇ ವಿನಿರ್ಣಯೋಽಸ್ಮಿನ್ ಕಥಮಿತ್ಯುದೀರಿತೇ ।
ಮುಕುಂದ ಬೋಧೇನ ಮಹಾಹೃದಬ್ರವೀತ್ ಪ್ರಕಾರಮೇನಂ ಭಗವತ್ಕೃತಂ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೪.೫೦ ॥

ನಿಗದ್ಯತಾಂ ಗದ್ಯಮಿಹೈವ ಪಂಚಮೇ ಜಗದ್ಗುರೋರ್ವೇರ್ತ್ಥ ಕೃತಿಸ್ಥಿತಿಂ ಯದಿ ।
ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೇ ಯತಿಸತ್ತಮೇ ಸ್ವಯಂ ತದುಕ್ತಮಾರ್ಗೇಣ ಜಗಾದ ಭೂರಿಹೃತ್ ॥ ೪.೫೧ ॥

ಅಶೇಷ ಶಿಷ್ಯೈಲ್ಶ್ಚ ತದಾಜ್ಞಯಾ ತದಾ ಪರೀಕ್ಷಣಾಯೈಕ್ಷಿ ಸಮಸ್ತಪುಸ್ತಕಮ್ ।
ಸ ತತ್ರ ಹಂತೈಕತಮೇ ಸ್ಥಿತಂ ತ್ಯಜನ್ ನ ತಾವದಧ್ಯಾಯ ನಿಕಾಯಮಭ್ಯಧಾತ್ ॥ ೪.೫೨ ॥

ಅತ್ರ ಜನ್ಮನಿ ನ ಯತ್ ಪಠಿತಂ ತೇ ಜ್ಯೈತ್ರ ಭಾತಿ ಕಥಮಿತ್ಯಮುನೋಕ್ತೇ ।
ಪೂರ್ವಜನ್ಮಸು ಹಿ ವೇದ ಪುರೇದಂ ಸರ್ವಮಿತ್ಯಮಿತಬುದ್ಧಿರುವಾಚ ॥ ೪.೫೩ ॥

ಇತಿ ಬಹುವಿಧವಿಶ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಚಿತ್ತಪ್ರವೃತ್ತೇಃ
ಜಗತಿ ವಿತತಿಮಾಯನ್ನೂತನಾಽಪ್ಯಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿಃ ।
ಕ್ಷಪಿತತತತಮಸ್ಕಾ ಭಾಸ್ಕರೀವ ಪ್ರಭಾಽಲಂ
ಸುಜನಕುಮುದವೃಂದಾನಂದದಾ ಚಂದ್ರಿಕೇವ ॥ ೪.೫೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೫. ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ

ವೇದಾಂತವಿದ್ಯಾನಿಜರಾಜ್ಯಪಾಲನೆ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯಮಾನೋ ಗುರುಣಾ ಗರೀಯಸಿ ।
ಅದಭ್ರಚೇತಾ ಅಭಿಷಿಚ್ಯತೆ ಪುರಾ ಸ ವಾರಿಭಿರ್ವಾರಿಜಪೂರಿತೈರಥ ॥ ೫.೧ ॥

ಆನಂದರೂಪಸ್ಯ ಪರಸ್ಯ ಪಾತ್ರ ಧೀಃ ಆನಂದಸಂದಾಯಿಸುಶಾಸ್ತ್ರಕೃತ್ ಸ ಯತ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥೇತಿ ಪದಂ ಗುರೂದಿತಂ ಬಭೂವ ತಸ್ಯಾತ್ಯನುರೂಪ ರೂಪಕಮ್ ॥ ೫.೨ ॥

ಕದಾಚಿದತ್ರೋಪಯಯೌ ಯತಿಃ ಸಖಾ ಗೋವಿಂದಬುದ್ಧೇರ್ಬಹುಶಿಷ್ಯಸಂವೃತಃ
ಅಮುಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾ ಅನುಮಾನಶಿಕ್ಷಿತಾಃ ತದಾಽಜಿಗೀಷನ್ ಗುರುಬುದ್ಧಿಮುದ್ಧತಾಃ ॥ ೫.೩ ॥

ಭಿದಾ ಸುಸಾಧ್ಯೇತ್ಯನುಮಾನಮತ್ರ ತೈಃ ಪ್ರಾಯುಜ್ಯತಾಽಶು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಭೀಷಣಮ್
ಅಖಂಡಯದ್ ವ್ಯಕ್ತಮಖಂಡ ಧೀರಿದಂ ಸ ಪಕ್ಷದಕ್ಷಃ ಫಣಿನಂ ವಿರಾಡಿವ ॥ ೫.೪ ॥

ಅಥಾಪಿ ಮಿಥ್ಯಾ ವಿಮತಂ ಮತತ್ವತೋ ವಿವಾದ ನಿರ್ಮುಕ್ತ ವದಿತ್ಯವಾದಿ ತೈಃ ।
ಅನೇನ ಸತ್ಯಂ ವಿಮತಂ ಮತತ್ವತೋ ಯಥಾ ಘಟಾದೀತ್ಯನುಮಾ ನ್ಯಗದ್ಯತ ॥ ೫.೫ ॥

ಹೇತೋರತಿವ್ಯಾಪ್ತಿರವಾದಿ ತೈರ್ಯದಾ ಸಕೌತುಕೈಸ್ತೂರ್ಣಮಸಾವವಿಸ್ಮಯಃ ।
ನ ಶುಕ್ತಿರೂಪ್ಯಾದಿ ಮತಂ ಯದನ್ಯಥಾ ಮತಂ ತದಿತ್ಯಾದಿ ವದನ್ ಜಿಗಾಯ ತಾನ್ ॥ ೫.೬ ॥

ತತ್ತ್ವೇಽಪ್ಯತತ್ತ್ವೇ ವಿಮತೇಽನುಮಾಂ ವದನ್ ತದಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದುಕಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ವಿಜಿತ್ಯ ವಿಶ್ವಾನ್ ವಿದೂಷಂ ಸಭಾಸ್ವಸೌ ಜಗಾಮ ನಾಮ್ನಾಽಪ್ಯನು ಮಾನ ತೀರ್ಥತಾಮ್ ॥ ೫.೭ ॥

ಸಮಸ್ತವಾದೀಂದ್ರಗಜಪ್ರಭಂಗದಃ ಚರನ್ನವನ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಕಾಂಕ್ಷಯಾ ।
ವೇದದ್ವಿಷಾಂ ಯಃ ಪ್ರಥಮಃ ಸಮಾಯಯೌ ಸ ವಾದಿಸಿಂಹೋಽತ್ರ ಸಬುದ್ಧಿಸಾಗರಃ ॥ ೫.೮ ॥

ತಸ್ಯೋರುದುರ್ಗರ್ವವತೋ ಜಿಗೀಷಯಾ ನಿಶಾತಮಾದತ್ತ ಮುಕುಂದಧೀರ್ದ್ರುತಮ್ ।
ಸ್ವಶಿಷ್ಯಹಸ್ತೇನ ಮಠಾಂತರೇಷುಧೇಃ ಸುಪಕ್ಷದಕ್ಷಂ ಸುಖತೀರ್ಥಮಾರ್ಗಣಮ್ ॥ ೫.೯ ॥

ಜೈತ್ರಂ ಪ್ರಜಿಜ್ಞಾಸು ಕುತೂಹಲಾಕುಲಂ ನೃಣಾಂ ಕುಲಂ ಪ್ರತ್ವರಿತಂ ನಿಶಾಮಯನ್ ।
ಅವಂದತೋಪೇತ್ಯ ಗುರುಂ ಗರಿಷ್ಠಧೀಃ ಸ ರೂಪ್ಯಪೀಠಾಯತನೋತ್ತಮಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೫.೧೦ ॥

ಸ ವಾದಿಸಿಂಹಸ್ಯ ಗಿರಂ ಗರೀಯಸೀಂ ಅಖಂಡಯತ್ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಾಂತರೇ ।
ತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಮಿತೇನ ವೇಗಿನಾ ಗದಾಂ ಶರೇಣೇವ ವಿಶಾರದೋ ಮುಹುಃ ॥ ೫.೧೧ ॥

ಅಸಾವಸೂಯನ್ ದ್ವಿನವಪ್ರಕಾರತೋ ವ್ಯಚೀಕ್ಲ್ಪತ್ ಕಂಚಿದಥಾರ್ಥಮುಚ್ಚಕೈಃ ।
ಜಗದ್ವಿಜೇತುಶ್ಚ ಜಯೇ ಸಸಂಶಯಃ ತಾವಜ್ಜನೋಽಜಾಯತ ಪೂರ್ಣಚೇತಸಃ ॥ ೫.೧೨ ॥

ವಿಕಲ್ಪಕೊಟೀರಥ ಖಂಡಯನ್ ದ್ರುತಂ ರೇಜೇಽಧಿಕಂ ಸ್ಮೇರಮುಖೋ ಬೃಹನ್ಮತಿಃ ।
ತಮಸ್ತತೀರ್ವಾ ದ್ಯುಮಣಿರ್ವಿಶುದ್ಧಯಾ ಗವಾ ಶ್ರಿತೋ ವಿಷ್ಣುಪದಂ ಸದಾಸ್ಪದಮ್ ॥ ೫.೧೩ ॥

ಅಗಾಧಮಾತ್ಮನ್ಯತಿವೇಲಮುದ್ಧತಂ ತಿರಸ್ಕೃತಾಶೇಷಸರಸ್ವತೀತತಿಮ್ ।
ಕಾಮಂ ಮಹಾಮಾನಸಕುಂಭಸಂಭವೋ ಲಘೂಚಕಾರೇತ್ಯಪಿ ಬುದ್ಧಿಸಾಗರಮ್ ॥ ೫.೧೪ ॥

ಶ್ವ ಏವ ವಾದೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ವಾದಿನೌ ಖಲೌ ಅದ್ಯೋತ್ತರಂ ಭಾತಿ ಯದೀರ್ಯತಾಮಿತಿ ।
ಮಧ್ವೇ ಬ್ರುವಾಣೇಽಮತ ತೌ ಜಿತೌ ಜನಃ ಸ ನಿಶ್ಚಿಕಾಯಾಪಿ ನಿಶಾಪಲಾಯನಾತ್ ॥ ೫.೧೫ ॥

ಬುದ್ಧ್ಯಬ್ಧಿನಾ ವಾದಿವರೇಣ ಚಾಽರ್ಜಿತಾಂ ಜಯಶ್ರಿಯಂ ಭೂಪರಿವರ್ತಿನಾ ಚಿರಾತ್ ।
ಅಹೋ ಮುಹೂರ್ತಾದಯಮಪ್ರಯತ್ನವಾನ್ ಅವಾಪ್ತವಾನಿತ್ಯತಿವಿಸ್ಮಿತಂ ಜನೈಃ ॥ ೫.೧೬ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ್ ಕದಾಚಿನ್ಮಣಿಮದ್ವಿನಿರ್ಮಿತಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಜನೈಸ್ತರ್ಕವಿಶಾರದೈರ್ವೃತಃ ।
ಉವಾಚ ವಾಚಂ ಪರಿಹಾಸಹಾಸವಾನ್ ಸಮ್ಮೋದತೀರ್ಥಃ ಸುರಮೋದದಾಯಿನೀಮ್ ॥ ೫.೧೭ ॥

ಸತ್ಸೂತ್ರಭಾವೇ ಪ್ರವಿಚಾರಿತೇ ಪೃಥಗ್ ಭಾಷ್ಯಾಭಿಸಂಧೌ ಚ ವಿಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಭಿಃ ।
ನಿಗೃಹ್ಯ ಗೂಢಾಗ್ರಹಮುಗ್ರಮೇತಯೋಃ ಮಾನ್ಯೋಽನ್ವಯೋಽನ್ಯೋನ್ಯಮಹೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೫.೧೮ ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೇ ಪ್ರತಿಪಾದಯತ್ಯಲಂ ಭಾಷ್ಯೇಽತ್ರ ದೊಷಾನ್ ಪ್ರಬಲಾನ್ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ವಿಸ್ಮೇರಧಿಯೋಽಪಿ ಯತ್ನತೋ ನ ಸ್ಥೇಯಸಃ ಪರ್ಯಹರನ್ನಿಮಾನಮೀ ॥ ೫.೧೯ ॥

ನನ್ವಸ್ಯ ಸೂತ್ರಸ್ಯ ಪರೋಽರ್ಥ ಉಚ್ಯತಾಂ ಯದ್ ಭಾಷ್ಯಮಾತ್ರಂ ಭವತಾ ನಿರಸ್ಯತೇ ।
ಭವಾದೃಶೈರ್ಯಃ ಕವಿಭಿರ್ನ ದೂಷ್ಯತೇ ಕಥಂಚನೇತ್ಯೂಚುರಿಮೇ ವಚಸ್ವಿನಃ ॥ ೫.೨೦ ॥

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಶಬ್ದಾನ್ವಯಮೇಷ ಸಂಭವತ್ ಸೂತ್ರಾರ್ಥಮುಚ್ಚೈರ್ವಚನಂ ತದಾಽಽದದೇ ।
ಮಾನೀಕೃತಾಮ್ನಾಯಯುತಸ್ಮೃತಿ ಕ್ಷಣಾದ್ ಏಷ್ಯತ್ಕಥಾ ತಾಂಡವಸೂತ್ರಧಾರಕಮ್ ॥ ೫.೨೧ ॥

ಬುಭುತ್ಸಯಾ ಮತ್ಸರವರ್ಜಿತಾನ್ ಜನಾನ್ ಸಮತ್ಸರಾನ್ ವಾ ವಿಜಿಗೀಷಯಾಽಽಗತಾನ್ ।
ಶ್ರುತಪ್ರವೀಣಾನತಿತಾರ್ಕಿಕಾನ್ ಮುಹುಃ ಭಂಗ್ಯಾಽನಯಾ ಭಂಗಮುಪಾನಿನಾಯ ಸಃ ॥ ೫.೨೨ ॥

ಕದಾಚಿದೇನಂ ಪ್ರತಿಗಮ್ಯ ಸೌಮ್ಯಧೀಃ ಸ ಮಧ್ಯಗೇಹಾರ್ಯವರಃ ಪ್ರಸೇದಿವಾನ್ ।
ಹೇತೋಃ ಕುತಶ್ಚಿದ್ ವಿಮನೀಕೃತೋಽಪ್ಯಹೋ ಗುಣಾಬ್ಧಿಲುಬ್ಧಃ ಸುಜನಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥ ೫.೨೩ ॥

ತೇಜೋಽಮೃತಂ ನಂದನಗಾತ್ರಪಾತ್ರಗಂ ನೇತ್ರಾಂಜಲಿಭ್ಯಾಮಪಿಬತ್ ಸದಾಽವ್ಯಯಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾಂ ಚಾಸ್ಯ ವಚೋಮಹಾಘಟೇ ಪೂರ್ಣಾಮಸೌ ಕರ್ಣಪುಟೇನ ಪಂಡಿತಃ ॥ ೫.೨೪ ॥

ಲೀಲಾವಿವಾದೇ ಗುರುಣಾ ಜಗದ್ಗುರೋಃ ಪ್ರಸಂಗತಸ್ತತ್ರ ಚ ತಾದೃಶೇ ಸತಿ ।
ಸೂತ್ರಾರ್ಥವಿಚ್ಛೇತ್ ಕುರು ಭಾಷ್ಯಮಂಜಸೇ ತ್ಯಾಕ್ಷೇಪಪೂರ್ವಂ ಗುರುರಭ್ಯಧಾದಿಮಮ್ ॥ ೫.೨೫ ॥

ವಿಧಾನಮಾತ್ರಂ ತದುಪಾದದೇ ತದಾ ಪಯೋ ಯಥಾಽಚ್ಛಂ ಪರಮಃ ಸ ಹಂಸರಾಟ್ ।
ತಲ್ಲೀನಮಾಕ್ಷೇಪಮುಪೈಕ್ಷತಾಫಲಂ ವಾರೀವ ಸಂತೋ ಹಿ ಗುಣಾಂಶತೋಷಿಣಃ ॥ ೫.೨೬ ॥

ವೈರಾಗ್ಯವೈಯಾತ್ಯಸುವಾಕ್ತ್ವಪೂರ್ವಕೈಃ ಯುತೋ ಗುಣೈಃ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಭೂಷಣೈಃ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಯತಿರ್ಯೋ ಲಿಕುಚಾನ್ವಯೋದ್ಭವಃ ತಂ ಭೂರಿಭಕ್ತಿಃ ಸ ಕದಾಚಿದಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫.೨೭ ॥

ವಿರೋಧಿ ವೇದಾಂತಕೃತಾಂತಸಂಪದಾಂ ಭಾಷ್ಯಾದಿಕಂ ಚೇದಿದಮಸ್ತು ಕಾ ಕ್ಷತಿಃ ।
ಅಸ್ಮಭ್ಯಮಾಚಕ್ಷ್ವ ವಿಚಕ್ಷಣೋಚಿತಂ ಭಾವಂ ತು ಸೂತ್ರೋಪನಿಷದ್ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ ॥ ೫.೨೮ ॥

ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಾಚಾ ಶರದೇವ ಭಾಸಿತಾ ಯದಾಽಖಿಲಾಶಾಃ ಶುಭಪೂರ್ಣಯಾ ಬಭೌ ।
ಪ್ರಮೋದತೀರ್ಥಾನನಚಂದ್ರಚಂದ್ರಿಕಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಭಿಧಾ ವಿಷ್ಣುಪದಪ್ರಕಾಶಿನೀ ॥ ೫.೨೯ ॥

ಜೇಷ್ಯನ್ ಕದಾಚಿತ್ ಕಿಲ ಕಾಲಪಾಲಿತಾಂ ದಿಶಂ ಪ್ರಯಾತೋಽಚ್ಯುತಬುದ್ಧಿನಾ ಸಹ ।
ಸಮಗ್ರಧೀರ್ಮಂಡಿತವಿಷ್ಣುಮಂಗಲಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಜಗನ್ಮಂಗಲಮಾನನಾಮ ಸಃ ॥ ೫.೩೦ ॥

ಭಿಕ್ಷಾಪ್ರದಾತ್ರಾಽತ್ರ ಪರೀಕ್ಷಿತುಂ ಮುಹುಃ ದತ್ತೇ ಪ್ರಭುಕ್ತೇ ಕದಳೀಫಲೋಚ್ಚಯೇ ।
ಅನೇನ ನಿರ್ಯತ್ನಮವಾರ್ಯವಿಸ್ಮಯಃ ತಮಾರ್ಯವರ್ಯಂ ವಿಜನೇಽವದದ್ ಗುರುಃ ॥ ೫.೩೧ ॥

ಭಿಕ್ಷಾವಸಾನೇ ದ್ವಿಶತಾಧಿಕೈಃ ಫಲೈಃ ವ್ಯೂಢೈಃ ಪ್ರಭುಕ್ತೈಃ ಪರಿಪೂರಿತೇಽಪಿ ತೇ ।
ತನೂದರೇ ನಾಸ್ತಿ ಗರಿಷ್ಠತಾ ಕಥಂ ಸುಚಿತ್ತ ಸತ್ಯಂ ವದತಾದ್ ಭವಾನಿತಿ ॥ ೫.೩೨ ॥

ಅಂಗುಷ್ಠಮಾತ್ರಂ ಜಠರಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಂ ಮಮ ಜಾತವೇದಸಮ್ ।
ನಿತ್ಯಂ ಹಿತಂ ವಿಶ್ವದಹಂ ಚ ವಿತ್ತ ತಂ ವಿಶ್ವೇಶಚೇತಾ ಇತಿ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ ತದಾ ॥ ೫.೩೩ ॥

ಪರ್ಯಾಕುಲಾನೇಕಸರಸ್ವತೀತತೀನ್ ನ್ಯಾಯೋಪಪನ್ನಾನ್ ವಿವಿಧಾರ್ಥಸಂಯುತಾನ್ ।
ಅತೀತ್ಯ ದೇಶಾನ್ ಸಮಯಾಂಶ್ಚ ಚಾರುಧೀಃ ಅಸೌ ಜಗಾಮಾಭಿಮತೇನ ವರ್ತ್ಮನಾ ॥ ೫.೩೪ ॥

ಸ್ವಹೇಳಯಾ ಪಾತಿತಪಾರ್ಥಿವವ್ರಜಾಂ ಧೀಶುದ್ಧಿದಾಂ ಕೇರಳಭೂಷಣಾಯಿತಾಮ್ ।
ಪಯಸ್ವಿನೀಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಪಥಿ ದ್ವಿಜಾರ್ಚಿತಾಂ ಸ ಭಾವಿನೀಮಸ್ಮರದತ್ರ ಚಂಡಿಕಾಮ್ ॥ ೫.೩೫ ॥

ತತಃ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಚಲನ್ನುಪೇಯಿವಾನ್ ಅವಂದತೇಂದೀವರಸುಂದರಚ್ಛವಿಮ್ ।
ಅಂಭೋಜನಾಭಂ ಸ ಭುಜಂಗಶಾಯಿನಂ ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಂ ಶ್ರೀಮದನಂತಸತ್ಪುರೇ ॥ ೫.೩೬ ॥

ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಾಣಿ ಕೃತಾಂತವಿತ್ತಮೋ ವ್ಯಾಖ್ಯಾದಸೌ ಶಿಷ್ಯಗಣಾಯ ಸಂಸದಿ ।
ವಿಲಕ್ಷಣಂ ಜೀವಗಣಾದ್ ಗುಣಾರ್ಣವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಚ್ಯುತಾಖ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯನ್ ಮುಹುಃ ॥ ೫.೩೭ ॥

ಅಪ್ರಾಂಶುನೂತ್ನೋಪಪದಾಧಿವಾಸಜಃ ಸ ಸಂಕರೋ ವೈರಪರಾಯಣಃ ಪುನಃ ।
ಅಸೂಯಯೋಚೇಽತ್ರ ಮಹಾನತಿಕ್ರಮಃ ಸೂತ್ರಾರ್ಥ ವಾದೋಽಕೃತಭಾಷ್ಯಕೇಶ್ವಿತಿ ॥ ೫.೩೮ ॥

ವದೋತ್ತರಂ ಭಾತಿ ಯದೀಹ ಕುರ್ಮಹೇ ಭಾಷ್ಯಂ ಕೃತಿರ್ನಾಸ್ಯ ಹಿ ದಂಡವಾರಿತಾ ।
ಜಗದ್ಗುರೂಣಾಮಿತಿ ತಾಂ ಗುರೋರ್ಗಿರಂ ಜನಃ ಸಮಸ್ತೋಽಭಿನನಂದ ಸಸ್ಮಿತಾಮ್ ॥ ೫.೩೯ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞೈರ್ಮಹಾಪೂರುಷಸರ್ವಲಕ್ಷಣೈಃ ಸಂಪನ್ನದೇಹೋಽಯಮಿತೀರಿತೇ ಪ್ರಭೌ ।
ಪರೇ ಪರಸ್ಯಾಪ್ಯತಿಪೀನತಾದೃಶಃ ಸ್ಫಿಙ್ಮಾತ್ರಸಂಶಂಸನಮೇವ ಚಕ್ರಿರೇ ॥ ೫.೪೦ ॥

ಸ್ಫಿಗ್ದೂಷಣಾನಿ ಪ್ರತಿಪಾದಯತ್ಯಲಂ ಸಂಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೇಽಸ್ಯ ತು ಲಕ್ಷ್ಮಶಾಸ್ತ್ರತಃ ।
ತದ್ದಂಡಸಂಖಂಡನಸಂಶ್ರವಂ ವ್ಯಧಾತ್ ತದಕ್ಷಮೋಽಸೌ ಪ್ರಕೃತಿರ್ಹಿ ಸಾಽಸತಾಮ್ ॥ ೫.೪೧ ॥

ಸ್ನಾತ್ವಾಽತ್ರ ತೀರ್ಥೇಷ್ವಚಿರೇಣ ಕನ್ಯಕಾತೀರ್ಥೇ ಸುತೀರ್ಥೇ ಸುಖತೀರ್ಥ ಆಪ್ಲುತಃ ।
ಸಮುದ್ರಸೇತೌ ಚ ನಿಮಜ್ಯ ವಿಷ್ಣವೇ ಶ್ರೀರಾಮನಾಥಾಯ ನಮಾಶ್ಚಕಾರ ಸಃ ॥ ೫.೪೨ ॥

ತಮಾವ್ರಜಂತಂ ಯತಿವೇಷಧಾರಿಣಂ ದಂಡಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯೈಷ ಹಸನ್ನಭಾಷತ ।
ಖಂಡ್ಯೇತ ದಂಡೋ ಯದಿ ಚಂಡ ನ ತ್ವಯಾ ತ್ವಂ ಪಂಡಕೋಽಪಂಡಿತ ವಂಧ್ಯವಾಗಿತಿ ॥ ೫.೪೩ ॥

ಲಜ್ಜಾನತಃ ಸ್ವಾರ್ಥಮಥಾರ್ಥಯನ್ನಸನ್ ಉಪೈಕ್ಷ್ಯತಾಸೌ ದ್ವಿಜನಾಯಕೈಸ್ತದಾ ।
ಆನಂದಯಂತಂ ವದನೇಂದುನಾ ಜಗತ್ ತಂ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಕಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಮಿಹೇತಿ ವಾದಿಭಿಃ ॥ ೫.೪೪ ॥

ಯಾಯಾಃ ಪ್ರಸಕ್ತಾಃ ಪರಿಷತ್ಸು ಪೂರುಷೈಃ ವಿದ್ಯಾ ವಿದಗ್ಧೈರ್ವಿವಿಧೈಃ ಸಮಾಗಮೇ ।
ಸ ತಾಸುತಾಸು ಪ್ರತಿಭಾತಿಭಾಸುರೋ ವಿದ್ಯಾಸು ವಿದ್ಯಾಧಿಪತಿರ್ಜಿಗಾಯ ತಾನ್ ॥ ೫.೪೫ ॥

ಅಚಾಲ್ಯಮಾನಃ ಸಗುರುಃ ಸ ಚಾಪಲ್ಯೈಃ ಅಸಜ್ಜನಾನಾಮಬಲೀಯಸಾಮಿಹ ।
ಉವಾಸ ಮಾಸಾಂಶ್ಚತುರೋ ಮಹಾಮನಾಃ ಸಿಂಹೋ ಗುಹಾಂತೋಪಗತಃ ಶುನಾಮಿವ ॥ ೫.೪೬ ॥

ಶೃಂಗಾರಸಿಂಧುಂ ಸ ಭುಜಂಗಶಾಯಿನಂ ಶ್ರೀರಂಗವಾಸಂ ಕೃತಮಂಗಲಂ ಸತಾಮ್ ।
ಅಮಂದಧೀರ್ದೇವಮವಂದತಾಽಗತಃ ಕವೇರಕನ್ಯಾಹಿಮವಾಯುಸೇವಿತಮ್ ॥ ೫.೪೭ ॥

ತತೋ ನಿವೃತ್ತಃ ಪರಮೇವ ಪೂರುಷಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ನಾನಾಯತನೇಷು ಸಂಚರನ್ ।
ಪ್ರಕಾಶಯನ್ ಸ್ವಾತಿಶಯಾನಮಾನುಷಾನ್ ಆಶಾಮುದೀಚೀಂ ಪ್ರಯಯಾವಸೌ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೫.೪೮ ॥

ತತಸ್ತತೋ ವಿಸ್ಮಿತಲೋಚನೈರ್ನರೈಃ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋಽತಿಸುಲಕ್ಷಣಾಕೃತಿಃ ।
ಗ್ರಾಮೋತ್ತಮಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪಯಸ್ವಿನೀತಟೇ ವಿವೇಶ ದೇವಾಯತನಂ ಸ ಕಿಂಚನ ॥ ೫.೪೯ ॥

ಅಧೀತ್ಯ ಧರ್ಮೇಣ ಷಡಂಗಮಾಗಮಂ ತದರ್ಥಸಂವರ್ಣನನಿರ್ಣಯಾನ್ವಿತಾಃ ।
ಪ್ರಾಪುರ್ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಾಸ್ತಮಪೂರ್ವಪೂರುಷಂ ಜಿಜ್ಞಾಸವಃ ಸುಪ್ರಥಿತಂ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ ॥ ೫.೫೦ ॥

ಸುಸ್ಮಿತೇನ್ದುಮರವಿನ್ದಲೊಚನಂ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಮತಿಭದ್ರಭಾಶಣಮ್ ।
ವೀತಭೂಶಮಪಿ ವಿಶ್ವಭೂಶಣಂತಂ ದಿಡ್ರುಕ್ಕ್ರರಲಮಾಪತಜ್ಜನಃ ॥ ೫.೫೧ ॥

ವಿದ್ಯೋರುದ್ಯುತಿಧೀರತಾರಕತಿರಸ್ಕಾರೇ ಪತಂಗಾಯಿತೋ
ದುರ್ವಾದೀಭಕುತರ್ಕಕುಂಭದಲನೇ ಸಿಂಹಪ್ರಬರ್ಹಾಯಿತಃ ।
ಲೋಲಾಲೋಕಕಲೋಕದೃಕ್ಕುಮುದಿನೀ ಸಂಹ್ಲಾದನೇಽಬ್ಜಾಯಿತಃ
ಸಂಸನ್ಮಂಡಲಮಂಡನಾಯಿತ ಉತ ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಬಭೌ ॥ ೫.೫೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೬. ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ

ಐತರೇಯಮಥ ಕಿಂಚನ ಸೂಕ್ತಂ ಸೂಚಯನ್ ಸದಸಿ ತತ್ರ ಗರಿಷ್ಠಃ ।
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛತಿ ಸಭಾ ಭಗವದ್ಭ್ಯಃ ಸೂಕ್ತಭಾವಮಿತಿ ತಾವದುವಾಚ ॥ ೬.೧ ॥

ವರ್ಣಸೌಷ್ಠವಗರಿಷ್ಠಮತೂರ್ಣಂ ತುಲ್ಯಮಾತ್ರಮತಿಮಾತ್ರಸುಲಕ್ಷ್ಮ ।
ವ್ಯೂಢ ಹೃಜ್ಜಲದ ಘೋಷಮಮುಷ್ಯೋ ಚ್ಚಾರಣಂ ವಿದಧದಭ್ಯಧಿತಾರ್ಥಮ್ ॥ ೬.೨ ॥

ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತತಯಾ ವಚನೇಽಸ್ಮಿನ್ ದೇವತಾಗುರುಮಸಾವತಿಶೇತೇ ।
ಮಾನಮಿತ್ಯಪಿ ವಿಧಾಯ ಧಿಯಾ ತೇ ತತ್ತು ಸೂಕ್ತಮಪರಾರ್ಥಮವೋಚನ್ ॥ ೬.೩ ॥

ಸ್ಯಾತ್ ತಥೇತ್ಥಮಪಿ ಸಂಭವಿತಾಽರ್ಥಃ ತ್ರ್ಯರ್ಥತಾಂ ಶ್ರುತಿಷು ವಿತ್ತ ದಶಾರ್ಥಮ್ ।
ಭಾರತಂ ನನು ಶತಾರ್ಥಮಪಿ ಸ್ಯಾದ್ ವೈಷ್ಣವಂ ಪದಸಹಸ್ರತಯಂ ಹಿ ॥ ೬.೪ ॥

ಇತ್ಯುದೀರಯತಿ ವಿಸ್ತೃತಚಿತ್ತೇ ಭೂಸುರಾ ಇಹ ಜಿಗೀಷವ ಏನಮ್ ।
ಊಚುರರ್ಥಶತಕಂ ಹರಿನಾಮ್ನಾಂ ವರ್ಣ್ಯತಾಮಿತಿ ಸಹಾಸಮುಖಾಸ್ತೇ ॥ ೬.೫ ॥

ವರ್ಣಯಾಮಿ ತದಹಂ ಸಕಲಂ ವಃ ಸೌಷ್ಠವಾದನು ವದಂತು ಭವಂತಃ ।
ತಂ ವದಂತಮಿತಿ ತೇಽಥ ವದಂತೋ ಬಾಢಮಿತ್ಯತಿದೃಢೋದ್ಯಮಮಾಪುಃ ॥ ೬.೬ ॥

ಪ್ರತ್ಯಯಪ್ರಕೃತಿಸಂಗಮಭಂಗೀಂ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರವಿಹತಾಂಪ್ರತಿದರ್ಶ್ಯ ।
ಶುದ್ಧಧೀಃ ಶ್ರುತಿಶಿರಃ ಶತಸಿದ್ಧಾನ್ ಅಭ್ಯಧಾತ್ ಸಪದಿ ವಿಶ್ವಪದಾರ್ಥನ್ ॥ ೬.೭ ॥

ಯಾವದರ್ಥಶತಕಂ ನ ವಿಶಂಕಃ ಸಂತತೋಕ್ತಿಕೃದಪೂಪುರದೇಷಃ ।
ವರ್ಣಿತಾವಧೃತಿ ದುರ್ಬಲ ಚಿತ್ತಾಃ ತಾವದಾಕುಲಹೃದೋ ಹ್ಯಭವಂಸ್ತೇ ॥ ೬.೮ ॥

ಸಾಂಗವೇದಚತುರಾ ಇತಿಹಾಸೇ ಶಿಕ್ಷಿತಾಃ ಸುಬಹವೋಽಪ್ಯತಿಧೃಷ್ಟಾಃ ।
ನೈತದೀರಿತಮಹೋ ಜಗೃಹುಸ್ತೇ ವಿಶ್ವಸಂಕ್ಷಯಪಯೋಽಂಧುಗಣಾ ವಾ ॥ ೬.೯ ॥

ದೇವತಾಸ್ವಸುಲಭ ಪ್ರತಿಭಾ ತೇ ಮಾನುಷೇಷು ಚಪಲೇಷು ಕಥಾ ಕಾ ।
ಕ್ಷಾಮ್ಯ ಸೌಮ್ಯ ಸಕಲಜ್ಞ ನಮಸ್ತೇ ತೇ ಬ್ರುವಂತ ಇತಿ ತಂ ಕಿಲ ನೇಮುಃ ॥ ೬.೧೦ ॥

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಚತುರೈರಿಹ ವಿದ್ಯಾವಿತ್ತಲಿಪ್ಸುಭಿರವಾಪ್ತಮಶೇಷೈಃ ।
ಪ್ರಾಪ ಕೇರಳಸುಮಂಡಲಜಾತೈಃ ಅನ್ಯದಾಯತನಮಾಯತಚೇತಾಃ ॥ ೬.೧೧ ॥

ತರ್ಕತಂತ್ರಕುಶಲಾನಪಿ ಪುಂಸಃ ಚರ್ಕರೀತಿ ಬತ ಸೋಽಯಮಮಾನಾನ್ ।
ಮಾನಮಾನಮಯತೀಹ ಕಥಂ ನೋ ನೈಷ ಮಂಡಲಭುವಾಂ ಸಮಿತಾನಾಮ್ ॥ ೬.೧೨ ॥

ಮಂತ್ರಯಂತ ಇತಿ ತೇ ದ್ವಿಜವರ್ಯಾಃ ಅನ್ಯದೇಶಜಮುಖಸ್ತಮಪೃಚ್ಛನ್ ।
ಸದ್ದದಾದದಸುಶಂಸನನಿಂದಾಕಾರಿಸೂಕ್ತಗತಮರ್ಥಮುಪೇತ್ಯ ॥ ೬.೧೩ ॥

ತಂ ಸ್ಫುಟಂ ಪ್ರಕಥಯನ್ ಸ ಪೃಣೀಯಾಚ್ಚಬ್ದಮೂಲಮವದತ್ ಪೃಣ ಧತುಮ್ ।
ತಂ ಜಿಗೀಷುಮಥ ವಿಪ್ರಮದಃ ಪ್ರೀಧಾತುಮೇಷ ನಿಗದಂತಮುವಾಚ ॥ ೬.೧೪ ॥

ಪ್ರಾದಿಭೇದಮವಿದನ್ ಗುಣಯ ತ್ವಂ ಮೂಢ ಪಾಂಸುಷು ಲಿಖನ್ ಲಿಪಿಸಂಘಮ್ ।
ಭತ್ಸಯನ್ನಿತಿ ಜಹಾಸ ಸುಹಾಸೋ ಮತ್ಸರಾಕುಲಧಿಯೋ ಜಡಯನ್ ಸಃ ॥ ೬.೧೫ ॥

ತತ್ ಪ್ರಸಂಗಬಲತೋಽಖಿಲವಿದ್ಯಾಪಾಟವಂ ಪೃಥಃ ಹೃದಃ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ್ಯ ।
ಆನಮನ್ ಸಬಹುಮಾನಮಮೀ ತಂ ಯಂ ನಮಂತಿ ಕಿಲ ನಾಕಿನಿಕಾಯಾಃ ॥ ೬.೧೬ ॥

ಕನ್ಯಕಾದೃತಸುರೇಂದ್ರವಪುಃ ಶ್ರೀದಾನವಾಚಿವರಸೂಕ್ತಹೃದುಕ್ತೌ ।
ಕುತ್ರಚಿತ್ ಸದಸಿ ತಾವದಪಾಲಾ ಕೀರ್ತಿತಾಽತಿತರುಣೀತ್ಯಯಮೂಚೇ ॥ ೬.೧೭ ॥

ಶ್ವಿತ್ರಿಣೀ ಭವತಿ ತತ್ಪದವಾಚ್ಯೇತ್ಯಾಗ್ರಹೇಣ ವದತೋಽವಿದುಷೋಽತ್ರ ।
ಕಶ್ಚಿದೇಷ್ಯತಿ ವಿಪಶ್ಚಿದಿಹೈನಂ ಪೃಚ್ಛತೇತ್ಯಯಮಗಚ್ಛದಥೋಕ್ತ್ವಾ ॥ ೬.೧೮ ॥

ದೇಶಮೇನಮಚಿರಾದುಪಯಾತಃ ತಾದೃಶಾಕೃತಿರಹೋ ಕೃತಬುದ್ಧಿಃ ।
ತಾಂಸ್ತಥಾಽಭ್ಯಧಿತ ತತ್ಪದಭಾವಂ ಸೂರಿಮೌಲಿಮಣಿನಾಽತ್ರ ಯಥೋಚೇ ॥ ೬.೧೯ ॥

ಕೇವಲಂ ನ ಸಕಲಾಃ ಶ್ರುತಿವಿದ್ಯಾಃ ಮಾನಪೂರ್ವಕಸಮಸ್ತಗಿರೋಽಸ್ಯ ।
ಅಪ್ಯನಾಗತಗತಪ್ರತಿಪತ್ತಿಂ ಶ್ರದ್ ದಧುಃ ಪೃಥಲಚೇತಸ ಏತೇ ॥ ೬.೨೦ ॥

ಯದ್ಯದೇವ ಸಪದಿ ಪ್ರಕೃತಂ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ತದೇಷ ಯದವೇದಖಿಲಂ ಚ ।
ಸರ್ವದಾ ಸದಸಿ ಸರ್ವಬುಧಾನಾಂ ಸರ್ವವಿದ್ಯತಿರಿತಿ ಪ್ರಥಿತೋಽಭೂತ್ ॥ ೬.೨೧ ॥

ಅಪ್ರಯಾತಮಪಿ ದೇಶಮಶೇಷಂ ವ್ಯಾನಶೇ ಸುಜನಕೈರವಬಂಧುಃ ।
ಪೂರ್ಣದೃಕ್ ಪ್ರತತಯಾ ನಿಜಕೀರ್ತ್ಯಾ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಇವ ಚಂದ್ರಿಕಯಾಽಲಮ್ ॥ ೬.೨೨ ॥

ಸುಂದರೇಷು ಸುರಮಂದಿರವೃಂದೇಷ್ವಿಂದಿರಾರಮಣವಂದನಕೃತ್ಯಮ್ ।
ಆಚರನ್ನಸುಚಿರಾತ್ ಸುವಿಚಾರೋ ರೂಪ್ಯಪೀಠಪತಿಮಾಪ ಮುಕುಂದಮ್ ॥ ೬.೨೩ ॥

ಭೂಸುರಪ್ರವರಬುದ್ಧಿಸಮೃದ್ಧಿವ್ಯಕ್ತಯುಕ್ತವಪುಷಂ ರುಚಿರಾಂಗೀಮ್ ।
ಸೂತ್ರದೀಪ್ತಮಣಿಮಾಲಿಕಯಾಽಲಂ ಭೂಷಿತಾಂ ಭವನಭೂಷಣಭಥಾಮ್ ॥ ೬.೨೪ ॥

ಪಾದಸುಂದರಪದಕ್ರಮಭಾವ್ಯೈಃ ಭಾಸಿತಾಂಪ್ರಕಟವರ್ಣಗುಣಾಢ್ಯಾಮ್ ।
ಭಾರತೋತ್ತಮಭೃತಾಮನುರೂಪಾಚ್ಛಾದನಾಂ ಸಮಧಿಕಸ್ವರ ಶೋಭಮ್ ॥ ೬.೨೫ ॥

ರಾಜಸೂಯಮುಖಸನ್ಮಖವೃತ್ತಾಂ ವಾಸುದೇವಗುಣನಿಷ್ಠಿತಭಾವಾಮ್ ।
ಸರ್ವಧರ್ಮಪರಿಶಿಕ್ಷಣದಕ್ಷಾಂ ವಂದಿತಾಂ ಜನತಯಾ ಜನನೀವತ್ ॥ ೬.೨೬ ॥

ಮೌಲಿಸಂಗ್ರಹವಿಕರ್ಷಣದೂನಾಂ ಮಾಯಿನಾ ಸದಸಿ ದುಷ್ಟಜನೇನ ।
ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗಮಪಹಾಯ ಮಹಾಂತಂ ಸ್ವೇಶ್ವರತ್ವಮಪಿ ಸಾಧಯತಾಽಲಮ್ ॥ ೬.೨೭ ॥

ಸಜ್ಜನೈಃ ಕತಿಪಯೈರತಿದೀನೈಃ ಚಾಲಿತೈಃ ಕಲಿಬಲಾಚ್ಛುಭಮಾರ್ಗಾತ್ ।
ಅಪ್ಯುಪೇಕ್ಷಿತವಿಕರ್ಷಣದುಃಖಾಂ ಸಾತಿಶೋಕಮಪಿ ಕೈಶ್ಚನ ದೃಷ್ಟಾಮ್ ॥ ೬.೨೮ ॥

ವಾಸುದೇವ ಧರಣೀಧರ ನಾಥೇತ್ಯುಚ್ಚಕೈರಪಿ ಮುಹುಃ ಪ್ರವದಂತೀಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಸದ್ಗುಣಮಜಂ ಗತದೋಷಂ ಬಿಭ್ರತೀಂ ಹೃದಿ ವಿವಿಕ್ತಮಶೇಷಾತ್ ॥ ೬.೨೯ ॥

ವಾರ್ಯತಾಂ ಬುಧಜನೈರ್ನನು ಹಾಹಾ ನೈಷ ಧರ್ಮ ಇತಿ ಚಾಭಿದಧಾನಾಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಲಾಳಿತತಮಾಮನವದ್ಯಾಂ ಅಪ್ಯನನ್ಯಶರಣಾಂ ಶರಣೋತ್ಕಾಮ್ ॥ ೬.೩೦ ॥

ವೇದಿಜಾಮಿವ ಪುರಾ ಭರತಾಗ್ರ್ಯಃ ಸ ಸ್ವಯಂ ಶ್ರುತಿತತಿಂ ಖಲು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ।
ಪುಷ್ಟಬುದ್ಧಿರಕರೋತ್ ಕರುಣಾಬ್ಧಿಃ ದುಷ್ಟಪಕ್ಷದಮನಸ್ಥಿರಸಂಧಾಮ್ ॥ ೬.೩೧ ॥

ಅವ್ಯಯಂ ಸತತಮಪ್ಯುಪಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿತ್ತಮಗ್ರ್ಯಮಿವ ದೂರಯಿಯಾಸುಃ ।
ಜ್ಯಾಯಸೇ ಸಗುರವೇ ಹರಿಗೀತಾಭಾಷ್ಯಮೇಷ ವಿರಚಯ್ಯ ತದಾಽದಾತ್ ॥ ೬.೩೨ ॥

ಹೇತುವಾದಿನಿ ವಿಶಂಕಟಬುದ್ಧೌ ತೀರ್ಥಮರ್ಥಯತಿ ಗಂತುಮನುಜ್ಞಾಮ್ ।
ತಾಂ ದಿದೇಶ ಪುರುಷೋತ್ತಮತೀರ್ಥಃ ಚಿಂತಯನ್ ಸ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ರಕ್ಷಾಮ್ ॥ ೬.೩೩ ॥

ನೀರಜಾ ಮಲಯಮಂಡಲವೃತ್ತ್ಯಾ ಶ್ಲಾಘಿತೋ ಭುವಿ ಸದಾಳ್ಯನುಯಾತಃ ।
ಸಾಧುಪಾಂಥಪರಿತಾಪಮಪಾಸ್ಯನುತ್ತರಾಂ ದಿಶಮಯಾನ್ಮರುದಂಶಃ ॥ ೬.೩೪ ॥

ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿಕರಗೋನಿಕರಾಢ್ಯಂ ತೀರ್ಥಜಾತಮುಭಯಂ ಚ ಧರಣ್ಯಾಮ್ ।
ಆತ್ಮಮಜ್ಜನತ ಏವ ನಿಕಾಮಂ ಪರ್ಯಶೋಧಯದಮಂದಮನೀಷಃ ॥ ೬.೩೫ ॥

ವಾಸುದೇವಪದಸಂತತಸಂಗೀ ತೇಜಸಾಽಪ್ಯಲಮಧಃ ಕೃತಶರ್ವಃ ।
ಅತ್ಯವರ್ತತ ನಿತಾಂತಮಥಾಸೌ ಗಾಂಗವೋಘಮಘನಾಶನಕೀರ್ತಿಃ ॥ ೬.೩೬ ॥

ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ ಜಗತ್ತ್ರಯಚಿತ್ರಂ ಕರ್ಮ ಶರ್ಮದಮನುಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರಾತ್ ।
ಸಂಚರನ್ ವಿದಧದಾಪ ನರಾಣಾಂ ಗೋಚರಂ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಪಾರ್ಶ್ವಮ್ ॥ ೬.೩೭ ॥

ಮಂಡಯನ್ ಭರತಖಂಡಮಖಂಡಂ ನಾದಿರಾಯಣಪದೋಽತ್ರ ಪರೋ ಯಃ ।
ತಂ ನಮನ್ ಪ್ರಚುರಧೀರ್ಹರಿಗೀತಾಭಾಷ್ಯಮಾರ್ಪಯದುಪಾಯನಮಸ್ಮೈ ॥ ೬.೩೮ ॥

ಪ್ರೀತಯೇಽಸ್ಯ ಪುರತೋ ವರಭಾಷ್ಯಂ ವಾಚಯನ್ ಸ ಜನತಾಮಪಸಾರ್ಯ ।
ವಚ್ಮಿ ಶಕ್ತಿತ ಉರುಕ್ರಮಗೀತಾಭಷ್ಯಾಮಿತ್ಯಕಥಯತ್ ಪುರುಸಂಖ್ಯಃ ॥ ೬.೩೯ ॥

ಏತದರ್ಥಮತಿಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪಿ ತ್ವಂ ಶಕ್ತ ಏವ ನ ಯದಾತ್ಥ ಸಮಸ್ತಮ್ ।
ತೇನ ಲೇಶತ ಇತೀಹ ಪದಂ ಸ್ಯಾದ್ ಇತ್ಯಗದ್ಯತ ಜಗಜ್ಜನಕೇನ ॥ ೬.೪೦ ॥

ತೇನ ತತ್ಪ್ರವಚನೇ ವಿಹತೇಽಲಂ ಶುಶ್ರುವುಃ ಪ್ರಾಶಯಿತಾ ಅಪಿ ಶಿಷ್ಯಾಃ ।
ಉಚ್ಯತಾಮಿತಿ ಮುಹುಃ ಸಪೃಥಿವ್ಯಾಸ್ಫಾಲನಂ ಪದಮಹೋ ಹರಿಣೋಕ್ತಮ್ ॥ ೬.೪೧ ॥

ಶಬ್ದಭೇದಮವಧರ್ಯ ತಮರ್ಚಾಸನ್ನಿಷಣ್ಣವಪುಷಃ ಪರಮಸ್ಯ ।
ತಸ್ಯ ಭಾವವಿದಮಂದಮನೀಷಃ ಪ್ರೋತ್ಥಿತಃ ಪ್ರವಚನಂ ವ್ಯಧಿತೈಭ್ಯಃ ॥ ೬.೪೨ ॥

ಮಜ್ಜನಂ ವ್ಯಧಿತ ಶೀತಳಗಂಗಾವಾರಿ ನಿತ್ಯಮರುಣೋದಯಕಾಲೇ ।
ಯತ್ ಸ್ಪೃಶಂತಿ ನ ನರಾ ಹಿಮಭೀತಾ ಅಂಶ ಏಷ ಪೃಷತಾಮಧಿಪಸ್ಯ ॥ ೬.೪೩ ॥

ಕಾಷ್ಠಮೌನಮದಧಾದುಪವಾಸಂ ಶುದ್ಧಮಪ್ಯಕೃತ ಶುದ್ಧ ಹೃದಿಚ್ಛನ್ ।
ನಿತ್ಯತುಷ್ಟಹರಿತೋಷವಿಶೇಷಂ ಚಿಂತಯನ್ ಪ್ರಭುಮನಂತಮತಾಂತಃ ॥ ॥ ೬.೪೪ ॥

ಪ್ರೈರಯತ್ ಸ್ವಚರಣೇ ರತಚಿತ್ತಂ ಮಧ್ವಮತ್ರ ದಿನಮಂಡಲಮೇನಮ್ ।
ಸ್ವಾಶ್ರಮೋಪಗಮನಾಯ ಮುಕುಂದೋ ದೀಪ್ತಿದೃಷ್ಟಿವಿದಿತಾಗತಿರನ್ಯೈಃ ॥ ೬.೪೫ ॥

ನಕ್ತಮೇವ ಭಗವತ್ಯುಪಯಾತೇ ಪ್ರೋದಿತೇ ಸತಿ ಸಹಸ್ರಮರೀಚೌ ।
ಮೌನವಾನಲಿಖದುತ್ತಮಚಿತ್ತಃ ಶಿಷ್ಯಶಿಕ್ಷಣಪರಃ ಕರುಣಾವಾನ್ ॥ ೬.೪೬ ॥

ನೇದೃಶಂ ಸ್ಥಳಮಲಂ ಶಮಲಘ್ನಂ ನಾಸ್ಯ ತೀರ್ಥಸಲಿಲಸ್ಯ ಸಮಂ ವಾಃ ।
ನಾಸ್ಮದುಕ್ತಿಸದೃಶಂ ಹಿತರೂಪಂ ನಾಸ್ತಿ ವಿಷ್ಣುಸದೃಶಂ ನನು ದೈವಮ್ ॥ ೬.೪೭ ॥

ಯಾತಿ ತಾವದಧುನೈವ ಜನೋಽಯಂ ವ್ಯಾಸರೂಪಮಜಿತಂ ಪ್ರದಿದೃಕ್ಷುಃ ।
ಆವ್ರಜೇದಿಹ ನ ವಾ ಸ ಹಿ ವೇದ ಸ್ವಸ್ತಿ ವೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಯಯಾವಥ ಮಧ್ವಃ ॥ ೬.೪೮ ॥

ನಾಥ ನಾಥ ಬತ ನೋಽತ್ರ ವಿನಾಥಾನ್ ಮಾ ತ್ಯಜೋರುಕರುಣೋ ಭಗವಂಸ್ತ್ವಮ್ ।
ನೋದಿತಂ ಸ್ಮೃತಮಪೀತಿ ಹಿ ಶಿಷ್ಯೈಃ ಸ್ವಾಮಿನೋಽಭಿಮತಭಂಗಭಯೇನ ॥ ೬.೪೯ ॥

ಸದ್ಗುರೋರ್ನ ವಿರಹಂ ಸಹಮಾನಃ ಸತ್ಯತೀರ್ಥಯತಿರನ್ವಗಮತ್ ತಮ್ ।
ಯಸ್ತ್ರಿವಾರಮಿತರಾಸುತಶಾಖಾಸ್ವರ್ಥಮಗ್ರ್ಯಮಾಶೃಣೋತ್ ಪುರುಸಂಖ್ಯಾತ್ ॥ ೬.೫೦ ॥

ದುರ್ಗಮಾರ್ಗಗತಮಪ್ಯನುಧವನ್ ನಾಽಪ ಸೋಽಯಮರುಣೇಭವತೀನೇ ।
ಲೀಲಯಾ ಸಜವಮಾಕ್ರಮಮಾಣಂ ವ್ಯಾಶ್ರಯಾಂತರಸುದೂರಶಿಲಾಸು ॥ ೬.೫೧ ॥

ಆನಿವೃತ್ತವಪುಷಾ ಗುರುಣಾಽಽರಾತ್ ಪಾಣಿನಾ ಹ್ಯಭಿನಯೇನ ಸುನುನ್ನಃ ।
ತ್ರಸ್ತಧೀರತಿಯಯೌ ಸ ಮುಹೂರ್ತಾತ್ ತದ್ದಿನೋಪಗತಮಾರ್ಗಮಶೇಷಮ್ ॥ ೬.೫೨ ॥

ಆಶ್ರಮೇ ನಿಜಜನಾನಿಹ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಪ್ರಸಾದಮಹಿಮಾನಮಮುಷ್ಯ ।
ಪ್ರೋಚ್ಯ ತತ್ಪ್ಲವನಮಪ್ಯತಿಚಿತ್ರಂ ತಸ್ಯ ತೈಃ ಸಹ ಸದಾಽಸ್ಮರದೇಷಃ ॥ ೬.೫೩ ॥

ವಾನರೇಂದ್ರ ಇವ ವಾಯುಜವೋऽಸೌ ಭೀಮಸೇನ ಇವ ದಾನವಭೀಮಃ ।
ಉಲ್ಲಲಾಸ ಗಿರಿಪುಂಗವಶೃಂಗೇ ಸ ವ್ರಜನ್ ವಜಿನನಾಶನನಾಮಾ ॥ ೬.೫೪ ॥

ಬಹುಸತ್ತ್ವಗಣಂ ಸವಿಕಂ ಸಮಹಾವಿಷಮೋಕ್ಷಮಹಾಹಿಮವಂತಮಯಮ್ ।
ವಿಷಮೋಕ್ಷಮಹಾಹಿಮವಂತಮಯನ್ ನಗಮೈಕ್ಷತ ಫುಲ್ಲದೃಗಸ್ತಭಯಃ ॥ ೬.೫೫ ॥

ಸುಹಸಿತಕಮಲಾಕರೋಪಗೂಢಂ ಸುಜನಸುಖಾರ್ಥಮನಂತಭೋಗಶಯ್ಯಮ್ ।
ವಿಕಸಿತಸುಮನೋಘಟಾಗಮುಚ್ಚಂ ಮರತಕರತ್ನಮಯಸ್ಥಲಾಗ್ರ್ಯಶೋಭಮ್ ॥ ೬.೫೬ ॥

ಪಾದೋಪಾಂತನಮನ್ಮಹಾಮುನಿಗಣಂ ಹೇಮಪ್ರದೀಪ್ತಾಂಬರಂ
ಶ್ರೀಮದ್ರತ್ನಕಲಾಪಮಗ್ರ್ಯಕಟಕೈರ್ವಿಭ್ರಾಜಿತಂ ಹಾಟಕೈಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾತಂ ಧರಣೀಧರಂ ಸುವನಮಾಲೋಲ್ಲಾಸಿನಂ ಸುಂದರಂ
ಸ್ವಾನಂದಾಕೃತಿಮಸ್ಮರನ್ಮುರರಿಪುಂ ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ತದಾ ॥ ೬.೫೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೭. ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥ ಹೈಮವತೇ ತಟಾಂತರೇ ಬದರೀಷಂಡವಿಶೇಷಮಂಡಿತಮ್ ।
ಪರಮಾಶ್ರಮಮಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರಿಯಃ ಸಕಲಜ್ಞಃ ಸ ದದರ್ಶ ವಿಶ್ರುತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಹಿಮವರ್ಷರವಿಪ್ರಭಾಸಹಾಃ ಪೃಥುಸತ್ರಪ್ರಥಿತಾ ದ್ವಿಜಾಶ್ರಯಾಃ ।
ಅಪಿ ವಿಷ್ಣುಪದಸ್ಪೃಶೋಽಲಸನುಭಯೇ ಯತ್ರ ವಿಚಿತ್ರಶಾಖಿನಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರವಣಾಮೃತಗೀರ್ಗಣೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ ಶುಕಮುಖ್ಯೈಃ ಶುಭಪಕ್ಷಿಭಿರ್ವೃತಮ್ ।
ಕಮಲೇಷ್ಟತಮಸ್ಥಿರಾಂತರೈಃಅಪಿ ಹಂಸೈಃ ಪರಮೈರಮೇಚಕೈಃ ॥ ೩ ॥

ಸುಮನೋನಿಕರೇಣ ಪೂರಿತಂ ಸ್ವಮನೋಽಭೀಷ್ಟದಮಲ್ಪದುರ್ಗಮಮ್ ।
ಅಪರಸ್ಪರಮತ್ಸರಪ್ರಜಂ ನನು ವೈಕುಂಠಮಿವಾಚ್ಯುತಾಲಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಮಿಮಂ ಪ್ರವಿಶಂತಮಾಶ್ರಮಂ ದ್ವ್ಯಧಿಕತ್ರಿಂಶದುದಾರಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಗುಣಸಾರವಿದಃ ಕುತೂಹಲಾದ್ ಅವಲೋಕ್ಯರ್ಷಯ ಇತ್ಯಚಿಂತಯನ್ ॥ ೫ ॥

ಕನಕಾತುಲತಾಲಸನ್ನಿಭಃ ಕಮಲಾಕ್ಷೋ ವಿಮಲೇಂದುಸನ್ಮುಖಃ ।
ಗಜರಾಜಗತಿರ್ಮಹಾಭುಜಃ ಪ್ರತಿಯಾನ್ ಕೋಽಯಮಪೂರ್ವಪೂರುಷಃ ॥ ೬ ॥

ಅತಿಶಾಂತವಪುರ್ನಿಶಾಕರಃ ಸ್ವಯಮೇಕಾಂತಖರೋ ದಿವಾಕರಃ ।
ಇತಿ ನಾಸ್ಯ ಗುಣಾರ್ಣವಾಕೃತೇಃಉಪಮಾನಂ ಭುವನೇಷು ಲಭ್ಯತೇ ॥ ೭ ॥

ಪರಮಾಶ್ರಮಿಣಾಂ ಗತಶ್ರಮೋ ನನು ಚಿಹ್ನಾನಿ ಬಿಭರ್ತಿ ಧೀರಧೀಃ ।
ಅಪಿ ಮಾನುಷಭಾವವಿಗ್ರಹೋ ವಿಪುಲಂ ವಿಸ್ಮಯಮಾತನೋತಿ ನಃ ॥ ೮ ॥

ಚತುರಶ್ಚತುರಾನನಃ ಸ್ವಯಂ ಪವನೋ ವಾ ವ್ರತಿರೂಪ ಆವ್ರಜನ್ ।
ಶೃತಿನಾಥದಿದೃಕ್ಷಯಾಽನ್ಯಥಾ ನ ಖಲು ಸ್ಯಾನ್ನಿಖಿಲಾಗ್ರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮವಾನ್ ॥ ೯ ॥

ಅವಲೋಕಿತಲಕ್ಷಣಃ ಸ ತೈಃ ಇತಿ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಕುತೂಹಲಾಕುಲೈಃ ।
ಅವಿಳಂಬಗತಿರ್ನ್ಯಶಾಮಯತ್ ತರುಮಾರಾತ್ ಸುರಪಾದಪೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಸೃಣತ್ವಚಮುನ್ನತಂ ತತಂ ಬಹುಶಾಖಾಘಣಸೂನರತ್ನಕಮ್ ।
ಭಗವಂತಮನಂತಮಂತಿಕೇ ಸ್ಥಿತಮೀಶಸ್ಯ ನಿಷೇವಣಾಯ ವಾ ॥ ೭.೧೧ ॥

ಅತಿಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಪತ್ರಿಣಂ ಬಹುವರ್ಣಂ ಹರಿಗೋನಿವಾರಕಮ್ ।
ಮುನಿನಂದನಮಿಂದಿರಾಪತೇಃ ಅಧಿಕೇಷ್ಟಂ ಪತತಾಮಿವಾಧಿಪಮ್ ॥ ೭.೧೨ ॥

ಅಮೃತಾತ್ಮಮಹಾಫಲಪ್ರದಂ ದುರವಾಪಂ ಹರಿಭಕ್ತಿವರ್ಜಿತೈಃ ।
ಶ್ರಿತಸಾಧುಪುರಾಣಭಾರತಂ ನಿಗಮಂ ಮೂರ್ತಮಿವೋರುಶಾಖಿನಮ್ ॥ ೭.೧೩ ॥

ಅಥ ತಸ್ಯ ಸ ವೇದಿಕಾಂತರೇ ಸುವಿಶಾಲೇ ವಿಮಲೇ ಮನೋಹರೇ ।
ಅವಲೋಕಿತವಾನನಂತಧೀಃದಿವಿ ದೇವಾನಿವ ತಾಪಸೋತ್ತಮಾನ್ ॥ ೭.೧೪ ॥

ಅಪಿ ಸಪ್ತತಯಾ ವಿರಾಜಿತಾನ್ ಗತಸಂಖ್ಯಾನ್ ಗುಣಿನೋ ಗುಣೋಜ್ಝಿತಾನ್ ।
ಅಪಿ ಮನ್ಯುಮದಾದಿವರ್ಜಿತಾನ್ ಗತಭೋಗಾನ್ ಪವನಾಶನಾನ್ ಸದಾ ॥ ೭.೧೫ ॥

ಮುನಿಮಂಡಲಮಧ್ಯವರ್ತಿನಂ ತ್ರಿಜಗನ್ಮಂಡಲಮಂಡನಾಯಿತಮ್ ।
ಇಹ ಸತ್ಯವತೀಸುತಂ ಹರಿಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಃ ಸಮೈಕ್ಷತ ॥ ೭.೧೬ ॥

ನಿಜಹೃತ್ಕಮಲೇಽತಿನಿರ್ಮಲೇ ಸತತಂ ಸಾಧು ನಿಶಾಮಯನ್ನಪಿ ।
ಅವಲೋಕ್ಯ ಪುನಃಪುನರ್ನವಂ ತಮಸೌ ವಿಸ್ಮಿತ ಇತ್ಯಚಿಂತಯತ್ ॥ ೭.೧೭ ॥

ಅಗಣಯ್ಯಗುಣಾರ್ಣವೋಽಮಲಃ ಸ ಹಿ ನಾರಾಯಣ ಏಷ ಕೇವಲಮ್ ।
ವಿಧಿನಾಽನುಸ್ಮೃತಂ ಪರಾಶರಾತ್ ಸುಷುವೇ ಸತ್ಯವತೀ ಕಿಲಾತ್ರ ಯಮ್ ॥ ೭.೧೮ ॥

ಧವಳೇಽಸ್ಯ ಮನಃಪಯೋನಿಧೌ ಸದನುಕ್ರೋಶಗಿರೀಂದ್ರಲೋಳಿತೇ ।
ಪ್ರಕಟೀಭವತಿ ಸ್ಮ ಸುಂದರೀ ದಯಿತಾ ದೈತ್ಯರಿಪೋಸ್ತ್ರಯೀಮಯೀ ॥ ೭.೧೯ ॥

ಇತ ಏವ ಪುರಾಣಗೌರಗೌ ಸಮಹಾಭಾರತಪಾರಿಜಾತಕೇ ।
ಸತಿ ಜಾತವತಿ ವ್ಯಜಾಯತ ಪ್ರವರಂ ಸೂತ್ರಗಣಾಮೃತಂ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೭.೨೦ ॥

ನಿರವಗ್ರಹಮುರ್ವನುಗ್ರಹಂ ವಿದಧತ್ ಪಾಂಡುಸುತಾದಿಸಜ್ಜನೇ ।
ಅವನಾವವನಾಯ ಸಂವಿದಾಂ ಸುಚಿರಾಯೈಷ ಚಚಾರ ಚಾರುಗೀಃ ॥ ೭.೨೧ ॥

ಅಧುನಾ ಕಲಿಕಾಲವೃತ್ತಯೇ ಸವಿತೇವ ಕ್ಷಣದಾನುವೃತ್ತಯೇ ।
ಜನದೃಗ್ವಿಷಯತ್ವಮತ್ಯಜದ್ಭಗವಾನಾಶ್ರಮಮಾವಸನ್ನಿಮಮ್ ॥ ೭.೨೨ ॥

ತದಿದಂ ವಪುರಸ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ ದಲಿತೇಂದೀವರಸುಂದರದ್ಯುತಿ ।
ಪರಮಾಜಿನಯೋಗಪೀಠಗಂ ಮಮ ಚೇತೋನಯನಾಭಿನಂದನಮ್ ॥ ೭.೨೩ ॥

ಅಗಣಯ್ಯಗುಣ್ಯೈಃ ಸುಪೂರಿತಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಾಗಣಿತಾತ್ಮಸದ್ಗುಣ್ಯೈಃ ।
ಇದಮಸ್ತಸಮಸ್ತದೂಷಣಂ ಸಚಿದಾನಂದಮಯಂ ಹಿ ಕೇವಲಮ್ ॥ ೭.೨೪ ॥

ಕಮಲಾಕಮಲಾಸನಾನಿಲೈಃ ವಿಹಗಾಹೀಂದ್ರಶಿವೇಂದ್ರಪೂರ್ವಕೈಃ ।
ಪದಪದ್ಮರಜೋಽಸ್ಯ ಧಾರಿತಂ ಶಿರಸಾ ಹಂತ ವಹಾಮ್ಯಹಂ ಮುಹುಃ ॥ ೭.೨೫ ॥

ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಪದದ್ವಯಂ ವಿಭೋಃ ಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಶಪದ್ಮಚಿಹ್ನವತ್ ।
ನಿಜಮಾನಸರಾಗಪೀಡನಾದರುಣೀಭೂತಮಿವಾರುಣಂ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೭.೨೬ ॥

ನನು ಕೇವಲಮೇವ ವೈಷ್ಣವಂ ಶ್ರಿತವಂತಃ ಪದಮಾತ್ಮರೋಚಿಷಾ ।
ತಮಸೋಽಪ್ಯಭಯಸ್ಯ ನಾಶಕಾ ವಿಜಯಂತೇ ನಖರಾ ನವಂ ರವಿಮ್ ॥ ೭.೨೭ ॥

ಸುಕುಮಾರತಳಾಂಗುಲೀಮತೋಃ ಪದಯೋರಸ್ಯ ನಿಗೂಢಗುಲ್ಫಯೋಃ ।
ಉಪಮಾನಮಹೋ ನ ಲಭ್ಯತೇ ಕವಿವರ್ಯೈರಿತರೇತರಂ ವಿನಾ ॥ ೭.೨೮ ॥

ಉಚಿತಾಂ ಗುರುತಾಂ ದಧತ್ ಕ್ರಮಾತ್ ಶುಚಿ ತೇಜಸ್ವಿ ಸುವೃತ್ತಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಭಜತೋಽತ್ರ ಚ ಭಾಜಯತ್ಯದೋ ವಿಭುಜಂಘಾಯುಗಳಂ ಸರೂಪತಾಮ್ ॥ ೭.೨೯ ॥

ಅಚಲಾಸನಯೋಗಪಟ್ಟಿಕಾ ವರಕಕ್ಷ್ಯಾ ಸಕೃದಾಪ್ತಮಿಷ್ಟದಮ್ ।
ಪರಿತೋಽಪಿ ಹರಿಂ ಸ್ಫುರಂತ್ಯಹೋ ಅನಿಶಂ ಧನ್ಯತಮೇತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ ೭.೩೦ ॥

ರುಚಿರೇಣ ವರೈಣಚರ್ಮಣಾ ರುಚಿರಾಜದ್ಯುತಿಚಾರುರೋಚಿಷಾ ।
ಪರಮೋರುನಿತಂಬಸಂಗಿನಾ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯತಯಾ ವಿರಾಜ್ಯತೇ ॥ ೭.೩೧ ॥

ತನುನಿಮ್ನಸುನಾಭಿಶೋಭಿತೇ ವಲಿಭೇ ವಾರಿಜನಾಭ ಆದಧೇ ।
ಪ್ರತನಾವತಿಸುಂದರೇ ಮೃದೌ ಉದರೇಽಸ್ಮಿನ್ ಜಗದಂಡಮಂಡಲಮ್ ॥ ೭.೩೨ ॥

ಹೃದಯೇ ಕೃತಸಜ್ಜನೋದಯೇ ಸುವಿಶಾಲೇ ವಿಮಲೇ ಮನೋಹರೇ ।
ಉಭಯಂ ವಹತಿ ತ್ರಯೀಮಯಂ ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಸುಸೂತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೭.೩೩ ॥

ಅಸಮೇಽನಧಿಕೇ ಸುಸಾಧಿತೇ ನಿಜತಾತೇ ರವಿರಾಶಿದೀಧಿತಿ ।
ಪ್ರದದೌ ತ್ರಿಜಗಜ್ಜಯಧ್ವಜಂ ವಿಧಿರೇತದ್ಗಳಸಂಗಿ ಭೂಷಣಮ್ ॥ ೭.೩೪ ॥

ಅರಿವಾರಿಜಲಕ್ಷಣೋಲ್ಲಸತ್ಸುಕುಮಾರಾರುಣ ಪಾಣಿಪದ್ಮಯೋಃ ।
ಪೃಥುಪೀವರವೃತ್ತಹಸ್ತಯೋಃಉಪಮಾಂ ನೈವ ಲಭಾಮಹೇಽನಯೋಃ ॥ ೭.೩೫ ॥

ಭಜತಾಂ ವರತರ್ಕಮುದ್ರಯಾ ದ್ಯತಿ ಹಸ್ತಾಗ್ರಮಬೋಧಮೀಶಿತುಃ ।
ಅಧಿಜಾನು ಸಮರ್ಪಿತಂ ಪರಂ ಕೃತಭೂಯೋಭಯಭಂಗಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭.೩೬ ॥

ಸತತಂ ಗಳತಾ ಸ್ವತಃ ಶ್ರುತಿತ್ರಿತಯೇನೇವ ನಿಕಾಮಮಂಕಿತಃ ।
ಸುವಿಡಂಬಿತಕಂಬುರೀಕ್ಷ್ಯತೇ ವರರೇಖಾತ್ರಯವಾನ್ ಗುರೋರ್ಗಳಃ ॥ ೭.೩೭ ॥

ಸಕಲಾಸ್ತಕಲಂಕಕಾಳಿಮಸ್ಫುರದಿಂದುಪ್ರಕರೋರುವಿಭ್ರಮಮ್।
ಅಧರೀಕುರುತೇ ಸ್ವಶೋಭಯಾ ವದನಂ ದೇವಶಿಖಾಮಣೇರಿದಮ್ ॥ ೭.೩೮ ॥

ಅರುಣಾಶ್ಮದಲಾಂತರೋಲ್ಲಸನ್ನವಮುಕ್ತಾವಲಿಮಸ್ಯ ಲಜ್ಜಯೇತ್ ।
ಹಸತಃ ಸಿತದಂತಸಂತತಿಃ ಪರಮಶ್ರೀರರುಣೋಷ್ಠರೋಚಿಷಃ ॥ ೭.೩೯ ॥

ದ್ವಿಜವೃಂದಕೃತಂ ಕುತೂಹಲಾದ್ ಅನುಯೋಗಾಂಧುಸಹಸ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಇಯಮೇಕಪದೇ ಸರಸ್ವತೀ ಶ್ರುತಿಭರ್ತುಃ ಪರಿಪೂರಯತ್ಯಹೋ ॥ ೭.೪೦ ॥

ಜಲಜಾಯತಲೋಚನಸ್ಯ ಮಾಂ ಅವಲೋಕೋಽಯಮುಪೇತ್ಯ ಲಾಳಯನ್ ।
ಕುರುತೇ ಪರಿರಭ್ಯ ಪೂರಿತಂ ಭುವನಾನಂದಕರಸ್ಮಿತಾನ್ವಿತಃ ॥ ೭.೪೧ ॥

ಉಪಕರ್ಣಮಮುಷ್ಯ ಭಾಸಿತಾ ತುಳಸೀ ಮಂತ್ರಯತೀವ ಲಾಳಿತಾ ।
ಮಮ ನಾಥ ಪದಂ ನ ಮತ್ಸರಾತ್ ಜಲಜಾದ್ಯಾನಿ ಹರೇಯುರಿತ್ಯಲಮ್ ॥ ೭.೪೨ ॥

ವಿಭವಾಭಿಭವೋದ್ಭವಾದಿಕಂ ಭುವನಾನಾಂ ಭುವನಪ್ರಭೋರ್ಭ್ರುವೋಃ ।
ಅನಯೋರಪಿ ದಭ್ರವಿಭ್ರಮಾತ್ ಸಭವಾಂಭೋಜಭವಾತ್ಮನಾಂ ಭವೇತ್ ॥ ೭.೪೩ ॥

ತ್ರಿಜಗತ್ತಿಲಕಾಳಿಕಾಂತರೇ ತಿಲಕೋಽಯಂ ಪರಭಾಗಮಾಪ್ತವಾನ್ ।
ಹರಿನೀಲಗಿರೀಂದ್ರಮಸ್ತಕಸ್ಫುಟಶೋಣೋಪಲಪಂಕ್ತಿಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೭.೪೪ ॥

ನವಮಂಬುಧರಂ ವಿಡಂಬಯದ್ವರವಿದ್ಯುದ್ವಲಯಂ ಜಗದ್ಗುರೋಃ ।
ಅವಲೋಕ್ಯ ಕೃತಾರ್ಥತಾಮಗಾಂ ಸಜಟಾಮಂಡಲಮಂಡನಂ ವಪುಃ ॥ ೭.೪೫ ॥

ನ ರಮಾಽಪಿ ಪದಾಂಗುಲೀಲಸನ್ನಖಧೂರಾಜದನಂತಸದ್ಗುಣಾನ್ ।
ಗಣಯೇದ್ ಗಣಯಂತ್ಯನಾರತಂ ಪರಮಾನ್ ಕೋಽಸ್ಯ ಪರೋ ಗುಣಾನ್ ವದೇತ್ ॥ ೭.೪೬ ॥

ನ ಕುತೂಹಲಿತಾ ಕುತೂಹಲಂ ತನುಮೇನಾಮವಲೋಕ್ಯ ಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಸನವಾವರಣಾಂಡದರ್ಶಿನೋ ಗೃಹಬುದ್ಧ್ಯಾ ಮಮ ನಿಷ್ಕುತೂಹಲಮ್ ॥ ೭.೪೭ ॥

ಇತಿ ಚಿಂತಯತಾ ಮಹಾಧಿಯಾ ಪದವೀಂ ಬಾಹ್ಯಗತಾಮತೀಯುಷಾ ।
ಸ ಮನೋನಯನೈಃ ಪುರಾಗತಃ ತತ ಆಪೇ ವಪುಷಾಽಪಿ ವೇದರಾಟ್ ॥ ೭.೪೮ ॥

ಗುರುಭಕ್ತಿಭರಾನತಾಕೃತಿಃ ವಿರಚಯ್ಯಾಂಜಲಿಬಂಧಮಂಜಸಾ ।
ಕ್ಷಣಮಾಮುಕುಳೀಕೃತೇಕ್ಷಣಃ ಸ ಗುರುಂ ಕೇವಲಮಭ್ಯವಂದತ ॥ ೭.೪೯ ॥

ವಿನಯಾಭರಣೇನ ಭೂಷಿತಃ ಸ್ಫುಟಮಷ್ಟಾಂಗವಿಶಿಷ್ಟಚೇಷ್ಟಿತಃ ।
ಭಗವತ್ತಮಪಾದಪಂಕಜೇ ಭಗವಾನ್ ಸ ಪ್ರಣನಾಮ ಭಾಗ್ಯವಾನ್ ॥ ೭.೫೦ ॥

ಸ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಪರಾಶರಾತ್ಮಜಃ ಪ್ರಣತಂ ಪ್ರೇಷ್ಠಮಶೇಷಸದ್ಗುಣೈಃ ।
ಕರಯೋರ್ಯುಗಳೇನ ವಲ್ಗುನಾ ತಮುದಸ್ಥಾಪಯದಾಶುಪಾತಿನಾ ॥ ೭.೫೧ ॥

ಅಮಿತಪ್ರಮತಿಂ ಶ್ರುತೀಶ್ವರಃ ಪರಿರೇಭೇ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತಂ ದೃತಮ್ ।
ಪ್ರಣಯಾಮೃತಪೂರ್ಣಮಾನಸಃ ಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರಃ ಪರಿಫುಲ್ಲಲೋಚನಃ ॥ ೭.೫೨ ॥

ಯಮಜಾಮ್ಯುದವಾಸ ಊರ್ಜಿತೋ ಯದಿ ಜಾಂಬೂನದವಾರಿ ಸಂವ್ರಜೇತ್ ।
ಕನಕದ್ಯುತಿಮಧ್ವಸಂಗವಾನುಪಮೀಯೇತ ಸ ತೇನ ನೀಲಭಾಃ ॥ ೭.೫೩ ॥

ಯದಿ ರಾಜವಿಭೂಷಣೈರ್ಯುತೌ ದ್ವಿಜವರ್ಯಾನ್ವಯಜಾವಿಮೌ ಹರೀ ।
ನೃಪಗೋತ್ರಭುವೋಃ ಪುರಾಽತ್ಮನೋಃ ಸ್ಫುಟತುಲ್ಯಾವುಪಗೂಢಯೋರ್ಮಿಥಃ ॥ ೭.೫೪ ॥

ಇದಮಾಪ ಶುಕೋಽಪಿ ಲಾಳನಂ ನ ಸಮಗ್ರಂ ಜಗತಾಂ ಪಿತುಃ ಪಿತುಃ ।
ಅಲಭಿಷ್ಟ ಯದೇಷ ಧನ್ಯ ಇತ್ಯತಿಕೌತೂಹಲಮಾಪಿ ತಾಪಸೈಃ ॥ ೭.೫೫ ॥

ಅಮುಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾ ವಿನಯೇನ ತಸ್ಮೈ ಗುರೋರಭಿಪ್ರಾಯವಿದೋ ವಿದಗ್ಧಾಃ ।
ತದಾಽನುರೂಪಂ ದದುರಾಸನಂ ತೇ ಚತುರ್ಮುಖಾಯೇವ ಮುಕುಂದದಾಸಾಃ ॥ ೭.೫೬ ॥

ಆಸ್ಯತಾಮಿತ್ಯುದೀರ್ಯೋಪವಿಷ್ಟೇ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಃ ಸುತೇ ಸತ್ಯವಾಚಿ ।
ನಂದಯನ್ ಮಂದಹಾಸಾವಲೋಕೈಃ ತಾನ್ ಮುನೀಂದ್ರಾನಿಹೋಪಾವಿಶತ್ ಸಃ ॥ ೭.೫೭ ॥

ಅವಗಮ್ಯ ತಂ ಮುನಿಗಣಾ ವರಿಷ್ಠತೋ
ವಿಧಿವದ್ವ್ಯಧುರ್ವಿಧಿವಿದೋಽಸ್ಯ ಮಾನನಾಮ್ ।
ಅಪಿ ಸಂಕಥಾಃ ಶ್ರುತಿಸುಖಾಃ ಕವೀಂದ್ರಯೋ
ರನಯೋರ್ನಿಶಮ್ಯ ಪರಮಾಂ ಮುದಂ ಯಯುಃ ॥ ೭.೫೮ ॥

ಸಜ್ಞಾನಾಯಾಽನಂದವಿಜ್ಞಾನಮೂರ್ತೀ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಪೃಥ್ವೀಮಾಶ್ರಮೇ ತತ್ರ ತಾವತ್ ।
ಜಾಜ್ವಲ್ಯೇತೇ ವಿಷ್ಣುವಾಯೂ ಸ್ಮ ದೇವೌ ವೇದವ್ಯಾಸಾನಂದತೀರ್ಥಾಭಿಧಾನೌ ॥ ೭.೫೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೮. ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಪ್ರತಿಭಾಪ್ರಭಾಪ್ರಮುಖಸದ್ಗುಣೈರ್ನಿಜೈಃ ಅತಿವಿಸ್ಮಯಂ ನಿಯಮಿನಾಂ ಮನೋ ನಯನ್ ।
ಪುರುಧೀಃ ಕದಾಚಿದಥ ವೇದನಾಯಕಂ ವಿಜನೇ ಶನೈರುಪಸಸಾದ ತಂ ವನೇ ॥ ೮.೧ ॥

ಸುವಿಶೇಷಶೇಷವದಶೇಷವರ್ಣಿತಪ್ರತಿಬೋದ್ಧುರಸ್ಯ ನನು ಶಿಷ್ಯತೋಚಿತಾ ।
ಗುರುಮಾನಸಸ್ಯ ಗುರುತಾಽಪಿ ಸತ್ಪತೇಃ ಇತಿ ಸೋಪಸತ್ತಿರಮರೈರಮಾನ್ಯತ ॥ ೮.೨ ॥

ಪುರ ಏವ ಪೂರಿತಮಪೂರಯತ್ ಪುನಃ ನನು ಕೃಷ್ಣ ಏಷ ಪರಮಾರ್ಥಸಂಖ್ಯಯಾ ।
ಭಗವನ್ಮನಃ ಪುರಮಿವಾಽಯತಂ ಪುರಾ ನಿಜಧಾಮ ತಾಂ ಚ ಜಗೃಹೇ ತದದ್ಭುತಮ್ ॥ ೮.೩ ॥

ಇತಿಹಾಸಸುಂದರಪುರಾಣಸೂತ್ರಸತ್ಪ್ರಿಯಪಂಚರಾತ್ರನಿಜಭಾವಸಂಯುತಮ್ ।
ಅಶೃಣೋದನಂತಹೃದನಂತತೋಽಚಿರಾತ್ ಪರಮಾರ್ಥಮಪ್ಯಗಣಿತಾಗಮಾವಲೇಃ ॥ ೮.೪ ॥

ಋಜುಪುಂಗವಸ್ಯ ಪರಿಜಾನತಃ ಸ್ವಯಂ ಸಕಲಂ ತದಪ್ಯಲಮನಂತಜನ್ಮಸು ।
ಸ್ವಕೃತೋರ್ವನುಗ್ರಹಬಲಾದಮುಷ್ಯ ತಾಂ ವಿಶಿಶೇಷ ಶೇಷಶಯನಃ ಪುನರ್ಧಿಯಮ್ ॥ ೮.೫ ॥

ಅಥ ಬಾದರಾಯಣಸಹಾಯಸಂಪದಾ ಪ್ರಯಯೌ ಪ್ರಣಂತುಮಮಿತಾಂತರೋ ಯುತಃ ।
ಅಪಿ ನಾದಿರಾಯಣಪದೋದಿತಂ ಹರೇಃ ವಪುರಂತರಂ ಲಸಿತಮಾಶ್ರಮಾಂತರೇ ॥ ೮.೬ ॥

ತಮಪಶ್ಯದಾಶ್ರಮವರೇ ಪ್ರಭೂತಧೀಃ ಜ್ವಲನಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಧೂಮವರ್ಜಿತಮ್ ।
ವರವಲ್ಕಲಾಕಲಿತಮೌಂಜಿಮೇಖಲಂ ವಿಲಸಜ್ಜಟಾವಲಯಮಾದಿಪೂರುಷಮ್ ॥ ೮.೭ ॥

ಅತಿದುರ್ಜಯೇಂದ್ರಿಯಜಯಾದಿರೂಪಿಣಾ ತಪಸಾ ವಸಂತಮಿವ ಸಂತತಂ ವನೇ ।
ನಿಜರೂಪಭೂತನಿರಪೇಕ್ಷನಿರ್ಮಲಪ್ರಚುರಾತ್ಮಸೌಖ್ಯರತಮಪ್ಯನಾರತಮ್ ॥ ೮.೮ ॥

ನಯನದ್ವಯೇನ ನಲಿನಪ್ರಭಾಮುಷಾ ಪರಿಫುಲ್ಲತಾವಿಲಸಿತೇನ ವಿಸ್ಮಯಾತ್ ।
ತಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಧರ್ಮಜಮಧರ್ಮದುರ್ಲಭಂಮನಸೇತಿ ಭೂರಿತರಮಾನಸೋಽಸ್ಮರತ್ ॥ ೮.೯ ॥

ಜಗತಾಂ ಚತುರ್ದಶತಯಂ ಚತುರ್ಮುಖ ಪ್ರಮುಖೈರ್ಯುತಂ ಪ್ರಳಯಮಾನಿನಾಯ ಯಃ ।
ಸಮಮುಲ್ಲಸನ್ ಕಮಲಯೈವ ಕೇವಲಂ ಪರಮಃ ಸ ಏಷ ಹಿ ಪುರಾಣಪೂರುಷಃ ॥ ೮.೧೦ ॥

ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತಿಪ್ರಕೃತಿತೋ ಗುರುಂ ತತಃ ತ್ರಿವಿಧಾಮಹಂಕೃತಿಮಮರ್ತ್ಯಖಾನ್ಯತಃ ।
ಅಪಿ ಭೂತಪಂಚಕಮಿತೋಽಂಡಮಂಡಲಂ ಭಗವಾನಸಾವಿಹ ಜಗಂತಿ ಚಾಸೃಜತ್ ॥ ೮.೧೧ ॥

ವಿಧಿವಾಯುವೀಂದ್ರಶಿವಕೌಶಿಕೇಶಕಾನ್ ಅಮರಾಮರಾನುಗನರಾಸುರಾದಿಕಾನ್ ।
ಸೃಜತಿ ಪ್ರಪಾಲಯತಿ ಹಂತಿ ಸಂತತಂ ಸ್ವಗತಿಂ ಪ್ರಯಾಪಯತಿ ಚೈಷ ಲೀಲಯಾ ॥ ೮.೧೨ ॥

ಅಗಣಯ್ಯಸದ್ಗುಣಗಣೋ ವಿದೂಷಣಃ ಸ್ವವಶಾಖಿಲೋಽಪ್ಯನುಪಚಾರತಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಸ್ಮೃತಿಕೀರ್ತನಪ್ರಣತಿಭಿರ್ವಿಮುಕ್ತಯೇ ಸ್ವಜನಸ್ಯ ಯಾತ್ಯಯಮನೇಕರೂಪತಾಮ್ ॥ ೮.೧೩ ॥

ಚತುರಾನನಾಯ ಚತುರಃ ಪುರಾಽಽಗಮಾನ್ ಪ್ರದದಾವಸಾವನಿಮಿಷೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ವಿನಿಹತ್ಯ ಹಿ ಶ್ರುತಿಮುಷಂ ಪುರಾತನಂ ವಪುಷೋದ್ಧತಂ ಹಯಮುಖೇನ ಸದ್ರಿಪುಮ್ ॥ ೮.೧೪ ॥

ಅಮರೇಂದ್ರವೈರಿಭುಜದಂಡಮಂಡಲಪ್ರತಿಕರ್ಷಪುಷ್ಕರಪತದ್ಧರೋದ್ಧೃತಿಃ ।
ವಿದಧೇ ವರಾಹವಪುಷಾಽಮುನೋರ್ಮಿಮತ್ಸೃತಿಸಿಂಧುಕಚ್ಛಪತಯಾಽಽಪ್ತರಕ್ಷಿಣಾ ॥ ೮.೧೫ ॥

ನರಸಿಂಹ ಏಷ ವಿದದಾರ ದಾರುಣಂ ಪ್ರತಿಘೋದಯೇನಖರಚಕ್ರತೇಜಸಾ ।
ಸ್ವರಿಪುಂ ಕ್ಷಣೇನ ಸರಸಃ ಸ್ಫುರತ್ತನುಂ ಪೃಥುಸತ್ವಮಿಷ್ಟಜನಭೀತಿಭಂಜನಃ ॥ ೮.೧೬ ॥

ಅಪಿ ವಾಮನೋ ಲಳಿತಬಾಲ್ಯವಾನಯಂ ಪ್ರತಿಭಾಬಲೇನ ಕೃತದೈತ್ಯಕೌತುಕಃ ।
ಉಪಧೇರಧಃ ಕೃತಬಲೀಂದ್ರಶಾತ್ರವಃ ಸ್ವಜನಾಯ ಕೇವಲಮದಾತ್ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ ೮.೧೭ ॥

ಕಥಯಂತ್ಯಮುಂ ಪರಶುಭಾಸಮಾನಗೋಹತಮರ್ತ್ಯದೇವತಮಸಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಜಗತಾಂ ಹಿತಂ ಹರಿಮಿವಾಪರಂ ಹರಿಂ ಗುರುಶಕ್ತಿತಾಪಸವರಾನ್ವಯೋದ್ಭವಮ್ ॥ ೮.೧೮ ॥

ಕರುಣಾಕರಃ ಸವಸುದೇವವೋದದೋ ಭಗವಾನ್ ಪುರಾಽಹಿಮಕರಾನ್ವಯೇಽಭವತ್ ।
ಜಿತವಾನ್ ದಿಶೋ ದಶರಥೋಽಗ್ರ್ಯಸಂಪದೋ ಜನಕೋ ಬಭೂವ ಭುವಿ ಯಸ್ಯ ವೈರಿಹಾ ॥ ೮.೧೯ ॥

ಭುಜಗೇಶ್ವರೋಽಪಿ ಭುವನೇಶ್ವರಪ್ರಿಯಃ ಸಮಜನ್ಯಥಾರಿದರಜನ್ಮ ಭುವ್ಯಭೂತ್ ।
ತಮಮುಷ್ಯ ಕಾಂತಿವಿಜಿತೇಂದುಮಗ್ರಜಂ ರಮಣೀಯಮಾಹುರಿಹ ರಾಮನಾಮಕಮ್ ॥ ೮.೨೦ ॥

ಜನಕೇನ ಸೋಽಥ ವಿರಹಾಸಹಿಷ್ಣುನಾ ಮುಹುರೀಕ್ಷಿತೋ ವನಮನೀಯತ ಪ್ರಭುಃ।
ಚಕಿತೇನ ದುಷ್ಟಜನತಸ್ತಪಸ್ವಿನಾ ತತ ಆಸುರೀಂ ನಿಶಿಚರೀಂ ಜಘಾನ ಸಃ ॥ ೮.೨೧ ॥

ಮುನಿಸಪ್ತತಂತುಕೃತವೈರಬಂಧನಂ ಕಟುಕೇಶ್ಯರಿಷ್ಟಪದಮುಖ್ಯದುರ್ಜನಮ್ ।
ಕ್ಷಪಯಂತಮುದ್ಯತಸುಬಾಹುಮಾಹವೇ ತಮಥಾಭ್ಯನಂದದಮರಾದಿಸದ್ಗಣಃ ॥ ೮.೨೨ ॥

ಸವನೇ ವಿಕಸ್ವರಗುಣಸ್ವರದ್ವಿಜೇ ಸ್ಫುರಿತೇ ಚರನ್ ಸಕಲಗೋಕುಲಪ್ರಿಯಃ ।
ಇತಕಾಮತಾಪಸರಸಾರ್ದ್ರಧೀಗಿರಃ ಪ್ರತಿಲಾಳಯನ್ನರಮತೈಷ ಸುಂದರೀಃ ॥ ೮.೨೩ ॥

ಸಹಜಾನ್ವಿತಃ ಸಕಲಮಿತ್ರಸಂಯುತೋ ಮಧುರಾಂ ಪುರೀಂ ಜನಕವಲ್ಲಭಾಂ ಗತಃ ।
ಪ್ರವಿಶನ್ನಿಮಾಂ ಸ ಜಗದೇಕಸುಂದರೋ ನರನಾರ್ಯುದಾರನಯನೋತ್ಸವೋಽಭವತ್ ॥ ೮.೨೪ ॥

ಅಥ ಖಂಡಿತೇಶ್ವರಧನುಃ ಸ ಲೀಲಯಾ ಕ್ಷಪಿತೋಗ್ರಸೇನನೃಪಪುತ್ರಪೌರುಷಃ ।
ಸಮುಪಾಸ್ಯ ವಿಪ್ರಗುರುಮಬ್ಜಭೂಗುರುಃ ಸ್ವಜನಾನವೋದಯದಮೇಯತೇಜಸಾ ॥ ೮.೨೫ ॥

ಕಮಲಾಮಯಂ ಕಮಲಪತ್ರಲೋಚನಾಂ ಭುವಮಾಗತಾಂ ನೃಪಸುತಾಂ ಗೃಹೀತವಾನ್ ।
ನಿಜಲೀಲಯಾ ವಿಜಿತರಾಜಶಾತ್ರವೋ ಮುದಮಾಪದಾಪ್ಯ ಪುರಮಬ್ಧಿದುರ್ಗಮಮ್ ॥ ೮.೨೬ ॥

ಸ ಜಗಾಮ ಮಾತೃಜನತುಷ್ಟಯೇ ಕಿಲ ತ್ವರಿತೋಽವನಂ ವಿದಧದೀಪ್ಸಿತಂ ಸತಾಮ್ ।
ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾಽಪಿ ಶುಭಯಾ ಮಹಾಜಯಧ್ವಜಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರ್ಯಸುಹೃದಾ ವಿನಾ[ಽ]ಮುದಾ ॥ ೮.೨೭ ॥

ಸಮತೀತಪರ್ವತಪುರೋಗದುರ್ಗಮಃ ಖರದೂಷಣಾದಿಸುಜನದ್ವಿಷೋ ಬಹೂನ್ ।
ಸ ನಿಹತ್ಯ ವಿಶ್ವಭಯದಂ ಸುದುಸ್ಸಹಂ ನರಕಂ ಮಹಾತಮ ಉತಾನಯತ್ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೮.೨೮ ॥

ರುಚಿರಾಶ್ರಮಾಜಿರಚಿತಾಗ್ರ್ಯತೇಜಸಾ ಪ್ರಿಯಯಾ ಪ್ರಿಯೋ ಭುವನಮಾನ್ಯಯಾ ಸಮಮ್ ।
ಭೃಶಮಾಕುಲೀ ಕೃತಮದಪ್ರಮಾದವತ್ಸುರಪಾರಿಜಾತಹೃದವಾಪ ಧಾಮ ಸಃ ॥ ೮.೨೯ ॥

ಹರಿತಾಮಧೀಶನರದೇವಮಂಡಲಂ ದಶಕಂ ವಿಜಿತ್ಯ ಪರಭೀಷಣಂ ಮುಹುಃ ।
ಸ್ಫುರಿತಾಮಿಹ ಪ್ರಿಯತಮಾಂ ನಿಜಶ್ರಿಯಂ ಭಗವಾನುಪೈಕ್ಷತ ಹರಂತಮಪ್ರಿಯಮ್ ॥ ೮.೩೦ ॥

ಅಭಿನಂದಿತಃ ಪವನನಂದನಾದಿಭಿಃ ಸ ಕದಾಚಿದಿಂದ್ರಸುತವರ್ಧಕೋ ಗವಾ ।
ನಿಜರಾಜ್ಯಮಾತ್ಮದಯಿತಾಯ ದತ್ತವಾನ್ ಹರಿಸೂನವೇ ಹತವಿಪಕ್ಷಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೮.೩೧ ॥

ಮುದಮಾಪ್ಯ ತತ್ರ ದಯಿತೋರುವಾರ್ತಯಾ ಮಧುಹಾ ಮರುತ್ಸುತಮುಖಪ್ರವೃತ್ತಯಾ ।
ಹರಿತಿಗ್ಮಚಕ್ರಲಸಿತೋಽಬ್ಧಿಮಧ್ಯಗಂ ಪ್ರಯಯೌ ಸ ಪುಣ್ಯಜನಸೇವಿತಂ ಪುರಮ್ ॥ ೮.೩೨ ॥

ಪೃಥುಕುಂಭಕರ್ಣಗಜರಾಜಮುದ್ಧತಂ ಸಸಹೋಽದರಂ ಸವಿಬುಧೇಂದ್ರಶಾತ್ರವಮ್ ।
ಧರಣೀಭರಂ ಪೃಥುಲಚಕ್ರಮಕ್ಷಿಣೋತ್ ನಿಶಿತೇಷುಚಕ್ರಕೃತವಿಕ್ರಮಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೮.೩೩ ॥

ಅಥ ಭಾರ್ಯಯಾ ಹುತವಹಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಯಾ ಸಹಿತಃ ಸಹೋದರಪುರಸ್ಸರೈರಪಿ ।
ಅಯಮಾಪ್ಯ ಧಾಮ ಚಿರಮಿಶ್ಟದಃ ಸತಾಂ ನಿಜಮೂಲರೂಪಪರಮೈಕ್ಯಮೇಯಿವಾನ್ ॥ ೮.೩೪ ॥

ಮಹಿದಾಸಪೂಜ್ಯಚರಣೋ ದ್ವಿಜಾದಭೂದ್ ವಿದಿತಾತ್ ಸ ವಿಷ್ಣುಯಶಸೋಽಮಲಾತ್ಮನಃ ।
ಇಹ ಯೋ ದಧೇ ಜಗತಿ ಪಾಪಶಾಂತಯೇ ಬಹುಧಾಮಹೇತಿಮತಿದೀಪ್ತಗೋಸ್ಥಿತಿಮ್ ॥ ೮.೩೫ ॥

ಸುತಪೋರುಚೇರಯಮಪಾಪಕರ್ದಮಾತ್ ನನು ಮಾನವೀ ತನಯತಾಮುಪೇಯಿವಾನ್ ।
ಸಮಯೇನ ಭೂರಿನಿಜಭಕ್ತಿಪೂರಿತಾನ್ ಸಮಜೀಜನತ್ ಸುಮನಸಃ ಸ ದೇವರಾಟ್ ॥ ೮.೩೬ ॥

ಸುಬೃಹತ್ಪಯೋಧರಮಿಥಃ ಪ್ರಸಂಹತಿಪ್ರಕಟೀಭವತ್ಪರಮಯೌವನಾಕೃತಿಃ ।
ಅಸುರಾಹಿತಾಂ ವರವಿಲಾಸಿನೀ ತನುಃ ಪ್ರದದಾವಮುಷ್ಯ ಸುರರಾಶಯೇ ಸುಧಾಮ್ ॥ ೮.೩೭ ॥

ಸುಜನಾಯ ದತ್ತಪದ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿದಃ ಸುಕುಮಾರರೂಪ್ಯಭವದೇಷ ಶಾಶ್ವತಃ ।
ಅನಸೂಯಯಾ ಶುಚಿಮನೀಷಯಾ ಧೃತಃ ಪರಮಾದರೇಣ ಮುನಿಪುಂಗವೋಢಯಾ ॥ ೮.೩೮ ॥

ದಯಿತಃ ಸತಾಮ್ವೃಷಭ ಏಷ ಭೂಧರೊ ವಪುರುದ್ವಹನ್ ಪರಮಹಂಸ ಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ವ್ಯಹರದ್ವಲಕ್ಷತಮಪಕ್ಷಶೋಭನಂ ಪರತತ್ವಲಿಪ್ಸುಸನಕಾದಿವಂದಿತಃ ॥ ೮.೩೯ ॥

ಉದಪಾದಿ ಧರ್ಮತನಯೋ ಹ್ಯಯಂ ಹರಿಃ ನರದೇವಸೋದರ ಉದಾರವಿಕ್ರಮಃ ।
ಅಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಇತ್ಯಭಿಹಿತೋ ಮುದೇ ಸತಾಂ ಸ್ವಯಮೇವ ಯಸ್ಯ ಸಹಜೋ ವ್ಯಜಾಯತ ॥ ೮.೪೦ ॥

ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸತತಮೇಕರೂಪಿಣೇ ದಶರೂಪಿಣೇ ಶತಸಹಸ್ರರೂಪಿಣೇ ।
ಅವಿಕಾರಿಣೇ ಸ್ಫುಟಮನಂತರೂಪಿಣೇ ಸುಖಚಿತ್ಸಮಸ್ತತನವೇ ನಮೋನಮಃ ॥ ೮.೪೧ ॥

ಇತಿ ಚಿಂತಯನ್ನವಿರಳಾಂತರೋ ಹರಿಂ ಪ್ರಣನಾಮ ಸಪ್ರಣಯಮಾದೃತೋಽಮುನಾ ।
ಅಜಿತೌ ಪರಸ್ಪರಸಭಾಜಿತೌ ಸ ತೌ ನಿಕಷಾ ನಿಷೀದತಿ ಪುರೋಪವೇಶಿನೌ ॥ ೮.೪೨ ॥

ವಿವಿಧಾ ವಿಧಾಯ ಕಿಲ ತತ್ರ ಸಂಕಥಾಃ ವದನಂ ಮುನೀಂದ್ರತನಯಸ್ಯ ಸುಂದರಮ್।
ಅವಲೋಕ್ಯ ಲೋಕಪತಿರಾನತಂ ಮಹಾಸುಖತೀರ್ಥಮಾಹ ರಹಸಿ ಸ್ಮ ಗಾಮಿಮಾಮ್ ॥ ೮.೪೩ ॥

ಶೃಣು ದೇವಕಾರ್ಯಮವಧಾರ್ಯ ಧೈರ್ಯವದ್ ಯುದುದೀರ್ಯಮಾಣಮಿದಮಾರ್ಯಸಮ್ಮತಮ್ ।
ಭವಿತಾಽನ್ಯದುಷ್ಕರತರಂ ವಿಧಾಯ ತತ್ತರುಣಂ ತವಾವತರಣಂ ಮಹಾಫಲಮ್ ॥ ೮.೪೪ ॥

ಅಪಿಧಾಯ ಸೂತ್ರಹೃದಯಂ ಸತಾಂ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರವಿಧಾಯ ಭಾಷ್ಯಮಧುನಾ ನಿಜೇಚ್ಛಯಾ ।
ಅಪರೈಃ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿನಿಜಾರ್ಥದೂಷಕೈಃ ಸುತರಾಂ ತಿರೋಭವತಿ ಸಂವಿದಾಹತಾ ॥ ೮.೪೫ ॥

ಅಪನೇತುಮೇನಮನಯಂ ಕೃತಂ ಖಲೈಃ ಪ್ರತಿನೇತುಮಾತ್ಮಜನತಾಂ ಶುಭಾಂ ಗತಿಮ್ ।
ಕುರು ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಮವಿಲಂಬಿತಂ ವ್ರಜೇಃ ಸುಮತೇನ ಯೋಜಯ ಕವೇ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತೀಃ ॥ ೮.೪೬ ॥

ಅಮಿತಾಂ ಮಿತಾಮಪಿ ಗಿರಂ ಜಗದ್ಗುರೋಃ ಇತಿ ತಾಂ ನಿಶಮ್ಯ ವಿರಳೇತರಾಂತರಃ ।
ವದತಾಂ ವರಸ್ತಮವದತ್ ತದಾ ತಯೋಃ ವಿರಹಾಕ್ಷಮಃ ಖಲು ಚರಾಚರೇಶಯೋಃ ॥ ೮.೪೭ ॥

ಭವತೋರಿತಃ ಸತತಸೇವನಾಮೃತೇ ಮಮ ಮಂಕ್ಷುಮಸ್ತು ಭಗವನ್ನನುಗ್ರಹಃ ।
ನ ಲಭೇಯ ವಲ್ಲಭತಮೇದೃಶಂ ಸುಖಂ ಜಗತಾಂ ತ್ರಯೇಽಪಿ ಜಗದೇಕಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮.೪೮ ॥

ಕಲಿಕಾಲಕಾಲಿತಗುಣೇ ಧರಾತಳೇ ಸುಜನೋ ನ ನೂನಮಧುನಾಽಸ್ತಿ ಯೋಗ್ಯಧೀಃ ।
ಪರತತ್ತ್ವವರ್ಣನಮಯೋಗ್ಯತಾವತೇ ನನು ಹವ್ಯದಾನಮಿವ ನಿಂದ್ಯತೇ ಶುನೇ ॥ ೮.೪೯ ॥

ಇತಿ ತಂ ಬ್ರುವಾಣಮಯಮಬ್ರವೀದ್ ವಿಭುಃ ಭುವಿ ಸಂತಿ ಸೌಮ್ಯ ಪುರುಷಾ ಗುಣೋಚಿತಾಃ ।
ವಿಮಲಾನ್ ಮಣೀನಿವ ಗುಣೋಜ್ಝಿತಾನಿಮಾನ್ ದಯಯಾ ವಿಶೋಧಯ ವಿಶುದ್ಧಗೋಗಣೈಃ ॥ ೮.೫೦ ॥

ತವ ಕೀರ್ತಿರಾರ್ತಿಮತಿಮಾತ್ರಮಾನಯೇದಶುಭಾನ್ ಪ್ರಭಾಕರವಿಭೇವ ಕೌಶಿಕಾನ್ ।
ಕಮಲಾಕರಾನಿವ ಶುಭಾನ್ ಪ್ರಬೋಧಯೇತ್ ಪರಮಾಜ್ಞಯಾ ಮಮ ವಿಶೇಷತೋಽನಿಶಮ್ ॥ ೮.೫೧ ॥

ಇತಿ ಸಾ ಮಹೀಧರಮುಖಾದ್ ವಿನಿಃಸೃತಾ ಜಗತಾಂ ಸುಖಾಯ ವಿಶದಾ ಸರಸ್ವತೀ ।
ದ್ವಿಜರಾಜಗೋವಿಷಯತಾತಿಪೂರಿತಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಧ್ವಪೃಥುಬುದ್ಧಿವಾರಿಧಿಮ್ ॥ ೮.೫೨ ॥

ಮತಮಿತ್ಯವೇತ್ಯ ಮಹಿತಂ ಮಹತೋಃ ಅಭಿಧಾಯ ಬಾಢಮಿತಿ ಧೀರಮತಿಃ ।
ಅನಯೋರ್ನಿಯೋಗಮಧಿರೋಪಿತವಾನ್ ಸ್ವಶಿರಸ್ಯನನ್ಯಸುವಹಂ ಪ್ರಣಮನ್ ॥ ೮.೫೩ ॥

ಆಮ್ನಾಯಾಸ್ತ್ರಯ ಇವ ತತ್ತ್ವಬೋಧಕಾಸ್ತೇ ಪಾಪಘ್ನಾಸ್ತ್ರಯ ಇವ ಪಾವಕಾಃ ಪ್ರಜಾನಾಮ್ ।
ಲೋಕಾ ವಾ ಸಕಲಭೃತಸ್ತ್ರಯೋಽತ್ರ ರೇಜುಃ ಸಾನಂದಾ ಮುನಿಸುತಧರ್ಮಸೂನುಮಧ್ವಾಃ ॥ ೮.೫೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೯. ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಚೋದಯಂತಮಥ ಗಂತುಮಾದರಾತ್ ತತ್ರ ಧರ್ಮಜಮಜಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸಃ ।
ಸೌಖ್ಯತೀರ್ಥಕವಿಲೋಕನಾಯಕೋ ವೇದನಾಯಕಪುರಸ್ಸರೋ ಯಯೌ ॥ ೯.೧ ॥

ಆಶ್ರಮಾಂತರಮವಾಪ್ಯ ಕೃಷ್ಣತಃ ಶ್ರಾವ್ಯಮೇಷ ಸಕಲಂ ಚ ಶುಶ್ರುವಾನ್ ।
ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಮನುವೃತ್ತಿಮಾನ್ ಗುರೋಃ ಸಾಧ್ವವೇತ್ಯ ಗಮನೋನ್ಮುಖೋಽಭವತ್ ॥ ೯.೨ ॥

ಮಂದಹಾಸಮೃದುಸುಂದರಾನನಂ ವಂದನೀಯಮಭಿವಂದ್ಯ ಸತ್ಪತಿಮ್ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲಿಮಣಿರಭ್ಯನುಜ್ಞಯಾ ತಸ್ಯ ತಾವದಗಮನ್ಮಹಾಮತಿಃ ॥ ೯.೩ ॥

ತಸ್ಯ ವಲ್ಲಭತಮಾಽಽಸ ವಾಸಭೂಃ ಮಾನಸಾತ್ ಪೃಥುಲಮಾನಸಸ್ಯ ನೋ ।
ನಾತ್ಯಜತ್ ಕ್ಷಣಮಪಿ ಹ್ಯಸಾವಿದಂ ನೈಷ ನಾಥವಿರಹೀ ತತೋಽಭವತ್ ॥ ೯.೪ ॥

ವೀರದೃಷ್ಟಿಕೃತಸಿಂಹವಿಭ್ರಮಃ ಶಾಂತದೃಷ್ಟಿಕೃತಶಾಂತಸಮ್ಮದಃ ।
ತತ್ರತತ್ರ ಪಥಿ ಪಥ್ಯವಿಭ್ರಮಃ ಪರ್ವತಾದವತತಾರ ಸರ್ವಧೀಃ ॥ ೯.೫ ॥

ವಾನರೇಂದ್ರ ಇವ ತೀರ್ಣವಾರಿಧಿಃ ವಾಸುದೇವ ಇವ ರತ್ನರಾಜವಾನ್ ।
ಭೀಮಸೇನ ಇವ ಸೂನವರ್ಯಹೃತ್ನಿರ್ವೃತಿಂ ಸ್ವಜನಮಾನಿನಾಯ ಸಃ ॥ ೯.೬ ॥

ಅಗ್ನಿಶರ್ಮಮುಖಪಂಚಷೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ ಅನ್ನಮಾಹೃತಮಲಂ ಪೃಥಕ್ ಸಮಮ್ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಮಾದದಯಮಿತ್ಯವಿಸ್ಮಯಃ ಕೃತ್ಸ್ನಮತ್ತುಮಲಮೇಷ ಹಿ ಕ್ಷಯೇ ॥ ೯.೭ ॥

ವ್ಯಾಸದೇವಹೃದಯಾತಿವಲ್ಲಭಂ ವಾಸುದೇವಮಗಣಯ್ಯಸದ್ಗುಣಮ್ ।
ಸಾಧಯತ್ ಸಕಲದೋಷವರ್ಜಿತಂ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿದಮನಂತಸೌಖ್ಯ ದಮ್ ॥ ೯.೮ ॥

ಉಕ್ತಮುಕ್ತಮಭಿಧೇಯಮುತ್ತಮಂ ವೇದವಾಕ್ಯಮನುವಾದಯನ್ಮುಹುಃ ।
ವ್ಯಂಜಯತ್ ಸ್ಮೃತಿವಚೋಭಿರಂಜಸಾ ತಸ್ಯ ಚಾರ್ಥಮತಿಯುಕ್ತ್ಯುಕ್ತಿಮತ್ ॥ ೯.೯ ॥

ಬಾಲಸಂಘಮಪಿ ಬೋಧಯದ್ ಭೃಶಂ ದುರ್ನಿರೂಪವಚನಂ ಚ ಪಂಡಿತೈಃ ।
ಅಪ್ರಮೇಯಹೃದಯಂ ಪ್ರಸಾದವತ್ ಸೌಮ್ಯಕಾಂತಿ ಚ ವಿಪಕ್ಷಭೀಷಣಮ್ ॥ ೯.೧೦ ॥

ಅಸ್ತದೂಷಣಮವಂಧ್ಯಭಾಷಣಂ ಲಕ್ಷಿತಂ ಸಕಲಲಕ್ಷಣೈಃ ಸಮಮ್ ।
ಮಾನನೀಯಮಪಿ ನಾಕಿನಾಯಕೈಃ ರೂಪಮನ್ಯದಿವ ಧನ್ಯಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೯.೧೧ ॥

ಏಕವಿಂಶತಿಕುಭಾಷ್ಯದೂಷಕಂ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಣಭಾಷ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಅಪ್ಯದೂಷ್ಯಮತನೋದನಂತಧೀಃ ಭೂತಭಾವಿಭವದಾತ್ಮಭಿಃ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೯.೧೨ ॥

ಗಾಂಗಮಂಗಲತರಂಗಭಂಗದಪ್ರಾಂತಸುಶ್ರಿಹರಿವೇಶ್ಮಕೃತ್ಸಮಃ ।
ಯದ್ಗತೈಕತಮವರ್ಣಲೇಖಕಃ ಸತ್ಯತೀರ್ಥ ಇಹ ಭಾಷ್ಯಮಾಲಿಖತ್ ॥ ೯.೧೩ ॥

ತತ್ರ ದೇವಮಭಿವಂದ್ಯ ಯಾತವಾನ್ ಸ್ವಾಮಿನೋ ವಚನಗೌರವಾದ್ ದ್ರುತಮ್ ।
ಸಾನುಗೋ ವಿವಿಧಭೂರತೀತ್ಯ ಗೋದಾವರೀತಟಮಗಾದಲೇಶಧೀಃ ॥ ೯.೧೪ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞವಿತ್ತಮಯಮಾಪ್ತುಮಾಗತೈಃ ಪಂಡಿತೈರ್ದ್ವಿನವಶಾಖಿಭಿಃ ಶ್ರುತೀಃ ।
ಪ್ರಸ್ತುತಾ ಅಭಿದಧೌ ಪರೀಕ್ಷಕೈಃ ಷಟ್ ಚ ತತ್ರ ಸಮಯಾನಖಂಡಯತ್ ॥ ೯.೧೫ ॥

ತೆ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಗಮುಂ ಸ್ವಶಾಖಯಾ ದರ್ಶನೇನ ಚ ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ನಿರ್ಜಿತಾಃ ।
ಸರ್ವವಿತ್ ತ್ವಮಸಿ ಮುಖ್ಯತಃ ಕವೇ ನಾಸ್ತಿ ತೇ ಸದೃಶ ಇತ್ಯಥಾಬ್ರುವನ್ ॥ ೯.೧೬ ॥

ಯಸ್ತ್ರಯೀಸಕಲಪಕ್ಷಶಿಕ್ಷಕಃ ತತ್ರ ಸಂಸದಿ ವರಿಷ್ಠಸಮ್ಮತಃ ।
ಶೋಭನೋಪಪದಭಟ್ಟನಾಮಕಃ ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯಮನಮನ್ಮುಹುರ್ಮುದಾ ॥ ೯.೧೭ ॥

ಯಸ್ತು ತಾರ್ಕಿಕಶಿಖಾಮಣಿಃ ಸುಧೀಃ ವರ್ತಮಾನಸಮಯಾನ್ ನಿರಾಕರೋತ್ ।
ವೇದಭಾರತಪುರಾಣನಿಷ್ಠಿತೋ ಭಾಷ್ಯಮೇತದಶೃಣೋತ್ ಸ ಮಧ್ವತಃ ॥ ೯.೧೮ ॥

ನಾಪರೇಷು ರತಿಮಾಯಯೌ ಕ್ವಚಿದ್ ಭಾಷ್ಯಮದ್ಭುತಮಿದಂ ಸ ಶುಶ್ರುವಾನ್ ।
ನಾರವಿಂದಮಕರಂದಮಾಪ್ತವಾನ್ ಅಚ್ಛಪಿಚ್ಛ ಇವ ವಾಂಛತೀತರತ್ ॥ ೯.೧೯ ॥

ತತ್ರತತ್ರ ಸ ಸುಸಭಾಸು ಭಾಸುರೋ ನಂದಿತೀರ್ಥಸಮಯೋಕ್ತ್ಯಯುಕ್ತಿಭಿಃ ।
ವಾದಿನೋ ವಿಶಕಲಯ್ಯ ತಾನ್ ಸಮಾಕ್ರಮ್ಯ ವಾಚಮುಚಿತಾಮುದಾಹರತ್ ॥ ೯.೨೦ ॥

ಚೂರ್ಣಕೃದ್ವಿವಿಧಶಂಖಚೂರ್ಣಕಃ ಚೂರ್ಣನಾಯ ಬಹುಧಾಽಪ್ಯಶಕ್ನುವನ್ ।
ಅತ್ಯಜದ್ ವಿಫಲಧೀಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ವರ್ತವಾರಿಜಮನರ್ಘ ಮಪ್ಯಹೋ ॥ ೯.೨೧ ॥

ಅಪ್ರಮೇಯಮತಿಶಾಸ್ತ್ರಮೀದೃಶಂ ಯಸ್ತ್ಯಜತ್ಯುಪನತಂ ಸುದುರ್ಲಭಮ್ ।
ತಸ್ಯ ತುಲ್ಯಮತಿರೇಷ ದುರ್ಜನೋ ನಾಥವಾಽಸ್ಯ ಸದೃಶೋಽಸ್ತಿ ನೀಚಧೀಃ ॥ ೯.೨೨ ॥

ಕೋಽಪಿ ತಂ ಗುಣವಿಶೇಷವಿಚ್ಚ ವಿಕ್ರೀಯ ಭೂರಿಧನಮಾಪ ಪೂರುಷಃ ।
ನ ಹ್ಯನರ್ಘಗುಣಮೂಲ್ಯಮಾಪ್ಯತೇ ಭಾಗ್ಯದೈವಮಿಹ ಯೋಗ್ಯತಾನುಗಮ್ ॥ ೯.೨೩ ॥

ವ್ಯಕ್ತಮುನ್ನತಿಮಿತೋಽಪ್ಯಯಂ ಜನಃ ತಸ್ಯ ಯನ್ನ ಲಭತೇಖಿಲಂ ಫಲಮ್ ।
ಸ್ತೋಕಮಾನಸತಯಾ ತತೋ ವ್ರಜೇತ್ ತಸ್ಯ ಹಂತ ಪುರುಷಸ್ಯ ತುಲ್ಯತಾಮ್ ॥ ೯.೨೪ ॥

ಕ್ರೀತವಾನ್ ನರಪತಿರ್ಮಹಾದರಂ ಸಾದರಂ ಪುನರುದಾರಚೇಷ್ಟಿತಃ ।
ಅರ್ಚಯನ್ ಸತತಮಾಪ ಸಂಪದೋ ಯಾ ನ ತಾ ವಚನಚಿತ್ತಗೋಚರಾಃ ॥ ೯.೨೫ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಕಲ್ಪಕತರೋರಮುಷ್ಯ ಕಃ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ ಸಕಲಮಪ್ಯಹೋ ಫಲಮ್ ।
ಯಸ್ತಮುತ್ತಮಗುಣಂ ವಿಡಂಬಯೇದ್ ಇತ್ಯುದೀರ್ಯ ಸ ಜನಾನರಂಜಯತ್ ॥ ೯.೨೬ ॥

ನೇದೃಶೈಃ ಕವಿಭಿರೇವ ಕೇವಲಂ ಹಂತ ಪೂಜ್ಯಚರಣೋಽಭ್ಯಪೂಜ್ಯತ ।
ಶರ್ವಶಕ್ರಗುರುಪೂರ್ವದೈವತೈಃ ಅಪ್ಯಲಂ ಸುಸಮಯೊದ್ಗಮೋತ್ಸವೇ ॥ ೯.೨೭ ॥

ನಿಮ್ನಭೂರಿವ ಸತೀಃ ಪ್ರಜಾ ವ್ರಜನ್ ವಾರಿದರ್ತುರಶನ್ಯೈರಪೂರಿ ಸಃ ।
ಪ್ರಾಜ್ಯತಾಪಹರದರ್ಶನಾಂಬುನಾ ತುಂಗದೇಶಮಿವ ದುರ್ಜನಂ ತು ನೋ ॥ ೯.೨೮ ॥

ಕರ್ಮಭಿಃ ಸಕಲಲೋಕಕೌತುಕೈಃ ಮಾನಿತಃ ಪಥಿ ಜನೈಃ ಸಮಾಗತಃ ।
ಸನ್ನನಾಮ ಶಿವನಾಮಕೀರ್ತನಂ ರಾಜತಾಸನಪುರೇ ವಿರಾಜಿತಮ್ ॥ ೯.೨೯ ॥

ಅಚ್ಯುತಪ್ರಮತಿರಚ್ಯುತಪ್ರಿಯಂ ತಂ ದಶಪ್ರಮತಿಮಾಗತಂ ತದಾ ।
ವಂದಮಾನಮವಲೋಕ್ಯ ಯಾಂ ಮುದಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಂಸ್ತದವಧಿರ್ನ ವಿದ್ಯತೆ ॥ ೯.೩೦ ॥

ಪ್ರೀತಿಮಾರ್ಯಯತಿರುತ್ತಮಾಂ ಪುರಾ ಪ್ರೇಷಿತಾಪ್ರತಿಮಭಾಷ್ಯದೃಗ್ ಯಯೌ ।
ಅಪ್ಯತೋಽತಿಶಯಿನೀಂ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಂ ತಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಸುಚಿರಾದ್ ದಿದೃಕ್ಷಿತಮ್ ॥ ೯.೩೧ ॥

ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಜಲಧೇರ್ಗೃಹೀತವಾನ್ ಭಾಷ್ಯಸಂಜ್ಞಮಮೃತಂ ಸುಖಾವಹಮ್ ।
ಚಿತ್ರಮೇಷ ಯತಿರಾಡ್ಘನಾಘನೊ ಗ್ರಾಹಯಂಶ್ಚ ಮನುಜಾನ್ ಮುಮೋಚ ನೋ ॥ ೯.೩೨ ॥

ಸಾನುನೀತಿರಥ ನೀತಿಮಾನಯಂ ಭಾಷ್ಯಸದ್ಗುಣಗಣಾನವರ್ಣಯತ್ ।
ಶೋಭನಾಯ ಗುರವೇ ಸ್ವಭಾವತಃ ಕಾಲತಃ ಕುಮತಲೀನಬುದ್ಧಯೇ ॥ ೯.೩೩ ॥

ಉಕ್ತಿಭಿಸ್ತಮಸಕೃತ್ ಸುಯುಕ್ತಿಭಿಃ ಬೋಧಯನ್ ಬಹಳಧೀಃ ಪ್ರಸಂಗತಃ ।
ಸ್ಥೇಯಸೋ ಭಿಷಗಿವಾಸ್ಯ ಹೃದ್ಗತಂ ಮೂಲದೋಷಮರುಚೇರಚಿಂತಯತ್ ॥ ೯.೩೪ ॥

ದಕ್ಷಪಕ್ಷವಿಹೃತೇನ ತಾಡಯನ್ ಭೀಷಯನ್ ಸಮಧಿಕಸ್ವರಶ್ರಿಯಾ ।
ಹಂಸರಾಟ್ ಕಲಿಮಲಂ ನಿರಾಕರೋದೇಕದೃಷ್ಟಿಮಿವ ಮಾನಸಾದ್ ಗುರೋಃ ॥ ೯.೩೫ ॥

ನಿಷ್ಕಳಂಕಮಿವ ಚಂದ್ರಮಂಡಲಂ ಪುಂಡರೀಕಮಿವ ಫುಲ್ಲತಾಂ ಗತಮ್ ।
ವಾರಿ ಶಾರದಮಿವ ಪ್ರಸಾದವತ್ ಚಿತ್ತಮಚ್ಯುತಮತೇರ್ಭೃಶಂ ಬಭೌ ॥ ೯.೩೬ ॥

ಆನನಂದ ಸ ಹಿ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮಾಕರ್ಣಯನ್ ಕುಸಮಯಾಗ್ರಹೀ ಪುರಾ ।
ಮೋಹಪೀತಲವಣೋದಕೊ ಮುಹುಃ ಪ್ರಾಕ್ ಪಿಪಾಸುರಮೃತಂ ಪಿಬನ್ನಿವ ॥ ೯.೩೭ ॥

ವಿಸ್ತೃತಾಂತರವಿಯತ್ಪದೌ ಯತೀ ಆಸ್ಯತಾಂ ಸುಸಮಯಪ್ರಕಾಶನಾತ್ ।
ತೌ ಯಥಾ ವಿಧುರವೀ ಅಹೋ ಅಹೋರಾತ್ರಮಪ್ಯುರುತಮೋ ನೃಮೋಹಕಮ್ ॥ ೯.೩೮ ॥

ಸಜ್ಜನಾನ್ ಸಹ ಮಹಾದರೇಣ ನೄನ್ ಪಾಪಿನಾಂ ಪ್ರಕೃತಿತೋಽಪ್ರಿಯಾಕೃತಿ ।
ದಾರುಣಾಘಗಣದಾರಣಂ ಸ್ಮ ಸ ಗ್ರಾಹಯತ್ಯಪಿ ಸುದರ್ಶನದ್ವಯಮ್ ॥ ೯.೩೯ ॥

ನನ್ವನನ್ಯಶರಣಾತ್ಮನಾಂ ಸತಾಂ ಸಿದ್ಧಿವಿಘ್ನಮುಖದೋಷಭೇಷಜಮ್ ।
ಐಚ್ಛದಚ್ಛಲದಯೋದಯಾದಯಂ ರೂಪ್ಯಪೀಠಪುರಗಃ ಕದಾಚನ ॥ ೯.೪೦ ॥

ಗೋಪಿಕಾಪ್ರಣಯಿನಃ ಶ್ರಿಯಃಪತೇಃ ಆಕೃತಿಂ ದಶಮತಿಃ ಶಿಲಾಮಯೀಮ್ ।
ಶಿಷ್ಯಕೈಸ್ತ್ರಿಚತುರೈರ್ಜಲಾಶಯೇ ಶೋಧಯನ್ನಿಹ ತತೋ ವ್ಯಗಾಹಯತ್ ॥ ೯.೪೧ ॥

ಸ್ಪರ್ಶನಾದ್ಭಗವತೋಽತಿಪಾವನಾತ್ ಸನ್ನಿಧಾನಪದತಾಂ ಗತಾಂ ಹರೇಃ ।
ತ್ರಿಂಶದುದ್ಯತನರೈಃ ಸುದುರ್ಧರಾಂ ಲೀಲಯಾಽನಯದಿಮಾಮಸೌ ಮಠಮ್ ॥ ೯.೪೨ ॥

ಮಂದಹಾಸಮೃದುಸುಂದರಾನನಂ ನಂದನಂದಾನಮತೀಂದ್ರಿಯಾಕೃತಿಮ್ ।
ಸುಂದರಂ ಸ ಇಹ ಸನ್ನ್ಯಧಾಪಯದ್ ವಂದ್ಯಮಾಕೃತಿ ಶುಚಿಪ್ರತಿಷ್ಠಯಾ ॥ ೯.೪೩ ॥

ಮಾನಿನೋಽಪಿ ಹಿ ವಶೀಚಕಾರ ಯೋ ದೈವತಪ್ರತಿಭಯಾಽಽತ್ಮನಃ ಖಲಃ ।
ಯಾಯಜೂಕಗುಣಮಾತ್ಮನಃ ಸ್ಮರನ್ ಯೋ ಜರಾಘಟಿತಗೋತ್ರ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೯.೪೪ ॥

ಆತ್ಮನಃ ಪ್ರಿಯತಮಕ್ರತೋರಮುಂ ಪಾಪಪೂರುಷಮವೇತ್ಯ ಘಾತುಕಮ್ ।
ತಂ ನಿರಸ್ಯ ಜನಮಪ್ಯಥಾಹಿತಂ ಸರ್ವಭೂಧರಸಮರ್ಥಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೯.೪೫ ॥

ವಿಶ್ವವಿಸ್ಮಯಕರಃ ಸ್ವತೇಜಸಾ ವಂದ್ಯಮಾನಚರಣಃ ಪುನರ್ಜನೈಃ ।
ಚಿತ್ರದಿಗ್ವಿಜಯಕೀರ್ತ್ಯಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ಮೋದಯನ್ನನುದಿನಂ ನಿಜಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೯.೪೬ ॥

ವಾಸುದೇವದಯಿತೋ ಮಹಿಷ್ಠಧೀಃ ವಾಸುದೇವಮಥ ಸಾಧ್ವಯಾಜಯತ್ ।
ಧರ್ಮಸೂನುಮಿವ ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಪುರಾ ಭೀಮಮೂರ್ತಿರಯಮೇವ ಭೂಸುರಮ್ ॥ ೯.೪೭ ॥

ಯಾಜ್ಯಯಾ ಸಮುಚಿತಾನುವಾಕ್ಯಯಾ ಸಪ್ರವರ್ಗ್ಯವಿಭವೈರಭಿಷ್ಟವೈಃ।
ವಿಶ್ವವೇತ್ತುರನುಜೋಽತ್ರ ಹೋತೃತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ದೈವತತತೀರತೋಷಯತ್ ॥ ೯.೪೮ ॥

ಸ ಪ್ರಯುಜ್ಯ ನಿಶಿತಾ ನಿಶಾತಧೀಃ ವೈಶ್ವದೇವವರಶಸ್ತ್ರಸಂತತೀಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾಸುರನಿರಾಸಕೃತ್ ಸುರಾನ್ ವೀರವರ್ಯ ಇವ ಭಾಗಮಾಪಯತ್ ॥ ೯.೪೯ ॥

ವಾಯುನಾ ತ್ರಿರಪಿ ಪೂರ್ವಪಾಯಿನಾ ಸರ್ವದೈವತಜಿತಾ ತರಸ್ವಿನಾ ।
ಯೋಽಪರೋಕ್ಷವಪುಷಾಽಪ್ಯಪೇಕ್ಷಿತಃ ಕೋಽತ್ರ ವರ್ಣಯತಿ ತಂ ಮಹಾಕ್ರತುಮ್ ॥ ೯.೫೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮವೇದನನಿವಿಷ್ಟಚೇತಸಾಂ ಕರ್ಮ ತತ್ರ ಕರಣಾಂತರಂ ಭವೇತ್ ।
ಜ್ಞಾಪಯನ್ನಿತಿ ಪರಾತ್ಮವೇದಕಃ ಕರ್ಮ ಧರ್ಮಮಪಿ ಸ ಹ್ಯಚೀಕರತ್ ॥ ೯.೫೧ ॥

ಯಾನಿಯಾನಿ ಚರಿತಾನಿ ಯಾನಿಯಾನೀರಿತಾನಿ ಚ ಮನೋಹರಾಣ್ಯಹೋ।
ತಾನಿತಾನಿ ಚ ವಿತಾನಿಚೇತಸೋ ವಿಶ್ವವಿಸ್ಮಯಕರಾಣಿ ಭಾಂತಿ ಹಿ ॥ ೯.೫೨ ॥

ಸರಸ್ವತೀರ್ವೃತ್ತಿಕರೀಃ ಶರೀರಿಣಾಂ ಅತೀತ್ಯ ಬಹ್ವೀಃ ಸಮತೀತಗೋತ್ರಕಃ ।
ಪುರೇವ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯಮಾಪದಶ್ರಮಂ ಪೃಥುಪ್ರಬೋಧಃ ಪುನರುತ್ತಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೯.೫೩ ॥

ಸಹಭೋಗಮನನ್ಯಲಭ್ಯಮಸ್ಮೈ ಹನುಮದ್ರೂಪವತೇ ದದೌ ಪುರಾ ಹಿ ।
ಅನವೇಕ್ಷ್ಯ ಪರಂ ಸ್ವಭೀಷ್ಟಕರ್ತ್ರೇ ಪ್ರತಿದಾತುಂ ಹರಿರೈಧಯತ್ ತಮೇವ ॥ ೯.೫೪ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಗುರುಮಾದರಾದಥ ನಿಯೋಗತೋ ಯೋಗ್ಯತಃ
ಸ ತಸ್ಯ ಜಗತಾಂ ಹಿತಂ ವಿದಧತೋ ಗತಃ ಸಾನುಗಃ ।
ಮಹಿಷ್ಠಹೃದಯೋ ಮಹಾಮಹಿಮಸಿಂಧುರಾನಂದತೋ
ನಿಜೈರಭಿಗತೋಽನಮದ್ ರಜತಪೀಠವಾಸಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೯.೫೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೧೦. ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಸಪದಿ ಸಮಸ್ಕುರುತ ಭೃಶಂ ಮಾಧವಗುಣಸಾಧಕೋಽಥ ಮಧ್ವರವಿಃ ।
ಭೃಗುಕುಲತಿಲಕಸ್ಥಾನಂ ತಾಪಕರಃ ಪಾಪಪಾಂಥಾನಾಮ್ ॥ ೧೦.೧ ॥

ದಶಮತಿಶಿಶ್ಯಃ ಕಶ್ಚಿತ್ಸುಭಜನತಾಯೈ ಕುತೂಹಲನತಾಯೈ ।
ವಿವಿಧಸುವೃತ್ತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕಾವ್ಯಮಿವೋಚೇ ಸನಾಯಕಸ್ತವಕಮ್ ॥ ೧೦.೨ ॥

ಭುವನಾದ್ಭುತಮಧ್ವಚೇಶ್ಟಿತಂ ನ ವದೇಮಾಪಿ ಸುರಾಯುಶಾ ವಯಮ್ ।
ಸಕಲಂ ಖಲು ಕಿಂತು ಕಿಂಚಿದಪ್ಯಥ ಶುಶ್ರೂಶುಜನಾಯ ವರ್ಣ್ಯತೆ ॥ ೧೦.೩ ॥

ಕ್ವಚಿದೀಶ್ವರದೇವಮೇಶ ಭೂಪಂ ಖನನಂ ಪಾಂಥಜನಂವಿಧಾಪಯಂತಮ್ ।
ಸ್ವಮಪಿ ಪ್ರತಿಚೋದಯಂತಮೂಚೇ ಕ್ರಿಯಯಾ ನೋಽಕುಶಲಾನ್ ಪ್ರಬೋಧಯೇತಿ ॥ ೧೦.೪ ॥

ಪ್ರಕಾರಂ ಪ್ರಕಟೀಕರ್ತುಮ್ ಆರಭ್ಯ ವಿರರಾಮ ನೋ ।
ಮಹೀಯೋಮತಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾದ್ ವೈವಶ್ಯೇನ ಖನನ್ ಖಲಃ ॥ ೧೦.೫ ॥

ನಾನೇನೇನಾನೇನಾನೇನೋನೂನೇನ ನನು ನುನ್ನಾಃ ।
ನಾನಾನಾ ನೋ ನೂನಂ ನಾನೇನಾನೂನನಾಽನುನ್ನಃ ॥ ೧೦.೬ ॥

ಯಮಶೇಷಭವಪ್ರಭವಃ ಸ್ಮರತಾಮಸುಖಾಬ್ಧಿರಪ್ಯೆತಿ ನ ಚಿತ್ರಮಿದಮ್ ।
ಮರುತೀದೃಶಿ ಭಾಂತಿ ಹಿ ಯತ್ಸ್ತವನೇ ಯಮಶೇಷಭವಪ್ರಭವಃ ಸ್ಮರತಾಃ ॥ ೧೦.೭ ॥

ಸಂಚರನ್ನಂಚನೀಯಃ ಕದಾಚಿದ್ ವಿಭುಃ ವಿಷ್ಣುಪದ್ಯಾಸ್ತಟಂ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇಸರಃ ।
ಪ್ರಾಪದಾಪ್ತೈರ್ನಿಜೈರೇಷ ಶಿಷ್ಯೈರ್ವೃತಃ ತ್ಯಕ್ತವಿಶ್ವಪ್ಲವಂ ಶಾತ್ರವಾತಂಕತಃ ॥ ೧೦.೮ ॥

ಇಮಾನ್ ಸ್ವಸ್ವಪೂರ್ವಾಶ್ರಯಾನಾತ್ಮವಾಕ್ಯಾತ್ ಸಲೀಲಂ ದಯಾಲುಃ ಸ ಮೂಲಾಶ್ರಯಾತ್ಮಾ ।
ನಿಷೇದ್ಧೄನನಾದೃತ್ಯ ಚಾನನ್ಯಲಂಘ್ಯಾಂ ತದಾಽತ್ಯಾಯಯತ್ ತಾಂ ನದೀಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂ ವಾ ॥ ೧೦.೯ ॥

ವಾರಯತವಾರಯತ ವೈರಿಸುಹೃದೋಽಮೂನ್ ಮಾರಯತಮಾರಯತ ಪಾರಗಮನಾತ್ ಪ್ರಾಕ್ ।
ಆಪತತ ಆಲಪತ ಇತ್ಯವದದುಚ್ಚೈಃ ಸ ತ್ವರಕರಾಜಪುರುಷಾನುಚಿತವಾಚಾ ॥ ೧೦.೧೦ ॥

ನ ಜಡಾ ಜಲೇ ಪತತ ಸಾಹಸಾದಹೋ ನ ಭಯಂ ಹಿ ವೋ ಬಹುತಯಾಽಬಹೋರ್ಜನಾತ್ ।
ಭವತಾಂ ಪತಿಂ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಂ ದಿದೃಕ್ಷವಃ ಪ್ರತಿಯಾಮ ಕೇನ ಕಲಹಂ ಚಿಕೀರ್ಷಥ ॥ ೧೦.೧೧ ॥

ವಚಸೇತ್ಯನೇನ ಸ ಪರಾನ್ ನ್ಯರುಣದ್ ಭುಜಗಾನ್ ನರೇದ್ರ ಇವ ಮಂತ್ರಬಲಾತ್ ।
ಉದತಾರಯತ್ ಪರಿಜನಂ ಮೃತಿಭೀಸರಿತಶ್ಚ ದೇವಸರಿತಶ್ಚ ಸಮಮ್ ॥ ೧೦.೧೨ ॥

ನಿರ್ವಿಕಾರಚರಿತೋಽಪಿ ಪರೀತಃ ಕ್ರೂರಕಿಂಕರಸಹಸ್ರತಯೇನ ।
ಸ ವ್ರಜನ್ನುದಲಸಜ್ಜಗದೀಶಃ ಸಿಂಹರಾಡಿವ ಸೃಗಾಲಸಮೂಹೇ ॥ ೧೦.೧೩ ॥

ಅಪ್ರಕಂಪ್ಯವಪುಷಂ ಸುರಾಸುರೈಃ ಸಿಂಹಸಂಹನನಮೇನಮುನ್ನತಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಮಾತ್ಮನಗರಾಂತಿಕಂ ನೃಪಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸೌಧಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೦.೧೪ ॥

ರಿಪುನೃಪಪ್ರಣಿಧಿಪ್ರತಿಶಂಕಯಾ ಪಥಿಕಪಾಟನಕರ್ಮಣಿ ದೀಕ್ಷಿತೈಃ ।
ಸುಮುಖ ಮೇ ಪುರುಷೈಃ ಪರುಷೈಃ ಕಥಂ ಯಮಭಟೈರಿವ ನಾಸಿ ವಿಹಿಂಸಿತಃ ॥ ೧೦.೧೫ ॥

ಅಪ್ಲವದೇವನದೀತರಣಂ ತೇ ಹಂತ ಕಥಂ ಚ ಚಿಕೀರ್ಷಸಿ ಕಿಂ ತ್ವಮ್ ।
ತಂ ನಿಗದಂತಮಿತಿಪ್ರಭೃತೀಹ ಸ್ಮಾಽಹ ಮಹಾಪುರುಷೋತ್ತಮದಾಸಃ ॥ ೧೦.೧೬ ॥

ಯೋಽಸೌ ದೇವೋ ವಿಶ್ವದೀಪಃ ಪ್ರದೀಪ್ತಃ ಕುರ್ಮಃ ಸರ್ವಂ ತತ್ಪರಾನುಗ್ರಹೇಣ ।
ಯಾಮಸ್ತಾವತ್ ತೂರ್ಣಮಾಶಾಮುದೀಚೀಮ್ ಇತ್ಯಾದ್ಯಂ ತದ್ಭಾಷಯಾ ಚಿತ್ರವಾಕ್ಯಮ್ ॥ ೧೦.೧೭ ॥

ಗಾಂಭೀರ್ಯಂ ಧೃತಿಮುರುವೀರ್ಯಮಾರ್ಯಭಾವಂ ತೇಜೋಽಗ್ರ್ಯಂ ಗಿರಮಪಿ ದೇಶಕಾಲಯುಕ್ತಾಮ್ ।
ರಾಜಾಽಸ್ಯ ಸ್ಫುಟಮುಪಲಭ್ಯ ವಿಸ್ಮಿತೋಽಸ್ಮೈ ರಾಜ್ಯಾರ್ಧಂ ಸಪದಿ ಸಮರ್ಪಯಾಂಬಭೂವ ॥ ೧೦.೧೮ ॥

ದಂಡಾರ್ಹಬುದ್ಧಿವಿಷಯೋ ನೃಪಪೂರುಷಾಣಾಂ
ರಾಜ್ಯಾರ್ಹಬುದ್ಧಿವಿಷಯೋಽಭವದಿತ್ಥಮೇಷಃ ।
ನೀತಿಂ ಪ್ರಕಾಶಯಿತುಮೇವ ವಿಪತ್ಸು ಕಾರ್ಯಾಂ ಗಂತುಂ
ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರಸಭತೋಽಪಿ ತಥಾ ವ್ಯಧಾತ್ ಸಃ ॥ ।೧೦.೧೯ ॥

ಕದಾಚಿಚ್ಚೋರಾಣಾಂ ನಿಕರಮವಲೋಕ್ಯಾಭಿಪತತಾಂ
ಅವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸ್ವೀಯಾನ್ ಕರಗಪಟಪಿಂಡಾರ್ಥಮತಿಕೃತ್ ।
ಚರನ್ನೇತೇಷ್ವೇತಾನಥ ಮಿಥ ಇಹಾಘಾತಯದಹೋ
ವಿಭುಃ ಸಮ್ಮೋಹ್ಯ ಪ್ರಾಗ್ ವಿಜಯ ಇವ ಸಂಶಪ್ತಕಗಣಾನ್ ॥ ೧೦.೨೦ ॥

ಅನ್ಯತ್ರ ಚ ಚೋರಾನ್ ಧನ್ಯಪ್ರವರೋಽಸೌ ಶೂರಾನ್ ಶತಸಂಖ್ಯಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ ಸ್ವಜಿಘಾಂಸೂನ್ ।
ಏಕೇನ ತು ಶಿಷ್ಯೇಣಾಽಕೃಷ್ಟಕುಠಾರಾನ್ ನಿಸ್ತಾಡಿತಯೂಥ್ಯಾನದ್ರಾವಯತ ದ್ರಾಕ್ ॥ ೧೦.೨೧ ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಛಿಲಾ ಚ್ಛಟಾಭ್ರಮಾದಮುಂ ಸಸಂಘಮತ್ಯಜನ್ ।
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ದಸ್ಯವಃ ಪುನಃ ಕುತೂಹಲಾತ್ ತಮಾನಮನ್ ॥ ೧೦.೨೨ ॥

ಸತ್ಯೋಚ್ಛೇದೇ ಸೇಚ್ಛಾಪಾತಂ ವ್ಯಾಘ್ರಾಕಾರಂ ದೈತ್ಯವ್ಯಾಘ್ರಮ್ ।
ಪ್ರಾಳೇಯಾದ್ರೇಃ ಪ್ರಾಂತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪಾಣೇರ್ಲೀಲಾಲೇಶೇನಾಽಉಯ್ಸ್ಯತ್ ॥ ೧೦.೨೩ ॥

ಪ್ರಾಪ ಸ ನಾರಾಯಣತಃ ಶುದ್ಧಶಿಲಾತ್ಮಪ್ರತಿಮಾಃ ।
ಯಾಸು ಸ ಪದ್ಮಾಸಹಿತೋ ದೋಷ್ಯಹಿತಃ ಸನ್ನಿಹಿತಃ ॥ ೧೦.೨೪ ॥

ಪಾರಾಶರ್ಯಃ ಪರತತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯೈ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥಂ ಪರಮಂ ಭಾರತಸ್ಯ ।
ವ್ಯಕ್ತಂ ವಕ್ತುಂ ನಿಯುನಕ್ತಿ ಸ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಏನಂ ಧನ್ಯಂ ಭುವನೇ ಮನ್ಯಮಾನಃ ॥ ೧೦.೨೫ ॥

ತೀರ್ಥೇಷು ತೀರ್ಥೇಷು ಚ ಸೌಖ್ಯತೀರ್ಥಃ ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಚ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ ।
ಗೋವಿಂದಮಾವಂದ್ಯ ಸಹಾನುಗೋಽಗಾದ್ ಗಂಗಾಂ ಪುನಸ್ತುಂಗತರಂಗಮಾಲಾಮ್ ॥ ೧೦.೨೬ ॥

ಪ್ಲವೈರಪೇತಾಮವಲೋಕ್ಯ ಸಿಂಧುಂ ಸರೋಜಬಂಧುಂ ಚ ತದಾಽಽಪ್ತಸಿಂಧುಮ್
ತಟೇ ನಿಷಣ್ಣಾನಧಿಕಂ ವಿಷಣ್ಣಾನ್ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾನತರತ್ ಸ ಏತಾಮ್ ॥ ೧೦.೨೭ ॥

ನ ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಿಲಂಘಿತಾಬ್ಧೇಃ ನ ವಾ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಿಹರ್ತುರಸ್ಯಾಮ್ ।
ಇಮೇಽಸ್ಮರಂಸ್ತದ್ವಪುಷೋಽನ್ಯಥಾಽಸ್ಯ ಶಕ್ತಸ್ಯ ಶಂಕ್ಯೇತ ವಿಪತ್ ಕಥಂ ತೈಃ ॥ ೧೦.೨೮ ॥

ಜಗತ್ಪ್ರದೀಪಾಯಿತಗೋಗಣಾಢ್ಯೇ ದಿವಾಕರೇ ಮಧ್ವದಿವಾಕರೇ ಚ ।
ಅವ್ಯಕ್ತರೂಪೇ ಶ್ರಿಯಮತ್ಯಜನ್ ದ್ರಾಕ್ ಸಹಾಂಬುಜೈಸ್ತನ್ನಯನಾಂಬುಜಾನಿ ॥ ೧೦.೨೯ ॥

ಪದಂ ಪಶೋರ್ವಾ ವಿನತಾತನೂಜಃ ತೀರ್ತ್ವಾ ನದೀಂ ತಾವದದೀನಸತ್ತ್ವಃ ।
ಅನಾರ್ದ್ರವಾಸಾಃ ಸ ಕುತೂಹಲಾರ್ದ್ರೈಃ ನೃದೇವಭೂದೇವಮುಖ್ಯೈರ್ವವಂದೇ ॥ ೧೦.೩೦ ॥

ಭೀತ್ಯೈರರಾತೇರತಿಮಾತ್ರಮತ್ರ ನತಾರಕೈರಪ್ಯಥ ತಾರಕೈಃ ಸಃ ।
ಸ್ವತೇಜಸಾ ವಿಸ್ಮಿತಭೂಪನುನ್ನೈಃ ಪ್ಲವೇನ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ನಿರತಾರಯತ್ ತಾಮ್ ॥ ೧೦.೩೧ ॥

ವಿಶಂಕಟಂ ಸ್ವಸ್ತಟಿನೀತಟಂ ತೇ ದೀಪಪ್ರದೀಪ್ತಂ ಜನತಾಭಿಪೂರ್ಣಮ್ ।
ಸಂಚೋದಯತ್ಪಂಡಿತಮಂಡಲಾಢ್ಯಂ ನಾಥಾವಲೋಕೋತ್ ಕಹೃದೋಽಭ್ಯಪಶ್ಯನ್ ॥ ೧೦.೩೨ ॥

ಆಮ್ನಾಯಮಾಮ್ನಾಯವಿದಾಂ ವಿದಗ್ಧಂ ಸಭಾವಭೇದಂ ಪ್ರವದಂತಮತ್ರ ।
ದೈವ್ಯಾಂ ಸಭಾಯಾಮಿವ ಪದ್ಮಯೋನಿಂ ಪ್ರೈಕ್ಷಂತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸುಖತೀರ್ಥಮೇತೇ ॥ ೧೦.೩೩ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತತೋ ಹಸ್ತಿನರಾಜಧಾನೀಂ ಮಾಸಾನುವಾಸೇಹ ಸ ವಾಸಯೋಗ್ಯಾನ್ ।
ಮತಾಂತರೇಽನಂತಗುಣಾಂತರಃ ಸನ್ ಏಕಾಂತದೇಶೇ ಸರಿತೋಽಸಮೀಪೇ ॥ ೧೦.೩೪ ॥

ಭಿತ್ತ್ವಾ ಭುವಂ ದೇವನದೀ ಜಗಾಮ ಶಾಖಾವಿಶೇಷೇಣ ನಿಷೇವಿತುಂ ತಮ್ ।
ವಾಣೀ ಚ ಯತ್ಪ್ರೇಷ್ಯತಯಾ ಕೃತಾರ್ಥಾ ಶಿವಾದಿವಂದ್ಯಾ ನ ತದತ್ರ ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೧೦.೩೫ ॥

ಗುರುಪ್ರಬರ್ಹಸ್ಯ ಪದಾರವಿಂದಂ ವಿದೂರತಃ ಸಾ ಪ್ರಣನಾಮ ಮೂರ್ತಾ ।
ಔದಾರ್ಯಸೌಂದರ್ಯತನುಂ ತನುಂ ತಾಂ ಆಲಕ್ಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯೈರತಿವಿಸ್ಮಿತಂ ತೈಃ ॥ ೧೦.೩೬ ॥

ತೇನೋಪಯಾತೇನ ಕದಾಚನಾಥ ವಾರಾಣಸೀಂ ಪಾಪನಿವಾರಣೇನ ।
ಅವಾದಿ ವಾಣೀ ಬಲಿನಃ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾನ್ ವಿಲೋಕ್ಯ ಲೀಲಾವಸರೇಽವಲಿಪ್ತಾನ್ ॥ ೧೦.೩೭ ॥

ನಿಯುದ್ಧಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಯುಗಪದ್ಧಿ ವೀರಮ್ ಮನ್ಯಾ ಭವಂತೋಽಭಿಪತಂತು ಮಾಂ ದ್ರಾಕ್ ।
ಸಮಸ್ತಶಕ್ತಿಂ ನ ಯುನಕ್ತಿ ಯಃ ಸ್ವಾಂ ಅತ್ರಾಸ್ಮದಾಜ್ಞಾಂ ಸ ನಿರಾಕರೋತಿ ॥ ೧೦.೩೮ ॥

ಇತೀರಯನ್ ಪಂಚದಶೈಷ ಯೂನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ ಪ್ರಯುದ್ಧಾನ್ ಯುಗಪನ್ನಿಪಾತ್ಯ ।
ಉತ್ಥೀಯತಾಂ ಯಸ್ಯ ಸಮರ್ಥತಾ ಸ್ಯಾದ್ ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಃ ಶನಕೈರ್ಜಹಾಸ ॥ ೧೦.೩೯ ॥

ಸೌಮೇರವಂ ಗೌರವಮಾವಹಂತಿ ತವಾಂಗಮಂಗಾಂಗುಲಯಶ್ಚ ನೋಽಂಗೇ ।
ಪುರಾ ವಿನಶ್ಯಾಮ ಇತೋ ದಯಾಲೋ ಸ್ವಾಮಿನ್ ವಿಮುಂಚೇತ್ಯವದಂಸ್ತದಾ ತೇ ॥ ೧೦.೪೦ ॥

ತೇನಾಥ ಮುಕ್ತೈರತಿವಿಸ್ಮಯಸ್ತೈಃ ಅವಾಪ್ಯನಾಲೋಚ್ಯ ಹಿ ತತ್ಸ್ವರೂಪಮ್ ।
ಯದ್ಭ್ರೂವಿಜೃಂಭೇಣ ಸಶಂಭುಶಕ್ರಂ ಜಗತ್ ಸಮಸ್ತಂ ನಿಯತಂ ನಿಕಾಮಮ್ ॥ ೧೦.೪೧ ॥

ಸದಾಕ್ಷ್ಯಮಾಕ್ಷಿಪ್ತಸಮಸ್ತಪಕ್ಷಕೋ ಯತಿಃ ಪ್ರಭುಂ ಕೋಽಪ್ಯಮರಾವತೀಪದಃ ।
ಜಿಗೀಷಯಾ ಜ್ಞಾನಸಹಾಯಕರ್ಮಣಃ ಪ್ರಸಾಧ್ಯತಾಂ ಸಾಧನತೇತ್ಯುದಾಹರತ್ ॥ ೧೦.೪೨ ॥

ಸಂಸಾಧಿತಾರ್ಥೇ ಭಗವತ್ಯಯುಕ್ತಿವಿತ್
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸ ಜ್ಞಾನಪದಾರ್ಥಮುಗ್ರಧೀಃ ।
ಜ್ಞಾತಃ ಸ ತೇ ಜ್ಞಾನ್ಯಸಿ ಚೇನ್ನ ಚೇನ್ನ ಸ
ಪ್ರಶ್ನೋ ಘಟೇತೇತಿ ನಿರಾಕೃತೈಷ ತಮ್ ॥ ೧೦.೪೩ ॥

ವಿತತತಮತವೋಽಂತಂ ಸಾಧಯಂತ್ಯಾ ನಿತಾಂತಂ
ಸದಸಿಸದಸಿ ರೇಜೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಃ ।
ಸಕಲಸಮಯಿಹಸ್ತಾಂಭೋಜಬಂಧಾಭಿನಂದೀ
ಶರದಿಶರದಿ ಚಂದ್ರಶ್ಚಂದ್ರಿಕಾಸಂಪದೇವ ॥ ೧೦.೪೪ ॥

ಜನನಂ ಸಮಯೇಸಮಯೇ ಜಗತಃ ಪ್ರಥಿತೇ ಸಮಯೇ ಸಮಯೇದಮಿತೇ ।
ಸನಿರಾಸಮಯೇಽಸಮಯೇ ಸ್ಥಿತಿಯುಕ್ ಸ್ವವಭಾಸಮಯೇಽಸಮಯೇಷ್ಟಧಿಯಾ ॥ ೧೦.೪೫ ॥

ವರ್ತಸ್ವಾಧ್ಯಧಿ ಸರ್ವಂ ದೀವ್ಯೇದಂ ಸೋಽನಿಶಂ ಸ್ವತಂತ್ರೋ ವಿಷ್ಣುಃ
ಉಜ್ಜಾಸಯ ದುಷ್ಟಾನಾಂ ಸಂಸ್ಕುರು ಸಾಧೂನ್ ಗುಣಾಭಿಪೂರ್ಣೋಽಪ್ಯಗುಣಃ ॥ ೧೦.೪೬ ॥

ಅಸವೋತ್ತಮೋ ಮತೋಽಸೌ ಶ್ರಿಯಃಪತಿರ್ವಿಶ್ವತೋ ವಿಭಿನ್ನಾತ್ಮಾ ।
ಪರಮಾನ್ ಪ್ರಕಾಮಮರ್ಥಾನ್ ಪ್ರಕಾಶಯಾಮಾಸ ಸೇತ್ಯಾದೀನ್ ॥ ೧೦.೪೭ ॥

ಸಮಾನಯಾ ಯಾಽನಮಾಽಽಸ ಮಾಯಯಾ ತತಯಾಽಯಮಾ ।
ನಯಾಸನಾ ನಾಽಸ ಯಾ ನ ಯಾತನಾಽಲಲನಾಽತಯಾ ॥ ೧೦.೪೮ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ರಾಜ್ಞಾಂ ತ್ರಿದಿವಪದವೀಂ ಕೌರವಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಾಪ್ತಃ
ಸಸ್ಮಾರಾಥ ಸ್ವವಿಹೃತಿಪತದ್ಧಸ್ತಿಯುದ್ಧೋತ್ಸವಾನಾಮ್ ।
ಸತ್ಯಾತ್ಮಾದ್ಯೈರಿಹ ಪರಿವೃತೋ ಭಾವಿಮಾರೀಚದೃಗ್ಭಿಃ ವಿಸ್ಮೇರೈಃ
ಸ್ವೈರ್ನಿಜನೃಪತನೂಹೇತಿದೃಷ್ಟ್ಯಾಽತಿತುಷ್ಟೈಃ ॥ ೧೦.೪೯ ॥

ವಿಪ್ರಾತ್ಮೇಶಃ ಕ್ಷಣಾರ್ಧಂ ಕೃತನತಿರಶಿತಿಶ್ರೀರ್ಹೃಷೀಕೇಶದೇಶೇ ಸ್ಪಷ್ಟಂ
ದೃಷ್ಟೋಽಪ್ಯದೃಷ್ಟಃ ಸಪದಿ ವಿಹಿತವಾನ್ ವಿಸ್ಮಯಂ ದೇಹಭಾಜಾಮ್ ।
ಸ್ವಪ್ನೇ ಸ್ವಪ್ರೇರಿತಾನ್ಯಸ್ಥಲಗನಿಜನರೋಪಾಹೃತೈರ್ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯೈಃ
ಪ್ರಾಜ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಭೋಜಯತ್ ಸ್ವಂ ಗುರುಮಖಿಲಗುರುಂ ವೇದಯನ್ ವೇದಬಂಧುಮ್ ॥ ೧೦.೫೦ ॥

ಅವಾಪ್ತವಾನ್ ಪುನರಿಷುಪಾತಮಸ್ಮರದ್ ರಮಾಪತಿಂ ಸ ಪರಶುರಾಮಮಾದರಾತ್ ।
ಸ ರಾಜಕೇಳ್ಯುರುಕದಳೀಸಹಸ್ರಕಂ ತದಾಽಽದದತ್ತ್ಯವಸಿತಿದತ್ತಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೦.೫೧ ॥

ಸ ಶಂಕರಪದದ್ವಿಜೋಪಹೃತಮಾಪ್ಯ ಗೊವಾಖ್ಯಗಾಂ
ಗರಿಷ್ಠಕದಳೀಲಸದ್ದಶಶತೀಚತುಷ್ಕಂ ಚರನ್ ।
ಪಯಃ ಕಲಶಪಂಚಕತ್ರಿಕಯುಗಾಭಿಪೂರ್ಣಂ ಪಪೌ
ಅದೃಷ್ಟಗತಿರಪ್ಯಭೂನ್ನೃಪನೃಮಂಡಲೈರುದ್ಯತೈಃ ॥ ೧೦.೫೨ ॥

ಅಯಮೇವ ಗೋವಿಷಯತೋಽಪಿ ಸದಸಿ ಜನತಾರ್ಥಿತೋ ಜವಾತ್ ।
ಪುಷ್ಪಮುತ ಫಲಮಹೋ ವಿದಧೇ ಜನಸುಪ್ತಿದಾನುಪಮಗಾನಸಂಪದಾ ॥ ೧೦.೫೩ ॥

ಧನ್ಯೋಽಮಹ್ಯತ ನಾಕಿನಾಮಹಿತಹೃದ್ವಾಣಸ್ಸವೋಽಜಸ್ಯಯೋ ಮಧ್ವೋ
ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮೋಽಗ್ರ್ಯಹಿಮಗುಶ್ರೀಃ ಕಾಮಮಾಯಾಮಿಹೃತ್ ।
ವಿಷ್ಣುಂ ವಿಶ್ವಜಯಪ್ರದಂ ಸ ಹಿ ನಮನ್ ಸೇವ್ಯಂ ಸುಸೌಖ್ಯಂ ಮುದಾ
ದಾಕ್ಷ್ಯಾಚ್ಛ್ರೀಧರಮಾಮಯಾದಿವಿರಹೀ ಯೋಗೀ ಸುಹೃತ್ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೦.೫೪ ॥

ಇತಿ ಭುವನವಿಭೂಷಣಸ್ಯ ಭೂಯಾಂ ಸ್ಯವಿಗಣಿತಾನಿ ಕೃತಾಂತರಾಣಿ ಹಂತ ।
ಶ್ರವಣಮನನಕೀರ್ತನೈರಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರತಿದದತೀತ್ಯಮರಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಯಂತಿ ॥ ೧೦.೫೫ ॥

ಇತಿ ವಿವಿಧಗೋಧಾರಾವಾರ್ಯೈರ್ವಿಶಾರದವಾರಿದೋ
ಹರಿಪದರತೋ ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದೀಪಿತದಿಙ್ಮುಖಃ ।
ಭವಭಯಮಹಾಘರ್ಮೋತ್ತಪ್ತಂ ಸದಂಘ್ರಿಪಮಂಡಲಂ
ಸಫಲಸುಮನಃ ಸಾಂದ್ರಾನಂದಂ ವ್ಯಧಾದವಿಪಲ್ಲವಮ್ ॥ ೧೦.೫೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೧೧. ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಪ್ರಚುರಾಂತರಪ್ರವಚನಂ ಫಣಿರಾಡ್ ಉಪಶುಶ್ರುವಾನ್ ಸಸನಕಾದಿಮುನಿಃ ।
ಗಗನೇಽಲ್ಪದೃಷ್ಟವಪುರತ್ರ ಜನೈಃ ತ್ವರಿತಂ ನಿಲೀನರುಚಿರಾಪ ಪದಮ್ ॥ ೧೧.೧ ॥

ಅತಿಚಿತ್ರಧಾಮ್ನಿ ನಿಜಧಾಮ್ನಿ ರತಂ ಸಸಹಸ್ರಮಸ್ತಕಮನಂತಮಮುಮ್ ।
ಮುನಯೋಽಭಿವಾದ್ಯ ವಿನಯಾಭರಣಾಃ ವರಮನ್ವಯುಂಜತ ತದಾಽರ್ಥಮಿಮಮ್ ॥ ೧೧.೨ ॥

ಭಗವತ್ತಮಸ್ಯ ವಿಪುಲಪ್ರಮತೇಃ ಸಮಯಂ ಮನೋಹರತಮಂ ಜಗತಿ ।
ಮಹಿತಂ ಭವದ್ಭಿರಪಿ ಲೋಕಪತೇ ಪಠತಾಂ ಮುಹುಃ ಫಲಮುದೇಷ್ಯತಿ ಕಿಮ್ ॥ ೧೧.೩ ॥

ಅಧಿಕಾರಿಣಾಂ ಫಲಮಲಂ ವಿದುಷಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿರತಿವೀರ್ಯವತೀ ।
ಇತಿ ತತ್ಫಲಂ ಸಫಲಸಂಕಥನೋ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಪಂಚಯತು ಭೂರಿದಯಃ ॥ ೧೧.೪ ॥

ಇತಿ ತೈರುದೀರಿತಮುದಾರಮತಿಃ ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ ಸ ಜಗಾದ ಗಿರಮ್ ।
ಶೃಣುತಾಽದರೇಣ ಮಹನೀಯತಮಂ ಮಹನೀಯಪಾದಸಮಯಸ್ಯ ಫಲಮ್ ॥ ೧೧.೫ ॥

ತ್ರಿದಿವಾದಿ ಲಭ್ಯಮಪಿ ನಾಸ್ಯ ಫಲಂ ಕಥಿತಂ ಕೃಷೇರಿವ ಪಲಾಲಕುಲಮ್ ।
ಸ್ವಫಲಂ ತು ಮುಕ್ತಿಪದಮುಕ್ತಿಪದಂ ಶುಕಶಾರದಾದಿಪರಮಾರ್ಥವಿದಾಮ್ ॥ ೧೧.೬ ॥

ಪರಮಾಗಮಾರ್ಥವರಶಾಸ್ತ್ರಮಿದಂ ಭಜತಾಮಮಾನವಕಲಾರಚಿತಮ್ ।
ವ್ರಜತಾಮಹೋ ಪರಮವೈಷ್ಣವತಾಂ ರತಯೇ ಸ್ವಲೋಕಮಜಿತೋ ದಿಶತಿ ॥ ೧೧.೭ ॥

ನನು ತತ್ರ ವಿಶ್ವವಿಭವೈಕಪದಂ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಪೂರ್ಣಪುರುಷಸ್ಯ ಪುರೀ ।
ಉಪಲಭ್ಯತೇ ಯದುಪಮಾನಪದಂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮೇವ ಮಣಿವಪ್ರಗತಮ್ ॥ ೧೧.೮ ॥

ಸಿತಸೌಧಸಂತತಿರುಚಾ ಸ್ಫುರಿತಾ ಪರಿತೋಽರುಣಾಶ್ಮಗೃಹಪಂಕ್ತಿರುಚಿಃ ।
ಇಹ ಮಚ್ಛರೀರವಲಯೇ ಲಸಿತಾಂ ಅನುಯಾತಿ ಮೂರ್ತಿಮಸುರಾಸು ಹೃತಃ ॥ ೧೧.೯ ॥

ಶಬಳಾ ವಳೀಕಘಟಿತಸ್ಫಟಿಕದ್ಯುತಿಭಿರ್ಹರಿನ್ಮಣಿಮಯೀ ವಳಭೀ ।
ಪ್ರತಿಸದ್ಮ ಭಾತಿ ಯಮುನಾ ಮಿಳಿತಾ ಸಿತಸೌರಸೈಂಧವಪಯೋಭಿರಿವ ॥ ೧೧.೧೦ ॥

ಯದಿ ನಾಭವಿಷ್ಯದಿಹ ವಿಭ್ರಮತಾನಿಯಮೋ ಜನಸ್ಯ ನಿಲಯಾವಲಿಷು ।
ವಿಕಟಾ ವಿಟಂಕಕೃತಪತ್ರಿತತಿಃ ಕೃತಕೇತ್ಯವೈಕ್ಷ್ಯತ ಕಥಂಚನ ನೋ ॥ ೧೧.೧೧ ॥

ವಿವಿಧಸ್ತುಲೋಪಗತಚಿತ್ರಪಟೀಸುವಿತಾನಲಂಬಿಮಣಿದಾಮಗಣಃ ।
ಶರಣಾಂತರೇಷ್ವಧಿಕಪೂರಣತಃ ಪ್ರಚಕಾಸ್ತಿ ವಿಭ್ರಮ ಇವಾವಗಳನ್ ॥ ೧೧.೧೨ ॥

ವಿಮಲಾಕೃತಿಃ ಪ್ರಕೃತಿರೇವ ಮಹಾಮಣಿಹೇಮಮಯ್ಯಖಿಲವಸ್ತುಮಯೀ ।
ಇಹ ಸಂಭವೇತ್ ಸಕಲಕಾಂತಿರಸಃ ಕಥಿತೋಽಧಿಕೋಕ್ತಿಭಿರತಃ ಕವಿಭಿಃ ॥ ೧೧.೧೩ ॥

ತದನಾದಿಕಾಲಮಿತಮುಕ್ತಿರತೇಃಅಗಣಯ್ಯಶಂಭುಮುಖಸಂಘತತೇಃ ।
ನಗರೈರ್ಮಹಾಪುರಮಸಂಹತಿಮತ್ ಲಸತಿ ಪ್ರಭೋರಯಮಹೋ ಮಹಿಮಾ ॥ ೧೧.೧೪ ॥

ಭವನಂ ವಿಭಾತಿ ಭುವನೈಕಪತೇಃಭುವನತ್ರಯಾದ್ಭುತಗುಣಾತಿಶಯೀ ।
ವರಮಂದಿರಪ್ರಕರಮಧ್ಯಗತಂ ದ್ವಿಜಮಂಡಲಸ್ಥಶಶಿಮಂಡಲವತ್ ॥ ೧೧.೧೫ ॥

ಸ್ವಯಮಿಂದಿರೈವ ಪತಿಮಾನಕರೀ ಗೃಹಕರ್ಮ ಯತ್ರ ಕುರುತೇ ಸುತರಾಮ್ ।
ಅಪಿ ಕಿಂಕರೀದಶಶತೀಮಹಿತಾ ಶ್ರಿಯಮತ್ರ ವರ್ಣಯತಿ ವೇಶ್ಮನಿ ಕಃ ॥ ೧೧.೧೬ ॥

ಕಮಲಾಪತಿಃ ಕಮಲಯಾಽಮಲಯಾ ಕಮನೀಯಯಾ ಕಮಲಲೋಚನಯಾ ।
ಅಮೃತಾಹಿರಾಜಮೃದುಭೋಗಗತಃ ಸ್ವರತೋಽಪಿ ತತ್ರ ರಮತೇ ಪರಮಃ ॥ ೧೧.೧೭ ॥

ತರುಣಪ್ರಭಾಕರಸಹಸ್ರರುಚಂ ಕನಕಾಂಬರಂ ಮಣಿಮಯಾಭರಣಮ್ ।
ಹಸಿತಾನನೇಂದುಮರವಿಂದದೃಶಂ ತಮರೀಂದ್ರಧಾರಿಣಮನುಸ್ಮರತ ॥ ೧೧.೧೮ ॥

ಗಣಯೇದ್ ರಮಾಽಸ್ಯ ನ ಗುಣಾನಖಿಲಾನ್ ಚತುರಾನನಶ್ಚತುರವಾಗಪಿ ನೋ ।
ನ ವಯಂ ಸಹಸ್ರವದನಾ ಅಪಿ ತಾನ್ ಅಪರೋದಿತಾನತಿವದೇಮ ಪುನಃ ॥ ೧೧.೧೯ ॥

ವಿಧಯೋ ವಿಹಂಗಪತಯೋಽಗಣಿತಾ ರಮಣೀಯುತಾಶ್ಚ ಫಣಿಪೇಂದ್ರಮುಖಾಃ ।
ಪರಯೋಗಭೂರಿಸುಖಭೋಗಮಿತಾ ಅವಲೋಕ್ಯ ತಂ ದಧತಿ ಮೋದರಸಮ್ ॥ ೧೧.೨೦ ॥

ಸಚತುರ್ಭುಜಾ ವನಜಪತ್ರದೃಶೋ ವರವೇಷಿಣೋಽತ್ರ ಸಪಿಶಂಗಪಟಾಃ ।
ಅರುಣಪ್ರಭಾಶ್ಚ ತರುಣಾಭ್ರರುಚೋ ವಿಚರಂತಿ ನಾಥರುಚಯಃ ಪುರುಷಾಃ ॥ ೧೧.೨೧ ॥

ಭಗವತ್ಸಮೀಪಮುಪಯಾತವತಾಂ ಪ್ರಮದೋ ನ ಕೇವಲಮಲಬ್ಧತುಲಃ ।
ಅಪಿ ತಸ್ಯ ಲೋಕಮತಿಲೋಕಗುಣಂ ಭಜತಾಂ ಸುದುರ್ಲಭಮಭೂರಿಶುಭೈಃ ॥ ೧೧.೨೨ ॥

ನ ಭವಂತಿ ಯತ್ರ ಮೃತಿಜನ್ಮಜರಾಃ ತ್ರಿವಿಧಂ ಭಯಂ ಕಿಮುತ ದುಃಖಗಣಃ ।
ಅಪರಂ ಚ ಕಿಂಚಿದಶುಭಂ ನ ಭವೇತ್ ನ ಗುಣಾದಿ ತತ್ಪ್ರಭವಮೂಲಮಪಿ ॥ ೧೧.೨೩ ॥

ಅನುಭೂಯತೇ ಸುಖಮನಂತಸಖ್ಯೈಃ ಸಕಲೈರಲಂಮತಿಪದಂ ಸತತಮ್ ।
ಅಪಿ ತಾರತಮ್ಯಸಹಿತೈಃ ಸ್ವಗುರುಪ್ರವಣೈಃ ಪರಸ್ಪರಮುರುಪ್ರಣಯೈಃ ॥ ೧೧.೨೪ ॥

ಅತಿಸುಂದರಾಃ ಸುರಭಯಃ ಪುರುಷಾಃ ಹರಿಚಂದನೇನ ನವಚಂದ್ರರುಚಾ ।
ಚಲಚಾರುಚಾಮರಧರಾನುಚರಾ ವಿಚರಂತಿ ನಿತ್ಯತರುಣಾ ಇಹ ತೇ ॥ ೧೧.೨೫ ॥

ಸವಿಲಾಸಲಾಸ್ಯಪರಿತುಷ್ಟದೃಶೋ ಮೃದುಗೀತವಾದ್ಯಮುದಿತಶ್ರವಣಾಃ ।
ಅನುರಂಜಯಂತಿ ನವಕಂಜದೃಶೋ ರಮಣಾ ಅಮೀ ಸ್ವರಮಣೀಸ್ತರುಣೀಃ ॥ ೧೧.೨೬ ॥

ಪರಿಣಾಯಕಾನುಪವನಾಭಿಮುಖಾನ್ ಅನು ನಿಸ್ಸರಂತಿ ಹರಿಣೀನಯನಾಃ ।
ವಿಮಲಾದ್ ವಿಮಾನವಲಯಾಚ್ಛನಕೈಃ ಶಶಿಮಂಡಲಾದಿವ ರುಚೋ ರುಚಿರಾಃ ॥ ೧೧.೨೭ ॥

ಅರುಣಾಶ್ಮವರ್ಣತನವಸ್ತನವಃ ಶುಭಹಾರಸನ್ನಿಭರುಚೋಽಪ್ಯಪರಾಃ ।
ಹರಿನೀಲನೀಲರುಚಯೋಽತ್ರಪರಾಃ ಪ್ರಕಟೀಭವಂತಿ ವಿವಿಧಾಭರಣಾಃ ॥ ೧೧.೨೮ ॥

ಸುಚಿರದ್ಯುತೀರ್ದಧತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರಂ ಸ್ವಯಮಂಬರಂ ಚ ಖಲು ಬಿಭ್ರತಿ ಯಾಃ ।
ಶುಕನಿಃಸ್ವನಾ ಧ್ರುವಮಿಮಾ ಅಪರಾಃ ಸುಪಯೋಧರಾ ಜಲಧರಾವಲಯಃ ॥ ೧೧.೨೯ ॥

ಸಮತೀತವಿದ್ರುಮಭುವಾಂ ಸುದೃಶಾಂ ಪದಪಲ್ಲವಾಗ್ರ್ಯನಖರಕ್ತರುಚೀಃ ।
ಪರಭಾಗತಃ ಸ್ಫಟಿಕಕುಟ್ಟಿಮಭೂಃ ಪ್ರಕಟೀಕರೋತಿ ನ ಪುರಾ ಪ್ರಕಟಾಃ ॥ ೧೧.೩೦ ॥

ಹರಿಣೀದೃಶಾಂ ನಿವಸನಾನಿ ಬೃಹತ್ಸುನಿತಂಬಬಿಂಬರುಚಿರೋರುರುಚಾ ।
ಶಬಳದ್ಯುತೀನಿ ಮದನಸ್ಯ ಜಗಜ್ಜಯವೈಜಯಂತ್ಯ ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿನುಮಃ ॥ ೧೧.೩೧ ॥

ಕರಪಲ್ಲವೈಸ್ತರಳಿತೈರ್ಲಲಿತೈಃ ಅಸಕೃತ್ ಕ್ವಣತ್ಕನಕಕಂಕಣಕೈಃ ।
ನವರೋಮರಾಜಿವಲಿವಲ್ಗುಮೃದುಪ್ರತನೂದರೈರತಿಮನಾಕ್ ತರಳೈಃ ॥ ೧೧.೩೨ ॥

ಕುಚಕುಂಭಪೂರ್ಣತರಕಾಂತಿಸುಧಾರಸಶೇಷಬಿಂದುವಿಸರಚ್ಛವಿಭಿಃ ।
ವರಹಾರರಾಜಿಭಿರುತಾನುಪದಂ ಪರಿಲೋಕಿತಾಭಿರಶನೈರುರಸಿ ॥ ೧೧.೩೩ ॥

ಅಪಿ ಲೀಲಯಾ ಕುವಲಯೋಲ್ಲಸಿತೈಃ ಅಪರೈಃ ಕರೈಃ ಸಹಚರೀನಿಹಿತೈಃ ।
ವದನೈಃ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಕಟಾಕ್ಷರಸೈಃ ಚಲಕುಂಡಲೋಲ್ಲಸಿತಗಂಡಯುಗೈಃ ॥ ೧೧.೩೪ ॥

ಪ್ರಗತಾಸು ತಾಸು ರಣಿತೈ ರಶನಾಮಣಿನೂಪುರೈರಿವ ಪುರಾ ಗದಿತಾಃ ।
ಅನುವೀಕ್ಷಿತುಂ ತನುವಿಲಾಸಮಿಮಂ ತರುಣಾ ಭವಂತ್ಯಥ ನಿವೃತ್ತಮುಖಾಃ ॥ ೧೧.೩೫ ॥

ಅನುಪಾಲಿತಾಃ ಸ್ವದಯಿತೈರ್ದಯಿತಾಃ ಕಥಮಪ್ಯುಪೇತ್ಯ ಕುಚಭಾರನತಾಃ ।
ಶನಕೈಃ ಪುನಸ್ತದವಲಂಬಬಲಾತ್ ಕಿಲ ತಾ ವಿಶಂತಿ ಪರಮೋಪವನಮ್ ॥ ೧೧.೩೬ ॥

ಹಸಿತಪ್ರಸೂನನಿಕರೋರುಭರಪ್ರಣಮತ್ಸುವರ್ಣಮಣಿಸರ್ವತರೂನ್ ।
ಉಪಗೂಹಯನ್ನಮೃತಸಿಂಧುಸಖಃ ಪವನೋ ನ ಕಸ್ಯ ಸುಖಮೇಧಯತಿ ॥ ೧೧.೩೭ ॥

ವರಪಾರಿಭದ್ರಕಸುಕಲ್ಪತರುವ್ರಜಪಾರಿಜಾತಹರಿಚಂದನವತ್ ।
ಸಹಿತಂ ಸಮಾದಿಪದತಾನನಗೈಃ ಪರಿಭೂಷಯಂತಿ ತದಹೊ ಋತವಃ ॥ ೧೧.೩೮ ॥

ಸ್ಮಿತಮಾಧವೀಕುಸುಮರಮ್ಯತರೌ ನವಚಂಪಕಾದಿಕುಸುಮೋಲ್ಲಸಿತೌ ।
ಮಧುಮಾಧವೌ ಮಧುಪಗೀರ್ಮಧುರೌ ಮಧುಜಿತ್ಪ್ರಿಯಾನ್ ಪ್ರಮದಮಾನಯತಃ ॥ ೧೧.೩೯ ॥

ನವಮಲ್ಲಿಕಾಸ್ರಜಮಭೀಷ್ಟತಮಃ ಶುಚಿಸಂಭವಾಂ ಪ್ರಣಯಿನೀಶಿರಸಿ ।
ಕಲಯನ್ ಸ್ವಯಂ ನ ಕುಶಲೇತಿ ಕಿಲ ಪ್ರತಿಘಟ್ಟಯತ್ಯುರುಕುಚಾವುರಸಾ ॥ ೧೧.೪೦ ॥

ಮಧುರಸ್ವರಾಸ್ತತಪತತ್ರತತಿಪ್ರಕಟಾಂತಪಂಕ್ತಿಧೃತನೇತ್ರರುಚಃ ।
ಶಿಖಿನೋಽನುಯಾಂತಿ ಹಿ ಸಹಸ್ರದೃಶಂ ಜಲದರ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮನಿಜನೃತ್ತಮಹೇ ॥ ೧೧.೪೧ ॥

ಶರದೋಲ್ಲಸತ್ಕುವಲಯೇಕ್ಷಣಯಾ ವಿಕಚಾರವಿಂದರುಚಿರಾನನಯಾ ।
ಪ್ರಿಯಯಾ ಚ ಶೋಭನಶುಕಸ್ವನಯಾ ರಮತೇ ಜನೋ ಮುಖರ ಹಂಸಕಯಾ ॥ ೧೧.೪೨ ॥

ಅಭಿನಂದಯನ್ ಹಿಮಋತುಂ ಸುಸಖಾ ಸ್ಫಟಿಕಾಚಲಚ್ಛಲಹಿಮಾಧಿಕೃತಮ್ ।
ಫಲಿನೀಕುಲಂ ಕುಸುಮಯನ್ ಶಿಶಿರೋ ಹಸತೀವ ಫುಲ್ಲನವಕುಂದರುಚಾ ॥ ೧೧.೪೩ ॥

ಹಿಮಶೀತವರ್ಷಪರಿತಾಪಪುರಸ್ಸರದೋಷಮೂಲಮಿಹ ನರ್ತುಗುಣಃ ।
ಪ್ರಿಯಮೇವ ಸಾಧಯತಿ ನಿತ್ಯಮಹೋ ಸ ವಿಮುಕ್ತಿಮಾನಿತಿ ವಿಮುಕ್ತಿಮತಾಮ್ ॥ ೧೧.೪೪ ॥

ಅಮೃತಸ್ರಗುತ್ತಮಫಲಪ್ರಸವಾನ್ ಅಮೃತಾಯ ತತ್ರ ಜನತಾಽರ್ಪಯತಿ ।
ಉಪಭೋಕ್ತುಮಪ್ಯವಿಧಿಬಂಧವಶಾ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪ್ರಯಾತಿ ಸಕಲೋಽಪಿ ಸದಾ ॥ ೧೧.೪೫ ॥

ಪ್ರಮದಾತಿರೇಕಮುಪಯಾತವತಾ ಪ್ರಮದಾಗಣೇನ ಚರತೋಪವನೇ ।
ಉಪಗೀಯತೇ ಸ್ಮ ಮಧುರಂ ಮಧುಜಿಚ್ಚರಿತಂ ಸಕಾಂತತತಿನಾ ಸತತಮ್ ॥ ೧೧.೪೬ ॥

ಲಲನಾ ಲಲಂತ್ಯಭಿವರಂ ಪ್ರವರಾ ಲಳಿತಾ ಲುನಂತಿ ಕುಸುಮಾನಿ ಪರಾಃ ।
ಇತರಾಃ ಸ್ರಜೋ ವಿರಚಯಂತಿ ಪತೀನ್ ಅನುರಂಜಯಂತಿ ನ ಹಿ ಕಾಶ್ಚನ ನೋ ॥ ೧೧.೪೭ ॥

ವನಲೀಲಯಾ ವಿವಿಧಯಾ ಮುದಿತಾಃ ತರುಣಾ ಘನಸ್ತನನತಾಸ್ತರುಣೀಃ ।
ಸುಲತಾಲಯೇಷು ಪರಿರಭ್ಯ ರತಿಂ ವದನಾರವಿಂದಮಧುಪಾ ದಧತಿ ॥ ೧೧.೪೮ ॥

ರಸಿಕಾಃ ಸುಧಾಪ್ಸು ಸರಸೀಷು ತತೋ ರುತನೂಪುರಾನುಕೃತಸಾರಸಿಕಾಃ ।
ವಿಹರಂತಿ ಸಾಕಮವಗಾಹ್ಯ ಧವೈಃ ಜಲಮಡ್ಡುಕೋತ್ಸವಹಸದ್ವದನಾಃ ॥ ೧೧.೪೯ ॥

ವಿವಿಧಾ ವಿಧಾಯ ವಿಹೃತೀಃ ಸಲಿಲೇ ವಿಕಟೇಷು ವಿದ್ರುಮತಟೇಷು ಗತಾಃ ।
ಸುರಭಿಂ ಸುವರ್ಣಮಥ ವರ್ಣಕಮಾದದತೇ ಸಖೀಕರಗತಂ ಮಹಿಳಾಃ ॥ ೧೧.೫೦ ॥

ಜಘನಾಂಶುಕೈರವಯವಾಭರಣೈಃ ಕುಚಕುಂಕುಮೈಶ್ಚ ಕಚಮಾಲ್ಯವರೈಃ ।
ನಯನಾಂಜನೈರಪಿ ಮಿಥೋಬ್ಜದೃಶಾಂ ಘಟಿತೈರಲಂಕೃತಿರಲಂ ಕ್ರಿಯತೇ ॥ ೧೧.೫೧ ॥

ತನುಮಧ್ಯಮಾ ನಿಜಗೃಹಾಣಿ ಗತಾಃ ಸಮಮಾತ್ಮನಾಮಸುಸಮೈರಸಮೈಃ ।
ಅಮೃತಂ ಪಿಬಂತ್ಯಸುಲಭಂ ಭವಿಭಿಃ ಚಷಕೈರ್ಮಹಾರಜತರತ್ನಮಯೈಃ ॥ ೧೧.೫೨ ॥

ಮೃದುಕಮ್ರಶಯ್ಯಮನುರಾಗವತಾಂ ಮಣಿಮಂಚಮಂಚಿತದೃಶೋಽವಸರೇ ।
ಅಪಿ ಚೋದಿತಾ ಅಧಿರುಹಂತಿ ಶನೈಃ ವಿನಯೋ ಹಿ ಭೂಷಯತಿ ಸರ್ವರಸಮ್ ॥ ೧೧.೫೩ ॥

ಅಭಿಕಾಂತಮುನ್ನಮಿತಕಾಂತಕುಚಾ ಕಿಲ ಬಧ್ನತೀ ಸಕುಸುಮಾಂ ಕಬರೀಮ್ ।
ಸುಮುಖೀ ಸುಲಕ್ಷ್ಯಭುಜಮೂಲವಲಿಃ ಪರಿರಭ್ಯತೇ ಪ್ರಣಯಿನಾಽತಿರಸಾತ್ ॥ ೧೧.೫೪ ॥

ಪೃಥುವೃತ್ತತುಂಗಕಠಿನೋರಸಿಜದ್ವಯವಾರಿತಾಯತನಿಜಾಂತರಯೋಃ ।
ಭುಜಯೋರ್ಯುಗೇನ ರಮಣೋ ರಮಣೀಂ ಪರಿರಭ್ಯ ಕೋಽತ್ರ ರಮಯೇನ್ನ ಸುಖೀ ॥ ೧೧.೫೫ ॥

ಸ್ಮಿತಫುಲ್ಲಮುಲ್ಲಸಿತಝಿಲ್ಲಿಲಸನ್ಮಣಿಕುಂಡಲಂ ಮೃದುಕಟಾಕ್ಷಪಟು ।
ನಿಭೃತೋ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸುಚಿರಂ ಸುತನೋಃ ಪ್ರತಿಚುಂಬತಿ ಪ್ರಿಯತಮೋ ವದನಮ್ ॥ ೧೧.೫೬ ॥

ನತಮುನ್ನಮಯ್ಯ ಮುಖಚಂದ್ರಮಸಂ ಪರಿರಂಭಸಂಭೃತಮುದಾ ಸುದೃಶಃ ।
ಉಪರಮ್ಯತೇ ನ ತರುಣೇನ ಚಿರಂ ಮಧುರಾಧರಾಮೃತರಸಂ ಪಿಬತಾ ॥ ೧೧.೫೭ ॥

ರಭಸಾವಪಾತಿತಪೃಥೂರಸಿಜಃ ಪರಿರಭ್ಯ ತತ್ಕ್ಷಣವಿಯಾತತರಃ ।
ಮಣಿತಾದಿಸೌರತವಿತಾನಪಟೂ ರಮಯತ್ಯಮೂನ್ ಯುವತಿಸಂಘ ಉತ ॥ ೧೧.೫೮ ॥

ಅತಿಲೌಕಿಕಾನ್ ರಮಯತೋ ರಮಣಾನ್ ರಮಯಂತ್ಯಲೌಕಿಕಗುಣಾ ಲಲನಾಃ ।
ಅನುರೂಪರೂಪಮತಿಲೋಕಸುಖಂ ತದಲೌಕಿಕಂ ನಿಧುವನಂ ಲಸತಿ ॥ ೧೧.೫೯ ॥

ನ ರತಿಃ ಶ್ರಮಾದಿಖಚಿತಾ ನಿಯಮಾದ್ ವಿರಹವ್ಯಥಾಽಪಿ ನ ವಧೂವರಯೋಃ ।
ಪ್ರತಿಕಾಮಿನೀಪ್ರಣಯತಃ ಕಲಹೋ ನ ಸಮಸ್ತಿ ದೋಷರಹಿತೇ ಹಿ ಪದೇ ॥ ೧೧.೬೦ ॥

ಸುಖಸಂವಿದಾತ್ಮಕತಯಾ ವಪುಷಾಂ ಸುರಭಿತ್ವಮೇವ ಬಹಿರಂತರಪಿ ।
ಹರಿಧಾಮ್ನಿ ದಂಪತಿಗಣಸ್ಯ ತತೋ ನನು ಮಾನ್ಯತೇಽಪಿ ಮುನಿಭಿಃ ಸುರತಮ್ ॥ ೧೧.೬೧ ॥

ಶೃಣುತಾಪ್ಯಲೋಕವಿಷಯಂ ವಿಷಯಂ ಸಕಲಸ್ಯ ಮುಕ್ತನಿಕರಸ್ಯ ದೃಶಾಮ್ ।
ವಪುರಿಂದಿರಾಪತಿರಮಂದರಸಂ ನನು ಸುಂದರಂ ಪ್ರಕಟಯತ್ಯನಿಶಮ್ ॥ ೧೧.೬೨ ॥

ಮಣಿರಾಜಿರಾಜಿತ ಮಹಾಮಕುಟಂ ಶಿತಿಕಾಂತಕುಂತಳಸಹಸ್ರತಯಮ್ ।
ಅಳಿಕಾರ್ಧಚಂದ್ರವಿಲಸತ್ತಿಲಕಂ ಶ್ರವಣೋಲ್ಲಸನ್ಮಕರಕುಂಡಲಯುಕ್ ॥ ೧೧.೬೩ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಪರಿಹಾಸಿಮುಖಂ ಜಲಜಾಯತಾಕ್ಷಮರುಣೋಷ್ಠಪುಟಮ್ ।
ಹಸಿತಾವಲೋಕಲಲಿತೈರತುಲ್ಯೈಃ ಅಭಿನಂದಯತ್ ಪ್ರಣತಮಾತ್ಮಜನಮ್ ॥ ೧೧.೬೪ ॥

ನವಕಂಬುಕಂಠಮಹಿಮಾಂಶುಮಹೋ ಮಹಿಮೋಪಲೇಂದ್ರವರಹಾರಧರಮ್ ।
ರಮಣೀಯರತ್ನಗಣವಿದ್ಧಲಸದ್ವಲಯಾಂಗುಲೀಯಕವರಾಂಗದವತ್ ॥ ೧೧.೬೫ ॥

ರವಿಚಕ್ರರುಕ್ಪ್ರಕರಚಕ್ರಕರಂ ವಿಧುಬಿಂಬಕಂಬು ಮಧುರಾಂಬುರುಹಮ್ ।
ಜ್ವಲನಜ್ವಲದ್ಗದಮುದಾರಧನುಃ ಪೃಥುವೃತ್ತಹಸ್ತಮತಿತಾಮ್ರತಳಮ್ ॥ ೧೧.೬೬ ॥

ವರಪೀವರಾಂಸಮಧಿರಾಜದುರೋಮಣಿಮಂಟಪಾಗ್ರ್ಯವಿಲಸತ್ಕಮಲಮ್ ।
ಸಜಗದ್ದ್ವಿಸಪ್ತಕತನೂದರಕಂ ಶುಭನಾಭಿಕಂಜಗತಕಾಳಿನುತಮ್ ॥ ೧೧.೬೭ ॥

ಅತಿಕಾಂತಕಾಂಚಿಪದಕಾಂಚಿಮಿಲತ್ತಪನೀಯಭಂಗರುಚಿಪಿಂಗಪಟಮ್ ।
ವರಹಸ್ತಿಹಸ್ತಸದೃಶೋರುಯುಗಂ ಕ್ರಮವೃತ್ತಚಾರುತರಜಂಘಮುತ ॥ ೧೧.೬೮ ॥

ವರನೂಪುರಂ ಪರಮರುಕ್ಪ್ರಪದಂ ನವವಿದ್ರುಮದ್ಯುತಿನಖಾವಲಿಮತ್ ।
ಅರಿವಾರಿಜಧ್ವಜಕಳಂಕಲಸತ್ಪದಪಾಂಸುಪಾವಿತಜಗತ್ತ್ರಿತಯಮ್ ॥ ೧೧.೬೯ ॥

ನಿಖಿಲಾಗಮಾವಗಮಿತೈರಮಿತೈಃ ಸುಖಸಂವಿದಾದಿಭಿರನಂತಗುಣೈಃ ।
ಪ್ರಪದಾದಿಕಾಂತಸಕಲಾವಯವಾಕೃತಿಭಿಃ ಸದೈಕ್ಯವದದೋಷಲವಮ್ ॥ ೧೧.೭೦ ॥

ಅಧಿಕಾರಿಣಾಂ ಗುಣವಿಶೇಷವಷಾದ್ ದ್ವಿಪದಾದ್ಯನಂತಚರಣಾಂತತಯಾ ।
ಅತಿಭಾಸಿತಂ ಘನಗುಣಾಪಘನೈಃ ಇತರೈಷ್ಚ ತತ್ತದುಚಿತೈ ರುಚಿತೈಃ ॥ ೧೧.೭೧ ॥

ನವಭಾನುಭಾಃ ಕನಕಕಾಂತಿಪರಂ ವರಹಾರಹಾರಿ ಹರಿನೀಲಹರಿತ್ ।
ಶಬಳಪ್ರಭಾದಿವಿವಿಧದ್ಯುತಿಮತ್ ಸುಖಬೋಧಸೌರಭಸುರೂಪಗುಣಮ್ ॥ ೧೧.೭೪ ॥

ಆಷ್ಚರ್ಯರತ್ನೈಶ್ ವಧಿಕಂ ಜಗತ್ತ್ರಯೆಪ್ಯಾಷ್ಚರ್ಯಮಾಷ್ಚರ್ಯಮಹೊ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಸೌಂದರ್ಯಸಾರೈಕರಸಂ ರಮಾಪತೇಃ ರೂಪಂ ತದಾನಂದಯತೀಹ ಮೋಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೧೧.೭೩ ॥

ಇಜ್ಯತೇ ಯಜ್ಞಶೀಲೈಃ ಸ ಯಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಮಧ್ಯೇ ಪರಃ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇಽನ್ಯೈಃ ।
ಗೀಯತೆ ಗೇಯಕೀರ್ತಿಃ ಸುಗೀತೈಃ ವಿಧ್ಯಬದ್ಧೈಃ ಸದಾಽಽನಂದಸಾಂದ್ರೈಃ ॥ ೧೧.೭೪ ॥

ವೈಕುಂಠೇ ತೇ ಶ್ರೀವಿಶೇಷಾ ಜನಾನಾಮತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಚಿತ್ತವಾಚಾಮಭೂಮಿಃ ।
ವೈಕುಂಠೇತೇ ಶ್ರೀವಿಶೇಷಾಜನಾನಾಮುಕ್ತಶ್ಲಾಘ್ಯೇ ಯುಕ್ತಮೇತಾದೃಶತ್ವಮ್ ॥ ೧೧.೭೫ ॥

ಯಂಯಂ ಸುಖೀ ಕಾಮಯತೇಽರ್ಥಮತ್ರ ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರಾತ್ ಸಕಲೋಽಪಿ ಸ ಸ್ಯಾತ್ ।
ಇತ್ಯೇವ ವೇದಾ ಅಪಿ ವೇದಯಂತಿ ಮುಕ್ತಿಂ ತತಃ ಕೋ ವಿಭವಾತಿರೇಕಃ ॥ ೧೧.೭೬ ॥

ಮಹಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ಯ ಯೇ ಭಾಷ್ಯಭಾವಂ ಮನೋವಾಗ್ಭಿರಾವರ್ತಯಂತೇ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ।
ಸುರಾದ್ಯಾ ನರಾಂತಾ ಮುಕುಂದಪ್ರಸಾದಾದ್ ಇಮಂ ಮೋಕ್ಷಮೇತೇ ಭಜಂತೇ ಸದೇತಿ ॥ ೧೧.೭೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೧೨. ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಅತ್ರಾನಂತಸ್ವಾಂತವೇದಾಂತಿಸಿಂಹೇ ಮುಖ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸ್ವನೇ ಜೃಂಭಮಾಣೇ ।
ಸದ್ಯೋ ಮಾದ್ಯದ್ವಾದಿದಂತೀಂದ್ರಭೀಮೇ ಭೇಜೇ ಕ್ಷೋಭೋ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುಯೂಥೈಃ ॥ ೧೨.೧ ॥

ಸಂಭೂಯಾಮೀ ಚೋಳಜದ್ವೀಪಿಪುರ್ಯೋಃ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಪಾಪಾ ಮಂತ್ರಯಾಮಾಸುರುಗ್ರಾಃ ।
ಸಾಸೂಯಾ ಭೂಭೂಷಣೇ ವಾಯುದೇವೇ ಮೂಢಾ ಯದ್ವದ್ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾಂತಿಕೇ ಪ್ರಾಕ್ ॥ ೧೨.೨ ॥

ಸನ್ಮಾತ್ಸರ್ಯಂ ಬದ್ಧುಮೂಚೇಽಶುಭಾನಾಂ ವಾಚಾಽಲೋಲಂ ಕೋಪಿ ಗಾಂ ಧಾರಕಸ್ಯ ।
ಮಧ್ಯೇ ತೇಷಾಂ ನೀಚನೀತ್ಯಾ ಸಮಾನೋ ವಾಚಾಲೋಽಲಂ ಕೋಽಪಿ ಗಾಂಧಾರಕಸ್ಯ ॥ ೧೨.೩ ॥

ಎಕಂ ತತ್ವಂ ವಷ್ಟಿ ಮಾಯಾಮಯೀಯಂ ವಾಕ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಚ್ಯೈರಪ್ಯವಾಚ್ಯಂ ವಿಧತ್ತೇ ।
ಪೂರ್ವಾಽಪೂರ್ವಾ ಹಂತ ದೌರ್ಘಟ್ಯಭೂಷಾ ಚಿತ್ರಂಚಿತ್ರಂ ದರ್ಶನಾಚಾರ್ಯನೀತಿಃ ॥ ೧೨.೪ ॥

ಮರ್ತ್ಯಾಮರ್ತ್ಯಾಮರ್ತ್ಯವಿದ್ವಿಟ್ಪುರೋಗಂ ವಿಶ್ವಂ ದೃಶ್ಯಂ ವಿಪ್ರಚಂಡಾಲಪೂರ್ವಮ್ ।
ಭೇದಾಪೇತಂ ಭೇದಿಮಾನ್ಯೈಃ ಸಮಾನ್ಯೈಃ ಸಾಧೀಯಃ ಕಃ ಸಾಧಯೇತ್ ತಾಮಲಬ್ಧ್ವಾ ॥ ೧೨.೫ ॥

ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ವ್ಯಾವಹಾರ್ಯಂ ವಿಧತ್ತೇ ಸರ್ವಂ ಮೋಹೇ ಸರ್ವನಿರ್ವಾಹಿಣೀ ಸಾ ।
ಜ್ಞಾನೇ ಜಾತೇ ದಗ್ಧವಸ್ತ್ರಪ್ರತೀತಂ ಪಕ್ವೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಪ್ತಲೋಹಾತ್ತವಾರ್ವತ್ ॥ ೧೨.೬ ॥

ಜ್ಞಾನಿಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿವರ್ಗೇ ನೈರ್ಗುಣ್ಯಸ್ಥೇ ಸಾಂಪ್ರತಂ ನಾಥಭೂತಾಃ ।
ಆಕ್ರಂದಂ ಮೇ ಹಂತ ಶೃಣ್ವಂತು ಸೋಽಯಂ ಹಾಹಾ ಮಾಯಾವಾದ ಉತ್ಸಾದಮೇತಿ ॥ ೧೨.೭ ॥

ಭ್ರಷ್ಟಾ ಭಾಟ್ಟಾ ನ ಪ್ರಭಾಕೃತ್ಪ್ರಭಾಽಭೂತ್ ತ್ರಸ್ತಾ ಮಾಹಾಯಾನಿಕಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಯತ್ರ ।
ದುರ್ಗಂ ಮಾಯಾವಾದಸತ್ರಂ ದಿಧಕ್ಷುಃ ನೋಪೇಕ್ಷ್ಯ್ಯ ನಸ್ತತ್ತ್ವವಾದಾಗ್ನಿಜಿಹ್ವಾ ॥ ೧೨.೮ ॥

ಯಂ ಯಂ ಪ್ರಾಪದ್ ಭೂರಿಚಿತ್ತಃ ಪ್ರದೇಶಂ ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾದಾಗತೇರಂತರಾಯಃ ।
ಪ್ರತ್ಯಜ್ಞಾಯಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾರ್ಯೇಣ ಸೋಽಪಿ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ ಪಾರ್ಶ್ವಂ ಹಿ ವಯಂ ಭಾಗ್ಯಹೀನಾಃ ॥ ೧೨.೯ ॥

ಪ್ರಶ್ನಃ ಪೃಷ್ಟಃ ಖಂಡ್ಯತೇ ತೇನ ನೂನಂ ಯುಕ್ತಾಂ ಯುಕ್ತಿಂ ವಕ್ತಿ ಚಾಸಾವಖಂಡ್ಯಾಮ್ ।
ವಾದಿವ್ರಾತಂ ಲಜ್ಜಯೇನ್ನೋ ವಿಶೇಷಾದ್ ಆಕ್ಷೇಪ್ತೇತಿ ಶ್ರೂಯತೇ ಕಿಂ ನು ಕುರ್ಮಃ ॥ ೧೨.೧೦ ॥

ಪ್ರಾಚ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯತ್ ಸಪಾದಂ ತು ಲಕ್ಷಂ ವಾಕ್ಯೇನೈಕೇನಾಕ್ಷಿಪದ್ಧರ್ಷ ತೀರ್ಥಃ ।
ಇತ್ಥಂ ಪಾಂಥೈರ್ವರ್ಣಿತಂ ಶೃಣ್ವತಃ ಪ್ರಾಗ್ ಯುಷ್ಮಾನ್ ಪ್ರಾಪದ್ ದೂಯಮಾನಂ ಮನೋ ಮೇ ॥ ೧೨.೧೧ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸೋ ನ್ವೇಷ ವೇದೋ ನು ಮೂರ್ತೋ ದಿವ್ಯಾ ಮೂರ್ತಿರ್ಯಸ್ಯ ಸಾ ಸುಸ್ಮಿತಸ್ಯ ।
ತದ್ದ್ರಷ್ಟೄಣಾಂ ಚೇತಿ ವಾಣೀ ಕೃಪಾಣೀ ನೂನಂ ಮಾಯಾಪಕ್ಷಮೂಲಂ ಛಿನತ್ತಿ ॥ ೧೨.೧೨ ॥

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ತತ್ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಂ ಬಲೀಯೋ ಮಾನೋಪೇತಂ ಕಾ ಕ್ಷತಿರ್ನಸ್ತಥಾ ಚೇತ್ ।
ಅಸ್ಮಾಕಾಃ ಕೇಽಪ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ವಿಲಜ್ಜಾಃ ಲಜ್ಜಾಸಿಂಧೌ ದುಸ್ಸಹೇಽಮಜ್ಜಯನ್ನಃ ॥ ೧೨.೧೩ ॥

ತಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತೈಃ ಶಿಷ್ಯಜಾಲೈಸ್ತು ಗೌಣೈಃ ಸಂಸತ್ಸಿಂಧೌ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಭೃದ್ಭಿಃ ।
ಮಾ ಗೃಹ್ಯೇರನ್ ವಿಶ್ವಸತ್ತ್ವಾಂತರಾಣಿ ಕ್ಷೇಮಾಪ್ತ್ಯೈ ನಸ್ತತ್ರ ನೀತಿಂ ವಿಧತ್ತ ॥ ೧೨.೧೪ ॥

ಗೌಣೈಸ್ತರ್ಕೈರ್ಗೌಣವಾಕ್ಯಾಭಿಗುಪ್ತೈಃ ಗೌಣೀಂ ಬುದ್ಧಿಂ ವರ್ಧಯಂತೇ ನೃಣಾಂ ತೇ ।
ಹಂಸಾನಾಂ ನೋ ವಾಗ್ವಿಘಾತಪ್ರವೀಣಾಃ ಸಿಂಧುಂ ಭೂಯೋವಾರಿವರ್ಷೈರಿವಾಬ್ದಾಃ ॥ ೧೨.೧೫ ॥

ಬಾಹುಲ್ಯೇನ ಹ್ಯೇತದುಕ್ತ್ವಾ ಖಲು ದ್ರಾಗ್ ಏತೇ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಪ್ರಕಾಮಮ್ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ನಸ್ಮದ್ದರ್ಶನಾಪಾಯಕಾಲೇ ಯದ್ವಲ್ಲೋಕಾಪಾಯಕಾಲೇ ಲಯಾಪಃ ॥ ೧೨.೧೬ ॥

ಆಕರ್ಣ್ಯೇತ್ಥಂ ತಸ್ಯ ವಾಣೀಮಥಾನ್ಯೋ ಮಾನೀ ತೇಷಾಂ ಮಾನಿನಾಂ ಚಿತ್ತವೇತ್ತಾ ।
ಸ್ವಾನಾಂ ಚೇತೋ ನಂದಯನ್ ಮಂದಚೇತಾಃ ಧೃಷ್ಟಾಮುಚ್ಚೈರ್ವಾಚಮಾಚಷ್ಟ ಕಷ್ಟಃ ॥ ೧೨.೧೭ ॥

ತೇಜಃ ಶಂಕಾಮಾತ್ರತೋ ಯದ್ ವಿಲೀನಂ ಧಿಗ್ ಭೀರೂಣಾಂ ಮಾನಸಂ ಮಾನಹೀನಮ್ ।
ಏಕಾಂತೇನ ಪ್ರಾಪ್ತತೇಜೋವಿಲೀನಂ ಸ್ಥೇಯೋ ಯಸ್ಮಾದ್ ಭಾತಿ ಹೈಯಂಗವೀನಮ್ ॥ ೧೨.೧೮ ॥

ಯೇಷಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಶಾಂಕರೀ ಶಂಕರೀ ನೋ ದೇವಾದೀನಾಂ ಬಾಧ್ಯತಾಂ ಸಾಧಯಂತೀ ।
ಶೌಕ್ರೀವಾಲಂ ಲಜ್ಜಯೇದ್ ದೇವಪೂಜ್ಯಂ ತೇಷಾಮೇಷಾಂ ಸನ್ನಿಧೌ ಕೋ ವಿಷಾದಃ ॥ ೧೨.೧೯ ॥

ಯದ್ಯದ್ವೈತಂ ಕರ್ಕಶೈರ್ಗೌಣತರ್ಕೈಃ ರುದ್ಧಂ ಸಾಧ್ಯಂ ನೈವ ಭಾತ್ಯಸ್ತು ತಾವತ್ ।
ಷಟ್ಕರ್ಮಜ್ಞೈರ್ದಿವ್ಯಮಂತ್ರೌಷಧಾಢ್ಯೈಃ ಏತೈರ್ಗುಪ್ತಾನ್ ನೋ ವಿಜೇತಾ ಹಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ॥ ೧೨.೨೦ ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯೇವಂ ನ ಹ್ಯುಪೇಕ್ಷ್ಯೋ ವಿಪಕ್ಷಃ ಕಿಂತು ಪ್ರಾಪ್ತೋ ನಾಧುನಾಽಽಕ್ರಂದಕಾಲಃ ।
ಅಪ್ಯದ್ವಂದ್ವಸ್ವಾತ್ಮಬೋಧಪ್ರತೀತೈಃ ಆಚಾರ್ಯೈರ್ಯಚ್ಛಂಕ್ಯತೇ ಶಂಕರಾದ್ಯೈಃ ॥ ೧೨.೨೧ ॥

ಪಾರಂಪರ್ಯೇಣಾಽಗತಂ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಂ ಹಂತೋತ್ಸನ್ನಂ ನೂತನೇನೇತ್ಯುದೀರ್ಯ ।
ತೇಷಾಂ ದೋಷಾ ವರ್ಣನೀಯಾ ವಿದಗ್ಧೈಃ ಸಂತೋಽಸಂತೋ ವಾಽಪಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಲೋಕೇ ॥ ೧೨.೨೨ ॥

ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವತ್ ಸ್ಯಾದವಾಚ್ಯೋ ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವನಿರ್ವಾಹಸಿದ್ಧಿಃ ।
ಇತ್ಥಂ ನೀತ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರನೀತ್ಯೇವ ಬಾಧ್ಯಃ ಸರ್ವೋ ಲೋಕಃ ಸ್ವಾತ್ಮನೋ ಯಃ ಪರಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೨.೨೩ ॥

ಗ್ರಾಮೇಗ್ರಾಮೇ ವಾರ್ಯತಾಂ ಮಾನನ್ಯೈಷಾಂ ಪೂರ್ವಂಪೂರ್ವಂ ಸಾಮಪೂರ್ವೈರುಪಾಯೈಃ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಾನಾಂ ಮಾನಭಂಗಾಯ ಕಾರ್ಯಂ ಗ್ರಂಥಾಕರ್ಷಾದ್ಯುದ್ಯತೈರಸ್ಮದೀಯೈಃ ॥ ೧೨.೨೪ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯೇತೇ ಕಾರ್ಯಮಾಲೋಚ್ಯ ಕಾಲೇ
ಚಕ್ರುರ್ವಕ್ರಾಶ್ಚಕ್ರಿಭಕ್ತಪ್ರತೀಪಮ್ ।
ಯೋಗ್ಯಾ ಮಂಕ್ತುಂ ತೇಽನ್ಯಥಾ ಸ್ಯುಃ ಕಥಂ ವಾ
ದುಃಖೋಗ್ರಾಂಭಸ್ಯಂಧತಾಮಿಸ್ರಸಿಂಧೌ ॥ ೧೨.೨೫ ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಕಾರಂವಾಸುದೇವದ್ವಿಷಂ ತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಮನ್ಯಂ ಪುಂಡರೀಕಾಭಿಧಾನಮ್ ।
ವಾದವ್ಯಾಜಾಕ್ಷೇಪಕಾಮಾಃ ಕುಮಂತ್ರಾತ್ ಚಕ್ರುರ್ಯತ್ತಂ ರೂಪ್ಯಪೀಠಾಲಯೇಽಮೀ ॥ ೧೨.೨೬ ॥

ಯದ್ವತ್ ಸಿಂಹಂ ಗ್ರಾಮಸಿಂಹೋಽಶುಚೀಚ್ಛೋ ಹಂಸಂ ಕಾಕೋ ಯದ್ವದೇವೈಕದೃಷ್ಟಿಃ ।
ಯದ್ವನ್ಮಾಯೀ ಭೂರಿಮಾಯಸ್ತರಕ್ಷುಂ ತದ್ವದ್ ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯಮಾಹ್ವಾಸ್ತ ಮೂಢಃ ॥ ೧೨.೨೭ ॥

ಅಪ್ಯಲ್ಪೋಽಸೌ ನ ಹ್ಯುಪೇಕ್ಷಾಂಬಭೂವೇ ಲೋಲಾತ್ಮೇವಾದಕ್ಷಪಕ್ಷಃ ಪತಂಗಃ ।
ಮಧ್ವೇನಾಹೋ ದುಸ್ತರೇಣ ಸ್ವಭಾವಾತ್ ತೇಜೋರಾಜೀರಾಜಿತೇನಾಗ್ನಿನೇವ ॥ ೧೨.೨೮ ॥

ಮಾನ್ಯೈರ್ಮಾನ್ಯೈರ್ಭಾಸಮಾನೋಽಸಮಾನ್ಯೈಃ ಆಕ್ಷಿಪ್ತೈರ್ನಂ ಸ್ವಂ ಮತಂ ಸಾಧಯಿತ್ವಾ ।
ಪ್ರೀತ್ಯೈ ವಿಷ್ಣೋರುತ್ತಮಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥೋ ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ವೇದವೇದೀ ಚಕಾರ ॥ ೧೨.೨೯ ॥

ಆಮ್ನಾಯಂ ಯೇ ಪೇಠುರಾಮ್ನಾಯಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಿಪ್ರಾಸ್ತತ್ರ ಕೌತೂಹಲೇನ ।
ಪರ್ಯಾಸೀನಾಸ್ತಾವದಾಚಾರ್ಯವರ್ಯಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಾಂಚಕ್ರಿರೇಽನೇಕಸಂಖ್ಯಾಃ ।೧೨.೩೦ ॥

ಉಕ್ತಾಂಗೇಭ್ಯಃ ಕಾದಿಕಾನ್ ವ್ಯಂಜಯಂತಂ ತತ್ತನ್ಮಾತ್ರಾವ್ಯಂಜನಾದೌ ಪ್ರವೀಣಮ್ ।
ತಿಸ್ರೋಽವಸ್ಥಾಸ್ತದ್ಗುಣೈರ್ಭಾವಯಂತಂ ದೇವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹ್ಯಸ್ಮರನ್ ದೇವದೇವಮ್ ॥ ೧೨.೩೧ ॥

ಆದೌ ಹ್ರಸ್ವತ್ವೇನ ವತ್ಸಾನುಸೃತ್ಯಾಂ ಮಾತ್ರಾಪಾದೌ ವರ್ತಯನ್ ದೃಶ್ಯಮಾನಃ ।
ಕುರ್ವನ್ನನ್ಯಾಶ್ಚಾಗ್ರ್ಯರೂಪಾ ವಿವೃತ್ತೀಃ ಗೊವಿಂದಶ್ರೀರಾಸ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಃ ॥ ೧೨.೩೨ ॥

ಮಾಂಗಲ್ಯಾಂಗವ್ಯಕ್ತಭಾವಾ ತ್ರಿಲೋಕೀಂ ರಂಗಾರೂಢಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪ್ರಾಪಯಂತೀ ।
ಕೃಷ್ಣೇವಾನ್ಯಾ ಮಾನ್ಯವಿನ್ಯಾಸಪಾದಾ ರೇಜೇ ಮಾಧ್ವೀ ಸುಸ್ವರಾ ವೇದವಾಣೀ ॥ ೧೨.೩೩ ॥

ಗಾಂಭೀರ್ಯಾದ್ಯೈರ್ಯುಕ್ತಮೌದಾರ್ಯಕಾರ್ಯೈಃ
ನಾನಾನಾದಶ್ಲಾಘ್ಯಮುಚ್ಚಾರಣಂ ತತ್ ।
ಶೀಕ್ಷಾಶಿಕ್ಷಾಲಕ್ಷಣಾನಾಂ ಹಿ ಲಕ್ಷ್ಯಂ
ಮಾನ್ಯಂ ಮನ್ಯೇ ಧನ್ಯಬುದ್ಧೇರತುಲ್ಯಮ್ ॥ ೧೨.೩೪ ॥

ಕಾಲ್ಪೀಃ ಕ್ಲ್ ಪ್ತೀರ್ವ್ಯಂಜಯನ್ ಛಾಂದಸೀಶ್ಚ ವ್ಯಕ್ತಂ ಶಾಬ್ದಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮುದ್ಭಾವ್ಯ ಭೂಯಃ ।
ಸ ವ್ಯಾಚಖ್ಯಾವುಕ್ತನೈರುಕ್ತಮಾರ್ಗೋ ಜ್ಯಾಯಾನ್ ಜ್ಯೋತಿರ್ವೇದಿನಾಂ ವೇದಮಿತ್ಥಮ್ ॥ ೧೨.೩೫ ॥

ಶ್ರೌತೇ ವ್ಯಾಖ್ಯೋಚ್ಚಾರಣೇ ಚಾರುಣೀ ತೇ ಮಾದೃಗ್ದೇಹೀ ವರ್ಣಯೇದಸ್ಯ ಕೋ ನು ।
ವಾಗೀಶಾನ್ಯೈರ್ವಾಗ್ವಿಹಂಗೇಂದ್ರಜೀವ್ಯೈಃ ಭೂಯಾರ್ಶ್ಚರ್ಯೈರ್ವರ್ಣಿತೇ ಯೇ ಪ್ರಣಮ್ಯ ॥ ೧೨.೩೬ ॥

ಛಂದಸ್ಸಾರ್ಥಂ ಸಾರ್ಥಮತ್ರಾಮುನೇತ್ಥಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೇವ ।
ಸರ್ವೇ ಸೌಮ್ಯಾ ಜಿಷ್ಣುಜಿಜ್ಞಾಸಯಾಽಮೀ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪ್ರೋಚುಶ್ಚಿತ್ರಕಾಯಾಭಿಧಾನಮ್ ॥ ೧೨.೩೭ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಜ್ಯಯಾ ಪ್ರಜ್ಞಯಾಽಸೌ ಹಂತಾವೋಚನ್ಮಂತ್ರವರ್ಣಾಭಿಧೇಯಮ್ ।
ತತ್ಪ್ರತ್ಯರ್ಥೀ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯತೇ ವಕ್ತುಮೇತತ್ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಶ್ರೋತುಕಾಮೈರ್ಭವಾಂಶ್ಚ ॥ ೧೨.೩೮ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತೈರೇಷ ವಿಸ್ತಾರಿಬುದ್ಧೇಃ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಸಾಮ್ಯಂ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತೋ ದುರಾತ್ಮಾ ।
ಹಾಸ್ಯೋಽತ್ರಾಭೂದ್ ವಾಸುದೇವಪ್ರಭಾರ್ಥೀ ಯದ್ವತ್ ಪೂರ್ವಂ ಪೌಂಡ್ರಕೋ ವಾಸುದೇವಃ ॥ ೧೨.೩೯ ॥

ಆಜ್ಞಾದೇಶಾದುತ್ತರಂ ರಾದಿಶಬ್ದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾರೇತ್ಯುಕ್ತವಂತಂ ಪದಂ ತಮ್ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಲೌಲ್ಯಾದೈತರೇಯಾದಿಸೂಕ್ತೇ ಪೃಥ್ವೀದೇವಾ ನಿಂದನೀಯಂ ನಿನಿಂದುಃ ॥ ೧೨.೪೦ ॥

ಶಾರ್ದೂಲಾಖ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಭಾವಿತಃ ಪ್ರಾಗ್ ಲೋಕೇ ಧೂರ್ತೋ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುರೇಷಃ ।
ವಾದಿದ್ವಿಪಿಧ್ವಂಸಿನಂ ಮಧ್ವಸಿಂಹಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಹೀತ್ಥಂ ಶಬ್ದಶೇಷೋ ಬಭೂವ ॥ ೧೨.೪೧ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಭೀಷ್ಟಾ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಸ್ಪಷ್ಟ ಸಂಜ್ಞಾ ಯಾ ಸ್ವೀಯಾ ಶ್ರೀಃ ಪಾಲಿತಾ ಸದ್ದ್ವಿಜೇನ ।
ಪದ್ಮಾಖ್ಯಾಸತ್ಸೈಂಧವೇನಾಽಹೃತಾಂ ತಾಂ ಶುಶ್ರಾವಾಗ್ರ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥಾಖ್ಯಪಾರ್ಥಃ ॥ ೧೨.೪೨ ॥

ತೂರ್ಣಂ ತೀರ್ಣಾದಭ್ರಮಾರ್ಗೋಽಥ ಸಾರ್ಯಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸೌ ಗೋಗಣೈರ್ಭೀಷಯಿತ್ವಾ ।
ಸಂಯಮ್ಯಾಂತರ್ಯಂತೃಕಾಮೇನ ಹಾಸ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಶ್ರೀರ್ನಿರ್ಜಿತಂ ತಂ ಜಹಾಸ ॥ ೧೨.೪೩ ॥

ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾಽಸೌ ಭದ್ರಮೇಕಾಕಿನಂ ಯಃ ಕ್ಷೇಪ್ತುಂ ಹೇತುಃ ಸೌಖ್ಯದಾಖ್ಯಂ ಬಭೂವ ।
ಹರ್ಯಂಶೋಽಯಂ ತಂ ನ ಚಕ್ಷಾಮ ಭೂಯಃ ತೋಕೇ ಸನ್ನೇ ಸೂಕರಂ ಕೇಸರೀವ ॥ ೧೨.೪೪ ॥

ತಸ್ಯ ತ್ರಾಸಾತ್ ಪೃಷ್ಠತಸ್ತಿಷ್ಠತೋಽಭೂತ್ ಕ್ಷೇಮಾಪೇಕ್ಷೀ ಯೋ ಜನಃ ಪ್ರಾಗ್ ಜಿತೋಽಪಿ ।
ಮಧ್ಯೇಽನ್ಯೇಷಾಂ ಗೋತತೀಸ್ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಾಃ ಸೋಽದ್ಯಜ್ಜಿಷ್ಣುಃ ಪಂಚಷೈರ್ಗೋವಿಶೇಷೈಃ ॥ ೧೨.೪೫ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ಭೂಯಃ ಶೋಭಯದ್ಭಿಃ ಪದಾಂತಂ ಪಾರಂಪರ್ಯೇಣೇರ್ಯಮಾಣೈರವಾರ್ಯೈಃ ।
ಗೋವ್ರಾತೈಸ್ತಂ ದಾರಯಿತ್ವಾ ನ್ಯಗೃಹ್ಣಾತ್ ಕಂಜಾಖ್ಯಾನಂ ಸಿಂಧುಪಂ ಮಧ್ವಪಾರ್ಥಃ ॥ ೧೨.೪೬ ॥

ಆಸ್ತಾಮಾಸ್ತಾಮೇಷ ವೋ ವಿಶ್ವಮೋಷೋ ರೇರೇ ಮಾಯಾವಾದಿಚೋರಾ ದ್ರವೇತ ।
ದ್ರಷ್ಟಾದ್ರಷ್ಟಾ ನಿಗ್ರಹೀತಾ ಧ್ರುವಂ ವಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಾಲೋ ದ್ರಾಗ್ ಗುಹಾಂತಂ ಪ್ರವೇಷ್ಟುಮ್ ॥ ೧೨.೪೭ ॥

ತೇಜೋ ವಿದ್ವಚ್ಚಕ್ರಚಂದ್ರಸ್ಯ ಲೀನಂ ವಿಧ್ವಸ್ತಾಽಲಂ ವಾದಿನಕ್ಷತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ।
ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಂ ಯತ್ ತು ತದ್ದೀಪ್ತಿಮೂಲಂ ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರೇಷ್ಠಂ ತನ್ನಿರಸ್ತಂ ತಮಶ್ಚ ॥ ೧೨.೪೮ ॥

ಪೂರ್ವಾಶಾಮಾಪೂರ್ಯ ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶೀ ಗೋಸಂದೋಹೈಃ ಸಪ್ತವಿದ್ಯಾಖ್ಯವಾಹಃ ।
ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಕಿಂ ನೈಕ್ಷಿ ದೇದೀಪ್ಯತೇಽಸೌ ದೇವಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರ್ವವಿತ್ಸರ್ವದೀಪಃ ॥ ೧೨.೪೯ ॥

ಸರ್ವಾಧಾರಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಜ್ಞಂ ವಿಹಾಯೋ ರಮ್ಯಾಕಾರಂ ಶಾರದೇಂದೀವರಾಭಮ್ ।
ಸನ್ನಿರ್ಣೀತಂ ಗುಣ್ಯಲಂ ಶಬ್ದಭೇದೈಃ ಮಧ್ವಾದಿತ್ಯಂ ಸಂಶ್ರಿತಂ ಕೋಽಪಿಧತ್ತೇ ॥ ೧೨.೫೦ ॥

ವಿಧಾವತವಿಧಾವತ ತ್ವರಿತಮತ್ರಿವಾದಾಸುರಾ-
ಅದಭ್ರಧಿಷಣಾಭಿಧೋ ನರಹರಿರ್ಹಿ ಜಾಜ್ವಲ್ಯತೇ ।
ಸ ಯುಕ್ತಿನಖರೈಃ ಖರೈರ್ಮುಖರಮೂರ್ಖದುಃಖಾಂಕುರೈಃ
ವಿದಾರಯತಿ ದಾರುಣಪ್ರವಚನಪ್ರಣಾದೋಽಪ್ರಿಯಾನ್ ॥ ೧೨.೫೧ ॥

ಧತ್ತೇ ರೂಪಾಣ್ಯನಂತಾನ್ಯಪಿ ಭುವನಪತೇ ರ್ಯೋ ಹೃದಾಽಪ್ಯೇಕ ಪಕ್ಷೋ ದಕ್ಷಃ
ಸದ್ಭ್ಯೋಽಖಿಲೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯಮೃತಮಿಹ ದದೌ ಕೇವಲಂ ಯೋ ನ ಮಾತ್ರೇ ।
ಪಕ್ಷಿಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಪರಃ ಸನ್ನಮಿತಮತಿಪದೋಽಸಂಪದೇ ಸ್ಯಾದಯಂ ವೋ ಮಾ
ದರ್ಪಂ ಮಾಯಿಸರ್ಪಾ ಭಜತಭಜತ ತಾಸ್ತಾ ಗುಹಾ ದ್ರಾಗ್ ದ್ವಿಜಿಹ್ವಾಃ ॥ ೧೨.೫೨ ॥

ವೇದವ್ರಾತಸುದರ್ಶನಃ ಪರಿಲಸತ್ತರ್ಕಾಖ್ಯಶಂಖಧ್ವನಿಃ
ವಿಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುಪುರಾಣ ಸಂಹತಿಗದಃ ಶ್ಲೋಕೌಘಶಾರ್ಙ್ಗಾನ್ವಿತಃ ।
ಸತ್ಸೂತ್ರೇಷ್ವಿತಿಹಾಸನಂದಕಚಣೋ ಮಧ್ವಾಖ್ಯನಾರಾಯಣಃ
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವೋ ನಿಜಿಘೃಕ್ಷಯಾ ದ್ರವತ ಹೇ ಮಾಯಾವಿದೇವದ್ವಿಷಃ ॥ ೧೨.೫೩ ॥

ಇತಿ ನಿಗದತಿ ಮಾಯಾವಾದಿವಿದ್ವೇಷ ವೇಷೇ
ಶುಭಜನನಿಕರೇ ಸ್ವಾರಾಮತೋಽಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಯಾತಃ।
ನ್ಯವಸದಮರಧಿಷ್ಣ್ಯೇ ಪ್ರಾಗ್ರವಾಟಾಭಿಧಾನೇ
ಗುರುಮತಿರಭಿನಂದನ್ ದೇವಮಾನಂದಮೂರ್ತಿಮ್ ॥ ೧೨.೫೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೧೩. ತ್ರಯೋದಷಃ ಸರ್ಗಃ

ಪೃಥುದರ್ಶನಮುತ್ಥಿತಂ ಕೃತಾರ್ಥಂ ಪೃಥಿವೀಭೃತ್ಪ್ರಣತಿಂ ಗೃಹೀತವಂತಮ್ ।
ನಿಜಶಿಷ್ಯಮುದೇಽಥ ಸಹ್ಯಮಾಪ್ತುಂ ಪುರುಷಃ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯಯೌ ಕದಾಚಿತ್ ॥ ೧೩.೧ ॥

ಭಗವಾನಿಹ ನಃ ಸ್ವಕಿಂಕರಾಣಾಂ ಅಚಿರೇಣಾಽವ್ರಜತಾದನುಗ್ರಹಾಯ ।
ಇತಿ ಕಾರ್ಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾಽಽರ್ಥಯತ್ ತ್ವಾಂ ನೃಪ ಇತ್ಯಭ್ಯಧಿತೈಷ ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ॥ ೧೩.೨ ॥

ಅಥ ಮಾಘವತೀಮಪಾಸ್ಯ ಕಾಷ್ಠಾಂ ವ್ರಜತಾ ಪ್ರೈಧಿತತೇಜಸಾ ಪ್ರತೀಚೀಮ್ ।
ಪರಿಶೋಧಯತಾ ಸ್ವಪಾದಸಂಗಾತ್ ಪೃಥಿವೀಂ ಪ್ರಾಜ್ಞದಿವಾಕರೇಣ ರೇಜೇ ॥ ೧೩.೩ ॥

ಅಶುಭಾನಪಹಾಯ ಮಾಯಿಜುಷ್ಟಾನ್ ಅಧಮಾದ್ರೀನಿವ ಗೋತ್ರನಿಮ್ನಗೌಘೈಃ ।
ಸುಜನೈಸ್ತರಸಾಽಭಿಗಮ್ಯಮಾನಃ ಪರಮಸ್ನೇಹತಯಾ ಕ್ರಮಪ್ರಸನ್ನೈಃ ॥ ೧೩.೪ ॥

ಸುಮನಃಫಲಶೋಭಿನೋಽತ್ರ ಪುಂಸೋ ನಮಯನ್ ಗೋಭಿರನೋಕಹಾನಿವೋಚ್ಚಾನ್ ।
ಅಪಿ ಭಂಗಮುಪಾನಯನ್ನನಮ್ರಾನ್ ದೃಢಭಾವಾದಪರಾನವಾರ್ಯವೀರ್ಯಃ ॥ ೧೩.೫ ॥

ಗಮನೋತ್ಸವವಿಸ್ಮಿತೈರ್ನಿಷೇವ್ಯೋ ವಿವಿಧೈರ್ಜನಪದ್ಯೈರ್ಜನೈರಜಸ್ರಮ್ ।
ಪರಿಸೃತ್ವರಕೀರ್ತಿರಾರ್ತಿಮುಕ್ತೈಃ ಪುರುಷೈರ್ದೂರಭುವಶ್ಚ ಗಮ್ಯಮಾನಃ ॥ ೧೩.೬ ॥

ಅಮರೈರಮರಾನುಗೈರ್ಮುನೀಂದ್ರೈಃ ಅಪರೇಕ್ಷಾವಿಷಯೈಶ್ಚ ಸೇವ್ಯಮಾನಃ ।
ಹರಿಪಾದಸರೋಜಸಂಗಸಾರೋ ಭುವನೇ ಪಾವನಪಾವನೋ ನಿಕಾಮಮ್ ॥ ೧೩.೭ ॥

ಅಯಮಪ್ರತಿವಾರಣಃ ಪ್ರಯಾಣೇ ಪರಮಾನಂದಸುತೀರ್ಥಸೂರಿರಾಜಃ ।
ವಿಬಭಾವತಿವೇಲಮಚ್ಚರೂಪಃ ಸುರಸಿಂಧೋರಿವ ಸಂತತಪ್ರವಾಹ ಃ ॥ ೧೩.೮ ॥

ಸಮಯೇನ ಗತೋಽಮಹೀಯಸಾಽಸೌ ವಿಷಯಂ ಸ್ತಂಭಪದೋಪಸರ್ಜನಾಖ್ಯಮ್ ।
ಮದನಾಧಿಪತೇಃ ಸುಧಾಮ ಧಾಮ ಪ್ರವಿವೇಶಾಖಿಲಲೋಕವಂದನೀಯಮ್ ॥ ೧೩.೯ ॥

ಕ್ಷಣದಾಮಿಹ ತಾವದೂಷಿವಾಂಸಂ ವಿಹಿತಾಹರ್ಮುಖಯೋಗ್ಯಯೋಗಮೇನಮ್ ।
ಗಮನೋದ್ಯಮಲಕ್ಷಣೈರಜಾನನ್ ಗಮನಾಯೋದ್ಯತಮಾಶು ಶಿಷ್ಯಸಂಘಾಃ ॥ ೧೩.೧೦ ॥

ಪುರತೋ ವಿಸೃತಾಃ ಸಮಾಧಿಶುದ್ಧ್ಯೈ ಯತಯಸ್ತತ್ರ ಪಟೀಃ ಕಷಾಯವೇಷಾಃ ।
ಸಹಸೋದಹರನ್ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಮುದ್ರಾಯುತದಂಡಾದಿಕಧಾರಣೋದ್ಯಮೇನ ॥ ೧೩.೧೧ ॥

ಅವಧಾರ್ಯ ವಿಶೇಷಕಾರಿಶಂಖಪ್ರಕಟಾಂಕಾನ್ ಸುಧಿಯಾ ಗತಾರ್ದ್ರಭಾವಾನ್ ।
ಲಸಿತಾ ತುಳಸೀಸ್ರಗಸ್ಯ ಕಂಠೇ ಹರಿನಿರ್ಮಾಲ್ಯತಯೋಚಿತಾ ನ್ಯಧಾಯಿ ॥ ೧೩.೧೨ ॥

ಯತಧೀರ್ಗುರುಚಕ್ರಿಮೂರ್ತಿಪೂರ್ಣಂ ಯತನಿಶ್ವಾಸವಚಾ ವಿಶೋಧ್ಯ ಪಾಣೀ ।
ಗುಣಕುಂಡಲಮಂಡಿತಂ ವಿಮಾನಂ ಗುಣಬಂಧಂ ಕವಚಾವೃತಂ ಬಭಾರ ॥ ೧೩.೧೩ ॥

ಸಕಮಂಡಲುಮಂಡಲಾವಲಂಬಂ ಸ್ವಯಮೇವಾಲಘುಪುಸ್ತಕಾದಿಭಾರಮ್ ।
ಯುವಶಿಷ್ಯಗಣೋ ದಧೇ ನಯತ್ನಾತ್ ಹಿ ದಾಕ್ಷ್ಯಸ್ಯ ಗುಣೋಽಪರೋಽಸ್ತಿ ॥ ೧೩.೧೪ ॥

ಅತಿಸಂಭ್ರಮತಃ ಪರಿಭ್ರಮಂತಂ ಭರದಾಮಾನವಲೋಕಿನಂ ಚಿರಾಯ ।
ಅನುಯೋಗಪರಂ ಮುಹುಃ ಪ್ರಮತ್ತಂ ಜಹಸುರ್ನೂತನಶಿಷ್ಯಮತ್ರ ಕೇಚಿತ್ ॥ ೧೩.೧೫ ॥

ಅಥ ತತ್ಕ್ಷಣಘಟ್ಟಿತೋರುಘಂಟಾಘನನಾದವ್ಯಪದೇಶತಃ ಪರೇಣ ।
ಅಮಿತಪ್ರಮತಿಃ ಪ್ರಚೋದಿತೋಽಸೌ ಇತಿ ನಿರ್ಯತ್ಸು ನಿಜೇಷು ನಿರ್ಜಗಾಮ ॥ ೧೩.೧೬ ॥

ಧೃತಮಾತಪವಾರಣಂ ವರೇಣ್ಯಂ ವ್ರತಿರಾಜಂ ತಮುಪರ್ಯುಪರ್ಯುದಾರಮ್ ।
ಉದಯನ್ಮಿಹಿರೋಪರಿಷ್ಠಪೂರ್ಣದ್ವಿಜರಾಜಶ್ರಿಯಮಾಯಯಾವಭೂತಾಮ್ ॥ ೧೩.೧೭ ॥

ಭುವನತ್ರಯಧಾರಿಣಂ ಮುಕುಂದಂ ದಧದಂತಃ ಸ ದಧೇ ಗುರುಃ ಸ್ವಯಂ ಚ ।
ಅಪಿ ಕೇನಚಿದಿತ್ಯದೋ ನ ಚಿತ್ರಂ ನನು ಸ ಪ್ರಾಣಪತಿರ್ಬಭಾರ ತಂ ಚ ॥ ೧೩.೧೮ ॥

ಯತಯೋ ಗೃಹಿಣೋಽಥ ವರ್ಣಿಮುಖ್ಯಾಃ ಶ್ರುತಿಗಾಸ್ತ್ಯಕ್ತನಿಷಿದ್ಧಕಾಮ್ಯಭಾವಾಃ ।
ಇಹ ಮೂರ್ತಿಧರಾ ಇವ ಸ್ವಧರ್ಮಾಃ ಶತಸಂಖ್ಯಾಃ ಶತಸಂಖ್ಯಮನ್ವಗಚ್ಛನ್ ॥ ೧೩.೧೯ ॥

ಪರಿವಾರಜನಾ ನ ಮಾರ್ಗದುಃಖಂ ಪ್ರಯಯುಃ ಪೂರುಷರತ್ನಮೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ।
ಇತಿ ನಾದ್ಭುತಮಸ್ಯ ಹಿ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರಾದ್ ಭವಿನೋ ಭವಾಪವರ್ಗಮ್ ॥ ೧೩.೨೦ ॥

ಮದನೇಶ್ವರವಲ್ಲಭಪ್ರದೇಶೇ ಪ್ರಭುಮಾಯಾಂತಮಥಾಭ್ಯಪದ್ಯತ ದ್ರಾಕ್ ।
ಜಯಸಿಂಹ ಇಮಂ ನೃಸಿಂಹವರ್ಯಃ ಶುಭಧೀಃ ಸ್ತಂಭವಿಶಿಷ್ಟಸಿಂಹನಾಮಾ ॥ ೧೩.೨೧ ॥

ಅವತೀರ್ಯ ಪುರೈವ ವಾಹನಾತ್ ಸ್ವಾದ್ ಅಪಿ ಮಾರ್ಗಾದಪಸಾರ್ಯ ಸೈನಿಕಾನ್ ಸಃ ।
ಸಹ ಕೈಶ್ಚನ ಭೂಸುರೈರವಾಪ್ತಃ ತ್ರಿಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಪದಾಂತಿಕೇ ನನಾಮ ॥ ೧೩.೨೨ ॥

ಪೃಥಿವೀಪತಿನಾಽನುಗಮ್ಯಮಾನೋ ವಿನಯಾದ್ ಭಕ್ತಿರಸಾರ್ದ್ರಮಾನಸೇನ ।
ಅಚಿರೇಣ ಸ ವಿಷ್ಣುಮಂಗಲಸ್ಯ ಪ್ರಯಯಾವಾಯತನೋತ್ತಮಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವಮ್ ॥ ೧೩.೨೩ ॥

ನರದೇವದಿದೃಕ್ಷಯಾ ಸಮೇತಾ ಉಭಯಗ್ರಾಮಜನಾ ಜನಾಃ ಪರೇ ಚ ।
ಉಪಯಾಂತಮನಂತಮಾನಸಂ ತಂ ಮುಹುರೈಕ್ಷಂತ ಕುತೂಹಲಾಬ್ಧಿಮಗ್ನಾಃ ॥ ೧೩.೨೪ ॥

ಪುರತೋ ಮಧುರಸ್ವನೈರ್ವದದ್ಭಿಃ ಸ್ವಕೃತಾಃ ಕರ್ಣಸುಖಾ ಮುಕುಂದಗಾಥಾಃ ।
ಧೃತಪಂಕಜಬೀಜಚಕ್ರಚಿಹ್ನೈಃ ಕೃತ ನೃತ್ತೈಶ್ಚತುರೈರ್ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣಮ್ ॥ ೧೩.೨೫ ॥

ಕಲಿತಾಂಜಲಿನಾ ಸ್ಫುಟಾನುಯಾತಂ ಜನಸಂಬಾಧಸಹೇನ ಭೂಮಿಭರ್ತ್ರಾ ।
ಕರುಣಾವಿಷಯಂ ಚಿಕೀರ್ಷುಣಾ ಸ್ವಂ ವ್ರಜತಾ ಕಿಂಕರತಾಮಕೈತವೇನ ॥ ೧೩.೨೬ ॥

ಇದಮಿತ್ಥಮಿತೀಕ್ಷಣೈರ್ನರಾಣಾಂ ಅಪರಿಚ್ಛೇದ್ಯಮಹಿಷ್ಠಧಾಮರೂಪಮ್ ।
ಅಧಿಕಂ ಧರಣೀಮಲಂ ಚಿಕೀರ್ಷುಂ ಸ್ಫುಟಮುದ್ಯಂತಮಿವ ದ್ಯುನಾಥಮನ್ಯಮ್ ॥ ೧೩.೨೭ ॥

ಅಶನೈಃ ಶನಕೈರಿವಾಽವ್ರಜಂತಂ ಯುವಸಿಂಹಪ್ರವರಪ್ರಗಲ್ಭಯಾನಮ್ ।
ಅತಿಪಾಟಲಪಾದಪಲ್ಲವಾಭ್ಯಾಂ ಅವನೀಂ ಪಾವನತಾಮಲಂ ನಯಂತಮ್ ॥ ೧೩.೨೮ ॥

ನಖನಿರ್ಜಿತಪದ್ಮರಾಗರಾಗಂ ವರಕೂರ್ಮಪ್ರಪದಂ ನಿಗೂಢಗುಲ್ಫಮ್ ।
ಸುರವರ್ಯಕರಾಗ್ರಸೇವ್ಯಜಂಘಂ ದ್ವಿರದೋದಾರಕರೋಪಮೋರುಯುಗ್ಮಮ್ ॥ ೧೩.೨೯ ॥

ಶುಭಶುದ್ಧನಿತಂಬಬಿಂಬರಾಜನ್ನವಕೌಶೇಯವಿಶೇಷಬಾಹ್ಯವಸ್ತ್ರಮ್ ।
ತನುಕುಕ್ಷಿಗಳಾಳಿಕೇಷು ರೇಖಾತ್ರಿತಯೇನ ಪ್ರಕಟೇನ ಶೋಭಮಾನಮ್ ॥ ೧೩.೩೦ ॥

ಮೃದುಸೂಕ್ಷ್ಮಘನಾರುಣಾವಿಕಾಚ್ಛಪ್ರಕಟಪ್ರಾವರಣೇನ ಭಾಸಮಾನಮ್ ।
ಅತಿನೂತನತಿಗ್ಮಭಾನುಭಾಸಾಂ ನಿಕರೇಣೇವ ಸುವರ್ಣಸಾನುಮಂತಮ್ ॥ ೧೩.೩೧ ॥

ಪೃಥುವಕ್ಷಸಮುನ್ನತಾಂಸಭಿತ್ತಿಂ ಗುರುವೃತ್ತಾಯತಹೃದ್ಯಬಾಹುದಂಡಮ್ ।
ಪರಮಾರುಣಪಾಣಿಪಲ್ಲವಾಂತಃ ಸ್ಫುರಿತೋರ್ಧ್ವಧ್ವಜಲಾಂಛನಾದಿಮಂತಮ್ ॥ ೧೩.೩೨ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣಶಶಾಂಕಬಿಂಬಶಂಕಾವಿಷಯಂ ಪ್ರಾಕ್ ಸಹಸಾಽವಲೋಕನೇನ ।
ಅಕಳಂಕತಯಾ ಪರಂ ವಿವಿಕ್ತಂ ವದನಂ ಬಿಭ್ರತಮಚ್ಛವಿಭ್ರಮಾಬ್ಧಿಮ್ ॥ ೧೩.೩೩ ॥

ಅತಿಸುಂದರಮಂದಹಾಸರಾಜನ್ನವಕುಂದಾಭರದಂ ಶುಭಾರುಣೋಷ್ಠಮ್ ।
ಕಮಳಾಯತಲೋಚನಾವಲೋಕೈಃ ಅಪಿ ಲೋಕಾನ್ ಸಕಲಾನ್ ಪ್ರಹರ್ಷಯಂತಮ್ ॥ ೧೩.೩೪ ॥

ಅತಿಭಾಸುರಕರ್ಣಭಾಸಿತಶ್ರೀತುಳಸೀಗುಚ್ಛಮತುಚ್ಛಕಾಂತಿಗಂಡಮ್ ।
ಭುವನತ್ರಯಭೂತ್ಯಭೂತಿದಾನೇ ಚತುರಭ್ರೂವರವಿಭ್ರಮಂ ಸುಮೌಲಿಮ್ ॥ ೧೩.೩೫ ॥

ಸಕಲಾವಯವಾನ್ ಸ್ಫುಟಂ ಮಿಮಾನಾಃ ಪ್ರತಿಮಾಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಣಾಯ ಲಕ್ಷ್ಯಮ್ ।
ಚತುರಾ ವಿದಧುರ್ಯದೀಯಗಾತ್ರಂ ಸ ಸುಲಕ್ಷ್ಮೇತ್ಯಧುನಾ ನಿಗದ್ಯತೇ ನೋ ॥ ೧೩.೩೬ ॥

ಅತಿಲೋಲದೃಶಾಂ ಸಮೀಕ್ಷಿತುಂ ಸ್ವಂ ಜನಸಂಬಾಧಭಯೇನ ದೂರಭಾಜಾಮ್ ।
ಸಮದರ್ಶಯದೂರ್ಧ್ವಮೋರಸೋಽಸೌ ದಯಯೈವೋರುಜನೌಘಮಧ್ಯಗೋಽಪಿ ॥ ೧೩.೩೭ ॥

ಸವಿಕಾಸದೃಶಾಂ ಕೃತಾಂಜಲೀನಾಂ ಜನತಾನಾಂ ಪರಮಾದರಾನ್ನತಾನಾಮ್ ।
ವಲಯೇನ ವೃತಃ ಪ್ರಿಯಂ ಮುರಾರೇಃ ಪ್ರವಿವೇಶಾಽಯತನಂ ಪ್ರಬರ್ಹಬೋಧಃ ॥ ೧೩.೩೮ ॥

ವಿವಿಧಪ್ರಭುಮಧ್ಯಸನ್ನಿಷಣ್ಣೋ ನರದೇವೇನ ಸಮಂ ಸ ಗೂಢದೇವಃ ।
ವಿಬಭಾವುಡುರಾಡಿವೋಡುಮಧ್ಯೇ ಸಹ ಮಹ್ಯಾಸ್ತನಯೇನ ಪೂರ್ಣಬಿಂಬಃ ॥ ೧೩.೩೯ ॥

ಅವದತ್ ಸ ಕಥಾಂ ರಥಾಂಗಪಾಣೇಃ ಭಗವಾನ್ ಭಾಗವತೇ ಭವಾಪಹಂತ್ರೀಮ್ ।
ಅನುಕೂಲಗುಣಸ್ವರಾದಿಭಾಜಾ ನಿಜಶಿಷ್ಯಪ್ರವರೇಣ ವಾಚ್ಯಮಾನೇ ॥ ೧೩.೪೦ ॥

ಕಥನಂ ತದುದಾರಧೈರ್ಯಸಾರಂ ಮಧುರಂ ಪುಷ್ಕಲಭಾವವತ್ ಪ್ರಸನ್ನಮ್।
ವಿದುಷೋಽವಿದುಷೋಽಪಿ ಶೃಣ್ವತೋಽಲಂ ವ್ಯಧಿತಾಽನಂದರಸಾಂಬುಧೌ ನಿಮಗ್ನಾನ್ ॥ ೧೩.೪೧ ॥

ಗಮನಾಸನಸಂಕಥಾದಿಲೀಲಾಃ ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರೇಣ ಭವಾಪವರ್ಗದಾತ್ರೀಃ ।
ಕಥಮಪ್ಯಮರಾಃ ಪ್ರಪಂಚಯೇಯುಃ ನನು ಮಧ್ವಸ್ಯ ನ ಮಾದೃಶೋಽಲ್ಪಬೋಧಾಃ ॥ ೧೩.೪೨ ॥

ಸುತಪಃಕವಿತಾದಿಸದ್ಗುಣಾನಾಂ ಲಿಕುಚಾನಾಂ ಕುಲಜೋಽಂಗಿರೋನ್ವಯಾನಾಮ್ ।
ಅಭವದ್ ಗುಹನಾಮಕೋ ವಿಪಶ್ಚಿತ್ ಕವಿವರ್ಯೋಽಖಿಲವಾದಿವಂದನೀಯಃ ॥ ೧೩.೪೩ ॥

ದಯಿತಾಽಸ್ಯ ಸತೀ ಗುಣಾನುರೂಪಾ ವಿಧಿವೀರ್ಯೇಣ ಮುಹುರ್ಮೃತಪ್ರಜಾಽಪಿ ।
ಅಭಜದ್ಭುವನಪ್ರಭೂ ಹರೀಶೌ ಸುತಕಾಮಾ ವಸುದೇವಸೂನುಭಕ್ತಾ ॥ ೧೩.೪೪ ॥

ಪರಮೇಶ್ವರಯೋಃ ಪ್ರಸಾದಯೋಗಾತ್ ಸುತರತ್ನಂ ತದಸೂತ ಸೂರಿಪತ್ನೀ ।
ಪರಿಷತ್ಪದಪಟ್ಟನೇಷು ನಾಘೋರ್ವಿ ವಿವಿದೇ ಯಸ್ಯ ಸಮಃ ಪರೀಕ್ಷಕಾಗ್ರ್ಯೈಃ ॥ ೧೩.೪೫ ॥

ವದನೇಂದುಮವೇಕ್ಷ್ಯ ನಂದನಸ್ಯ ಸ್ವಕುಲೋತ್ತಾರಣದಕ್ಷಲಕ್ಷಣಸ್ಯ ।
ಕೃತಕೃತ್ಯತಯಾ ಕ್ರಿಯಾಃ ಪ್ರಕುರ್ವನ್ ಕವಿರಾಖ್ಯಾದುಚಿತಾಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಖ್ಯಾಮ್ ॥ ೧೩.೪೬ ॥

ಕಳಭಾಷಣ ಏವ ಸೂರಿಪೋತಃ ಕವಿರಾಸೀದನವದ್ಯಪದ್ಯವಾದೀ ।
ಅವಭಾತಿ ನನು ಪ್ರಭಾಪ್ರಭಾವೀ ಭಗವಾನ್ ಬಾಲತರೋಽಪಿ ತಿಗ್ಮಭಾನುಃ ॥ ೧೩.೪೭ ॥

ಸಕಲಾಂಗಯುತಾವಭಾತಶಾಖಃ ಸಮಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತ ಉದಾರಪಕ್ಷಿಸೇವ್ಯಃ ।
ಸ ಸಸರ್ಜ ಸದಧ್ವಗೋಪಕೃತ್ಯೈ ಲಿಕುಚಃ ಕಾವ್ಯಫಲಂ ರಸಾಭಿರಾಮಮ್ ॥ ೧೩.೪೮ ॥

ಪ್ರತಿಪಾದಿತಮಾತ್ಮನಾ ಯಥಾರ್ಥಂ ಪೃಥುಮಾಯಾಸಮಯಸ್ಯ ದುರ್ಘಟತ್ವಮ್ ।
ಸ್ವಗುರೌ ಪರಿಹರ್ತುಮಕ್ಷಮೇಽಪಿ ಶ್ರುತವಾಂಸ್ತಂ ಸ ವಯಸ್ಯಬೋಧಿತೋಽಲಮ್ ॥ ೧೩.೪೯ ॥

ಭಗವತ್ಯುದಿತೇ ಸರ್ಗೋವಿಲಾಸೇ ವಟುಭಾವಂ ತ್ಯಜತಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಖ್ಯೇ ।
ಅಪಿ ಭಾನುಪುರಸ್ಸರಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ ಪ್ರಯಯುಃ ಕೀಟಮಣಿಪ್ರಭತ್ವಮಾಷು ॥ ೧೩.೫೦ ॥

ಅತಿದಕ್ಷಮತಿಂ ಸಪಾದಲಕ್ಷೇ ಸಮಯೇ ಮಾಯಿಜನಸ್ಯ ಯುಕ್ತಿಶೂರಮ್ ।
ಮಹಿತಂ ಹಿ ಮಹೀತಳೇ ಮಹಿಮ್ನಾ ಜನಕೋ ನಂದನಮಬ್ರವೀದುಪಾಂಶು ॥ ೧೩.೫೧ ॥

ಶೃಣು ವಾಚಮಿಮಾಂ ವಿಚಾರಿತಾರ್ಥಾಂ ನ ಕಲೌ ನಿರ್ಗುಣಭಾವನಾ ಸುಖಾಯ ।
ಇತಿ ಗೌಣವಿಮುಕ್ತಯೇ ಗುಣಾಢ್ಯಂ ಭಜ ದೇವಂ ವಸುದೇವಸೂನುಮೇವ ॥ ೧೩.೫೨ ॥

ಇತಿ ತಾತವಚೋ ನಿಶಮ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ತರಳಾತ್ಮಾಽಪಿ ವಿಚಾರ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಮ್।
ಪರಮೇವ ಸ ಪಾರಮಾರುರುಕ್ಷುಃ ವಿಗುಣೋಽಪಾಸ್ತಿಮುಪಾಶೃಣೋತ್ ಪರೇಭ್ಯಃ ॥ ೧೩.೫೩ ॥

ನಿಜಧರ್ಮರತೋ ಗೃಹಿಪ್ರಬರ್ಹಃ ಕಲಿಕಾಲಾಕುಲಿತಾಂತರೋಽಪಿ ಹಂತ ।
ನಿತರಾಂ ನಿಷಿತಾತ್ಮನಾ ನಿಸರ್ಗಾತ್ ಸ್ಫುಟಮಾಲೋಚಯದಿತ್ಯಸೌ ಕದಾಚಿತ್ ॥ ೧೩.೫೪ ॥

ರಚಿತಂ ನನು ಸೂತ್ರಮತ್ರ ಮಾನಂ ವಿದುಷಾ ಸತ್ಯವತೀಸುತೇನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ।
ಅಪರಸ್ಪರಸಂಗತಾನಿ ಭಾಷ್ಯಾಣ್ಯಪಿ ಸರ್ವಾಣಿ ನ ಮಾನತಾಂ ವ್ರಜೇಯುಃ ॥ ೧೩.೫೫ ॥

ಯದಿ ತೇಷು ನಿರಾಗ್ರಹಾಂತರಾಃ ಸ್ಮಃ ಸುಘಟಂ ನೋಪಲಭಾಮಹೇ ಹಿ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ನ ತಥಾಽಪಿ ಪರಂಪರೋಪಯಾತಂ ನ ಪಠಾಮಃ ಪ್ರಣಯೇನ ಶಾಂಕರೀಯಮ್ ॥ ೧೩.೫೬ ॥

ಘಟನೋಪನಿಷತ್ಸು ನಾಲ್ಪಬುದ್ಧೇಃ ಸುಘಟೇತ್ಯಭ್ಯುಪಗಮ್ಯ ಚಿಂತಯಾಮಃ ।
ನ ವಿಮುಕ್ತಿಮುಪೈತಿ ಕೋಽಪಿ ಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಮಯೋಕ್ತಾಮಿಹ ಯಾಮಿಮಾಮುಪಾಸ್ತಿಮ್ ॥ ೧೩.೫೭ ॥

ವಿತತಃ ಸುಖಸಚ್ಚಿದದ್ವಯಾತ್ಮಾ ಸಮುಪಾಸ್ಯೋ ವಿಹಿತೋ ಹಿ ತತ್ತ್ವವಿದ್ಭಿಃ ।
ಸ ಚ ನಾವಯವೀ ನಿರೂಪ್ಯತೇ ಚೇದ್ ದ್ಯುತಿಮಾತ್ರಂ ಚ ನ ಹೀತ್ಯದೋ ರಹಸ್ಯಮ್ ॥ ೧೩.೫೮ ॥

ಯದಿ ಚೇದೃಗುಪಾಸ್ಯತೇಽಸ್ಯ ರೂಪಂ ತಿಮಿರತ್ವೇನ ವಿಭಾತಿ ಪಾರಿಶೇಷ್ಯಾತ್ ।
ಫಲಮಪ್ಯಥ ಮುಕ್ತಿರೀದೃಶೀ ಸ್ಯಾದ್ ಇತಿ ನೋ ನೈವ ಧಿನೋತ್ಯುಪಾಸ್ತಿರೇಷಾ ॥ ೧೩.೫೯ ॥

ಅಥ ವೇದಪುರಾಣಭಾರತಾನಿ ಸ್ವಯಮಾಲೋಚ್ಯ ಯಥಾವಬೋಧಮತ್ರ ।
ಗುಣವಂತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ಮುಕುಂದಂ ಸ್ಮೃತಿಧರ್ಮಾನ್ ಸ್ಫುಟಮಾಚರಂತ ಏವ ।೧೩.೬೦ ॥

ಅವಧಾರ್ಯ ಯದೇತಿಕಾರ್ಯಮಾರ್ಯಃ ಸ ವಿವೇಕಾದುಪಚಕ್ರಮೇ ವಿಧಾತುಮ್।
ಪರಿಪೂರ್ಣಮತೇರ್ಜಗತ್ಸು ಕೀರ್ತಿಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಾಮಶೃಣೋತ್ ತದಾ ವಿಶುದ್ಧಾಮ್ ॥ ೧೩.೬೧ ॥

ವಿಹಿನಸ್ತಿ ಹಿ ನೋ ಜನೋಽತಿವಾಗ್ಮೀ ಸಮಯಂ ಕೋಽಪಿ ಪರಂಪರೋಪಯಾತಮ್ ।
ಕ್ಷಿಪ ತಂ ತ್ವಮುದಾರಯುಕ್ತಿಶೂರೋ ನ ಪರೇ ತತ್ರ ಸಮರ್ಥತಾಂ ವ್ರಜೇಯುಃ ॥ ೧೩.೬೨ ॥

ತವ ವೇದನದೀರ್ವಿಗಾಹ್ಯ ಭೂಯಃ ಸಮಯಾಂಭೋಧಿಷು ಕುರ್ವತೋ ವಿಹಾರಮ್ ।
ನವಕಾವ್ಯರಸಪ್ರಿಯಸ್ಯ ವಾದಿದ್ವಿರದೇಂದ್ರ ಪ್ರತಿವಾರಣೋ ನ ಜಜ್ಞೇ ॥ ೧೩.೬೩ ॥

ಉಪಯಾಹಿ ಯಶಃ ಶಶಾಂಕಗೌರಂ ನಿಜಯೂಥಸ್ಯ ಭಯಂ ನಿರಾಕುರು ತ್ವಮ್ ।
ಅಧುನಾ ವಿಧಿನೋಪಪಾದಿತಂ ತಂ ಪ್ರತಿವಾದಿಪ್ರತಿವಾರಣಂ ನಿವಾರ್ಯ ॥ ೧೩.೬೪ ॥

ಇತಿ ಮಾಯಿಜನೇನ ತತ್ರತತ್ರ ಸ್ವಜನತ್ವೇನ ಸ ತಾವದರ್ಥ್ಯಮಾನಃ ।
ಅನುಕೂಲವಚಾ ಮಹಿಷ್ಠಮಾನೋ ಮನಸಾ ಸಂಶಯಮಾಪ ಸಂಶಯಚ್ಛಿತ್ ॥ ೧೩.೬೫ ॥

ಶಿತಮಧ್ವವಚಃ ಸೃಣಿಪ್ರಯೋಕ್ತ್ರ್ಯಾನ್ ಪುರುಷಾನೇಷ ವಿಷಾದಯನ್ ಕವೀಭಃ ।
ವಿವಿಧೋತ್ತರಧೂಳಿಪಾತನೇನ ಪ್ರತಿಘೇನಾಧಿಕಮಂಧಯಾಂಚಕಾರ ॥ ೧೩.೬೬ ॥

ಕ್ಷಣದಾಸು ವಿಚಕ್ಷಣಃ ಸ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಚುರಪ್ರಜ್ಞ್ಕೃತೋಜ್ಜ್ವಲಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಮ್ ।
ಅಪರಾವಿದಿತಃ ಪ್ರಸಾದಗರ್ಭಂ ವಿದಧೇ ವಿಸ್ಮಯಮಾಂತರಂ ಮಹಾಂತಮ್ ॥ ೧೩.೬೭ ॥

ವಿದಿತವಾನ್ ವ್ಯವಹೃತ್ಯ ಸುದರ್ಶನಂ ಬಹಳಬೋಧಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಸ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ ।
ಅಪಿ ನ ತಸ್ಯ ಮತಂ ಸಹಸಾಽಽದದೇ ನನು ವಿಮೃಶ್ಯ ಕೃತೀ ಕುರುತೇಽಖಿಲಮ್ ॥ ೧೩.೬೮ ॥

ತಂ ವಿಷ್ಣುಮಂಗಲಗತಂ ಬಹಳಪ್ರಬೋಧಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಭ್ಯವಂದತ ತದಾಽಯುಗವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಃ।
ಆನಂದದಂ ಸ ಚತುರಾನನಹಾಸಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರವೇತ್ತುಮಮರೇಂದ್ರ ಇವಾಬ್ಜಯೋನಿಮ್ ॥ ೧೩.೬೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೧೪. ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಪರಿವೃಢಘನಸಂಘೇ ರಾಜಸಿಂಹೋರ್ಜಶಕ್ತ್ಯಾ
ತ್ಯಜತಿ ಮಲಿನಭಾವಂ ನೀರಸತ್ವಾನ್ನಿಕಾಮಮ್ ।
ಸ್ಫುಟಮುದಯತಿ ತೇಜಸ್ಸ್ವ್ಯುಜ್ಜ್ವಲೇ ಮಧ್ವಭಾನೌ
ಸುಜನಜಲಜಕಾಂತ್ಯೈ ವಿಶ್ವಮಾಸೀನ್ಮನೋಜ್ಞಮ್ ॥ ೧೪.೧ ॥

ಕೃತಮಪಕೃತಮಾರ್ಯೈಃ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ಕ್ಷಾಂತಿಭೂಷೈಃ
ಇತಿ ಮೃದು ವದತಾಂ ಚ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಭಿಃ ಪ್ರಭೂಣಾಮ್ ।
ಅಪಹೃತಮಪರೇಷಾಂ ಮಂತ್ರತೋ ಗ್ರಂಥಜಾತಂ
ದಶಹೃದಯನಿಯೋಗಾದಗ್ರಹೀಚ್ಛಂಕರಾರ್ಯಃ ॥ ೧೪.೨ ॥

ಪರಿವೃತಮವನಮ್ರೈರ್ಗ್ರಾಮಣೀಗ್ರಾಮ್ಯಪೂರ್ವೈಃ
ಅವನತಮುರುಚೇತಃಪಾದಪಾರ್ಶ್ವೇ ನೃಸಿಂಹಮ್ ।
ಸಹಜವಿಜಯತೋಽಯುಗ್ವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ
ಕವಿಕುಲತಿಲಕೋಽಸಾವಾಶಿಷಾಽತೋಷಯತ್ತಮ್ ॥ ೧೪.೩ ॥

ಉಪಚರತಿ ನಿತಾಂತಂ ಹಂತ ಪೌರಂದರೀ ಧೂಃ
ದ್ಯುಸದಸಿ ಭಜತೋ ಯಂ ದುರ್ಲಭಾ ದಭ್ರಭಾಗ್ಯೈಃ ।
ದಿಶತು ಸ ಪರಮಾಗ್ರ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥಾಂಘ್ರಿರೇಣುಃ
ಧರಣಿಧರ ಸುಖಂ ತೇ ಸಂತತಂ ಸ್ವಾಂತರೇತಿ ॥ ೧೪.೪ ॥

ಅನತಿಪರಿಚಿತಸ್ಯಾಪ್ಯಸ್ಯ ಸೋಽಯಂ ಕವೀಂದ್ರೋ
ಗುಣರಸಮತಿಗೂಢಂ ಜ್ಞಾತವಾನಿತ್ಯಚಿತ್ರಮ್ ।
ಮಧು ಮಧುಕರರಾಜೋ ನಿಷ್ಪತನ್ ಪೌಷ್ಪಮಾಪ್ತುಂ
ನನು ಪರಿಚಯಹೀನಃ ಕಾನನೇಽಪಿ ಪ್ರಭುಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೪.೫ ॥

ಅಖಿಲಖಲಕುಲಾನಾಂ ವರ್ಧಯನ್ ದ್ವೇಷದೋಷಂ
ವಿದಧದಪಿ ನರಾಣಾಂ ಕೌತುಕಂ ಮಧ್ಯಮಾನಾಮ್ ।
ಸ್ವಗತಿಸಮುಚಿತಾನಾಂ ಭೂತಿದಾಯೀ ಶುಭಾನಾಂ
ಬಹಳಹೃದಿಹ ನಿನ್ಯೇ ಶರ್ವರೀಃ ಕಾಶ್ಚಿದೇವಮ್ ॥ ೧೪.೬ ॥

ಉದಯತಿ ವಿನತಾಯಾ ನಂದನೇ ಶ್ಲಾಘ್ಯಕಾಲೇ
ಸ ಕೃತಸಕಲಕೃತ್ಯಃ ಕೃತ್ಯವೇದಿಪ್ರವೇಕಃ ।
ಅರುಣಯವನಿಕಾಂತರ್ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ
ಗುರುಗುಣಮಭಿದಧ್ಯೌ ಯೋಗ್ಯಯೋಗಾಸನಸ್ಥಃ ॥ ೧೪.೭ ॥

ಅತಿಧವಳಿತದಂತಾ ದಂತಕಾಷ್ಠೈಃ ಪ್ರಶಸ್ತೈಃ
ಅಪಿ ಯುಗಪದನೇಕೇ ಸಸ್ನುರತ್ರ ವ್ರತೀಂದ್ರಾಃ ।
ಗುರುಭಿರಭಿಹಿತೇಷ್ವಾಚಾರಭೇದೇಷು ನಿಷ್ಠಾಂ
ಸ್ಫುಟಮವಗಮಯಂತಃ ಸೌಷ್ಠವಾತ್ ಕರ್ಮಣಾಂ ಚ ॥ ೧೪.೮ ॥

ಚರಮಸಮಯಸುಪ್ತಾಃ ಪೂರ್ವಮುತ್ಥಾಯ ಶಿಷ್ಯಾಃ
ಗುರುಜನಪರಿಚರ್ಯಾಂ ಚಕ್ರಿರೇ ದುಷ್ಕರಾಂ ಚ ।
ಸಬಹುಮತಿ ತದಾದ್ಯಪ್ಯಾಽರ್ಧರಾತ್ರಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಾಃ
ಸುಗತಿರಪರಥೈಷಾಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಂಕಾರಮಿಷ್ಟಾ ॥ ೧೪.೯ ॥

ಶ್ರವಣಮನನಹೇತೋಃ ಪ್ರಾಕ್ ಚಿರಾಯಾಸ್ತನಿದ್ರಃ
ಸಪದಿ ವಿವಶಯಂತ್ಯಾ ನಿದ್ರಯಾ ಗ್ರಸ್ತಚೇತಾಃ ।
ಸ್ವಯಮಪಿ ನಯತಿ ದ್ರಾಗಂಗವಸ್ತ್ರಾದಿ ಪೂಜ್ಯೇ
ಝಟಿತಿ ವಿಗತನಿದ್ರಃ ಕೋಽಪಿ ಶಿಷ್ಯೋಽನ್ವಶೇತ ॥ ೧೪.೧೦ ॥

ವಿಹಿತಮವಿಹಿತಂ ಪ್ರಾಗೇವ ಕಸ್ಮಾದ್ ವಿನಿದ್ರೈಃ
ಇತಿ ಗುರುಪರಿವಾದಾಶಂಕಯಾ ನಮ್ರಗಾತ್ರಾಃ ।
ಚಿರಮನವತರಂತಃ ಶ್ರಾವಕಾ ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗಾಃ
ಗುರುಷು ಜಲಸಕಾಶಸ್ಥೇಷು ತೂಷ್ಣೀಮತಿಷ್ಠನ್ ॥ ೧೪.೧೧ ॥

ವಿಪುಲಹೃದಯಪಾರ್ಶ್ವೇ ದೀಪದೀಪ್ತಿಪ್ರದೀಪ್ತೇ
ದರವರಪರಿಪೂರ್ಣೈರ್ವಾರ್ಭಿರರ್ಘ್ಯಾದಿ ದತ್ವಾ ।
ಯತಿರತಿಯತಚೇತಾಶ್ಚಕ್ರಿಣೋಽರ್ಚಾನಿಕಾಯಾತ್
ಕುಸುಮಸಮಿತಿಮಗ್ರ್ಯಾಮಾದರಾದುಜ್ಜಹಾರ ॥ ೧೪.೧೨ ॥

ಅಮೃತಮಪಿ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾsಸ್ರಾವಿ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಸೂನೇ
ಘೃತಮಿದಮಿತಿ ಸದ್ಯೋ ಭ್ರಾಂತಿಮಂತೋsಪಿ ಶಿಷ್ಯಾಃ ।
ಶ್ರದದಧುರಧಿಕವಾಕ್ಯೈರ್ವಿಭ್ರಮಾಸ್ತಚ್ಚ ಪಶ್ಚಾದ್
ಅನುದಿನಮಮೃತಾನ್ನೈಸ್ತಸ್ಯ ಸೇವ್ಯಸ್ಯ ಶಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೧೪.೧೩ ॥

ಅಗಮದುಚಿತಮಂತ್ರೈಸ್ತೂದಯಾನಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ
ಕೃತಿಭಿರನುಮತಾತ್ಮಾ ತತ್ರ ಪಂಚಾಂಗವಿದ್ಭಿಃ ।
ಉದಯಮಹಿಮರೋಚಿಶ್ಚಕ್ರವರ್ತೀ ತ್ರಿಶಕ್ತಿಃ
ದಧದತಿಬೃಹದಂತಃ ಷಡ್ಗುಣಂ ಸ್ವಾತ್ಮತೇಜಃ ॥ ೧೪.೧೪ ॥

ತಿಮಿರನಿಕರಕುಂಭಿವ್ರಾತಮತ್ಯಂತತೀವ್ರಂ
ಸ್ಥಿರತರಮಖಿಲಾನಾಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ರುದ್ಧಮಾರ್ಗಮ್ ।
ಭುವನಭವನಪೂರ್ಣಂ ಭಾನುಮಾನಂಜನಾಭಂ
ಹರಿರಿವ ನಖರೈಃ ಪ್ರಾಗ್ ರಶ್ಮಿಜಾಲೈರ್ನಿರಾಸ ॥ ೧೪.೧೫ ॥

ಮಧುರಪತಗರಾವಾಃ ಶಾಂತನೈಶಾಂಬುಬಾಷ್ಪಾಃ
ಸಪದಿ ವಿಪುಲರಾಗಃ ಸ್ವಾಭಿಸಾರಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಾಃ ।
ಅರುಣತರಣಿರತ್ಯಚ್ಛಾಂಬರಾ ದಿಕ್ಪುರಂಧ್ರೀಃ
ಸ್ಮಿತಸರಸಿಜವಕ್ತ್ರಾಃ ಸ್ವೈಃ ಕರೈರಾಲಿಲಿಂಗೇ ॥ ೧೪.೧೬ ॥

ಪ್ರಣತಿರಭಸಧೂಳೀಬದ್ಧಶೋಭಾವಿಶೇಷಾ
ದಧುರುಪಕೃತಿಮತ್ತಾಂ ಸಾಧುಜಾಲಾಂತರಾಪ್ತಾಃ ।
ಸಮಯಮುಪನತಂ ಸಂವೇದಯಂತೋ ವಯಸ್ಯಾ
ಇವ ದಶಶತಕೇತೋಃ ಕೇತವಃ ಶ್ರಾವಕಾಣಾಮ್ ॥ ೧೪.೧೭ ॥

ನಿಹಿತಮುಚಿತಮುಚ್ಚಂ ಯೋಗಪೀಠಂ ಪ್ರವಕ್ತುಃ
ಪರಿಷದಿ ಪರಿತೋsಮೀ ಸತ್ವರಾಃ ಸತ್ತ್ವಭಾಜಃ ॥
ದ್ರುತಮವಸಿತಕೃತ್ಯೈರ್ಧನ್ಯಸಂನ್ಯಾಸಿವರ್ಗೈಃ
ಶ್ರವಣಪರಮಕೃತ್ಯಾಯೋಪತಸ್ಥುಃ ಸಮೇತಾಃ ॥ ೧೪.೧೮ ॥

ಬಭುರಮಲಗುಣಾನಾಂ ಶೋಭನಾಚ್ಛಾದನಾನಾಂ
ಮುರರಿಪುನಿಲಯಾನಾಂ ಹಂತ ವೈದಾಂತಿಕೀನಾಮ್ ।
ಸಪದಿ ಸುವಿವೃತಾನಾಮಂತರರ್ಥಾ ಧಿಯಾಂ ವಾ
ವಿವಿಧಕವಳಿಕಾನಾಂ ಸಂಚಯಾಃ ಪತ್ರಿಕಾಣಾಮ್ ॥ ೧೪.೧೯ ॥

ಅನತಿವಿರಳಭಾವಾ ಅಪ್ಯನನ್ಯೋನ್ಯಸಂಗಾಃ
ಋಜುತರತತನಾನಾಪಂಕ್ತಿಸಾಮ್ಯಾಪ್ತಶೋಭಾಃ ।
ದ್ವಿರದತುರಗದೇಶ್ಯಾ ದೂರತೋ ವರ್ಜಿತಾಂತಾಃ
ಕುಶಲಲಿಖಿತರೂಪಾ ರೇಜಿರೇ ತೇಷು ವರ್ಣಾಃ ॥ ೧೪.೨೦ ॥

ಸಪದಿ ದದೃಶುರೇಕೇ ವಾಚನೀಯಾದಿಭಾಗಂ
ಪರಿಚಯಪಟುತಾಭ್ಯಾಂ ತಾವದೇಕೇ ಚಿರೇಣ ।
ಹರಿಗುರುನಮನಂ ದ್ರಾಗ್ ಯತ್ನತೋಽಮೀ ವಿಧಾಯ
ಪ್ರಯಯುರಪರಸಾಮ್ಯಂ ಸಿದ್ಧಯೇ ಸ್ಯಾದ್ಧಿ ಯತ್ನಃ ॥ ೧೪.೨೧ ॥

ಯತವಚಸಿ ಜನೇಽಸ್ಮಿನ್ನಾನತೇ ಸನ್ನಿರಸ್ಯನ್
ಸಿಚಯಯವನಿಕಾಂ ತಾಂ ಸಾಂಧ್ಯಜೀಮೂತರಕ್ತಾಮ್ ।
ರವಿರಿವ ರವಿಪೂಜ್ಯಾಂಘ್ರಿಃ ಸಮಾಜಾಂತರಿಕ್ಷೇ
ವ್ಯಲಸದತಿ ಶಯಾಲುಃ ಸನ್ ಸಹಸ್ರಪ್ರಕಾಶಃ ॥ ೧೪.೨೨ ॥

ತ್ರಿಭುವನವರತೇಜೋವ್ಯಕ್ತವೇದಾರ್ಥಶುಕ್ಲ
ತ್ರಿತಯರಸತಯಾ ಯೇ ವರ್ಣಿತಾ ವರ್ಣವರ್ಯಾಃ ।
ಪೃಥುಮತಿರಥ ತೇಷಾಮೈಕ್ಯಮಾಪಾದ್ಯ ಸಮ್ಯಕ್
ಪ್ರವಚನಪರಿಶುದ್ಧ್ಯೈ ಸ್ಮ ಪ್ರಣೌತಿ ಪ್ರವೀಣಃ ॥ ೧೪.೨೩ ॥

ಸ್ವರಮಚರಮಕಾಲೇ ಮಂದ್ರಮೇವಾತ್ಯಜದ್ಭಿಃ
ಸ್ಫುಟಮುಪನಿಷದಂತೇ ವಾಚಕೈರ್ವಾಚ್ಯಮಾನೇ ।
ಪ್ರವಚನಮತಿಚಿತ್ರಂ ಪ್ರಾಣಭಾಜಾಂ ಶ್ರುತೀನಾಂ
ಅಮೃತಮಮೃತಭಾವಸ್ಯೈಷ ಹೇತುಂ ಚಕಾರ ॥ ೧೪.೨೪ ॥

ಧನಮಿವ ಸಧನಾಯೇಭ್ಯೋಽರ್ಕಸೂನುಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ
ಶರಶತಮಿವ ಪಾರ್ಥಃ ಸಂಯುಗಾರ್ಥಿಭ್ಯ ಉಗ್ರಃ ।
ಅರತಿವಿರಹಿತಃ ಸೋಽನಾರತಂ ನಾಽದಿಶನ್ನೋ
ಪ್ರತಿವಚನಮದೀನಂ ಚೋದಕೇಭ್ಯೋಽಖಿಲೇಭ್ಯಃ ॥ ೧೪.೨೫ ॥

ಅಥ ದಶಶತಶೋಚಿಷ್ಯಾಪ್ರಯಾತಿ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ
ಪ್ರವಚನಮವಸಾಯ ಸ್ನಾತುಮಾಯಾತ್ ತಟಾಕಮ್ ।
ಪೃಥುಮತಿರಿಹ ತಾವಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಸಂಸರ್ಗಲೋಲೈಃ
ಸಮಗಮಿ ಸಪದಿ ಸ್ವರ್ನಿಮ್ನಗಾದ್ಯೈಶ್ಚ ತೀರ್ಥೈಃ ॥ ೧೪.೨೬ ॥

ಘನರಸನಿಕರೋಽಸಾವಂತರತ್ಯಂತಶುದ್ಧೋ
ಮುನಿಗಣ ಇವ ಭೂಯಃ ಸ್ನೇಹವಾನ್ ಪ್ರಾಗ್ ದಧಾನಃ ।
ಪ್ರತಿಕೃತಿಮಖಿಲಜ್ಞಸ್ಯಾಽಪರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ತಾವತ್
ಸ್ಫುಟಮಲಭತ ರೂಪಂ ಮಜ್ಜನೇ ಸಜ್ಜನೇಷ್ಟಮ್ ॥ ೧೪.೨೭ ॥

ಅಪರಿಮಿತಮನೀಷಸ್ಯೋಲ್ಲಸಚ್ಛಂಖಬಾಹೋಃ
ರಥಚರಣಿಶಿಲಾನಾಂ ತನ್ವತೋಽತ್ರಾಭಿಷೇಕಮ್ ।
ಪ್ರತಿತನವ ಉದಾರಾಸ್ತಾಸ್ವಲಂ ಸನ್ನಿಧಾತುಃ
ತನವ ಇವ ವಿರೇಜುಃ ಪಾಂಚಜನ್ಯಪ್ರಿಯಸ್ಯ ॥ ೧೪.೨೮ ॥

ಅಭಿದಧತಿ ಮುನೀಂದ್ರಾ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದೋಪವಾಸ
ಪ್ರತಿಮಫಲಮಲಂಯತ್ಸೇವನಂ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಮ್ ।
ಅಧಿಕಮಮರನದ್ಯಾದ್ಯಾಪ್ಲವಾದ್ಧನ್ಯಮಾನ್ಯಾದ್
ಅಪಿಬದಲವಬೋಧೋ ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದಕಂ ತತ್ ॥ ೧೪.೨೯ ॥

ತರಣಿಭಿರಿವ ಗೌರೈರೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರೈರ್ದ್ವಿಷಡ್ಭಿಃ
ಸದರಪರಮಚಕ್ರೋದೀರ್ಣತೇಜಾ ಹರೀಷ್ಟಃ ।
ಮುರರಿಪುವಿಮುಖಾನಾಂ ದುಸ್ಸಹೋ ದೇಹಭಾಜಾಂ
ಲಯಸಮಯ ಇವಾನ್ಯೋ ಮಾನ್ಯಧೀರಾಬಭಾಸೇ ॥ ೧೪.೩೦ ॥

ಸಮಧಿಕಧಿಷಣಸ್ಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣೋ ಜನೌಘಃ
ಪ್ರಕೃತಿಮಧುರಮಾಸ್ಯವ್ಯಾಜಪೂರ್ಣೇಂದುಬಿಂಬಮ್ ।
ಅಮುಚದಪಸರೇತಿ ಶ್ರಾವಕೋಕ್ತೇಃ ಪುರಾಽಸ್ಮಿನ್
ಪ್ರಚಲತಿ ಪದವೀಂ ತಾಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಸ್ತೂರ್ಣಮಾರಾತ್ ॥ ೧೪.೩೧ ॥

ಗುರುಚರಣಸರೋಜದ್ವಂದ್ವನಿರ್ಣೇಜನಾಂಭೋ
ದಧತಿ ಜನನಿಕಾಯೇ ಸರ್ವಮುರ್ವೀಗತಂ ಚ ।
ಅವನಿರನಭಿನಂದಿನ್ಯಪ್ಯದಶ್ಚಕ್ಷಮೇಽಸೌ
ಕಥಮಪಿ ಕಥಮೇವ ಸ್ಯಾತ್ ಕ್ಷಮಾಖ್ಯಾಽನ್ಯಥಾಽಸ್ಯಾಃ ॥ ೧೪.೩೨ ॥

ಅವಿದಿತರಸಭೇದಂ ಶೀತಳಂ ಲಘ್ವಗಂಧಂ
ವಿಮಲಮಮಲಪಾಣಿಃ ಪಾಣಿಜೈರಪ್ರವಿಷ್ಟಮ್ ।
ವದನಪವನಭೀತ್ಯಾ ಪಾರ್ಶ್ವತೋ ಬಿಭ್ರದಗ್ರ್ಯಂ
ಕಮಥ ಕರಕಪೂರ್ಣಂ ಸಂಯಮೀಹಾನಿನಾಯ ॥ ೧೪.೩೩ ॥

ವಿಹಸಿತಬಿಸಭಂಗಶ್ರೀಪ್ರಕರ್ಷಂ ಸಿತಿಮ್ನಾ
ಜಲಜಮಮೃತಪೂರೈಃ ಪೂರಯಾಮಾಸ ರಮ್ಯಮ್ ।
ಸಮಯಗುಣವಿಶೇಷಾಲೋಚಕೈರ್ಲಾಳನೀಯಃ
ಸಸುರಭಿಸುಮನೊಭಿಃ ಸ ಸ್ಫುಟಂ ಗೌರಪಕ್ತ್ಯ ಅಃ ॥ ೧೪.೩೪ ॥

ವಿಮಲಮಲಯಜಾಂಭೋಬಿಂದುಭಿಶ್ಚರ್ಚಿತಾರ್ಚೋ
ನವಲಲಿತತುಳಸ್ಯಾ ಪುಷ್ಪರಾಜ್ಯಾಽಽರ್ಚಿಚತ್ ಸಃ
ಸ್ಥಲಜಜಲಜವಲ್ಲೀವೃಕ್ಷವೀರುತ್ಸಮಸ್ತ
ಪ್ರಸವವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಮೂರ್ತಯೇವೇಂದಿರೇಶಮ್ ॥ ೧೪.೩೫ ॥

ಸ ದದದಧಿಕಬೋಧಃ ಷೋಡಶಾತ್ರೋಪಚಾರಾನ್
ವ್ಯರಹಯದಗುಣಾನ್ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಾಗಃ ಪುರೋಗಾನ್ ।
ಅಗಣಿತಗುಣಮುಚ್ಚೈಃಸ್ತೋಷಯನ್ ಶಾರ್ಙ್ಗಪಾಣಿಂ
ಷಡಪಿ ಪರಮಭಕ್ತ್ಯಾಽನೂಪಚಾರಾನ್ ದಿದೇಶ ॥ ೧೪.೩೬ ॥

ತಮರುಣಮಣಿವರ್ಣಂ ದಿವ್ಯದೇಹಾಖ್ಯಗೇಹೇ
ಸ್ನಪಿತಮತಿಪೃಥುಶ್ರದ್ಧಾನದೀಚಿತ್ತವಾರ್ಭಿಃ ।
ನನು ಸ ಯಜತಿ ನಿತ್ಯಂ ಹೃತ್ಸರೋಜಾಸನಸ್ಥಂ
ನ ತು ಸಕೃದಿತಿ ಪುಷ್ಪೈರಷ್ಟಭಿರ್ಭಾವಪುಷ್ಪೈಃ ॥ ೧೪.೩೭ ॥

ಕೃತಪರಮಸಪರ್ಯಃ ಸಾಂದ್ರಸಚ್ಚಂದನಾಂಭಃ
ಪರಿಮಳಿತಭುಜೋರೋಮಂಡಲಾಂಸೋ ಮನೀಷೀ ।
ಸ್ಮಿತರುಚಿರಮುಖೇಂದುಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಕೌಶೇಯವಾಸಾಃ
ಸ ಮುನಿಸುರನರಾಣಾಂ ಚಕ್ಷುಷಾಮುತ್ಸವೋಽಭೂತ್ ॥ ೧೪.೩೮ ॥

ಪರಮಥ ಪರಮಾನ್ನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮೇವಾಪ್ರಯಾಸಂ
ಪ್ರಭುರಿಹ ಬುಭುಜೇಽಸೌ ವೇದವಾದಪ್ರವೀಣಃ ।
ಅಜಿತಪರಮಭಕ್ತಃ ಸಂತತಂ ಮನ್ಯಮಾನಃ
ಸಕಲಜಗದಧೀಶಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಶೌರಿರಿತ್ಥಮ್ ॥ ೧೪.೩೯ ॥

ಸಹಚರಪರಿಕ್ಲಪ್ತೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರಾಸ್ತೃತೇಽಸೌ
ಅವಿತನುರುಹರೂಪೌಶೀರವರ್ಯೇ ನಿಷಣ್ಣಃ ।
ಅರಮಯದಿಹ ನಾನಾಹೃದ್ಯವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸೈಃ
ಕವಿಜನಪರಿವಾರಂ ಮಂಡಯನ್ ಮಂಡಪಾಗ್ರ್ಯಮ್ ॥ ೧೪.೪೦ ॥

ಅವಸರಮಧಿಗಮ್ಯ ಭ್ರೂವಿಜೃಂಭಾದಭೀಷ್ಟೋ
ಮುಖಸತತಗಲಕ್ಷ್ಮೀಭೂತಪಾಣಿಪ್ರವಾಳಃ ।
ಸ್ಮಿತನಯನವಿಕಾಸೈಸ್ತಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾತಭಾವಃ
ಶ್ರವಸಿ ಕಿಮಪಿ ಕಾರ್ಯಂ ಮಂತ್ರಯಾಮಾಸ ಮಂಕ್ಷು ॥ ೧೪.೪೧ ॥

ಪ್ರಣತಿಪರಮಕೃತ್ಯಾಃ ಸನ್ಮತೇರ್ಯೇ ಜನೌಘಾಃ
ವಿಬಭುರನತಿದೂರೇ ಸಂಹತಾಸ್ತಾನತೀತ್ಯ ।
ಅಹಮಹಮಿಕಯಾಽಽಶು ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವಂ ಪ್ರಣೇಮುಃ
ಬಹವ ಇಹ ಗೃಹಸ್ಥಾಃ ಪೂರ್ವಸೇವಾಂ ವಿಧಾತುಮ್ ॥ ೧೪.೪೨ ॥

ವಿವಿಧಜನಪದಸ್ಥಾಃ ಪ್ರಾಕ್ ಶ್ರುತೇಭ್ಯೋ ಗುಣೇಭ್ಯಃ
ಶತಗುಣಗುಣಮೇನಂ ವಿಸ್ಮಿತಾ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ।
ಮುಕುಳಿತಕರಪದ್ಮಾ ಆಸ್ಯತಾಮಿತ್ಯವಾಪ್ತಾಃ
ಪ್ರಚುರತರಹೃದಾ ಸಂಭಾವಯಾಂಚಕ್ರಿರೇಽನ್ಯೇ ॥ ೧೪.೪೩ ॥

ಅಲಮಲಮನುವಾದೇನಾನುವಾಚ್ಯೇತ ಪಶ್ಚಾತ್
ನನು ಗುರವ ಇದಾನೀಮುದ್ಯತಾ ಹಿ ಪ್ರವಕ್ತುಮ್ ।
ನ ಮನನಮಧುನಾ ದ್ರಾಗಾವ್ರಜೇತ್ಯಾಹ್ವಯತ್ ತಾನ್
ಶ್ರುತಪರಿಚಯಸಕ್ತಾನ್ ಶ್ರಾವಕಾನ್ ಶ್ರಾವಕಾಗ್ರ್ಯಃ ॥ ೧೪.೪೪ ॥

ಅಧಿಕಧಿಷಣಮೇನಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ಶೋಭಮಾನಂ
ಹರಿಮಿವ ಕವಿವರ್ಯಂ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಸ್ತನೂಜಮ್ ।
ಸತತಮನಿಮಿಷಂ ಸಂದೃಶ್ಯ ಸಾನಂದಚಿತ್ತಾಃ
ಸಮಯಮಪಿ ಗತಂ ಸಂವಿದ್ರತೇ ನ ಸ್ಮ ಲೋಕಾಃ ॥ ೧೪.೪೫ ॥

ಉದಯಮಿತ ಇವಾಸ್ತಂ ಯಂಶ್ಚ ಭಾನುರ್ಬಭಾಸೆ
ಸ್ಫುಟಮಕಲುಶರೂಪೋ ದರ್ಶನೀಯೋಽನುರಾಗೀ ।
ಶುಚಿ ಹರಿಪದಮಾಪತ್ಸಂಪದೋರಾಶ್ರಿತಾನಾಂ
ನ ಹಿ ಭವತಿ ವಿಶೇಷಃ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶೋನ್ನತಾನಾಮ್ ॥ ೧೪.೪೬ ॥

ಮರತಕಮಣಿವರ್ಣೇ ಭೂತಧಾತ್ರೀ ಪುರಂಧ್ರ್ಯಾಃ
ಲಸತಿ ಜಲಧಿವಾಸಸ್ಯರ್ಧಲೀನಃ ಕ್ಷಣಾರ್ಧಮ್ ।
ಅರುಣತರಣಿಬಿಂಬಚ್ಛದ್ಮನಾ ಪದ್ಮರಾಗಃ
ಕಪಿಶಕರಕಲಾಪೋಲ್ಲಾಸ್ಯಭೂತ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಃ ॥ ೧೪.೪೭ ॥

ಅವನಿವನವನಧ್ರುಗ್ವಾಯುಖಾಹಮ್ಮಹತ್ಸು
ಪ್ರಕೃತಿಗುಣಸಮೇತಾವ್ಯಾಕೃತಾಕಾಶ ಏಕಮ್ ।
ತತಮತನುಮನಾಃ ಸೋಽಚಿಂತಯತ್ ಸತ್ಸಮಾಧೌ
ಅಸುರಸುರನರೇಭ್ಯಃ ಸದ್ಗುಣಂ ನಾಥಮನ್ಯಮ್ ॥ ೧೪.೪೮ ॥

ವ್ಯದಧತ ಪರಿದೃಷ್ಟಜ್ಯೋತಿಷಃ ಸಾಧು ಸಾಂಧ್ಯಂ
ನಿಯಮಮವನಿದೇವಾ ಜ್ಯೋತಿಷೋಽಪ್ಯಾವಲೋಕಾತ್ ।
ವಿಹಿತಮನುಸರಂತೋ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವೀಣಾಃ
ಸವಿತರಿ ಸವಿತಾರಂ ಚಿಂತಯಂತಸ್ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಃ ॥ ೧೪.೪೯ ॥

ವಿವಿದುರತಿತರಾಂ ಯೇ ದೇವತಾಃ ಷೋಡಶೋಕ್ತಾ
ಹರಹರಿಹಯಪೂರ್ವಾಂತ್ಯಾಃ ಕಲಾಭೇದತೋಽಸ್ಯ ।
ಸುಹುತಮತಿಸೃಜಂತೋಽಗ್ನ್ಯಾಹಿತಾಸ್ತೇಽಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ
ವ್ಯಧುರುಚಿತಮಪೂರ್ವಂ ಯೇನ ಗಾಯತ್ರಲೋಕಃ ॥ ೧೪.೫೦ ॥

ವಿಧುರಯಮಕಳಂಕಃ ಸ್ಯಾದ್ ಯದಿ ಸ್ಯಾದವಶ್ಯಂ
ನನು ನಿಜಸಹಜಾಯಾಃ ಸುಂದರಾಸ್ಯೇಂದುಕಲ್ಪಃ ।
ಇತಿ ಸುರಲಲನಾಭಿರ್ಲಾಳಿತಃ ಖೇಚರೀಭಿಃ
ಸಮಧಿಕಮಧುರಿಮ್ಣಾ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಸ್ತದೋದೈತ್ ॥ ೧೪.೫೧ ॥

ಇನವಿರಹಮಸಹ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪದ್ಮೈಃ ಸಚಕ್ರೈಃ
ಚಿರಮಿಹ ಪರಿತಪ್ತಂ ಪೂರ್ವತಪ್ತೈಃ ಸುತುಷ್ಟಮ್ ।
ಮೃದುಕುಮುದಚಕೋರೈಃ ಪಾದಸಂಗೇನ ರಾಜ್ಞಃ
ಕಮಪಿ ಸಕಲಹೃದ್ಯಂ ಕಲ್ಪಯೇನ್ನೈವ ದೈವಮ್ ॥ ೧೪.೫೨ ॥

ದಲಿತೇಂದ್ರನೀಲಮಣಿನೀಲವಿಭ್ರಮಂ
ನವಕುಂದಕುಡ್ಮಳಸಿತದ್ವಿಜಾವಲಿ ।
ಸ್ಮಿತಯಾ ನಗೋತ್ತಮಶಿರಸ್ಸುಜಾತಯಾ
ವನಮಾಲಯಾ ಸುರಭಿತಾಶಯಾಽನ್ವಿತಮ್ ॥ ೧೪.೫೩ ॥

ಮೃದುಗಾಮಿವಿಮಾನಸಂಪದೋ
ರಮಯತ್ ಸುಸ್ಮಿತಗೋಪಸುಂದರೀಃ ।
ಪರಿತಾಪವಿಹೀನಮುಜ್ಜ್ವಲಂ
ಸುತತಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರಾಂಬರಂ ವರಮ್ ॥ ೧೪.೫೪ ॥

ಗೋಭಿಸ್ತಮಾಂಸ್ಯಪನಯನ್ ಗತಿದಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ
ಅರ್ಥಾಂತರಂ ಸ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಕಟೀಚಕಾರ ।
ಆನಂದಚಿದ್ಗುಣಗಣಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಸಂವಿತ್
ಚಂದ್ರಸ್ತು ಶಬ್ದಗುಣಮಿತ್ಯಯಮೇವ ಭೇದಃ ॥ ೧೪.೫೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೧೫. ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಭೂಯೋಬೋಧಸ್ತತೋ ಭೂಯೋ ವ್ಯಾಚಖ್ಯೌ ಭಾಷ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಗ್ರಾಮೇ ಗ್ರಾಮೀಣಸಾಮಾನ್ಯೇ ವಸಂಸ್ತತ್ರಾಮರಾಲಯೇ ॥ ೧೫.೧ ॥

ಪರಪಕ್ಷರಥಾರೂಢಂ ಖರತರ್ಕಮಹಾಯುಧಮ್ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಂ ಸೋಽಪಶ್ಯತ್ ಪ್ರತಿವೀರಮಿವಾಗ್ರತಃ ॥ ೧೫.೨ ॥

ತದಾ ತದಾನನಾಂಭೋಜಾದ್ ವೃತ್ತ್ಯೋಪನ್ಯಾಸಭಾರತೀ ।
ಸೇನಾ ಸೇನಾಗ್ರಹಾ ದಿವ್ಯಾ ಶಿಬಿರಾದಿವ ನಿರ್ಯಯೌ ॥ ೧೫.೩ ॥

ನಾತ್ಯತ್ವರಾ ನಾತಿರಯಾ ನ ಸ್ಖಲಂತೀ ನಿರಂತರಾ ।
ಅನಾನಾವಯವೇತ್ಯೇವ ದವೀಯೋಭಿಃ ಪ್ರತರ್ಕಿತಾ ॥ ೧೫.೪ ॥

ಸೂತ್ರಸ್ಯಂದನವೃಂದಾಢ್ಯಾ ದುರ್ವಾರಶ್ರುತಿವಾರಣಾ ।
ಸೂಪಪತ್ತಿಮಹಾಪತ್ತಿರ್ವಿಚಿತ್ರಸ್ಮೃತಿಸಪ್ತಿಕಾ ॥ ೧೫.೫ ॥

ವರ್ಧಿತೋರ್ಮಿಹರಿಪ್ರೇಷ್ಠಾಸುಪಯೋಧರಸುಸ್ವರಾ ।
ಸವಿತಾನಪ್ರಕಾಶಾರ್ಥಾ ಸಾಗರೀ ಶ್ರೀರಿವಾಪರಾ ॥ ೧೫.೬ ॥

ಪದ್ಮೇಶಪದಪದ್ಮಶ್ರಿತ್ ಕೃತ್ಯಾಂಗಂ ಪದ್ಮಜನ್ಮನಃ ।
ಲಾಳಿತಾ ಶಿರಸೇಶೇನ ಗಂಗೇವಾಶೇಷಪಾವನೀ ॥ ೧೫.೭ ॥

ನಾರಾಯಣೋಽನಂತಗುಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಖ್ಯೋ ವೇದವೇದಿತಃ ।
ವಿಶ್ವಕರ್ತೇತಿ ವಿಶ್ವಜ್ಞಃ ಶ್ರುತ್ಯಾ ಯುಕ್ತ್ಯಾಽಪ್ಯಸೀಷಧತ್ ॥ ೧೫.೮ ॥

ಪ್ರಧಾನಮಪರಾಧೀನಂ ಕಾರಣಂ ಪರಿಣಾಮಿ ಯತ್ ।
ಪಯೋವದಿತಿ ಚೇತ್ ಸಾಧ್ಯವೈಕಲ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ನಿದರ್ಶನೇ ॥ ೧೫.೯ ॥

ವಿವಾದಾಧ್ಯಾಸಿತಾ ಸೃಷ್ಟಿಶ್ಚೇತನೇಚ್ಛಾನುಸಾರಿಣೀ ।
ಸೃಷ್ಟಿತ್ವಾತ್ ಪಟಸೃಷ್ಟಿರ್ವೇತ್ಯನುಮಾ ಪಕ್ಷಸಾಧಿಕಾ ॥ ೧೫.೧೦ ॥

ಯಚ್ಚೇತನಾಚೇತನಯೋರಂಗಾಂಗಿತ್ವಾದಿ ಮನ್ವತೇ ।
ಸೃಷ್ಟಾವೀಶಾನಪೇಕ್ಷಾಯಾಂ ತನ್ನ ಶೋಭನತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೧೫.೧೧ ॥

ಸರ್ವವಿನ್ನಿರ್ಮಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕದಾಚಿತ್ಕತ್ವಹೇತುತಃ ।
ನ ಯದೇವಂ ನೋ ತದೇವಂ ಯಥಾಽತ್ಮೇತೀಶ್ವರಾನುಮಾ ॥ ೧೫.೧೨ ॥

ಬಲಾಯ ಸರ್ವಾನುಮಾನಾಂ ವೇದಾಃ ಸ್ವಯ್ಯೈರಪಾಲಿತಾಃ ।
ಕಾಮಾದೇತಾಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಕಾಮಿನ್ಯ ಇವ ಭರ್ತೃಭಿಃ ॥ ೧೫.೧೩ ॥

ಕಾರಣಂ ಪರಿಣಾಮಿ ಸ್ಯಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ನೋ ಚೇತನತ್ವತಃ ।
ನ ಯದಿತ್ಥಂ ನೋ ತದಿತ್ಥಂ ಯಥಾ ಕ್ಷೀರಪುರಸ್ಸರಮ್ ॥ ೧೫.೧೪ ॥

ನ ವಿಷ್ವಕೃತ್ ಪಶುಪತಿಃ ಶ್ರೂಯಮಾಣಾಗುಣತ್ವತಃ ।
ಚೈತ್ರವತ್ ಕಿಂ ಪುನರ್ವಿಘ್ನಬ್ರಧ್ನಾದ್ಯಾ ಬಾಲಶಂಕಿತಾಃ ॥ ೧೫.೧೫ ॥

ನನು ಸೌಖ್ಯಾದಿಮಾನ್ ನೇಶೋ ದುಃಖಾದಿರಹಿತತ್ವತಃ ।
ಯೋ ನೈವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ನೈವಂ ಸ್ಯಾದ್ ಯಥಾ ಸಂಸೃತಿಮಾನಿತಿ ॥ ೧೫.೧೬ ॥

ಏವಂ ಚೇದ್ ವಿಮತೋ ಜ್ಞಾನೀ ನ ಭ್ರಾಂತಿರಹಿತತ್ವತಃ ।
ಯೋ ನೈವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ನೈವಂ ಸ್ಯಾದ್ ಭವೀವೇತ್ಯನುಮೀಯತೇ ॥ ೧೫.೧೭ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ಯಾಜ್ಞತಾಂ ವೇದಃ ಶ್ರದ್ಧೇಯೋ ವಿರುಣದ್ಧಿ ಚೇತ್ ।
ತಸ್ಯೈ ವಮಾಂದಮಾನಂದಂ ವದನ್ನಾಶ್ರಾವ್ಯಸೌ ಕಥಮ್ ॥ ೧೫.೧೮ ॥

ದುಃಖಂ ಪರಿಜಿಹೀರ್ಷನ್ ಯಃ ಸುಖಂ ನೋರೀಚಿಕೀರ್ಷತಿ ।
ಸ ಹಂತಾಽಪತಿತಂ ದುಃಖಮೀಶಸ್ಯ ವ್ಯಸ್ಮರಜ್ಜಳಃ ॥ ೧೫.೧೯ ॥

ಯೋ ದುಃಖಸಮವಾಯೋಽಯಂ ಚೈತ್ರೇತೇನ ಹ್ಯಭೇದವಾನ್ ।
ಸಮವಾಯಃ ಕಶ್ಚಿದೀಶೇ ತದನೇಕತ್ವಮನ್ಯಥಾ ॥ ೧೫.೨೦ ॥

ಔಪಾಧಿಕೋಽಸ್ಯ ಭೇದಶ್ಚೇತ್ ಸತ್ಯೋಽಸತ್ಯಃ ಸ್ವಿದುಚ್ಯತಾಮ್ ।
ತದ್ ದ್ವಯಂ ಚೋಕ್ತದೋಷಂ ಹಿ ಮಾಯಿವನ್ಮಾ ವದೇತ್ ಪರಮ್ ॥ ೧೫.೨೧ ॥

ಬ್ರೂಯುರೌಪಾಧಿಕಂ ಭೇದಂ ಜ್ಞಾನಾದೀನಾಂ ಯದಾತ್ಮನಃ ।
ನೀತ್ಯಾಽನಯಾ ತನ್ನಿರಾಸಾತ್ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಯಾನಂತಧರ್ಮತಾ ॥ ೧೫.೨೨ ॥

ಗುಣಾದಿಭೇದೇ ಸಂಬಂಧಮಪೇಕ್ಷ್ಯಾಪ್ಯನವಸ್ಥಿತೇಃ ।
ವಿಶೇಷಮಾತ್ರೇಣಾಽನಂತ್ಯಂ ಗುಣಾನಾಂ ಶೋಭತೇ ವಿಭೋಃ ॥ ೧೫.೨೩ ॥

ಮನ್ಯಂತೇ ಶೂನ್ಯಮೇವಾನ್ಯೇ ತತ್ವಮಾಗಮವೈರಿಣಃ ।
ಮತಾ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾಸ್ತೇಽಪಿ ವ್ಯಕ್ತಾಶ್ಛನ್ನಾ ಇತಿ ದ್ವಯೀ ॥ ೧೫.೨೪ ॥

ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಹ್ವಯೇನಾಽಹುಃ ಸ್ವಾಂಶ್ಚ ವೇದಾಂತಿನೋಽಭ್ಯಧುಃ ।
ಅತತ್ವಾವೇದಕಂ ವೇದಂ ವದಂತಶ್ಚರಮೇ ಖಲಾಃ ॥ ೧೫.೨೫ ॥

ಪರತತ್ವವಿವರ್ತತ್ವಾದಪರಸ್ಯಾಖಿಲಸ್ಯ ಚ ।
ಅವಿಶೇಷತ್ವತಶ್ಚಾಸ್ಯ ನಾಂತರಂತರಮೇತಯೋಃ ॥ ೧೫.೨೬ ॥

ಅಖಂಡಖಂಡನನ್ಯಾಯಾನಖಂಡಮಪಿ ಖಂಡಯನ್ ।
ಅಖಂಡಯದಖಂಡಜ್ಞೋ ದ್ವಯಾಂಶ್ಚಾಖಂಡಲದ್ವಿಷಃ ॥ ೧೫.೨೭ ॥

ವಿಮತಂ ಕಾರಣಂ ನ ಸ್ಯಾದಸತ್ವಾನ್ನ ಯದೀದೃಶಮ್ ।
ನೇದೃಶಂ ತದ್ ಯಥಾ ಕುಂಭಕರ್ತೇತ್ಯತ್ರಾನುಮೀಯತೇ ॥ ೧೫.೨೮ ॥

ಅಂಘೋ ತಾಪಸ ನೋ ಶೂನ್ಯಂ ಕಾರಣಂ ಕುಂಭಕರ್ತೃವತ್ ।
ಯತ್ಸಂವೃತ್ಯುತ್ಥಿತಂ ವಿಶ್ವಂ ತತ್ ಕಾರಣಮಿತೀರ್ಯತೇ ॥ ೧೫.೨೯ ॥

ಏವಂ ಚೇತ್ ಕಾರಣಂ ಮಾ ಸ್ಮ ಬ್ರವೀಃ ಶೂನ್ಯಂ ಕಥಂಚನ ।
ಆಯುಷ್ಮಂಸ್ತದಧಿಷ್ಠಾನಂ ವೃತ್ತಿಪ್ತಿಸ್ಸ್ವ ಗುರೋರ್ಗೃಹೇ ॥ ೧೫.೩೦ ॥

ವಿವಾದಸ್ಯ ಪದಂ ನ ಸ್ಯಾದಧಿಷ್ಠಾನಮಸತ್ತ್ವತಃ ।
ವೈಧರ್ಮ್ಯೇಣೈಷ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ ಶುಕ್ತ್ಯಾದಿವದಿತೀರ್ಯತೇ ॥ ೧೫.೩೧ ॥

ಅತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ಮಾನಮಿತಿ ಸ್ವವ್ಯಾಹತಂ ಯತಃ ।
ತದ್ವಾದೀ ತೇನ ವೇದಸ್ಯ ಸೋಽಭಿಪ್ರೈತ್ಯಪ್ರಮಾಣತಾಮ್ ॥ ೧೫.೩೨ ॥

ಯಂ ತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ವೇದ ವೇದಾಂಶಂ ವೇದದೂಷಕಃ ।
ತತ್ವಸ್ಯಾವರ್ಣನೀಯತ್ವಾತ್ ಸ ತತ್ವಾವೇದಕಃ ಕಥಮ್ ॥ ೧೫.೩೩ ॥

ಲಕ್ಷಣಾಭಿಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ವಾಕ್ಯಾನಿ ತಿಸೃಭಿರ್ಯದಿ ।
ವಿಷಯತ್ವಂ ಲಕ್ಷಣಾನಾಂ ತಸ್ಯೈವಾನಿಷ್ಟಮಾಗತಮ್ ॥ ೧೫.೩೪ ॥

ಕಿಂಚಾಖಂಡೇಽತ್ರ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಕಿಂಚಿದ್ ವಿದಧತೇ ನ ಹಿ ।
ತಾನ್ಯಭ್ಯಧುರಭಾವಂ ಚೇಜ್ಜಾಡ್ಯಾದೇಸ್ತನ್ನ ಶೋಭತೇ ॥ ೧೫.೩೫ ॥

ಅಭಾವಭಾವಸ್ಯಾಭಾವಾದ್ ಭಾವರೂಪಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತು ।
ಭಾವಾಭಾವವಿಶೇಷಾಣಾಮಭಾವಾದವಿಶೇಷಿಣಃ ॥ ೧೫.೩೬ ॥

ಯೋ ವೇದವೇದಿತಾರ್ಥಾನಾಂ ನಿತ್ಯಸಂತ್ಯಾಗಸಂಶ್ರವೀ ।
ವೇದಬಾಹ್ಯೋ ವಿಪಶ್ಚಿದ್ಭಿರೇಷ ನಿಶ್ಚೀಯತಾಂ ತತಃ ॥ ೧೫.೩೭ ॥

ಜ್ಯಾಯಸೋ ದೂಷಣೇನ್ಯೈವ ಧೂರ್ತಮ್ಮನ್ಯೋಽಪಿ ದೂಷಿತಃ ।
ಪಕ್ಷಯೋರವಿಶೇಷತ್ವಾದನಯೋಃ ಸದ್ವಿಪಕ್ಷಯೋಃ ॥ ೧೫.೩೮ ॥

ಅಸತ್ವಾದಿತ್ಯಸೌ ಹೇತುರಸಿದ್ಧೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ ।
ಮೇತಿ ಭಾಣ್ಯವಿಶೇಷತ್ವಾದೇತಯೋರ್ಬ್ರಹ್ಮಶೂನ್ಯಯೋಃ ॥ ೧೫.೩೯ ॥

ಸೋಽಂಗೀಕರೋತಿ ಚೇತ್ ಸತ್ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ್ಯಾದ್ ವಿಶೇಷಿತಾ ।
ನ ಚೇತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪಾರಿಶೇಷ್ಯಾದಸತ್ತ್ವಂ ನ ನಿರಸ್ಯತು ॥ ೧೫.೪೦ ॥

ವಿಗೀತಂ ನ ವಿಚಾರ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ ನ ಭಾವ್ಯಂ ನ ಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಮದ್ವೈತಂ ವಿಧಿಧೀಗೋಚರೋ ನ ಯತ್ ॥ ೧೫.೪೧ ॥

ಖಪುಷ್ಪವದಖಂಡತ್ವಾದ್ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಂ ನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ಪ್ರಮಾಣಾದಿವದಿತ್ಯೇವಮೂಹನೀಯಂ ಯಥೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೧೫.೪೨ ॥

ಆಮ್ನಾಯಾನಾಮಮಾನತ್ವೇ ಧರ್ಮಾದೇರಪ್ರಮಾಣತಾ ।
ಧರ್ಮಾದ್ಯಭಾವೇ ನೋ ಮಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೈಕಪ್ರಮಾಣಿನಃ ॥ ೧೫.೪೩ ॥

ನ ಪೌರುಷೇಯಂ ವಚನಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇನ ವಿನಿಶ್ಚಿತಮ್ ।
ಪೌರುಷೇಯತ್ವತೋ ಯದ್ವದ್ ವಾಕ್ಯಮುನ್ಮತ್ತಭಾಷಿತಮ್ ॥ ೧೫.೪೪ ॥

ವಿಮತಃ ಪುರುಷೋಽಜ್ಞಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ಯಾಚ್ಚಾಸೌ ವಿಪ್ರಲಂಭಕಃ ।
ಪುಂಸ್ತ್ವಾಚ್ಚೈತ್ರವದಿತ್ಯಸ್ತಾ ಸರ್ವಜ್ಞೇ ಕೇವಲಾನುಮಾ ॥ ೧೫.೪೫ ॥

ದುಃಖಾಕರೋತಿ ಯದ್ ದೈವಂ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರೇಷೂಗ್ರ ಆಗ್ರಹಃ ।
ದುಃಖಾಕರೋಽತಿಘೋರಃ ಸ್ಯಾಲ್ಲೋಕೋಽತಸ್ತದ್ವತಾಂ ಧ್ರುವಃ ॥ ೧೫.೪೬ ॥

ಆಸ್ಮಾಕೇಽಪೇಕ್ಷಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ಮೋಕ್ಷಂ ದದ್ಯಾದಧೋಕ್ಷಜಃ ।
ಯತ್ರ ಸ್ವಾನಂದಿನಃ ಸಂತಃ ಸೇವಂತೇ ವಿಷಯಾನ್ ಬಹೂನ್ ॥ ೧೫.೪೭ ॥

ಸ್ವವ್ಯಾಹತ್ಯಾದಿನೋಪೇಕ್ಷ್ಯಾ ಮುಕ್ತಿರ್ಯಾ ನಿರ್ವಿಶೇಷಿತಾ ।
ಕದೇತ್ಯಾದ್ಯನುಯೋಗೇಽಸ್ಯಾ ವಿಶೇಷಃ ಸ್ಯಾನ್ನನೂತ್ತರೇ ॥ ೧೫.೪೮ ॥

ಅಪಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿರಹಿತಃ ಪುರುಷಾರ್ಥೀ ನ ಸರ್ವಥಾ ।
ನಿಖಿಲಾನುಭವಾಭಾವಾತ್ ಪುತ್ತಳೀಕಾಪುರೋಗವತ್ ॥ ೧೫.೪೯ ॥

ಜ್ಞಾನಪ್ರಯತ್ನವಾಂಛಾವಾನೀಶೋ ನ ಹ್ಯಶುಭಂ ಭಜೇತ್ ।
ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯೇನ ತೇನೈವಂ ತಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸ ತಾದೃಶಮ್ ॥ ೧೫.೫೦ ॥

ದುಃಖವ್ಯಾಪ್ತಂ ಸುಖಂ ಬದ್ಧೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುಕ್ತೇ ನಿರಸ್ಯತಾ ।
ಸ್ವರೂಪಂ ಚ ನಿರಸ್ಯೇತ ಶೂನ್ಯವಾದೀ ತದಾ ಭವೇತ್ ॥ ೧೫.೫೧ ॥

ನನು ವಿಪ್ರತಿಪನ್ನಃ ಸ್ಯಾದೂರ್ಮಿಮಾನ್ ದೇಹವತ್ತ್ವತಃ ।
ಚೈತ್ರೋ ಯಥೇತ್ಯುಪಾಧಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ರ ಚಾಶುದ್ಧದೇಹಿತಾ ॥ ೧೫.೫೨ ॥

ಅನೈಕಾಂತಿಕತಾ ಹೇತೋರ್ದೇಹವತ್ತ್ವಾದಧೀಶಿತುಃ ।
ಸೋಽದೇಹಶ್ಚೇದನಿಚ್ಛಾದಿರ್ಭವೇಚ್ಛಶವಿಷಾಣವತ್ ॥ ೧೫.೫೩ ॥

ಜ್ಞಾತ್ರಾದಿರೂಪಮಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾಯ ಚೇತ್ ತತಃ ।
ತದೇವ ದೇಹಶಬ್ದೋಕ್ತಂ ನ ಹ್ಯಸೌ ಪ್ರಾಕೃತಾಕೃತಿಃ ॥ ೧೫.೫೪ ॥

ಏವಂ ಸ್ವರೂಪದೇಹತ್ವಂ ಮುಕ್ತಸ್ಯಾಪ್ಯುರರೀಕೃತಮ್ ।
ನಾನಿಷ್ಟಭೋಗಸ್ತೇನ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಾಕೃತಕ್ಷೇತ್ರಸಂಭವಃ ॥ ೧೫.೫೫ ॥

ವಿಮತೋ ನಾವಯವವಾನ್ ವಿನಾಶಿತ್ವಪ್ರಸಂಗತಃ ।
ಪಟವಚ್ಛೇದವಯವಾ ನಿರಸ್ಯಂತೇಽತ್ರ ಕೀದೃಶಾಃ ॥ ೧೫.೫೬ ॥

ಸಿದ್ಧಸಾಧನತಾ ಹೇತೋಸ್ತೇ ಭಿನ್ನಾಶ್ಛೇದಚಿನ್ಮಯಾಃ ।
ಆತ್ಮನೋ ಭೇದರಹಿತಾ ಏಷ್ಟವ್ಯಾ ಏವ ವಾದಿಭಿಃ ॥ ೧೫.೫೭ ॥

ಪರಮಾಣ್ವಾದಿದೇಶೇಷು ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯೈ ವ್ಯಾಮಾದಿಕೇಷ್ವಪಿ ।
ಯಥಾಽಽತ್ಮನಃ ಪ್ರದೇಶಾಃ ಸ್ಯುಸ್ತೇಷಾಂ ನೋಽವಯವಾಸ್ತಥಾ ॥ ೧೫.೫೮ ॥

ಮುಕ್ತೋ ರೂಪಾದಿವಿತ್ ಸತ್ವಾಜ್ಜಡಾನ್ಯತ್ವೇ ಸತೀಶವತ್ ।
ದೃಷ್ಟಾಂತೋಽಸಾಧ್ಯವಿಕಲಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞತಾಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೧೫.೫೯ ॥

ಈಶ್ವರೋ ನ ಸುಖೀ ತೇನ ರೂಪಾದ್ಯನುಭವನ್ನಪಿ ।
ದುಃಖಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ ಮಾ ವಾದಿ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿದೂಷಣಾತ್ ॥ ೧೫.೬೦ ॥

ದೃಷ್ಟಾಂತೋ ಯಸ್ಯ ನೇಷ್ಟೋಽಯಂ ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ ವ್ಯತಿರೇಕವಾನ್ ।
ಶಿಲಾವದಿತ್ಯತಃ ಶುದ್ಧಚಿದ್ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಭೋಗ್ಯಸೌ ॥ ೧೫.೬೧ ॥

ಸ್ವಾನಂದವಿಷಯೇ ಮೋಕ್ಷೇ ವೇದೋಕ್ತೇ ಯುಕ್ತಿಸಾಧಿತೇ ।
ದ್ವೇಷೋಽಯಂ ವಾದಿನಾಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ತದ್ವಿರುದ್ಧೇಽಥವಾಽಽಗ್ರಹಃ ॥ ೧೫.೬೨ ॥

ತತಃ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಮಾಣೇನ ದೇವೋ ವೇದೇನ ವೇದಿತಃ ।
ವಿಷ್ಣುರ್ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ದಾತೇತಿ ವಿಶ್ವಂ ಭವತಿ ಶೋಭನಮ್ ॥ ೧೫.೬೩ ॥

ಇತ್ಯಾದೀನ್ ದರ್ಶಯಂತ್ಯರ್ಥಾನ್ ವ್ಯಾಖ್ಯೋಪನ್ಯಾಸಸಂಯುತಾ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯೇಣ ತದಾ ವಿಶ್ವಾಭಿಜ್ಞಸ್ಯ ಶುಶ್ರುವೇ ॥ ೧೫.೬೪ ॥

ಅಥ ಪ್ರಾಯುಂಕ್ತ ವಿವಿಧಾನ್ ಬೋಧಚಾಪಗುಣೇರಿತಾನ್ ।
ವಿಪಕ್ಷಯುಕ್ತಾನ್ ವೀರ್ಯೇಣ ತೀಕ್ಷ್ಣಾಂಸ್ತರ್ಕಶರಾನಸೌ ॥ ೧೫.೬೫ ॥

ಚಿಚ್ಛೇದಾತುಚ್ಛಧಿಷಣಸ್ತಾಂಸ್ತದಾ ತರ್ಕಸಾಯಕೈಃ ।
ಪ್ರಯುಕ್ತಮಾತ್ರಾನ್ ಪ್ರಹಸನ್ ಲೀಲಯಾಽತಿಶಯಾಲುಭಿಃ ॥ ೧೫.೬೬ ॥

ಅಥಾರ್ಯಾಣೀತರಜನೈರನಿವರ್ತ್ಯಾನಿ ಪೂರುಷೈಃ ।
ವಿಜಿಗೀಷುರ್ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವೇದಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾನ್ ॥ ೧೫.೬೭ ॥

ವಾಕೈರತಿಬಲೀಯೋಭಿಃ ಪ್ರತ್ಯಸ್ತ್ರೈರಿವ ವೈದಿಕೈಃ ।
ಅರ್ಥಾಂತರಂ ಪ್ರಕಟಯನ್ ತಾನ್ಯಸೌ ಸನ್ನ್ಯವರ್ತಯತ್ ॥ ೧೫.೬೮ ॥

ಸಪ್ತಾಷ್ಟಾನಿ ದಿನಾನ್ಯೇವಂ ವಾದಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಹಾಮುನಾ ।
ನಿರುತ್ತರಂ ಚ ನಿಶ್ಶೋದ್ಯಂ ಚಕ್ರೇ ಚಕ್ರಾಯುಧಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೫.೬೯ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯಾಽಚಷ್ಟ ಶಿಷ್ಯೋಽಸೌ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ನಾಥ ಚಾಪಲಮ್ ।
ಪದಪದ್ಮರಜೋದಾಸ್ಯಂ ಧ್ರುವಂ ಮೇ ದೀಯತಾಮಿತಿ ॥ ೧೫.೭೦ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ಭೂಯೋಧೀಃ ಶ್ರವಣಂ ಸೂರಿನಂದನಃ ।
ಸಂತಃ ಪ್ರೀತಿಮಸಂತೋಽನ್ಯಾಂ ಸಮಮಾರೇಭಿರೇ ತತಃ ॥ ೧೫.೭೧ ॥

ಗುರ್ವಾಜ್ಞಾಗೌರವಾಟ್ಟೀಕಾಂ ಕುರ್ವನ್ ಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ದುಷ್ಕರಾಮ್ ।
ಷಡರ್ಧವಿಕ್ರಮಾರ್ಯೋಽಸೌ ಮಹಾಚಾರ್ಯಮಭಾಷತ ॥ ೧೫.೭೨ ॥

ಕವೀಂದ್ರೈರ್ನ ಸಮಾಪ್ಯಂತೇ ಸಂಗೃಹ್ಯಾಪಿ ಯತೋಽನಿಶಮ್ ।
ನ್ಯಾಯರತ್ನಾನಿ ಭಾಷ್ಯಾಬ್ಧೇರಸ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ॥ ೧೫.೭೩ ॥

ದಶೋಪನಿಷದೋ ದೇವೀಃ ದೇವಾ ಇವ ಸಮೀಪ್ಸಿತಾಃ ।
ಯುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಸಾದಯಂತ್ಯರ್ಥಾ ಏಷು ಭಾಷ್ಯಾಲಯೇಷ್ವಲಮ್ ॥ ೧೫.೭೪ ॥

ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಭಾಷ್ಯಾಭ್ಯಾಮಾಭ್ಯಾಂ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯತೇ ।
ಗೋಗಣೈರಪ್ರತೀಕಾರ್ಯೈರರ್ಕೇಂದುಭ್ಯಾಮಿವಾಧಿಕಮ್ ॥ ೧೫.೭೫ ॥

ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾಬ್ಧೇರ್ಭವಚ್ಚಿತ್ತಾದ್ರಿಲೋಳಿತಾತ್ ।
ಜಾತಾಂ ಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯಸುಧಾಂ ಕಃ ಸನ್ನ ಸೇವತೇ ॥ ೧೫.೭೬ ॥

ಪುರಾಣಸ್ಥಾನಪಾಂಥಾನಾಮಭಾಷಾತ್ರಯವೇದಿನಾಮ್ ।
ಭವತಾ ಸುಸಖಾ ಚಕ್ರೇ ಶ್ರೀಭಾಗವತನಿರ್ಣಯಃ ॥ ೧೫.೭೭ ॥

ಕಸ್ತಂತ್ರಸಾರಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾಂಛಿತಃ ।
ಅಮರ್ತ್ಯೈರಾಶ್ರಿತಚ್ಛಾಯಂ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಮಿವೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೫.೭೮ ॥

ಲೋಕಾನಾಮವಲೋಕಾಯ ಮಾರ್ಗಸ್ಯಾಸ್ಯ ವ್ಯಧಾದ್ ಭವಾನ್ ।
ಕರುಣಾಕರ ನೇತ್ರಾಭೇ ವಾದಸನ್ಮಾನಲಕ್ಷಣೇ ॥ ೧೫.೭೯ ॥

ಏಕಾಕೀ ಕಿಲ ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ಪದಂ ಮೌಲಿಷು ವಿದ್ವಿಷಾಮ್ ।
ತತ್ವನಿರ್ಣಯಪಾರ್ಥೋಽಯಂ ಕೇನ ನಾಮ ನ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥ ೧೫.೮೦ ॥

ವಾದಾದಯಃ ಪ್ರಕರಣಸ್ಫುಲಿಂಗಾಸ್ತನವೋಽಪ್ಯಲಮ್ ।
ವಿಪಕ್ಷಕಕ್ಷಂ ಕ್ಷಿಣ್ವಂತಿ ಮಾರುತೇನ ತ್ವಯೇರಿತಾಃ ॥ ೧೫.೮೧ ॥

ಅನಂತೋಽರ್ಥಃ ಪ್ರಕಟಿತಸ್ತ್ವಯಾಽಣೌ ಭಾಷ್ಯಸಂಗ್ರಹೇ ।
ಅಹೋ ಆತ್ಮಪರಿಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ಕೃಷ್ಣೇನೇವಾಽನನಾಂತರೇ ॥ ೧೫.೮೨ ॥

ಭಗವಂಶ್ಚಿತ್ರಕವಿತಾಂ ಲೌಕಿಕೀಂ ದರ್ಶಯನ್ ಕಿಲ ।
ಗೋಪ್ಯಂ ಭಾರತಸಂಕ್ಷೇಪಮಕೃಥಾ ವಿಶ್ವವಿಸ್ಮಯಮ್ ॥ ೧೫.೮೩ ॥

ನಾನಾಸುಭಾಷಿತಸ್ತೋತ್ರಗಾಥಾದಿಕೃತಿಸತ್ಕೃತೀಃ ।
ತ್ವಯಿ ರತ್ನಾಕರೇ ರತ್ನಶ್ರೇಣೀರ್ವಾ ಗಣಯಂತಿ ಕೇ ॥ ೧೫.೮೪ ॥

ಏಷು ದಭ್ರಮತೀನ್ ದಭ್ರಾನ್ ಹಸತ್ಯುಚ್ಚೈಃ ಸತಾಂ ಸಭಾ ।
ಚಿಂತಾಮಣೀಂಶ್ಚಿಂತಯಂತೀ ಮಿತಾನಪ್ಯಮಿತಾರ್ಥದಾನ್ ॥ ೧೫.೮೫ ॥

ಅಪರೋಽಪೀಷ್ಯತೇಽಸ್ಮಾಭಿರ್ಗ್ರಂಥೇಷ್ವೇತೇಷು ಸತ್ಸ್ವಪಿ ।
ಸತ್ಸ್ವಪೀಂದ್ರಾದಿಷು ಪುರಾ ತಾರಕಾರಿರಿವಾಮರ್ತ್ಯೈಃ ॥ ೧೫.೮೬ ॥

ಗ್ರಂಥೇಭ್ಯ ಏಭ್ಯೋಽಗಾಧೇಭ್ಯೋ ಯುಕ್ತಯೋ ನೋ ದುರುದ್ಧರಾಃ ।
ಮನೋಮಾಂದ್ಯಾತ್ ತತೋ ಗ್ರಂಥಂ ವ್ಯಕ್ತತರ್ಕತತಿಂ ಕುರು ॥ ೧೫.೮೭ ॥

ಇತ್ಯರ್ಥಿತೊ ವ್ಯಧಾನ್ಮಧ್ವಃ ಸೋಽನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಸತಾಂ ಸುಧಾಮ್ ।
ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಾದ್ರಿಪವಿಂ ಮಾಯಿಧ್ವಾಂತರವಿದ್ಯುತಿಮ್ ॥ ೧೫.೮೮ ॥

ಯುಗಪದ್ ರಚಯನ್ನೇನಾಂ ಕದಾಚಿತ್ ಸ ನಿರಂತರಮ್ ।
ಚತುರಶ್ಚತುರಃ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಲೀಲಯಾಽಲೇಖಯತ್ ಖಲು ॥ ೧೫.೮೯ ॥

ಯುಕ್ತ್ಯಾಯಾ ಯುಕ್ತಿಮಾಲಾಯಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತ್ಯಾಯಾಸ್ತತ್ರ ಚಾಽತ್ಮನಾ ।
ವ್ಯಕ್ತಂ ಚಕ್ರೇ ವಿವರಣಂ ಕವೀಂದ್ರೈರೇಷ ದುಷ್ಕರಮ್ ॥ ೧೫.೯೦ ॥

ಮಧ್ವೇಂದೋರ್ನಿತ್ಯಸಂಬಂಧಾತ್ ನಿಸ್ತಮಸ್ತಾಪಚೇತಸೋಃ ।
ವೈಕುಂಠಂ ಯಾತಯೋಃ ಪಿತ್ರೋಃ ಗೇಹೇಽಸ್ಯಾವರಜೋಽವಸತ್ ॥ ೧೫.೯೧ ॥

ವಿಧಿಭ್ರೂವಿಭ್ರಮಭ್ರಶ್ಯದ್ಧನಗೋಧಾನ್ಯಸಂಪದಾ ।
ನಿರ್ವೇದಿನಾ ವೇದವಿದಾ ತೇನಾಽಪೇ ವೇದವಾದಿರಾಟ್ ॥ ೧೫.೯೨ ॥

ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತಂ ಪಾದಾನಮ್ರಮಿಮಂ ಮುಹುಃ ।
ಸಮಯಾಪೇಕ್ಷಯೋರ್ವೀಕ್ಷ್ಯೋ ಗಮಯಾಮಾಸ ಧಾಮ ತಮ್ ॥ ೧೫.೯೩ ॥

ನ ಜಘಾಸ ನ ಸುಷ್ವಾಪ ನ ಜಹಾಸ ಸ ಧೀರಧೀಃ ।
ಸಮಯಾರ್ಥೀ ಸ್ಮರನ್ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ರಾಮಂ ರಾಮಾನುಜೋ ಯಥಾ ॥ ೧೫.೯೪ ॥

ರಾಜ್ಯೇ ಕಥಂಚಿತ್ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ರಾಜಾನಂ ವಿರಹಾರ್ದಿತಮ್ ।
ಅವತಾರಭುವಂ ಪ್ರಾಯಾದ್ ಭಗವಾನ್ ಶರದತ್ಯಯೇ ॥ ೧೫.೯೫ ॥

ವಿಶುದ್ಧದ್ವಿಕುಲಂ ಶ್ರೌತಂ ಶುಚಿಂ ಕೃತಪಿತೃಕ್ರಿಯಮ್ ।
ವಿರಕ್ತಂ ವಿಷಯಾನ್ ಭುಕ್ತ್ವಾ ವ್ಯಧಾನ್ಮಧ್ವೋಽನುಜಂ ಯತಿಮ್ ॥ ೧೫.೯೬ ॥

ರಹಸ್ಯತಿರಹಸ್ಯಂ ತದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಸವೋ ದದೌ ।
ಅಮುಷ್ಮೈ ಪಂಚತಪಸೋ ನ ವಿದುರ್ಯತ್ ತಪಸ್ವಿನಃ ॥ ೧೫.೯೭ ॥

ಪ್ರೇಮಾಮೃತಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಯಸ್ಮಿತಾಂಗಾಪಾಂಗಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥನಾಮಾಸ್ಮೈ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಃ ಪ್ರದತ್ತವಾನ್ ॥ ೧೫.೯೮ ॥

ಶ್ರವಣೇನಾನುವಾದೇನ ಮನನೇನಾವೃಥಾಽಕರೋತ್ ।
ಕಾಲಂ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ವೇದಾಂತಗುರುಸೋದರಃ ॥ ೧೫.೯೯ ॥

ಸ ದಾಂತಿಭಕ್ತಿಮಾಧುರ್ಯಪರಿಚರ್ಯಾದಿಮೇದುರೈಃ ।
ಮಹಾವಿಟಪಿನಂ ಚಕ್ರೇ ಗುರೋಃ ಸ್ವಸ್ಥಂ ಕೃಪಾಂಕುರಮ್ ॥ ೧೫.೧೦೦ ॥

ಅನಂತಮತಿಕಾರುಣ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮವತೋ ಜನೈಃ ।
ಅವರ್ಣ್ಯೋ ಮಹಿಮಾ ತಸ್ಯ ಲೌಲ್ಯಾತ್ ಸಂವರ್ಣ್ಯತೇ ಮನಾಕ್ ॥ ೧೫.೧೦೧ ॥

ಚತುರೋಽಸೌ ಪ್ರವಚನೇ ಮನುಸಂಸಿದ್ಧಿಮಾನ್ ಮನಃ ।
ಸಂಖ್ಯಾ ಮಾಂ ಪೂರಣೀ ಮಾ ಗಾನ್ಮಧ್ವದಾಸಮಿತಿ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೧೫.೧೦೨ ॥

ದಿಶಂ ಪ್ರಯಾತಂ ಶಶಿನಶ್ಚರಂತಂ ಪರ್ಯಶೋಧಯತ್ ।
ತೀರ್ಥಕಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಚ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಷ್ಚ ತೀರ್ಥಕಮ್ ॥ ೧೫.೧೦೩ ॥

ಅಕಾಮಾನಾಮನೇಕೇಷಾಂ ಸಿದ್ಧಿಭೂಮಿಂ ತಪಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ತಿರೋಹಿತಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಪಾಸೌ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮಹೀಧರಮ್ ॥ ೧೫.೧೦೪ ॥

ದ್ವಂದ್ವದುಃಖಾನಲೇ ವೀರೋ ಮಾತ್ಸರ್ಯೇಣ ವಿಮತ್ಸರಃ ।
ತತ್ಯಾಜ ಮತ್ವಾ ತಸ್ಯಾಸಾವಶನಾದೀಂಧನಾಯಿತಮ್ ॥ ೧೫.೧೦೫ ॥

ಭಕ್ತೈರನುಗಿರಂ ನೀತಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ಯತಿಶೇಖರಃ ।
ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಪಪೌ ಕಿಂಚಿತ್ ಪಂಚಮೇಪಂಚಮೇ ದಿನೇ ॥ ೧೫.೧೦೬ ॥

ಸ ತ್ಯಜನ್ ಸಾಹಸೀ ತಚ್ಚ ತಪಸ್ತೇಪೇಽತಿತಾಪಸಮ್ ।
ಬಿಲ್ವಪರ್ಣೈಃ ಕ್ಶಿತೌ ಪನ್ನೈಸ್ತೃಪ್ತಿಮಾನ್ ಸಲಿಲೈರಪಿ ॥ ೧೫.೧೦೭ ॥

ಯಥೇಷ್ಟಮಧ್ಯಾಸ್ತ ಶಿಲಾಂ ಯಮೀ ಸುನಿಯಮೀ ಸ ತಾಮ್ ।
ನಾಽಧ್ಯಾಸತೇ ಯಾಮೇಕಾಹಂ ದೈವಭಗ್ನಾಸ್ತಪಸ್ವಿನಃ ॥ ೧೫.೧೦೮ ॥

ಪವನಾಂಶಾನುಜೋ ಜಿತ್ವಾ ಪವನಂ ರೇಚಕಾದಿಭಿಃ ।
ವಿಷಯೇಭ್ಯೋ ಹೃಷೀಕಾಶ್ವಾನ್ ಮನೋಯಂತ್ರಾ ಸಮಾಹರತ್ ॥ ೧೫.೧೦೯ ॥

ಸ್ಮರನ್ ಮುರಾರೇರಾಕಾರಂ ದಧ್ಯಾವಧ್ಯಾತ್ಮಕೋವಿದಃ ।
ಸಮಾಧಿಮಾಧಿಶಮನಂ ಯೋಗಿಲಭ್ಯಂ ಸ ಲಬ್ಧವಾನ್ ॥ ೧೫.೧೧೦ ॥

ಮೌಕುಂದೇ ಸುಂದರೇ ರೂಪೇ ಸ್ವಾನಂದಾದಿಗುಣಾರ್ಣವೇ ।
ಸ್ವಾಶ್ಚರ್ಯರತ್ನೇ ಮಗ್ನಾತ್ಮಾ ನಾನ್ಯತ್ ಕಿಂಚಿದ್ ವಿವೇದ ಸಃ ॥ ೧೫.೧೧೧ ॥

ಕಾಮತ್ರಾಸವಿಹೀನಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಸುಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಃ ।
ವಿನಾ ಕೈವಲ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ನಾಘೋರ್ ಯೋಗಮಣೇರಭೂತ್ ॥ ೧೫.೧೧೨ ॥

ಮಧ್ವಾನುಜೇ ಮಧ್ವನಾಥೋ ಯಂ ಪ್ರಸಾದಂ ವ್ಯಧಾತ್ ತದಾ ।
ಸ ಚಿತ್ತಾವಿಷಯತ್ವಾದ್ ವಾ ಗೊಪ್ಯತ್ವಾದ್ ವಾ ನ ವರ್ಣ್ಯತೆ ॥ ೧೫.೧೧೩ ॥

ಅಹೋ ಮಹಾಬೋಧಸೇವಾಮಹಿಮಾಽಸ್ಮಿನ್ ಯುಗೇ ಯತಃ ।
ಧನ್ಯೋಽಸೌ ಸಿದ್ಧಿಮಾಪೇಮಾಂ ಸೋಽಮರ್ತ್ಯೈರಿತ್ಯಲಾಳ್ಯತ ॥ ೧೫.೧೧೪ ॥

ತೀವ್ರವ್ರತೋಽತೀಂದ್ರಿಯವಿದ್ ವಿದ್ಯಾಬ್ಧಿಸ್ತರ್ಕಪಂಡಿತಃ ।
ಅನಿರುದ್ಧಪದಾಧಾರಃ ಪ್ರೇಷ್ಠಃ ಶಿಷ್ಯಸ್ತಮಾಯಯೌ ॥ ೧೫.೧೧೫ ॥

ತೇನ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ ಯಾತಂ ರೂಪ್ಯಪೀಠಮಿಮಂ ಪುನಃ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಜ್ಞಂ ಕೃಪಯಾ ಸ್ವೇಷು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮೇನಿರೇ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೧೫.೧೧೬ ॥

ಕವೀಂದ್ರತಿಲಕೋ ವಿದ್ವಚ್ಛೇಖರಸ್ತಾಪಸಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಮಧ್ವಕೇಳೀಶುಕೋಽಸ್ಯಾಭೂ ಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ವ್ಯಾಸಪದಾಶ್ರಯಃ ॥ ೧೫.೧೧೭ ॥

ಅಸೌ ದಾಸ್ಯಂ ಧ್ರುವಂ ಯಾತಂ ಮಹಾಂತಂ ಮಹತಾಮಪಿ ।
ವ್ಯಧಾದನುಗ್ರಹಂ ಕುರ್ವನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೈಃ ಕೌತುಕಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೧೫.೧೧೮ ॥

ಆರುರೋಹ ದುರಾರೋಹಂ ಸ ಪರ್ಯೈಃ ಪ್ರೀತಿಕೃದ್ಧರೇಃ ।
ಮಹಾಂತಂ ಮಹಿಮಾನಂ ಚ ಮಹೀಧ್ರಂ ಚ ಗುಹಪ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೫.೧೧೯ ॥

ಆಕೃಷ್ಟೋಽಸ್ಯ ಗುಣ್ಯೈರ್ವ್ಯಾಪ್ತೈಃ ಯೋ ಗೋದಾಯಾ ಉಪಾಯಯೌ ।
ಸ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾಖ್ಯಃ ಶಿಷ್ಯೋಽನ್ಯೋಽಭೂತ್ ಸುಚೇತಸಃ ॥ ೧೫.೧೨೦ ॥

ಶ್ರುತ್ಯಾ ಮತ್ಯಾ ಸದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿರಕ್ತ್ಯಾ ನಿತ್ಯಸೇವಯಾ ।
ಯಸ್ಮೈ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪ್ರಾಜ್ಯೇಕ್ಷಃ ಸದ್ಯೋ ವಿದ್ಯಾಂ ದದೌ ಶುಭಾಮ್ ॥ ೧೫.೧೨೧ ॥

ವೇದಾಂತಾಬ್ಧಿಂ ನ ಯೋ ಜಾತು ಜಹೌ ವಿದ್ವತ್ತಿಮಿಂಗಿಲಃ ।
ಯುಕ್ತಿಪ್ರವಾಹಸಂರಂಭಾತ್ ಪರಶಾಸ್ತ್ರನದೀಚರಃ ॥ ೧೫.೧೨೨ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಪ್ರಣಾದಮಾತ್ರೇಣ ವೀರಂ ಮನ್ಯಾನ್ ಸ್ವಮಂಡಲೇ ।
ಮಾಯಾವಿಗ್ರಾಮಸಿಂಹಾನ್ ಯೋ ವಾದಿಸಿಂಹೋ ನಿರಾಕರೋತ್ ॥ ೧೫.೧೨೩ ॥

ಮತ್ತದುರ್ವಾದಿಮಾತಂಗತರ್ಕಮಸ್ತಕದಾರಣೇ ।
ಪಂಚಾಸ್ಯೋ ಯೋಽಭವದ್ ವ್ಯಕ್ತಂ ಚತುರಾಸ್ಯೋಽಪಿ ಕೇವಲಮ್ ॥ ೧೫.೧೨೪ ॥

ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಳಿರಪ್ಯುದಪಾದಿ ಯತಃ ಪರಾ ।
ಟೀಕಾಽಪರಾಽನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಾ ಅನರ್ಘಾ ಬೋಧಸಾಗರಾತ್ ॥ ೧೫.೧೨೫ ॥

ವೇದಪ್ರವಚನಾಚಾರ್ಯಶಿಷ್ಯೋಽಸಾವಿತಿ ಪೂಜಿತಃ ।
ಸಭ್ಯಃ ಸಭಾಯಾಂ ಯೋ ವೇದಂ ವ್ಯಾಚಖ್ಯೌ ವೇದಸಾರವಿತ್ ॥ ೧೫.೧೨೬ ॥

ಅನಯೋಃ ಪ್ರಥಮೇ ಶಿಷ್ಯಾಶ್ಚರಮೆ ಚಾಭವನ್ನಿಹ ।
ಅನಂತಬೋಧಸ್ಯಾನೇಕೇ ಯತೀಂದ್ರಾ ಬಹುದೇಶಜಾಃ ॥ ೧೫.೧೨೭ ॥

ವಶೀಕೃತಹೃಷೀಕಾಶ್ಚ ಜನನಾದ್ಯುಪಮರ್ದಿನಃ ।
ನರಸಿಂಹಪದಾಧಾರಾ ಅಭ್ಯಸ್ತೋಪೇಂದ್ರನಾಮಕಾಃ ॥ ೧೫.೧೨೮ ॥

ಅದೀರ್ಘಾನ್ಯಾಭಿಧಾನಾ ಯೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾಶ್ರಯಾಃ ।
ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗುಣೋದ್ರಿಕ್ತಾ ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಸಾಗರಾಃ ॥ ೧೫.೧೨೯ ॥

ಪಾದ್ಯೈಃ ಪುನಂತಃ ಪೃಥಿವೀಂ ದರ್ಶಯಂತೋ ಹರೇಃ ಪದಮ್ ।
ಧೂತದುಸ್ಸಮಯಧ್ವಾಂತಾ ಭಾಸ್ಕರಾ ಇವ ಗಾಂ ಗತಾಃ ॥ ೧೫.೧೩೦ ॥

ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರಾಮೃತಾಂಭೋಧಿಸೇವಯಾ ನಿತ್ಯನಿರ್ವೃತಾಃ ।
ಚಕ್ರಿಚಾರುತರಾರ್ಚಾಸು ಚಕ್ರಿಣಶ್ಚರಣಾರ್ಚಕಾಃ ॥ ೧೫.೧೩೧ ॥

ಮಧ್ವಪ್ರಶಿಷ್ಯಾ ಬಹವಃ ಶಿಷ್ಯಾ ಏಷಾಂ ಮುಹುಸ್ತಥಾ ।
ಅಲಂಚಕ್ರುರಲಂ ಪೃಥ್ವೀಂ ಸರ್ವೇ ಸದ್ಗುಣಭೂಷಣಾಃ ॥ ೧೫.೧೩೨ ॥

ಸದಾ ಸಕಲಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾಸೌಖ್ಯಾಮೃತಾಬ್ಧಿಗಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ದುರ್ವಾದಿದುರ್ವಾದಕಾಂಡಖಂಡನಮಂಡನಾಃ ॥ ೧೫.೧೩೩ ॥

ಭೂರಿಭಕ್ತಿಭರಾಃ ಕೇಚಿದೇಷ್ವಲ್ಪಶ್ರುತಸಂಪದಃ ।
ಅಪ್ಯಲ್ಪಬೋಧಾ ಅಪರೇ ಬಹುಶ್ರುತಮಹಾಗುಣಾಃ ॥ ೧೫.೧೩೪ ॥

ಬಹವೋ ಗೃಹಿಣೋಽಪ್ಯಸ್ಮಾತ್ ಸಮಗ್ರಾನುಗ್ರಹಂ ಯಯುಃ ।
ದೀಪ್ರಾ ಯತ್ರಾಗ್ನಯ ಇವ ತ್ರಯೋ ಲಿಕುಚಶೇಖರಾಃ ॥ ೧೫.೧೩೫ ॥

ಮಾಧ್ವಂ ನಿಯೋಗಂ ಯೇ ಪ್ರಾಯೋ ನಾತ್ಯಜನ್ ವಿದುಷಾಂ ವರಾಃ ।
ಶಿಷ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಸದ್ವಿದ್ಯಾಬೀಜಾವಾಪೈಕದೀಕ್ಷಿತಾಃ ॥ ೧೫.೧೩೬ ॥

ಗ್ರಾಮಣ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗ್ರಣ್ಯಃ ಪ್ರಾಪುಃ ಪೂರ್ಣೇಕ್ಷಶಿಷ್ಯತಾಮ್ ।
ಯೇಷಾಂ ಸದ್ಗುಪ್ತಿಮಾತ್ರೇಣ ಭವೇತ್ ಕಿಲ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ ೧೫.೧೩೭ ॥

ಶುಶ್ರೂಷಾಪಕ್ಷಪಾತಾದ್ಯೈಃ ಕೇಭ್ಯಶ್ಚಿತ್ ಕೇವಲಂ ದದೌ ।
ರಾಮಪ್ರಿಯೋ ರಾಮ ಇವ ಸ್ವಾಂ ಗತಿಂ ಯೋಗಿದುರ್ಲಭಾಮ್ ॥ ೧೫.೧೩೮ ॥

ಶಿಷ್ಯಪ್ರಶಿಷ್ಯಾತಿಶಯಾ ಈದೃಶಾ ಯದ್ದಯೋದಯಾತ್ ।
ಕೋ ನೇಚ್ಛೇತ್ ಸುಲಭಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತತ್ಪಾದಸುರಪಾದಪಮ್ ॥ ೧೫.೧೩೯ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸದ್ಭಿಃ ಸದ್ಭಿರಚ್ಯೋರ್ ಧರಾಯಾಂ ಚಕ್ರೇ ವಾಸಂ ಶೇಷಶಯ್ಯೇ ಶಯಾನೇ ।
ಗ್ರಾಮೇ ವಾತ್ಯೈಃ ಪಾವಿತೇ ಕಾಣ್ವತೀರ್ಥೈಃ ಭಕ್ತಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸನ್ಮತೇಽನೂನಬೋಧಃ ॥ ೧೫.೧೪೦ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಭಗವದ್ವದನೇಂದುಬಿಂಬಂ
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾವಿತತಕಾಂತಿ ಸುಕಾಂತಿಕಾಂತಮ್ ।
ಯೈಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯತಾತ್ರ ಭವತಾಪಶಮಾಯ ಭಕ್ತೈಃ
ತದ್ದಾಸದಾಸ್ಯಮಪಿ ಕಿಂ ನ ದದಾತಿ ಪುಂಸಃ ॥ ೧೫.೧೪೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

೧೬. ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಸಾಧುಭ್ಯೋ ಮಧುಮಥನಾಂಘ್ರಿಭಕ್ತಿಭಾಗ್ಭ್ಯಃ
ಶ್ರೌತೇಭ್ಯೋ ವಿತತಮತೇರ್ಮಹಾನುಭಾವಮ್ ।
ವೇದಾಂತಂ ಸ್ವಯಮಿವ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಮೂಲಂ
ವ್ಯಾಚಷ್ಟ ಸ್ಫುಟಮಥ ಕೋಽಪಿ ಕೋವಿದೋಽತ್ರ ॥ ೧೬.೧ ॥

ಗೋಮತ್ಯಾಸ್ತಟನಿಕಟೇಽಚ್ಛಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರಂ ವಿಶ್ವಜ್ಞಂ ಕ್ಷಿತಿಪತಿರಂತ್ಯವರ್ಣಜನ್ಮಾ ।
ವಿದ್ವೇಷ್ಟಾ ಶ್ರುತಿಗುಣಸಾಧಕಂ ಶ್ರುತೀನಾಂ ವಾಚಾಲೋ ವಚನಮುವಾಚ ವಾಗ್ಮಿವರ್ಯಮ್ ॥ ೧೬.೨ ॥

ಉನ್ಮತ್ತಪ್ರಲಪಿತವನ್ನ ತದ್ಧಿ ಮಾನಂ ಯದ್ ವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಭಿಚರತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ಫಲೇಽತ್ರ ।
ದೃಷ್ಟಾಂತೋ ಭವತಿ ತದಪ್ರಮಾಣತಾಯಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶ್ರುತಿವಚಸಾಂ ಚ ಸರ್ವಥೇತಿ ॥ ೧೬.೩ ॥

ವೇದೋಕ್ತಂ ಫಲಮಲಮಾಪ್ಯತೇಽಧಿಕಾರಾದ್ ಇತ್ಯುಕ್ತೋಽತನುಮನಸಾಽಭ್ಯಧತ್ತ ಧೂರ್ತಃ ।
ಯೋಗ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ನ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇಽಧಿಕಾರೀ ನಾತಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ಖರವಿಷಾಣವತ್ ಸದೇತಿ ॥ ೧೬.೪ ॥

ಆಕ್ಷೇಪಂ ತಮಸಹಮಾನ ಉಚ್ಚಮಾನಃ ಸದ್ಯೋಽಸೌ ನಿಜಕರಪಲ್ಲವದ್ವಯೇನ ।
ಆದಾಯ ವ್ಯತನುತ ಬೀಜಮೋಷಧೀನಾಂ ಸೂಕ್ತೇನಾಂಕುರದಲಪುಷ್ಪಬೀಜಸೃಷ್ಟಿಮ್ ॥ ೧೬.೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ನಿಶಿ ಸ ಕದಾಚನ ಪ್ರದೀಪೇ
ಸಂಶಾಂತೇ ಪುನರಪಿ ವಾಚಯಾಂಬಭೂವ ।
ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಸ್ವಾನ್ ಪುರುಕರುಣಾಂಬುಧಿರ್ನಿಜಾಂಘ್ರೇಃ
ಅಂಗುಷ್ಠಸ್ಫುಟನಖರಾಂತರೋಚಿಷೈವ ॥ ೧೬.೬ ॥

ತೀರ್ಥಾರ್ಥಂ ಪೃಥುತರವಪ್ರಪಾತಿವಾರಾಂ ಧಾರಾಣಾಂ ರಯಸಹನಕ್ಷಮಾಂ ಮಹೇಕ್ಷಃ ।
ಆನೀತಾಂ ದಶಶತಪುಂಭಿರತ್ಯಶಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯೋಚೇ ವಿಪುಲಶಿಲಾಂ ಕ್ವಚಿತ್ ಸ ಮುಕ್ತಾಮ್ ॥ ೧೬.೭ ॥

ಲೋಕಾನಾಮುಪಕೃತಯೇ ಕುತಃ ಶಿಲೇಯಂ ನಿನ್ಯೇ ನೋ ಇತಿ ಜನತಾ ಜಗಾದ ತತ್ರ ।
ನೇತಾರೋ ಯತಿವರ ಮಾನವಾ ನ ಹೀಮಾಂ ಭೀಮಶ್ಚೇದಿಹ ಯತತೇ ನಯೇನ್ನ ವೇತಿ ॥ ೧೬.೮ ॥

ನಿನ್ಯೇ ತಾಂ ಗಿರಿಮಿವ ವಾನರೀಕೃತಾತ್ಮಾ ಲೀಲಾವತ್ಕರಕಮಲೇನ ಸೋಽಮಲೇನ ।
ತತ್ರಾಪಿ ನ್ಯಧಿತ ತಯಾಽಸ್ಯ ಸೂಚ್ಯತೇಽಲಂ ತತ್ ತುಂಗಾಂ ನನು ನಿಕಷಾಽಧುನಾಽಪಿ ಕರ್ಮ ॥ ೧೬.೯ ॥

ಸಂಘಾತ್ಯೈರಧಿಕಘನ್ಯೈರಲಂಕೃತಾಧ್ವಾ ಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಯತಮನಸಾಮುತೇತರೇಷಾಮ್ ।
ಯತ್ರಾಮಾ ವಸತಿ ತಿಥಾವಿನೇನ ಚಂದ್ರಃ ತತ್ರಾಸೌ ಸಕಲಮತಿಃ ಸಸಾರ ಸಿಂಧುಮ್ ॥ ೧೬.೧೦ ॥

ಆರ್ದ್ರಾರ್ಣಾಗಃ ಸಪದಿ ನಿಮಜ್ಜನಾತ್ಸರಸ್ಯಾಂಕಣ್ ವಸ್ಯ ದ್ವಿಜಋಶಭಸ್ಯ ವಲ್ಲಭಾಯಾಮ್ ।
ತತ್ರಾಽಯನ್ ಖರಕಿರಣೋಪರಾಗಹೇತೋಃ ಗ್ರಾಮೀಣಾ ಅಪಿ ಸಕಲಾಃ ಸಬಾಲವೃದ್ಧಾಃ ॥ ೧೬.೧೧ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸಪರಿಜನಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಃ
ಫುಲ್ಲಾಕ್ಷಾಃ ಸ್ಮಿತವದನಾಃ ಶುಭಾ ನನಂದುಃ ।
ದೌರ್ಮುಖ್ಯಂ ದಧತ ಉತಾಪರೇ ನಿನಿಂದುಃ
ನಾಽಶ್ಚರ್ಯಂ ದ್ವಯಮಪಿ ತತ್ ಸ್ವಭಾವತಂತ್ರಮ್ ॥ ೧೬.೧೨ ॥

ಮಾ ಮ್ಯೈನಂ ಭುವನಗುರುಂ ವಿನಿಂದತೇತ್ಥಂ
ನಿರ್ಭತ್ಸ್ಯ್ಯಭ್ಯಪತದಿವೋತ್ತರಂಗಹಸ್ತಃ ।
ಸಂಕ್ಷೋಭೀ ಘನಘನಘೋಷಘೋರವೇಷಃ
ಸಂರಂಭೀ ಖಲದಮನಾಯ ಸಿಂಧುರಾಜಃ ॥ ೧೬.೧೩ ॥

ಸಮ್ಮೋದಾತ್ತ ತರಳತರೋ ದ್ರುತಾಭಿಗಾಮೀ ಗಂಭೀರಸ್ವನನುತಿಮಾನ್ ಸುಫೇನಹಾಸಃ ।
ವೀಚ್ಯಂಗೈರಧಿಕತರೈರಿಹಾಧಿವೇಲಂ ಮಧ್ವಾಯ ಪ್ರಣತಿಮಿವ ವ್ಯಧಾತ್ ಸಮುದ್ರಃ ॥ ೧೬.೧೪ ॥

ಗೋಲೀಲಾಸ್ವತಿಶಯಿನಾವಗಾಧಭಾವಾತ್ ನ್ಯೋಲ್ಲಂಘ್ಯೌ ವಿವಿಧಗುಣಪ್ರಕಾಶರತ್ನೌ ।
ಮಧ್ವಾಬ್ಧೀ ಪರಮಮತೇಃ ಪ್ರಿಯಂ ಜನಾನಾಂ ಲಾವಣ್ಯಂ ನ ತು ಜಲಧೇರಯಂ ವಿಶೇಷಃ ॥ ೧೬.೧೫ ॥

ಅಂಭೋಧೇಸ್ತ್ವರಿತತರೋರ್ಮಿಪಾಣಿಮೃಷ್ಟೇ ಸ್ವಚ್ಛೇಽಸೌ ವಿಕಟತಟಾಸನೇ ನಿಷಣ್ಣಃ ।
ವ್ಯಾಚಖ್ಯಾವತಿಚಿರಮೈತರೇಯಶಾಖಾ ಸೂಕ್ತಾನಿ ಪ್ರಭುರತಿಸುಂದರಪ್ರಕಾರಮ್ ॥ ೧೬.೧೬ ॥

ಗಾಂಭೀರ್ಯಾತ್ ಸ್ವನಮಧರೀಕರೋತಿ ಸಿಂಧೋಃ ಶ್ರಾವ್ಯತ್ವಂ ವಹತಿ ತಥಾಽಪ್ಯಹೋ ಸ್ವನೋಽಸ್ಯ ।
ಪೂರ್ಣೇಂದುಪ್ರಭವದನಃ ಕ ಏಷ ಧನ್ಯೋ ಮತ್ವೇತ್ಥಂ ಜನಜಲಧಿಸ್ತಮಾಶು ಪರ್ಯೈತ್ ॥ ೧೬.೧೭ ॥

ವೇದಾನಾಂ ಸಮುಚಿತಭಾವವಾದದಕ್ಷಂ ಯೇ ವೇದದ್ವಿಷಮಿಮಮೂಚಿರೇ ಮಹೇರ್ಷ್ಯಾಃ ।
ಧಿಗ್ಧಿಕ್ ತಾನಿತಿ ಜನತಾ ಜಗಾದ ತತ್ರ ಸ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಾತ್ ಕಿಲ ಕಲಿತಾಂಜಲಿರ್ನಮಂತೀ ॥ ೧೬.೧೮ ॥

ಸನ್ನಾಮಂ ವಿಪುಲಹೃದೇ ವಿಧಾಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಬಿಭ್ರಾಣಾಶ್ಚರಣರಜಃ ಸುರೇಂದ್ರಸೇವ್ಯಮ್ ।
ತತ್ಸ್ನಾನಾದಧಿಕಶುಚೌ ನದಾಧಿರಾಜೇ ಸಸ್ನುಸ್ತೇ ದ್ವಿಜನಿಕರಾಃ ಪ್ರಶಸ್ತಕಾಲೇ ॥ ೧೬.೧೯ ॥

ಕಲ್ಲೋಲೈಃ ಕರಿನಿಕರೈರಿವಾನಿವಾರ್ಯೈಃ ಉಲ್ಲೋಲೈರ್ಜನ ನಿಕರಾನ್ ನಿಪಾತಯದ್ಭಿಃ ।
ಆಕ್ರಾಂತಾಃ ಪ್ರಬಲತರೈಶ್ಚ ಲೋಠ್ಯಮಾನಾ ಹಾಸ್ಯತ್ವಂ ಪ್ರಯಯುರುದನ್ವತೀಹ ನೈಕೇ ॥ ೧೬.೨೦ ॥

ಮಜ್ಜಂತಂ ಪೃಥುಲಹರೀನಿಗೂಢಮೂರ್ತಿಂ ಸಂಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಮಸಜ್ಜನೋ ಜಹಾಸ ।
ಯೋ ಲೋಕತ್ರಯವಿಜಯೀ ಗುರುಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ಸೋಽಯಂ ಹೀ ಪತತಿ ಲಘೂರ್ಮಿಲೀಲಯೇತಿ ॥ ೧೬.೨೧ ॥

ನೀಚಾನಾಮವಚ ವಚಾಂಸ್ಯಜೀಗಣನ್ನೋ ದಭ್ರಾಣಾಂ ಕ್ಷುಭಿತಕರಾಣ್ಯದಭ್ರಭೋಧಃ ।
ಕ್ರೋಷ್ಟೂನಾಂ ಶ್ವಕಲಕಲಪ್ರದಂ ವಿರಾವಂ ಪಂಚಾಸ್ಯೋ ನ ಹಿ ಗಣಯೇದುದಾರವೀರ್ಯಃ ॥ ೧೬.೨೨ ॥

ಜನ್ಮಸ್ಥಿತ್ಯವಸಿತಿದಾಯಿನಂ ಕಟಾಕ್ಷಂ ಲೋಕಾನಾಮಘಟಯದಂಬುಧೌ ಬೃಹದ್ಧೀಃ ।
ಆಕ್ರಾಂತೋಽಧಿಕಗುರುಣಾ ಸ ತೇನ ತಾವತ್ ಮುಂಚನ್ ಸಂಚಲನಮಭೂತ್ತಟಾಕದೇಶ್ಯಃ ॥ ೧೬.೨೩ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯೈರಪಿ ಚರಿತ್ರೈರನನ್ಯಸಾಧ್ಯೈಃ ನ ಸ್ಥೇಷ್ಠಾಂ ಬಹುಮತಿಮಾಪ ದುರ್ಜನೋಽಸ್ಮಿನ್ ।
ವಿದ್ವೇಷಂ ವ್ಯಧಿತ ಪುನರ್ನಿರಸ್ತಭಾಗ್ಯೇ ತಸ್ಮಿನ್ ದುರ್ಮನಸಿ ತದೇವ ಶೋಭನಂ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೬.೨೪ ॥

ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸಹ ಸಹಜೇನ ಗಂಡವಾಟಂ ಸ್ವೋಜಸ್ಸಂಪ್ರಕಟನ ಆದಿಶದ್ವಿಶಂಕಮ್ ।
ಶುಶ್ರೂಷಾಮಯಮುಚಿತೋ ವಿಧಾತುಮೀಷತ್ ಲೋಕಾನಾಮಿತಿ ವಚಸಾ ಪರೀಕ್ಷಕಾಣಾಮ್ ॥ ೧೬.೨೫ ॥

ಶ್ರೀಕಾಂತೇಶ್ವರಸದನೇಽನಯತ್ ಕಿಲೈಕೋ ಯಸ್ತ್ರಿಂಶನ್ನರವರನೀತಕೇತುಯಷ್ಟಿಮ್ ।
ಆಹತ್ಯಾ ಗುರುಗದಯೈವ ನಾಳಿಕೇರಾದ್ ಯೋ ಲೇಭೇ ತರಳತರಾತ್ ಫಲಾನಿ ಕಾಮಮ್ ॥ ೧೬.೨೬ ॥

ಏತಾದೃಗ್ಬಲವಿಭವಃ ಸ ತಸ್ಯ ಕಂಠಂ
ತಜ್ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಪ್ಯಭಿತ ಉಭೌ ಸಮಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।
ನಿಷ್ಪೇಷ್ಟುಂ ಪರಮಮವಾಪತುಃ ಪ್ರಯತ್ನಂ
ಸಂಘರ್ಷಾತ್ ಕ್ರಮಪರಿವರ್ಧಮಾನತೈಕ್ಷ್ಣ್ಯಮ್ ॥ ೧೬.೨೭ ॥

ಆಸ್ವಿನ್ನಾವಲಸತರೌ ಗುರೋರ್ನಿಯೋಗಾತ್ ಛತ್ರಾಗ್ರ್ಯನಿಲಮಹಿತೌ ಚ ತಾವುಭಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ಮುಕ್ತ್ವಾಽಯಃಕಠಿನತರತ್ವಚಂ ಶಿರೋಧಿಂ ಪರ್ಯಾಯಸ್ಫುಟವಚನಾಂ ನಿಪೇತತುಃ ಕೌ ॥ ೧೬.೨೮ ॥

ಆಶ್ವಸ್ತೌ ಶುಚಿಹೃದಿಮಾವನೂನಮಾನೌ ಉದ್ಧರ್ತುಂ ಸಮಗದದಂಗುಲಿಂ ಧರಾಸ್ಥಾಮ್ ।
ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪ್ರಸಭರಸಾದಪಿ ಪ್ರಯತ್ತೌ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಯಯತುರಿಮೌ ನ ಕಂಪನೇಽಸ್ಯಾಃ ॥ ೧೬.೨೯ ॥

ನಿರ್ಯತ್ನಂ ವಟುಮಧಿರುಹ್ಯ ಮಂದಹಾಸೀ ಸ ಪ್ರಾಯಾದಿಹ ಪರಿತೋ ನೃಸಿಂಹಗೇಹಮ್ ।
ಐಶ್ವರ್ಯೈರಿತಿ ಲಘಿಮಾದಿಕೈರುಪೇತೋ ಮಧ್ವೋಽಭೂತ್ ತ್ರಿಭುವನಚಿತ್ರರತ್ನರಾಜಃ ॥ ೧೬.೩೦ ॥

ಪಂಚಾಶನ್ನರಪನರೋಪನೀತಮಾತ್ರಾಂ ಯೋ ವಾರ್ಕ್ಷೀಂ ಗೃಹಮಧಿರೋಹಿಣೀಂ ನಿನಾಯ ।
ಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ವರದಮನಾಯ ಪೂರ್ವವಾಟೋ ನಿರ್ದೇಶಾದ್ ವ್ಯಧಿತ ಗುರೋರ್ಗಳ ಪ್ರಪೇಷಮ್ ॥ ೧೬.೩೧ ॥

ಸ್ವಿನ್ನೇಽಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ಯತಮಾನ ಆಗ್ರಹೋಗ್ರೇ ಪ್ರಾಚ್ಯಾತ್ ತತ್ಪ್ರವಚನನಿಸ್ವನೋಽತಿರೇಜೇ ।
ಉದ್ಧರ್ತುಂ ವಿಪುಲಹೃದಂಗುಲೀಂ ಚ ನಾಲಂ ಸೋಽಭೂದಿತ್ಯಜನಿ ಕುತೂಹಲಂ ಜನಾನಾಮ್ ॥ ೧೬.೩೨ ॥

ಪರ್ಯೈಕ್ಷಿ ಪ್ರಭುರಿತರೈಃ ಶಿವಾಗ್ನಿಪೂರ್ವೈಃ ನೋಪೈಕ್ಷಿ ಪ್ರಬಲತರೈಸ್ತಥಾ ಪ್ರಯತ್ನೈಃ ।
ನಾವೈಕ್ಷಿ ಕ್ವಚಿದಪಿ ಶಕ್ತ್ಯಪೂರ್ತಿರಸ್ಮಿನ್ ಉತ್ಪ್ರೈಕ್ಷಿ ಸ್ವಯಮಪಿ ಭೀಮ ಇತ್ಯವಶ್ಯಮ್ ॥ ೧೬.೩೩ ॥

ಲೇಖಿನ್ಯಾಂ ಮುಹುರಪಿನಹ್ಯ ಕೃಷ್ಯಮಾಣಂ ನಾಪ್ಯೇಕಂ ತನುರುಹಮಸ್ಯ ತೂದಪಾಟ ।
ನಾಸಾಗ್ರೇ ಮೃದುನಿ ಕೃತೈಶ್ಚ ಮುಷ್ಟಿಘಾತೈಃ ನಾಸ್ಯೇಂದೋರತಿಬಲಿಭಿಃ ಪ್ರಸನ್ನತಾಽಽಸಿ ॥ ೧೬.೩೪ ॥

ಪಂಚಾಸ್ಯಃ ಶ್ವಭಿರಿವ ಹೀ ವಿಹೀನಸಾರೈಃ ಅಂಭೋಧಿರ್ನಗ ಸರಿತಾಂ ಜಲೈರಿವಾಲ್ಪೈಃ ।
ಹದ್ಯೋತೈರಿವ ತರಣಿರ್ವಿಡಂಬಯನ್ ನ್ಯಾನ್ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಸ್ವಸಮನರೈರ್ವ್ಯವಾಹರತ್ ಸಃ ॥ ೧೬.೩೫ ॥

ಪಾರಂತೀಸುರಸದನಂ ವಿಶಾಲಸಂವಿತ್ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಃ ಖಲು ಸುಚಿರಾನ್ನಿವೇದ್ಯಹೀನಮ್ ।
ಗ್ರಾಮ್ಯಾಗ್ರ್ಯಕ್ಷಿತಿಪತಿಭಿರ್ದಿನಾರ್ಧಮಾತ್ರಾತ್ ತದ್ಭೂತೀರ್ವ್ಯಧಿತ ಸಭೂತ ಬಲ್ಯನಲ್ಪಾಃ ॥ ೧೬.೩೬ ॥

ಭೀಮತ್ವೇ ಸಹ ಸಹಜೈಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ಪ್ರಾಕ್ ಪಂಚಾತ್ಮಾ ಮುರರಿಪುರಂಚಿತೋ ಯದತ್ರ ।
ಪಾಂಚಾಲ್ಯಾ ಬಲಿಸಲಿಲಂ ಸಮಂ ದದತ್ಯಾ ಸೋಽಸ್ಮಾರ್ಷೀತ್ ತಮಿಮಮಥ ಪ್ರಪೂಜ್ಯಪೂಜ್ಯಃ ॥ ೧೬.೩೭ ॥

ಆಯಾಸ್ಯನ್ ಕಿಲ ಸರಿದಂತರಾಖ್ಯದೇಶಂ ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ನಿರ್ಜಲಮಿಹ ಶುಶ್ರುವಾಂಸ್ತಟಾಕಮ್ ।
ತತ್ಕಾಲೇ ಪರಮಭಿವರ್ಷಯನ್ ಘನೌಘಂ ತತ್ಪೂರ್ತ್ಯೈ ವ್ಯಧಿತ ಕುತೂಹಲಂ ಜನಾನಾಮ್ ॥ ೧೬.೩೮ ॥

ದುರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಖಲಪಟಲೈಃ ಪ್ರಚೋದ್ಯಮಾನೋ ಗ್ರಾಮೇಶೋ ವೃಶಳಪತಿಃ ಪ್ರಹರ್ತುಮೇನಮ್ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತತ ಉತ ಯಾಂತಮೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಪ್ರೋದ್ಯಂತಂ ರವಿಮಿವ ವಿಸ್ಮಿತೋ ನನಾಮ ।೧೬.೩೯ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರಾಗ್ರ್ಯಂ ತ್ರಿಭುವನವೈದ್ಯನಾಥನಾಥಂ ಪ್ರಸ್ಥಾಯ ಪ್ರಚುರತರಾಂತರಃ ಪ್ರಭಾವೀ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಮೃತಪರಮಾರ್ಣವಾಭಿಧಾನಾಂ ಚಕ್ರೇ ಸದ್ವಚನತತಿಂ ಸ್ವಭಕ್ತಭೂತ್ಯೈ ॥ ೧೬.೪೦ ॥

ಸ ಗ್ರಾಮಂ ಪರಮಪಿ ಯಾತ ಉಚ್ಚಭೂತಿಂ ವಿದ್ವಾಂಸಃ ಕ್ವ ಕುಹರಕೂಪದರ್ದುರಾಭಾಃ ।
ಇತ್ಯೂಚೇ ಮದಮತಿಮಾನಿನೋಽಖಿಲಜ್ಞಮ್ ಮನ್ಯಸ್ಯ ಕ್ಷಪಯಿತುಮೇವ ತಜ್ಜನಸ್ಯ ॥ ೧೬.೪೧ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞೋಽಪ್ಯಯಮಧಿಕಂ ನ ಯಜ್ಞಭಂಗೀಂ ಸಂವಿತ್ತೇ ಯತಿರಿತಿ ಬದ್ಧನಿಶ್ಚಯೋಽಸೌ ।
ಆಭಾಂತಂ ಪರಿಷದಿ ಮತ್ಸರಾದಪೃಚ್ಛತ್ ಕರ್ಮಾರ್ಥಶ್ರುತಿಗಹನಾರ್ಥಖಂಡಭಾವಮ್ ॥ ೧೬.೪೨ ॥

ಛಂದೋಭ್ಯಶ್ಚ್ಯುತರಸಸಂಗ್ರಹಪ್ರವೀಣಾನ್ ಷಷ್ಠೇಽಹ್ನಿ ಪ್ರತಿವಿಹಿತಾನ್ ಪ್ರಜಾಧಿಪೇನ ।
ನಾರಾಶಂಸ್ಯಚರಮಚಾರುಮಂತ್ರಭೇದಾನ್ ಊಚೇಽಸೌ ತಮಭಿದಧದ್ ವಿಸಂಶಯಾಂಶಃ ॥ ೧೬.೪೩ ॥

ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ಪರಮಮವೇತ್ಯ ತಸ್ಯ ತಾದೃಕ್ ಸಂಘರ್ಷಾತ್ ಕ್ಷುಭಿತಮನಾ ವಿಪಕ್ಷಸಂಘಃ ।
ನಾರ್ಥಃ ಸ್ಯಾದಯಮಿತಿ ವರ್ಣಯನ್ನಥ ತ್ವಂ ತಂ ಬ್ರೂಹೀತ್ಯುರುಮತಿನೇರಿತೋಽದ್ರವದ್ ದ್ರಾಕ್ ॥ ೧೬.೪೪ ॥

ಸೋಽಪೃಚ್ಛತ್ ತಮಥ ಮಹಾಹ್ವಯೋಪಸರ್ಗಾ ಯತ್ರೋಕ್ತಾ ಮನುಚರಣೋಪಸೃಜ್ಯರೂಪಾಃ ।
ತಸ್ಯಾರ್ಥಂ ವಚನಚಯಸ್ಯ ತಂ ಬ್ರುವಾಣಃ ಸ್ಥೈರ್ಯಾರ್ಥಂ ಸಪದಿ ಸ ಲೇಖಯಾಂ ಬಭೂವ ॥ ೧೬.೪೫ ॥

ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಶಶಿನಮಿವೋದಿತಂ ಕೃಶಃ ಷ್ವಾ
ಚಕ್ಷೋಭಾಶುಭನಿಕರೋ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಮಧ್ವಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯರ್ಥೀ ಸ್ವಯಮಿತಿ ದೂರವೋಽಭಿಧಾವನ್
ಕಿಂ ತೇನ ಕ್ಷತಮಮೃತಾಕರಸ್ಯ ತಸ್ಯ ॥ ೧೬.೪೬ ॥

ನಿಸ್ಸ್ವಾನಾಂ ಕತಿಪಯಭುಕ್ತಿಯುಕ್ತಭಕ್ತಂ
ಭಕ್ತಾನಾಂ ವ್ಯಧಿತ ಚತುರ್ಗುಣಂ ದಯಾಲುಃ ।
ಭುಂಕ್ತೇ ಸ್ಮ ತ್ರಿದಶನರೋಪಭೋಗ್ಯಮನ್ನಂ
ಸಂಪ್ರೀತ್ಯೈ ಸ ಧನವತಾಂ ಬೃಹತ್ಪ್ರಬೋಧಃ ॥ ೧೬.೪೭ ॥

ವೃಷ್ಟ್ಯಾದೇಃ ಸ ನಿಯಮನಾದಿ ಚಕ್ರ ಎತತ್
ಚಿತ್ರಂ ಕಿಂ ಭುವನನಿಯಾಮಕೇ ಸಮೀರೇ ।
ಅಪ್ಯೇವಂ ಭುವನಗುರೋಃ ಕೃತಾನುವಾದಃ
ಕೃತ್ಯೇಷು ಪ್ರವರ ಇತೀಹ ವರ್ಣಯಾಮಃ ॥ ೧೬.೪೮ ॥

ಇತ್ಥ್ಯೂಚೇ ಧರಣಿಸುರೇಣ ಕೇವಲಂ ನೋ
ಮಾಧ್ವೀಯಂ ವಿವಿಧಕಥಾ ಕಥಾಸು ಮಾನ್ಯಾ ।
ಸಾಕ್ಷಾದಪ್ಯಮರವರ್ಯೈರುದೀರ್ಯಮಾಣಾ
ಗಂಧರ್ವೈರ್ದ್ಯುಸದಸಿ ತನ್ಮುದೇ ಜಗೇಽಸೌ ॥ ೧೬.೪೯ ॥

ತಾಂ ಪದ್ಯಪ್ರಣಿಗದಿತಾಂ ತು ಮೂರ್ಛಯಿತ್ವಾ
ತಾನಾನಾಮುಚಿತತಯಾಽಽತ್ತಪಂಚಮಾದ್ಯಾಃ ।
ಗಾಂಧಾರಂ ದ್ಯುವಿಷಯಮುಜ್ಜ್ವಲಂ ಸೃಜಂತೋ
ಗ್ರಾಮಂ ತೇ ಪ್ರಜಗುರಕಾಕಿಕಮ್ರಕಂಠಾಃ ॥ ೧೬.೫೦ ॥

ಆನಮ್ರೈಃ ಸುಮುಕುಟಮೌಲಿಭಿಃ ಕರಾಗ್ರೈಃ
ಆತಾಮ್ರೈಃ ಪ್ರತಿಕಲಿತೈಃ ಸ್ಮಿತೈರ್ಮುಖಾಬ್ಜೈಃ ।
ಆಶ್ರಾವಿ ಸ್ಥಿರತರಭಕ್ತಿಭಿಃ ಸುರೇಂದ್ರೈಃ
ತದ್ಗೀತಾ ದಶಧಿಷಣಾರ್ಯವರ್ಯಚರ್ಯಾ ॥ ೧೬.೫೧ ॥

ಗೀರ್ವಾಣೈರ್ವಿಜಯಮಹೋತ್ಸವಸ್ಯ ಪೂಜಾಂ
ಕುರ್ವಾಣೈರವಿರಳಸಂವಿದಸ್ತದಾನೀಮ್ ।
ವಿಸ್ಮೇರೈರ್ಮುನಿನಿಕರೋಪದೇವಯುಕ್ತೈಃ
ಸುಸ್ಮೇರೈರಥ ತಮವೇಕ್ಷಿತುಂ ಪ್ರಜಗ್ಮೇ ॥ ೧೬.೫೨ ॥

ಆದರ್ಶಂ ಗುಣಗಣದರ್ಶನೇ ಮುರಾರೇಃ
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ರಚಿತಮನೇನ ವರ್ಣಯಂತಃ ।
ಪ್ರದ್ಯೋತೈರುಡುಪದವೀಂ ಪ್ರಕಾಶಯಂತಃ
ಪ್ರೈಕ್ಷಂತ ಪ್ರಚುರಮನೋವಿಲಾಸಮೇತೇ ॥ ೧೬.೫೩ ॥

ನಾಕೀಂದ್ರಾಸ್ತಮವನಿಭಾಗಮಾವಸಂತಂ
ಸುಶ್ಲೋಕೈರಪಿ ಭುವನಾನಿ ಭೂಷಯಂತಮ್ ।
ನೇಮುಃ ಖಾದುಪನಿಷದಂ ತದೈತರೇಯೀಂ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂತಂ ವಿವಿಧವಿಶಿಷ್ಟಶಿಷ್ಯಮಧ್ಯೇ ॥ ೧೬.೫೪ ॥

ಶ್ರೀಮಂತಂ ಶಶಿವದನಂ ಕುಶೇಶಯಾಕ್ಷಂ
ಗಂಭೀರಸ್ವರಮತಿದಿವ್ಯಲಕ್ಷಣಾಢ್ಯಮ್ ।
ಪಶ್ಯಂತಃ ಸ್ವಗುರುಮಥಾರ್ಚಿಚನ್ ಕೃತಾರ್ಥಾ
ವಾಣ್ಯಾ ತಂ ಹರಿರತಿಪೂರ್ಣಕಾಮಮೇತೇ ॥ ೧೬.೫೫ ॥

ಅಹರೋ ದುರಾಗಮತಮಃ ಸ್ವಗೋಗಣೈಃ
ಅಕರೋರ್ಮುಕುಂದಗುಣವೃಂದದರ್ಶನಮ್ ।
ಅಜಯಶ್ಚತುರ್ದಶ ಜಗಂತಿ ಸದ್ಗುಣೈಃ
ಶರಣಂ ಗುರೋ ಕರುಣಯಾಽಪಿ ನೋ ಭವೇಃ ॥ ೧೬.೫೬ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಪ್ರಾಣೇಶ ಪ್ರಣತವಿಭವಾಯಾವನಿಮಗಾ
ನಮಃ ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮಪ್ರಿಯತಮ ಹನೂಮನ್ ಗುರುಗುಣ ।
ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಭೀಮ ಪ್ರಬಲತಮ ಕೃಷ್ಣೇಷ್ಟ ಭಗವನ್
ನಮಃ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಧ್ವ ಪ್ರದಿಶ ಸುದೃಶಂ ನೋ ಜಯ ಜಯ ॥ ೧೬.೫೭ ॥

ಇತಿ ನಿಗದಿತವಂತಸ್ತತ್ರ ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಾ
ಗುರುವಿಜಯಮಹಂ ತಂ ಲಾಳಯಂತೋ ಮಹಾಂತಮ್ ।
ವವೃಷುರಖಿಲದೃಶ್ಯಂ ಪುಷ್ಪವಾರಂ ಸುಗಂಧಂ
ಹರಿದಯಿತವರಿಷ್ಠೇ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೇ ॥ ೧೬.೫೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಮಾಪ್ತೋಽಯಂ ಗ್ರಂಥಃ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಂತರ್ಗತ
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥